

Dosarul nr. 1-278/2018
12-1-28413-02052018

S E N T I N Ț Ă
în numele Legii

27 mai 2024

Judecătoria *** (sediul Buiucani)**

Instanța compusă din

Președinte de ședință, judecător

Grefieri:

Cu participarea:

Procurorilor:

Apărătorilor:

Inculpații

Lilia Lupașco

Mihai Fomenco, Lilia Scripnic

Elena Cazacov, Dorin Compan

Irina Gheorghîșteanu

Nicolae Marandici, Galina Balaban,

Alexandru Bogos, Mihail Lupu

Iurie Florea, Igor Cecan, Ion Vîzdoagă,

Vitalie Enache și Durnescu Mihail

Valeriu Balaban, Boris Crigan,

Mihail Potoran, Tudor Savca, Ion Balan

a examinat în ședință de judecată publică în ordinea procedurii generale, cauza penală pe învinuirea inculpaților:

Balaban Valeriu ***** născut la *****, în s. *****, *****, identificat prin buletin de identitate seria *****, c/p *****, domiciliat în mun. Chișinău, str. ***** cetățean al Republicii Moldova, căsătorit, fără persoane la întreținere, studii superioare, nesupus militar din cauza limitei de vârstă, nu a participat la conflicte militare, cu grad militar colonel, moldovean, pensionar, fără antecedente penale

în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) și art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Codul penal al RM;

Crigan Boris *****, născut la *****, în *****, identificat prin buletin de identitate seria *****, c/p*****, domiciliat în mun. Chișinău *****, căsătorit, fără persoane la întreținere, angajat în calitate de cons*****r a Directorului General al Agenției Relații Funciare și Cadastru în mun. Chișinău, salariu mediu lunar ***** lei, naționalitate moldovean, deține

cetățenia română din anul 2010, studii superioare, pensionar, fără antecedente penale

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM;

Untilov Arsenie ***** născut la ***** c/p ***** , în ***** , naționalitate moldovean, decedat la ***** , fără antecedente penale

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM,

Potoran Mihail ***** , născut la ***** , în ***** , identificat prin buletin de identitate seria ***** , c/p ***** , domiciliat în ***** str. ***** , cetățean al Republicii Moldova, studii superioare, văduv, fără persoane la întreținere, neangajat în câmpul muncii, pensionar, invalid de gradul II, fără antecedente penale

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM,

Nicolaev Constantin ***** născut la ***** , în s. ***** , ***** , c/p ***** , decedat la ***** , studii superioare, nesupus militar, fără antecedente penale

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM,

Savca Todor ***** , născut la ***** , în r-l ***** , identificat prin buletin de identitate seria ***** , c/p ***** , domiciliat în ***** , ***** , căsătorit, fără persoane la întreținere, cetățean al Republicii Moldova, pensionar, studii superioare, fără antecedente penale

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM;

Balan Ion ***** , născut la ***** în s. ***** (inițial r-l *****), identificat prin buletin de identitate seria ***** , c/p ***** , domiciliat în r-nul ***** loc. ***** , viza de reședință ***** str. ***** , cetățean al Republicii Moldova, moldovean, deține cetățenia României, căsătorit, fără persoane la întreținere, activează în SRL „Biox Comerț” în calitate de administrator, salariu mediu lunar ***** lei,

studii superioare, pensionar în rezervă, fără
antecedente penale

învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. d), 335 alin. (1¹) Cod Penal al RM.

*Cauza penală în privința lui **Balaban Valeriu** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, **Crigan Boris** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, **Untilov Arsenie** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, **Potoran Mihail** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, **Nicolaev Constantin** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM, **Savca Tudor** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM și **Balan Ion** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. b), d), 335 alin. (1¹) Cod Penal al RM, a parvenit în procedura Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău la 27.04.2018, fiind repartizată judecătorului Lilia Lupașco la 04.05.2018.*

Cauza penală nominalizată a fost examinată de judecătorul Lilia Lupașco, cu respectarea procedurii de citare legală a participanților la proces, și asigurarea tuturor drepturilor procesuale prevăzute de lege inculpaților aflați în stare de libertate și celor decedați.

În baza probelor acumulate la faza de urmărire penală și administrate în ședința de judecată, instanța

A c o n s t a t a t :

Prin rechizitoriu, Balaban Valeriu se învinuiește în aceea că el, activând în perioada anilor 20****2007 în funcția de Procuror General al Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Hotărîrea Parlamentului nr.478-XV din 04.12.2003, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu înaltă funcție de răspundere, adică persoană cu funcție de demnitate publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, ignorând prevederile art.art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2004-2007, acționând în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or.Chișinău pe str.Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.*****: *„podișul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în Raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, *****, alături de curtea Procuraturii Generale (din str.B.Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m². gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „*se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe*

*obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea cărora se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str.Alexandru cel Bun nr.100 mun.****, la prețul de 9000000 lei.*

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), a cauzat bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente, în special de Ministerul Finanțelor, daune materiale în mărime de 9000000 lei.

Ulterior, întru realizarea acelorași intenții, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL„SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „*proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, *desenele executate de SRL„SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate”, „strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”.*

Așadar, conform actului respectiv, au fost descoperite acele vicii ascunse care urmau a fi constatate pînă la încheierea contractului, sau în cadrul verificării acestuia în procedura de achiziție.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), a cauzat bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente, în special de Ministerul Finanțelor, daune materiale în mărime de 312000 lei.

Drept urmare, Balaban Valeriu, prin acțiunile sale intenționate, a depășit limitele atribuțiilor legale de conducător al unei instituții finanțate din bugetul de stat săvârșind acțiuni care intrau în competența sa funcțională, însă cu nerespectarea unor împrejurări, condiții impuse de lege pentru adoptarea unui astfel de comportament și a procurat un bun viciat al cărui potențial de utilizare era afectat fundamental, precum și a generat ulterior cheltuieli suplimentare în mărime de 312000 lei, cauzând astfel prejudiciu total bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente în special de Ministerul Finanțelor în mărime de 9312000 lei, sumă care este calificată potrivit prevederilor art.126 din Codul penal ca proporții deosebit de mari, ceea ce reprezintă urmări grave.

Drept urmare, organul de urmărire penală pretinde că Valeriu Balaban, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

Tot el, prin Rechizitoriu se învinuiește că, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada 2006-2007 a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) a aprobat la data de 21.04.2006 un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost semnat de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedatat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str.Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de

consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet.I.Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.*****, ceia ce aceștia au și efectuat.

Astfel, Balan Ion, atît pe parcursul desfășurării licitației cît și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infracțional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat raportul de expertiză nr.114-1-*****06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: „*blocul nr.1 este construit cu încălcări grave*”, „*sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată*”, „*la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pămîntului și există pericolul înghețării solului*”, „*unele scări se clatină sub pasul omului*”, „*este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice*”, „*unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației*”.

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rîndul său Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea acelorași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici până astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constat inclusiv în:

- valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

- Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;

- Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei;

Concomitent, în rezultatul acțiunilor ilegale ale Procurorului General Valeriu Balaban și a membrilor grupului de lucru la desemnarea în calitate de câștigător a antreprenorului SRL „Biox-Comerț”, directorul acestei persoane juridice Ion Balan, în aceeași perioadă de timp – 2006-2009, abuzând de situația sa de serviciu în interesul material, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi introducerea în același proces verbal a uneia și aceeași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor

pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

La fel, Ion Balan urmărind realizarea aceluiași intenții infracționale, a introdus în procese verbale înaintate Procuraturii Generale spre achitare diferite lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Valeriu Balaban și a cet.cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Valeriu Balaban, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor și instigator în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Codul penal.

Prin rechizitoriu, Balan Ion **, se învinuiește*** în aceea că el, fiind reprezentant al SRL „Biox-Comerț”, activând în calitate de director al acestei persoane juridice, desemnat în această calitate prin procesul verbal al adunării de constituire a SRL „Biox-Comerț” din 07.02.2000, fiind astfel potrivit prevederilor art.124 din Codul penal persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală, adică persoana căreia, în organizația indicată sau într-o subdiviziune a acesteia, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2006-2009, acționând în împreună cu alte persoane, a comis infracțiunea de coparticipare în calitate de complice la depășirea atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminată amplasate în or.***** pe str.Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.*****: *„podișul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în Raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, *****, alături de curtea Procuraturii Generale (din str.B.Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m². gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căreia *„autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală”*, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căreia *„se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe*

*obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea cărora se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str.Alexandru cel Bun nr.100 mun.****, la prețul de 9000000 lei.*

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL„SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „*proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, *desenele executate de SRL„SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate”, „strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutății elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”.*

Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) a aprobat la data de 21.04.2006 un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost semnat de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str.Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet.I.Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce și s-a efectuat.

Astfel, Balan Ion, atît pe parcursul desfășurării licitației cît și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infrațional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat raportul de expertiză nr.114-1-*****06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: „*blocul nr.1 este construit cu încălcări grave*”, „*sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată*”, „*la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului și există pericolul înghețării solului*”, „*unele scări se clatină sub pasul omului*”, „*este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice*”, „*unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației*”.

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea acelorași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici până astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constatat inclusiv în:

➤ valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

➤ Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;

➤ Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Ion Balan, în complicitate cu Valeriu Balaban și a cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Ion Balan, a contribuit în calitate de complice în cadrul participației complexe la săvârșirea de către persoane cu funcție de demnitate publică și persoane publice a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(5), 45, 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

Balan Ion în perioada an.2006-2007 a comis infracțiunea de abuz în serviciu în următoarele circumstanțe:

În perioada de timp – 2006-2007, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, directorul SRL „Biox-Comerț” Ion Balan, abuzând de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, inclusiv de drepturile oferite conform capitolului VII din Statutul Societății cu Răspundere Limitată „Biox-Comerț” aprobat la adunarea generală a fondatorilor la 07.02.2000, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi: introducerea în același proces verbal a uneia și aceiași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Ion Balan, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 1396640 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP, drept prejudicii în proporții deosebit de mari.

Astfel, Ion Balan, a săvârșit folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, infracțiune prevăzută de art. 335 alin.(1¹) din Codul penal (în vigoare la momentul comiterii faptelor).

Prin Rechizitoriu Crigan Boris se învinuiește în aceea că el, activând în funcția de procuror, Șef al secției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Ordinul Procurorului General nr.474-p din 15.09.2004, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu înaltă funcție de răspundere, adică persoană cu funcție de demnitate publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, ignorând prevederile art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2006-2008, acționînd în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or.Chișinău pe str.Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău: *„podișul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, alături de curtea Procuraturii Generale (din str.B.Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „*se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea căroră se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit*”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „*Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului*”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str. Alexandru cel Bun nr.100 mun. Chișinău, la prețul de 9000000 lei.

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „*proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-*****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, „*desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate*”, „*strategia*

optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”.

Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens, la data de 21.04.2006, la indicația Procurorului General, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a fost semnat un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str.Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet.I.Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.

Astfel, Balan Ion, atât pe parcursul desfășurării licitației cât și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infracțional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat Raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: *„blocul nr.1 este construit cu încălcări grave”, „sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată”, „la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului și există pericolul înghețării solului”, „unele scări se clatină sub pasul omului”, „este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice”, „unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației”.*

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea aceluiași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici pînă astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constatat inclusiv în:

- valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.
- Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;
- Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei.

Concomitent, în rezultatul acțiunilor ilegale ale Procurorului General Valeriu Balaban și a membrilor grupului de lucru la desemnarea în calitate de câștigător a antreprenorului SRL „Biox-Comerț”, directorul acestei persoane juridice Ion Balan, în aceeași perioadă de timp – 2006-2009, abuzând de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi introducerea în același proces verbal a uneia și aceeași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

La fel, Ion Balan urmărind realizarea acelorași intenții infraționale, a introdus în procese verbale înaintate Procuraturii Generale spre achitare diferite lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor

funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Boris Crigan și a cet.cet.Mihai Potoran, Valeriu Balaban, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Crigan Boris, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit.b) și d) din Codul penal.

Prin Rechizitoriu Nicolaev Constantin se învinuiește în aceea că el, activând în funcția de specialist principal în cadrul Direcției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Ordinul Procurorului General nr.713-p din 18.11.2004, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu funcție de răspundere, adică persoană publică, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2006-2008, acționând în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or.Chișinău pe str.Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău: *„podșul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a

examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, alături de curtea Procuraturii Generale (din str.B.Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, „clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „*se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea căroră se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit*”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str.Alexandru cel Bun nr.100 mun.Chișinău, la prețul de 9000000 lei.

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă

Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „*proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, „*desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate*”, „*strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele*”, „*este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri*”.

Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens, la data de 21.04.2006, la indicația Procurorului General, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a fost semnat un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str. Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu

încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet. I.Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.

Astfel, Balan Ion, atât pe parcursul desfășurării licitației cât și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infracțional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: *„blocul nr.1 este construit cu încălcări grave”, „sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată”, „la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului și există pericolul înghețării solului”, „unele scări se clatină sub pasul omului”, „este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice”, „unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației”.*

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a

organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea aceluiași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici până astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constatat inclusiv în:

- valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.
- Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;
- Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei.

Concomitent, în rezultatul acțiunilor ilegale ale Procurorului General Valeriu Balaban și a membrilor grupului de lucru la desemnarea în calitate de câștigător a antreprenorului SRL „Biox-Comerț”, directorul acestei persoane juridice Ion Balan, în aceeași perioadă de timp – 2006-2009, abuzînd de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi introducerea în același proces verbal a uneia și aceeași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre

plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

La fel, Ion Balan urmărind realizarea acelorași intenții infracționale, a introdus în procese verbale înaintate Procuraturii Generale spre achitare diferite lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Constantin Nicolaev și a cet.cet.Mihai Potoran, Valeriu Balaban, Tudor Savca, Boris Crigan, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Nicolaev Constantin, fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în participatie complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit. d) din Codul penal.

Prin Rechizitoriu Potoran Mihail se învinuiește în aceea că el, activând în funcția de Șef al Direcției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, numit în această funcție prin ordinul Procurorului General nr.384-p din 03.08.2004, ulterior reconfirmat prin Ordinul Procurorului General nr.549-p din 05.10.2004, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu funcție de răspundere, adică persoană publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, ignorând prevederile art.art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2006-2008, acționând în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminată amplasată în or. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău: *„podișul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, alături de curtea Procuraturii Generale (din str. B. Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră *„autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară*

anuală”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit cărora *„se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea cărora se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit*”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 *„Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului*”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str.Alexandru cel Bun nr.100 mun.Chișinău, la prețul de 9000000 lei.

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi *„proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, *„desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate*”, *„strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele*”, *este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri*”.

Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 *„Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului*”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens, la data de 21.04.2006, la indicația Procurorului General, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a fost semnat un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 3****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str.Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet.I.Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceea ce aceștia au și efectuat.

Astfel, Balan Ion, atît pe parcursul desfășurării licitației cît și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infracțional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat raportul de expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: „*blocul nr.1 este construit cu încălcări grave*”, „*sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată*”, „*la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului*”

și există pericolul înghețării solului”, „unele scări se clatină sub pasul omului”, „este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice”, „unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți până la talpa fundației”.

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând într-o realizare a aceluiași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici până astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constat inclusiv în:

➤ valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

- Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;
- Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei.

Concomitent, în rezultatul acțiunilor ilegale ale Procurorului General Valeriu Balaban și a membrilor grupului de lucru la desemnarea în calitate de câștigător a antreprenorului SRL „Biox-Comert”, directorul acestei persoane juridice Ion Balan, în aceeași perioadă de timp – 2006-2009, abuzând de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărirea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi introducerea în același proces verbal a uneia și aceeași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

La fel, Ion Balan urmărind realizarea acelorași intenții infracționale, a introdus în procese verbale înaintate Procuraturii Generale spre achitare diferite lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Mihai Potoran și a cet.cet. Boris Crigan, Valeriu Balaban, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Mihai Potoran, fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în coparticipație complexă

acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

Prin Rechizitoriu **Savca Tudor se învinuiește** în aceea că el, activând în funcția de Șef al secției finanțe și contabilitate din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Ordinul Procurorului General nr.1211-p din 17.11.2001, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu funcție de răspundere, adică persoană publică, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2005-2007, acționând în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în mun. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău: *„podșul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, alături de curtea Procuraturii Generale (din str. B. Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „*se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea căroră se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit*”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str. Alexandru cel Bun nr.100 mun. Chișinău, la prețul de 9000000 lei.

De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „*proiect de reconstrucție*”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, „*desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate*”, „*strategia*

optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”.

Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens, la data de 21.04.2006, la indicația Procurorului General, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a fost semnat un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Concomitent, Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”, cunoscând despre faptul, că Procuratura Generală nu dispune de documentele obligatorii prevăzute de actele normative privind efectuarea reconstrucției și reparației blocului administrativ din str.Alexandru cel Bun 100, cunoscând despre faptul, că licitația publică este organizată cu încălcarea prevederilor art.art.16, 18, 32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, dându-și seama de consecințele care pot surveni în rezultatul acțiunilor persoanelor cu înaltă funcție de răspundere din cadrul Procuraturii Generale, însă dorind realizarea acestora, a favorizat realizarea acestor acțiuni și corespunzător survenirea rezultatelor acestora prin participarea la licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006 și prezentarea în ziua petrecerii licitației a ofertei aprobate de acesta, formulată de cet. I. Gromatki, cu valoarea lucrărilor și serviciilor de 17048091,76 lei, ofertă care coincidea după formulare și prețuri cu Devizul local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.

Astfel, Balan Ion, atât pe parcursul desfășurării licitației cât și ulterior, acționând intenționat întru atingerea scopurilor comune cu V.Balaban, ignorând prevederile art.33 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără a avea la acel moment un act legal de evaluare sau proiect de reconstrucție autorizat, întru înlăturarea obstacolelor la atingerea scopului infracțional, a încheiat cu Procuratura Generală la data de 10.05.2006 contractul de antrepriză nr.31/297 în valoare de 17048091, 76 lei.

Ulterior, la data de 30.05.2006 după examinarea repetată la solicitarea Procuraturii Generale a construcției menționate, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat raportul de expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: *„blocul nr.1 este construit cu încălcări grave”, „sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și necesită a fi consolidată”, „la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului și există pericolul înghețării solului”, „unele scări se clatină sub pasul omului”, „este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice”, „unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației”.*

Astfel, drept urmare a acestui act, au fost descoperite acele vicii ascunse pentru înlăturarea cărora a apărut necesitatea efectuării unor investiții bănești suplimentare considerabile.

Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.

La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea aceluiași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.

În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009 pentru executarea au fost estimate la 14791600 lei, blocul nefiind finalizat nici până astăzi, acestea reprezentând daune materiale cauzate bugetului de stat.

În context, cheltuielile menționate *supra* în conformitate cu constatările expuse în Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.38 din 04.06.2010, au fost efectuate ilegal precum și nejustificat de către Procuratura Generală la dispoziția și indicația Procurorului General și au constatat inclusiv în:

- valoarea cheltuielilor efectuate real pentru demolare și consolidare, neprevăzute nici de devizul de cheltuieli, nici de alte careva acte, care au fost achitate antreprenorului în sumă de 5775800 lei, cheltuieli rezultate din nerespectarea etapelor privind efectuarea expertizei pentru examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, acestea fiind calificate drept neregulamentare și contrare pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.
- Procurarea nejustificată a materialelor și depozitarea lor în sumă de 4885500 lei, auditul însă constatând lipsă de materiale de construcții în depozit în valoare de 1444400 lei;
- Lucrări executate în lipsa devizului de cheltuieli în sumă totală de 4937500 lei.

Concomitent, în rezultatul acțiunilor ilegale ale Procurorului General Valeriu Balaban și a membrilor grupului de lucru la desemnarea în calitate de câștigător a antreprenorului SRL „Biox-Comerț”, directorul acestei persoane juridice Ion Balan, în aceeași perioadă de timp – 2006-2009, abuzînd de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate cum ar fi introducerea în același proces verbal a uneia și aceeași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

La fel, Ion Balan urmărind realizarea acelorași intenții infraționale, a introdus în procese verbale înaintate Procuraturii Generale spre achitare diferite lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor

funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Tudor Savca și a cet.cet.Mihai Potoran, Valeriu Balaban, Boris Crigan, Constantin Nicolaev, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Savca Tudor, fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în coparticipație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit. d) din Codul penal.

Prin Rechizitoriu Untilov Arsenie se învinuiește în aceea că el, pe parcursul anilor 2004-2005, fiind reprezentantul SA „Consocivil”, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova a comis infracțiunea de coparticipare în calitate de complice la depășirea atribuțiilor de serviciu în următoarele circumstanțe:

La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în mun. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău: *„podșul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”*. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Drept urmare, Untilov Arsenie cunoscând despre intențiile lui Balaban Valeriu de a procura acest bun imobil fără desfășurarea a careva licitație, cunoscând despre lipsa existenței a careva proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil și trecând sub tăcere viciile fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, majorând intenționat artificial prețul imobilului respectiv, a favorizat depășirea atribuțiilor de serviciu de către fostul Procuror General Valeriu Balaban la desfășurarea procedurii de achiziționare a clădirii situate pe adresa mun. Chișinău str. Alexandru cel Bun 100 cu

suprafața de 5600 m.p. sfătuindu-l să procure imobilul respectiv deoarece prețul oferit este un preț accesibil pe piață. În așa circumstanțe, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, *****, alături de curtea Procuraturii Generale (din str. B. Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, *„clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”*, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat *supra*), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.

Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate *supra*, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „*se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea căroră se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit*”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 3*****.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str.Alexandru cel Bun

nr.100 mun.*****, la prețul de 9000000 lei. De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Ulterior, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005, încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „proiect de reconstrucție”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat raportul de expertiză nr.114-1-*****06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, *desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate*, *„strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”*.

Astfel, Untilov Arsenie acționând intenționat, cunoscând care sunt consecințele și dorind survenirea acestora, a contribuit, prin punerea la dispoziție a unui bun viciat la un preț exagerat, la săvârșirea de către Procurorul General Balaban Valeriu (în exercitarea funcției la acel moment) a acțiunilor prejudiciabile de depășire a atribuțiilor de serviciu, prin ce bugetului de stat reprezentat de instituțiile care îl gestionează, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii în sumă totală 9312000 lei, sumă care este calificată potrivit prevederilor art.126 din Codul penal ca proporții deosebit de mari, ceea ce reprezintă urmări grave.

Astfel, organul de urmărire penală pretinde că prin acțiunile sale intenționate, Untilov Arsenie, a contribuit în coparticipație complexă prin acordare de mijloace la săvârșirea de către o persoană cu funcție de demnitate publică a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(5), 45, 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul penal.

Fiind audiat în calitate de inculpat, Balaban Valeriu ***** a comunicat că învinuirea înaintată n-o recunoaște, deoarece nu-i este clară și în pofida faptului că a insistat să-i fie epulcată, acuzatorul de stat a refuzat în satisfacerea acestei cerințe legale. Învinuirea o consideră iluzorie, ne-concretă, alogică, fundamentată pe un raționament eronat al procurorului, care a rezumat dintr-un standard probator extrem de redus și inadecvat, bazat pe interpretări arbitrare a cadrului legal în domeniu și incorectitudinea evaluării mijloacelor de probă cu caracter determinant.

Faptele **imputate** care stau la baza învinuirii nu corespund realității, stării de fapt pe piața imobiliară, circumstanțelor negocierii și semnării Contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, cifrele indicate în învinuire nu oferă o imagine veridică și reală a situației financiare a Procuraturii Generale în perioada îndeplinirii de către dânsul a atribuțiilor de serviciu de Procuror General.

Acuzarea nu a luat în considerație modificările legislației în perioada reconstrucției obiectului, fluctuația cursului valutar, evoluția prețurilor la materialele și lucrările de construcție, eronat și tendențios a interpretat faptele, evenimentele și documentele care stau la baza acuzării, lăsând fără nici o atenție cauzele și condițiile care înlătură caracterul penal al faptelor.

Asupra esenței acuzării comunică următoarele: a exercitat funcția de Procuror General al R. Moldova în perioada de la 04 decembrie 2003 până la 8 februarie 2007. Îndeplinind atribuțiile de Procuror General nu a comis acțiuni ilegale, inclusiv și prin folosirea situației de serviciu și autorității sale în interes personal, de grup și în alte interese. În activitatea sa de Procuror General al Republicii Moldova, totdeauna s-a condus de legislația în vigoare, în interesele statului și ale poporului, în strictă conformitate cu jurământul public depus.

Odată cu numirea sa în funcția de Procuror General a fost mobilizat tot potențialul organelor Procuraturii pentru punerea în aplicare a noii Legi cu privire la Procuratură din 14.03.2003, care a schimbat substanțial atât atribuțiile Procuraturii, cât și rolul și locul procurorului în procesul penal.

Eforturi suplimentare au fost necesare pentru punerea în aplicare și a celor 4 coduri de bază puse în vigoare în anul 2003: Codul Penal, Codul de procedură Penală, Codul Civil și Codul de Procedură Civilă. Activitatea Procuraturii a fost organizată și se desfășura în baza prevederilor legislației în vigoare, Strategiei de dezvoltare a Procuraturii până în anul 2010 și Planul de realizare a acesteia. Una din direcțiile prioritare a fost recunoscută îmbunătățirea substanțială a condițiilor de muncă și protecției sociale ale procurorilor. Situația la acest compartiment în acea perioadă era deplorabilă.

Pentru realizarea acestui obiectiv, în urma eforturilor depuse de dânsul personal și a echipei din conducerea Procuraturii Generale, a reușit amplasarea în sedii noi, reparația capitală, inclusiv gazificarea a 21 de procuraturii teritoriale și specializate, subdiviziuni ale Procuraturii Generale, inclusiv: Soroca, Florești, Rîșcani, Dondușeni, Telenești, Orhei, Glodeni, Strășeni, Hîncești, Cimișlia, Ștefan-Vodă, Leova, UTA Găgăuzia, Anenii Noi, Căușeni, Procuratura Anticorupție, Procuratura în Transport, Procuratura militară, Procuratura mun. Chișinău, sec. Rîșcani, Centrul de pregătire a cadrelor, Centrul de cercetări științifice, Centrul de combatere a traficului de ființe umane. Toate celelalte sedii au fost aduse la condițiile satisfăcătoare de activitate. A fost achiziționată pentru Procuratură baza de odihnă de pe litoralul Mării Negre din or. Koblevo, Baza de odihnă din Soroca și o parte din Stațiunea Kamping de la Vadul lui Vodă.

Către începutul anului 2007 au fost finalizate toate activitățile de achiziționare și identificate mijloace financiare pentru noile sedii ale procuraturilor Ialoveni și Rezina. A fost înnoit parcul de transport al Procuraturii. Grație eforturilor depuse și cu suportul Centrului de telecomunicații speciale, Procuratura și-a construit propriul sistem informațional și devenise cel mai informatizat organ din stat pentru acea perioadă. În cadrul organelor de drept și

justiție din sectorul Râșcani din mun. Chișinău, a demarat proiectul pilot și construit sistemul informațional unic, pentru a pune în aplicare experiența colegilor din Ungaria, privind dosarul penal electronic.

De asemenea, a fost depusă o muncă enormă pentru asigurarea lucrătorilor organelor Procuraturii cu spațiu locativ prin metoda ipotecară, care avea drept obiectiv scoaterea acestei probleme de pe ordinea de zi pe parcursul a 5 ani. În acest scop organele administrației publice locale la insistența sa le-a alocat două terenuri pentru construcții în orașul Chișinău și unul în orașul Bălți. Către anul 2008 a fost construită prima casă multietajată cu 120 apartamente pentru procurori în sectorul Ciocana, mun. Chișinău. Alte 10 case multietajate cu spații locative pentru procurori au fost construite în perioada ulterioară în sectorul Centru, regiunea Valea Trandafirilor.

Bugetul Procuraturii a fost majorat de 4 ori. S-a ridicat substanțial nivelul salarizării procurorilor. Au fost înregistrate 2 asociații obștești a procurorilor, Sindicatul lucrătorilor procuraturii, promovate modificări în legislație care asigurau accesul procurorilor și judecătorilor în avocatură.

Măsurile expuse pe departe nu cuprind tot spectrul de acțiuni întreprinse de către dânsul și echipa condusă de dânsul pe această direcție de activitate, fapt care poate fi confirmat prin datele de care dispune Procuratura Generală, organele administrației publice locale și centrale, inclusiv Agenția Servicii Publice. Aceste chestiuni au fost realizate cu eforturile colosale din partea persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul Procuraturii Generale cu competențe în domeniu, conducătorilor și personalului colectivelor vizate, în strânsă colaborare cu administrația publică centrală și locală, cu optimizare maximă a mijloacelor bugetare. S-a pus o bază puternică pentru asigurarea activității organelor de ocrotire a normelor de drept și justiției pentru viitor.

Deoarece s-a scurs foarte mult timp și nu dispune de toată informația necesară a expus doar unele realizări la acest compartiment, pentru a demonstra faptul lipsei oricărui motiv și scop de a folosi situația de serviciu contrar prevederilor legale. Această afirmație se referă și la alte perioade de activitate a sa în cadrul altor instituții publice centrale și justiție.

Cea mai stringentă problemă la ordinea de zi, în acea perioada era modul de organizare și desfășurare a activității subdiviziunilor Procuraturii Generale, care fiind amplasate în sedii diferite, nu permiteau asigurarea unui proces de lucru la nivelul cerințelor, realizarea potențialului la maxim, coordonarea, colaborarea eficientă și genera cheltuieli majore de întreținere și pierderea timpului pentru o colaborare eficientă dintre aparatul central și subdiviziunile subordonate. Fără soluționarea acestei chestiuni Procuratura Generală **urma să rămână** un organ ineficient și greu de condus, fapt care se răsfrângea negativ asupra stării legalității în stat. Procurarea imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100 mun. Chișinău a fost o realizare a preocupărilor tuturor conducătorilor Procuraturii Generale precedenți și impusă de necesitate de a amplasa într-un sediu comun toate subdiviziunile Procuraturii Generale, care la acel moment erau dislocate în 8 edificii în diferite sectoare ale mun. Chișinău.

Ca și orice proiect de investiții capitale publice, finanțat de la bugetul de stat, acest proiect a trecut toate etapele prevăzute de legislația în vigoare pentru această categorie de investiții fără nici o excepție. Și anume: **Etapa planificării** - în cadrul elaborării Strategiei de Dezvoltare a Procuraturii pe termen mediu, prin **Ordinul său în funcție de Procuror General** au fost constituite grupuri de lucru sectoriale care, urmare analizei bazei tehnico-materiale

existente, au evaluat necesitățile și au elaborat propuneri pentru includerea lor în documentul final. Strategia de Dezvoltare a organelor Procuraturii Republicii Moldova pentru perioada anilor 2005-2010 prevedea nu numai restructurarea instituțională a organelor Procuraturii și revizuirea mentalității procurorilor, dar și suportarea unor cheltuieli pe care societatea trebuia să și le asume în vederea eficientizării activității instituționale, inclusiv crearea unei baze tehnico-materiale conforme necesităților la zi.

Compartimentul “Asigurarea tehnico-materială” a Strategiei nominalizate, aprobată de Colegiul Procuraturii ca organ decizional și pusă în aplicare prin Ordinul său în calitate de Procuror General nr.337 din 30 noiembrie 2005, de rând cu alte prevederi, ținea soluționarea următoarelor probleme: elaborarea standardelor și normativelor de amplasare a locurilor de muncă, precum și a normativelor de asigurare tehnico-materială a activității de procuror; pregătirea unor propuneri privind construcția, reconstrucția și dotarea tehnică a încăperilor Procuraturii; amplasarea subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un complex unic în raza sediului existent, ceea ce, la rândul său, ar favoriza eficientizarea activității și operativitatea executării sarcinilor trasate, conducerea și controlul activității, precum și evitarea scurgerilor de informații.

În perspectivă era necesar a prevedea și amplasarea procuraturilor teritoriale și specializate în sedii separate. Acoperirea financiară a punerii în aplicare a Strategiei urma a fi efectuată din bugetul de stat, cu posibilitatea atragerii mijloacelor financiare, rezultate ca urmare a ajutorului tehnic, oferit de către alte state și organizații internaționale, precum și granturile acordate de donatori.

Etapa preselecției - grupul sectorial de lucru, coordonarea activității căruia era realizată de către adjunctul Procurorului General, Stoianoglo Alexandru, a venit cu ideea transpusă într-o notă conceptuală de fundamentare privind oportunitatea examinării posibilității reamplasării tuturor subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un complex unic de edificii. În acest scop s-a propus de a realiza aspirațiile conducerilor precedente ale Procuraturii Generale, mai exact, de a achiziționa, în modul stabilit de legislație, pentru necesitățile instituționale, edificiul din strada Alexandru cel Bun,100, care la acel moment, era expus de proprietar spre vânzare.

Intenția de a procura edificiul din str. Alexandru cel Bun, 100 pentru necesitățile Procuraturii Generale a apărut cu mult înainte de a fi el numit în funcție de Procuror General, fapt confirmat atât de primul Procuror General Dumitru Postovan, cât și de către actualul Procuror General, Alexandru Stoianoglo. Rezultatele fundamentării tehnico-economice și studiul de fezabilitate, au stat la baza adoptării deciziei de promovare ulterioară a proiectului de investiții capitale.

Conținutul notei a fost examinat în cadrul unei ședințe ordinare a Consiliului Procurorului General – **organ consultativ**, constituit la începutul anului 2004, în scopul coordonării operative a celor mai importante chestiuni de nivel instituțional, care se convoca în fiecare zi de marți, cu o agendă prestabilită și pregătită de Aparatul Procurorului General.

În componența Consiliului au fost incluși: Procurorul General, adjuncții acestuia, șeful Aparatului și conducătorii principalelor subdiviziuni operative.

La începutul lunii august 2004, în rezultatul examinării notei și dezbaterilor pe marginea conținutului ei, a fost adoptată, în unanimitate, decizia protocolară de recunoaștere a temeiniciei și importanța soluționării problemei reamplasării subdiviziunilor Procuraturii

Generale în varianta propusă, precum și necesitatea inițierii, în conformitate cu prevederile legale, a propunerii proiectului de investiții publice.

Subdiviziunilor responsabile de asigurarea tehnico-materială a organelor Procuraturii le-a fost pusă sarcina realizării măsurilor ce se impuneau pentru punerea în aplicare a acestui obiectiv.

În scurt timp lui, ca Procuror General, i-a fost înaintată, spre semnare propunerea de proiect investițional – procurarea de către Guvernul Republicii Moldova pentru Procuratura Generală a clădirii, construcție nefinisată din str. Alexandru cel Bun, 100, în strictă conformitate cu prevederile Legii cu privire la Procuratură.

Respectivul document a avut la bază atât informația ce rezulta din Nota de fundamentare, cât și informația din cadrul examinării chestiunii de către Consiliul Procurorului General, fiind supus tuturor procedurilor interne de avizare, inclusiv fiind contrasemnat de către conducerea Procuraturii Generale, responsabili cu competențe în domeniu și conținea: a) scopul proiectului și locul acestuia în strategia sectorială, b) problemele ce se vor soluționa prin realizarea proiectului, c) beneficiile așteptate și rezultatele scontate ca urmare a implementării proiectului, d) activitățile care urmează să fie executate pentru realizarea proiectului, e) durata de realizare și capacitățile de implementare a proiectului, f) costul estimativ pentru realizare și sursele de finanțare a proiectului.

În conformitate cu prevederile art.16 și 39 din Legea cu privire la Procuratură nr.118 din 14.03.2003, în baza atribuțiilor ce-i reveneau în calitate de conducător al autorității publice centrale, în acest domeniu și anume, de a adopta o decizie finală privind oportunitatea promovării propunerii de proiect la următoarea etapă, a semnat propunerea de proiect de investiții publice.

Ca rezultat, în Cancelaria instituției a fost înregistrată Propunerea de proiect de investiții publice cu nr. 01-39 din 16.08.2004, care a fost expediată conform procedurilor stabilite către Guvern.

Suplimentar la cele menționate *supra* comunică, că acest obiectiv a fost dezbătut, aprobat și inclus în Lista direcțiilor prioritare de activitate ale Procuraturii pentru anul 2005, în cadrul ședinței lărgite a Colegiului Procuraturii, cu participarea întregului efectiv, care și-a desfășurat lucrările la finele lunii decembrie 2004.

Astfel, a fost finalizată prima etapă de preselecție a proiectului pentru investiții publice. E unica etapă la care atât Procuratura Generală, cât și el, ca conducător, a avut atribuții de sine stătătoare, dar care nu produceau efecte juridice și economice directe.

Toate deciziile adoptate la această etapă au fost supuse unui control ulterior riguros, au suport juridic, fiind coordonate și adoptate cu respectarea procedurilor existente la acel moment, fără comiterea unor abuzuri sau depășiri de atribuții, având un scop nobil și bine argumentat. Învinuirea în astfel de împrejurări și circumstanțe, în depășirea de către dânsul a atribuțiilor de Procuror General, urmează a fi calificată ca neintemeată, alogică și rău intenționată.

Etapă de identificare și evaluare - în cadrul următoarelor etape ale proiectului, primind spre examinare propunerea de proiect investițional, Guvernul a transmis-o spre examinare, în modul stabilit, Grupului de lucru interdepartamental specializat de pe lângă Ministerul Finanțelor, care era instituit anterior, activa în scopul asigurării transparenței, calității procesului decizional în domeniul investițiilor capitale finanțate din bugetul public național,

era responsabil de examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor de investiții capitale, pentru a fi incluse în buget, precum și de monitorizarea generală a portofoliului de investiții capitale.

Această practică era stabilită pe parcursul anilor și era obligatorie pentru toate proiectele de investiții capitale cu finanțarea de la bugetul public.

Deopotrivă cu alte atribuții, Grupul de lucru interdepartamental specializat era unicul organ competent de a: a) examina propunerile de proiecte noi de investiții capitale prezentate de autoritățile publice și impactul acestora asupra bugetului; b) confirma eligibilitatea proiectelor de investiții capitale pentru a fi incluse în proiectul bugetului; c) stabili prioritățile de investiții capitale și selectarea proiectelor pentru a fi incluse în portofoliul de investiții capitale publice.

Grupul de lucru era compus din reprezentanții următoarelor instituții publice: a) Cancelaria de Stat; b) Ministerul Finanțelor; c) Ministerul Economiei; d) Ministerul Ecologiei; e) Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului.

În baza atribuțiilor ce-i reveneau în cadrul examinării propunerii de proiect, Grupul de lucru a solicitat suplimentar de la Procuratura Generală completarea unui formular tipizat pentru propunerile de proiect și a examinat, cu participarea vânzătorului, la fața locului, obiectul din str. Alexandru cel Bun, 100.

Ca urmare a examinării complexe a propunerii de proiect a Procuraturii Generale de către Grupul de lucru au fost informați, că solicitarea lor de proiect investițional este eligibilă și urmează a fi inclusă în proiectul bugetului de stat la compartimentul “INVESTIȚII CAPITALE”, cu alocarea sumei estimative de 7,5 mln. lei pentru procurarea obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 – sumă negociată de către Grupul de lucru, acceptată de proprietarul imobilului și respectiv 1,5 mln. lei TVA - în total 9 mln. lei.

Suplimentar, au fost informați că, urmare a modificărilor operate în legislația națională la acel moment, a fost adoptată decizia privind reconstrucția totală a obiectului care urmează a fi racordat la rigorile arhitecturale ale zonei de amplasare, cerințele normelor în construcție, destinația obiectului și necesitățile reale ale Procuraturii, **fapt solicitat de reprezentantul Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului în calitate de membru al Grupului de lucru.**

Întru realizarea obiectivului trasat, Grupul de lucru a identificat și propus pentru a fi incluse în proiectul legii pentru anul 2005, mijloace financiare pentru proiectarea reconstrucției imobilului - în sumă de 320 mii lei.

Alte particularități și detalii aferente desfășurării acestei etape nu cunoaște, întrucât n-a fost implicat în acest proces și n-a avut vreo atribuție sau competență legală în acest sens.

Cu adoptarea, în unanimitate, de către membrii Grupului de lucru a propunerii modificate de proiect investițional a Procuraturii Generale și propunerii Grupului de lucru de a aloca suplimentar bani pentru proiectarea reconstrucției obiectului, a fost finalizată etapa de identificare și evaluare preliminară a proiectului.

Reiterează, că la adoptarea deciziei de procurare, proiectare și reconstrucție pentru necesitățile Procuraturii Generale a imobilului din str. Alexandru cel Bun,100, **nu a avut nici o competență, nu a participat și la această etapa cu nimeni problema nu a abordat-o.**

Astfel, respinge orice încercare de a i se imputa careva acțiuni ilegale la soluționarea chestiunii în cauză, în varianta deciziei adoptate, inclusiv invocarea ne executării unei

expertize prealabile a imobilului pentru stabilirea viciilor materiale ascunse – cerința inventată și lipsită de orice suport juridic.

Etapa examinării și adoptării finanțării - la această etapă, care s-a desfășurat sub autoritatea și competența Ministerului Finanțelor, a avut doar tangență formală, manifestată prin susținerea proiectului legii bugetului la toate etapele examinării și adoptării lui, adică avizarea oficială, informarea factorilor de decizie despre starea reală, necesitățile stringente ale Procuraturii în acest domeniu și pronunțarea în favoarea susținerii proiectului investițional de procurare și reconstrucție a edificiului din str. Alexandru cel Bun,100.

Menționează faptul, că în calitate de Procuror General, după ce a făcut cunoștință cu proiectul bugetului pentru anul 2005, a atras atenția că, finanțarea procurării și proiectării reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun,100 se planifica să fie efectuată prin intermediul direct al Procuraturii Generale, fapt impropriu domeniului de activitate, atribuțiilor instituției, lipsa capacităților instituționale, precum și a personalului calificat în domeniu. Problema în cauză a abordat-o cu Președintele Republicii Moldova, Președintele Parlamentului, Primul Ministru și Ministrul Finanțelor. În urma mai multor dezbateri s-a convenit rațional de a lăsa proiectul fără modificare, dar cu obligarea instituțiilor subordonate Guvernului să pună la dispoziția Procuraturii Generale potențialul lor disponibil pentru realizarea cu succes a proiectului.

Ministerul Finanțelor și-a asumat să efectueze achitățile direct de pe contul Trezoreriei, fără implicarea în acest proces a Procuraturii Generale, iar Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului să organizeze, coordoneze, verifice toate activitățile ce țin de reconstrucția imobilului.

De asemenea precizează, că în Nota informativă a proiectului bugetului de stat pentru anul 2005, Ministerul Finanțelor a determinat proiectul de investiții publice – procurarea și reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun,100 pentru necesitățile Procuraturii Generale, ca unul semnificativ, cu risc ridicat și complexitate sporită, conform următoarelor criterii: 1) era printre primele de acest tip, cu folosirea tehnologiilor novatoare de abordare/proiectare/reconstrucție, impuse de destinația obiectului, de amplasarea lui într-o zonă centrală foarte aglomerată și istorică de importanță națională; 2) implementarea era una complexă, implicând o coordonare între mai multe părți interesate și responsabile, lucrările urmând a fi efectuate în spații foarte restrânse, în preajma celor mai importate instituții publice centrale din stat, centre culturale și de business, cartiere locative, infrastructură aglomerată, cu sarcini de proiect foarte riguroase și termeni limitați de executare; 3) existența unui risc sporit de creștere a costurilor (în termeni reali), din cauza incertitudinii cu privire la parametrii principali de proiectare și dinamica evoluției în domeniul construcțiilor; 4) existența unui risc sporit de nerealizare a beneficiilor (în termeni reali), fie în baza practicii de la proiectele similare finalizate sau din cauza faptului că beneficiile depind de factori schimbători.

Despre obiectivitatea acestor aprecieri s-au convins chiar din primele zile ale etapei de implementare a proiectului, unde riscurile și provocările indicate s-au dublat.

Proiectul Legii bugetului pentru anul 2005 a trecut toate fazele și etapele de elaborare, examinare și aprobare, prevăzute de legislația în vigoare la acel moment.

Procuratura Generală și el personal, în funcție de Procuror General, neavând în acest proces vreo atribuție și competență decizională la adoptarea Legii Bugetului pentru anul 2005.

Odată cu publicarea Legii bugetului de stat pentru anul 2005 în Monitorul Oficial nr.224-225 din 05.12.2004, s-a finalizat etapa examinării și adoptării finanțării proiectului.

Concomitent, a demarat etapa următoare: *Etapa implementării proiectului.*

1) **Organizarea implementării proiectului** - la etapa implementării proiectului de reconstrucție a edificiului din str. Alexandru cel Bun, 100, Procuratura Generală, în calitate de Beneficiar de proiect, pentru care au fost aprobate mijloace financiare de investiții capitale, a devenit responsabilă de implementarea propriu-zisă a proiectului în limitele cadrului de resurse aprobat pentru anul în curs.

În conformitate cu Organigrama Procuraturii și Regulamentul de activitate a Direcției administrativ - economice, prin Dispoziția sa, această subdiviziune a fost desemnată responsabilă pentru implementarea proiectului investițional.

Având în vedere faptul, că proiectul de investiții publice în derulare era unul semnificativ, cu risc și complexitate sporită, iar capacitățile instituționale ale Procuraturii Generale de implementare erau reduse, conducerea Procuraturii a apelat, în conformitate cu înțelegerile prelabile avute, la asistența și aportul altor instituții publice centrale cu competențe, responsabilități și potențial specializat în domeniu, inclusiv a Ministerului Finanțelor, Agenției construcțiilor și dezvoltării teritoriului, Cancelariei de Stat, etc.

În baza recomandărilor lor și cu suportul nemijlocit al acestora a fost elaborat un Plan de implementare, ce conținea măsurile prioritare care urmau a fi implementate, termenii limită, persoanele responsabile de executare a acestora, precum și mecanismul de monitorizare.

La baza îndeplinirii măsurilor de implementare au stat actele normative care reglementau fiecare măsură în parte. Activitățile de implementare a proiectului au demarat cu expertizarea imobilului, pregătirea structurii și documentației de licitație, organizarea licitației, evaluarea volumelor reale, contractarea și supravegherea lucrărilor. Toate achizițiile aferente implementării proiectului de investiții capitale au fost efectuate în conformitate cu legislația în domeniul achizițiilor publice.

Îndată, după publicarea, la 5 decembrie 2004, a Legii bugetului de stat pentru anul 2005, conducerea Procuraturii Generale a demarat procedurile de punere în aplicare, în partea ce viza instituția.

Cum a mai menționat supra, prin Ordinul său în calitate de Procurorul General, Direcția administrativ- economică a fost desemnată în calitate de subdiviziune coordonatoare și responsabilă de reconstrucția edificiului din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, iar șeful acestei subdiviziuni - Potoran Mihail, în calitate de manager de proiect, care în conformitate cu obligațiunile de serviciu mai avea încă o multitudine de atribuții.

În activitatea sa Managerul de proiect asigura informarea operativă și prezentarea cu regularitate a rapoartelor de implementare și monitorizare a proiectului către conducerea Procuraturii Generale, iar după caz, la orice solicitare – Ministerului Finanțelor și Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului, altor subiecți ai procesului de monitorizare. Potoran Mihai în calitate de manager de proiect mobiliza tot potențialul din subordine pentru a face față Planului de realizare a reconstrucției imobilului.

Rapoartele de implementare includeau: informația de bază privind indicatorii de performanță realizați în raport cu scopul și obiectivele proiectului de investiții capitale, cheltuielile efectuate în perioada de gestiune, modificările limitei de alocații, cauzele, recomandări și soluții de depășire a devierilor și a altor situații critice de ordin tehnic, financiar, organizatoric, legate de interacțiunea cu antreprenorul, informații despre respectarea termenului de implementare, bugetului proiectului, aspectelor tehnice ale proiectului, devierilor față de plan sau proiect, explicațiile și concluziile, aferente proiectului de investiții capitale.

Menționează că, aceste atribuții au fost puse suplimentar în sarcina angajaților Direcției Administrativ Economice la cele existente prevăzute de fișa de post și Regulamentul Direcției.

Angajații Procuraturii Generale implicați în procesul de reconstrucție, nu au fost remunerați suplimentar, nu au avut alte beneficii de ordin material sau nematerial.

Toată activitatea în acest domeniu a fost organizată în mod planificat și s-a desfășurat în strictă conformitate cu actele normative departamentale, prevederile legislației Republicii Moldova în vigoare la acel moment, supuse mecanismului de monitorizare și avizare internă a Procuraturii Generale, în coordonare, supraveghere și control din partea instituțiilor statului cu atribuții în domeniu, inclusiv a Ministerului Finanțelor și Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului.

2) Procedura de procurare și înregistrare a obiectului - având la bază: prevederile Legii bugetului pentru anul 2005, în care expres este indicat că Procuraturii Generale la compartimentul "Investiții capitale" sunt alocate mijloace financiare în sumă de 9 mln. lei pentru procurarea imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, art. 24 lit. b) din Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr.1166-XII din 30 aprilie 1997, care prevedea posibilitatea achiziției publice dintr-o singură sursă, dacă furnizorul (antreprenorul) este stabilit prin lege, **Hotărârea Guvernului nr. 312-24 din 23.03.2005, dispoziția Primului-ministru Vasile Tarlev nr. 1413-192 din 09.03.2005, (f.d. 47 vol.I) proiectul contractului elaborat și definitivat de instituțiile statului care au făcut parte din Grupul de lucru pentru selectarea obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 pentru a fi inclus în lista obiectelor finanțate din bugetul public, coordonat cu vânzătorul, examinând în prealabil materialele confirmative privind dreptul de proprietate și evaluare, eliberate în modul stabilit de organul cadastral și prezentate de vânzător, decizia organului competent al acestuia de a vinde obiectul nominalizat, în cadrul Procuraturii Generale au demarat procedurile interne de pregătire și efectuare a achiziției publice, inclusiv avizarea internă obligatorie de către principalele subdiviziuni cu competențe în domeniu și conducerea instituției.**

În acest proces au fost respectate întocmai cerințele **Regulamentului cu privire la achizițiile publice dintr-o singură sursă, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 951 din 4 august 2003**, care de asemenea confirma dreptul de a achiziționa imobilul, dacă furnizorul (antreprenorul) este stabilit prin lege.

Faptul avizării, corespunderii prevederilor legale, intereselor statului și ale Procuraturii Generale, precum și lipsa unor obiecții, a fost confirmat prin semnăturile persoanelor indicate pe exemplarul cumpărătorului, originalul căruia a fost ascuns de către partea acuzării.

În urma expertizei prealabile și îndeplinirea tuturor cerințelor legislației în vigoare, Contractul nr. 64-7 de vânzare-cumpărarea obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 (*f.d. 81-83 vol. I*) a fost semnat din Partea Procuraturii Generale de către el personal, Balaban Valeriu ca Procuror General, iar din partea vânzătorului - de către președintele Consiliului de Administrare a SA „Consocivil” Untilov Arsenii, având în acest scop toate împuternicirile confirmate în modul stabilit. ***Contractul a fost semnat în prezența unui notar licențiat, care l-a autentificat.***

Ulterior, Contractul nominalizat a trecut procedura legală în cadrul Agenției achiziții publice și a fost înregistrat fără vreo obiecție. După procedurile enumerate, Contractul a fost prezentat Ministerului Finanțelor, care, după o evaluare și expertiză internă suplimentară, l-a acceptat spre executarea plăților prin intermediul Trezoreriei de stat direct către cumpărător.

Contractul de vânzare-cumpărare este în vigoare până în prezent, realizat în deplin volum și de către nimeni nu este contestat.

Concretizează, că obiectul cu gradul de finisare de 73,7%, cu suprafața totală de 5600 m², amplasat pe un teren de 0,174 ha, din str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău – zonă istorică de importanță națională, cu căile de acces, rețele de apă, canalizare, energie electrică, gaze naturale asigurate la granița delimitării edificiului, cu parcare amenajată, a fost procurat la prețul de 9 mln. lei, dintre care 1,5 mln. lei TVA – sumă, care conform prevederilor legale, a fost returnată în ziua efectuării plății pe contul trezorial al Ministerului Finanțelor.

Din cele 7,5 mln. lei, real achitate vânzătorului și indicate drept valoarea obiectului în Actul de primire-predare a imobilului în construcție, acesta a mai returnat 1.2 mln lei - compensare pentru viciile ascunse depistate ulterior în cadrul reconstrucției (*f.d. 41-44 vol.14*).

În final, procurarea edificiului a costat statul 6,3 mln lei, adică 89 dolari SUA pentru 1 m² - un preț de piață mizer pentru acea perioadă.

Datele ce se conțin în Dosarul cadastral al edificiului confirmă faptul, că la data efectuării tranzacției chiar și suma de evaluare în scopul impozitării edificiului, era mai mare decât costul real plătit pentru procurarea lui.

Prețul foarte avantajos de procurare este confirmat și prin alte înscrisuri din dosarul penal în cauză: a) Certificatul eliberat de Bursa Imobiliară „Lara” nr.68/02 din 4 apr***** 2018 privind valoarea medie de piață a construcției nefinalizate din str. Al. cel Bun, 100 în perioada anului 2005, care constituia 40 930 000 lei – 42 330 000 lei și valoarea medie de piață a terenului cu S = 0,174 ha amplasat în mun. Chișinău str. Al. cel Bun, 100 în perioada anului 2005, care constituia 1 865 000 lei – 1 975 000 lei. (*f.d. 190 – 191 vol. XVII*); b) Raportul cu privire la evaluarea prețului de piață a obiectului la etapa construcției, elaborat la 29 decembrie 2003, de compania de consulting PRINT IMOBIL conform căruia, prețul de piață a obiectului la data de 25 decembrie 2003 constituia 15 mln 812 mii lei, iar prețul obiectului în cazul vânzării de urgență - 11 mln 543 mii lei (*vol. 14 f.d. 33-36*); c) Certificatul Agenției Naționale Cadastru nr. 01/21-1274 din 26.05.2001 – prețul aproximativ al înstrăinării este evaluat 8 mln. 527 mii 200 lei (*dosarul cadastral*).

Faptul procurării acestui imobil la un preț avantajos se confirmă și prin declarațiile martorilor acuzării audiați în ședința judiciară: Gurbulea Valeriu, Gîlcă Aliona, Vasilache

Elena, Bîtcă Nina, Taraburcă Dumitru, Budovaia Anastasia, precum și martorii apărării: Tarlev Vasile, Postovan Dumitru, Stoianoglo Alexandru, Diaconu Valeriu, Pungă Viorel.

3) Primirea-transmiterea obiectului de la vânzător la cumpărător - după procurarea cu respectarea tuturor cerințelor legale a obiectului și achitarea costului acestuia, a fost efectuată procedura de transmitere-primire de către vânzător către cumpărător a construcției nefinisate și documentației aferente.

Actul de primire-predare a imobilului în construcție din 18 mai 2005 (*vol. II, f.d. 167-168*), precum și Lista documentelor care s-au transmis (*Anexa la Act*) a fost semnat de membrii Comisiei constituite de ambele Părți și a prezentat o reflectare obiectivă a întregului proces, precum și date confirmate documentar despre suprafața imobilului, terenului aferent, starea tehnică, costul, gradul de finisare, etc.

Actul respectiv, împreună cu alte documente necesare, ulterior a fost prezentat Agenției Cadastru în cadrul procedurii de înregistrare a imobilului. Lipsa documentelor incluse din Lista nominalizată în materialele cauzei penale este una din cauzele care au împiedicat organul de urmărire penală la stabilirea adevărului pe acest caz.

În conformitate cu prevederile și termenii legali, Contractul nr.64-7 din 15 aprilie 2005 de achiziționare a mărfurilor (*Vol.I, f.d. 81-83*), prin intermediul persoanei împuternicite – Șeful secției administrativ-economice Crigan Boris, a fost prezentat organului cadastral teritorial Chișinău pentru înregistrare în Registrul bunurilor imobile.

Procedura respectivă a fost încheiată la 21 iunie 2005, obiectului fiindu-i conferit nr.010041926101, proprietar Procuratura Generală. Aceste date sunt valabile până în prezent și pe parcursul anilor de către nimeni nu au fost contestate. Doar că, spre regret, acestea sunt ultimele date introduse în dosarul cadastral al obiectului, deși, pe parcursul anilor acesta a fost reconstruit, fiindu-i substanțial schimbate caracteristicile. De asemenea, nu sunt luate la evidență și evaluate lucrările efectuate - fapt care contravine legislației în vigoare. **În actul de primire predare au fost informate toate instituțiile implicate.**

4) Proiectarea reconstrucției obiectului - conform legislației în domeniu și Planului de achiziții publice pentru anul 2005, în baza prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2005, în coordonare cu Ministerul Finanțelor, care a planificat alocarea pentru semestrul II al anului a sumei de 312 mii lei destinație specială: **proiectarea_reconstrucției_clădirii** nefinisate amplasate pe str. Alexandru cel Bun,100 din mun. Chișinău, Grupul de achiziții a Procuraturii Generale constituit prin ordinul său în funcție de Procuror General nr.250/22 din 4 noiembrie 2004, membrii căruia erau șeful Direcției administrativ economice Potoran Mihail (Președinte), șeful secției administrativ economice Crigan Boris (vicepreședinte), șeful secției finanțe și contabilitate Savca Tudor, specialistul principal Nicolaev Constantin și contabilul coordonator Bîrcă Nina (membri ai Grupului) în baza Regulamentului de funcționare a Grupului de lucru-aprobat prin același Ordin, a selectat în urma licitației în formă de ofertă de prețuri, Antreprenorul general - compania SRL „SVETSKII INGVAR MOTORS” pentru îndeplinirea acestor lucrări (*f.d. 153-154 vol. II*);

În baza hotărârii Grupului de lucru, în coordonare cu Antreprenorul a fost elaborat Contractul de antrepriză, care, după avizarea internă a fost prezentat și semnat de ambele Părți contractante la 12 septembrie 2005 (*f.d. 153-154, vol. II*).

Clauzele principale ale contractului au fost: executarea lucrărilor de proiectare în termen de 3 luni, coordonarea și aprobarea proiectului cu instanțele corespunzătoare, costul

lucrărilor de proiectare, drepturile, obligațiile și responsabilitatea Părților. La dispoziția Antreprenorului au fost puse toate documentele referitoare la clădirea în construcție pe care le deținea Procuratura Generală, inclusiv Avizele Centrului medicina preventivă, Direcției pompieri și salvatori. Au fost eliberate scrisorile, demersurile, procurile necesare pentru demararea lucrărilor de proiectare.

Exact în trei luni, așa cum prevedea Contractul, lucrările de proiectare a reconstrucției au fost executate de Antreprenor în deplin volum și cu respectarea cerințelor contractuale, inclusiv și Devizul local nr. 01-01-2000 “Reconstrucția și reprofilarea blocului existent”.

Proiectul de reconstrucție a clădirii nefinisate a fost recepționat de către Procuratura Generală, conform actului de primire a lucrărilor executate din 19.12.2005, în sumă totală de 320 mii lei, semnat de Adjunctul Procurorului General, Stoianoglo Alexandr, șeful Direcției administrativ-economice, Potoran Mihail și șeful secției finanțe și contabilitate, Savca Tudor, fapt consemnat în Actul Curții de Conturi nr.16 din 21.03.2007 privind rezultatele reviziei financiare efectuate la Procuratura Generală a Republicii Moldova pe perioada anilor 2005-2006 (*f.d. 133- 145, Vol. I (pag.17 abz.5)*).

În această ordine de idei, constată că acuzarea neclarificând situația de fapt, i s-a pus în învinuire, în mod abuziv că acțiunile sale de realizare a implementării proiectului au fost demarate fără a avea un proiect elaborat în modul stabilit de legislație.

Acest document, care a stat la baza organizării și desfășurării licitației publice de selectare a Antreprenorului pentru reconstrucția clădirii din 27 aprilie 2006, nu este anexat la materialele cauzei penale, nu a fost obiectul cercetării la faza urmăririi penale, fapt care a dus la concluzia greșită despre circumstanțele reale privind legalitatea desfășurării respectivei licitații.

Suplimentar, menționează faptul existenței întregului pachet de documente privind realizarea proiectului de reconstrucție, îndeplinirea obligațiilor contractuale de către Părți, este confirmat și de înregistrarea lor la Ministerul Finanțelor în cadrul procedurii de verificare a temeiniciei și legalității efectuării plăților pentru lucrările de proiectare, mărturiile conducătorului de proiect Victor Sava, audierea căruia organul de urmărire penală a refuzat s-o execute.

Până la moment nu a existat și nu există careva litigii privind executarea Contractului de proiectare a reconstrucției din 12 septembrie 2005.

5) Executarea bugetului pentru procurarea și reconstrucția imobilului în anul 2005- mijloacele financiare în suma de 9 mln. 312 mii lei alocate prin Legea bugetului Procuraturii Generale pentru procurarea edificiului din str. Alexandru cel Bun 100, au fost cheltuite conform destinației, regulamentar, în baza documentelor confirmative, sub controlul și coordonarea Ministerului Finanțelor.

Structura cheltuielilor: 9 mln. lei – au fost transferate pentru procurarea imobilului; 320 mii lei – au fost transferate pentru executarea proiectului de reconstrucție a imobilului. Ambele sume au fost transferate din contul trezorial al Ministerului Finanțelor, fără ca Procuratura Generală să aibă careva atribuții, competențe și implicare în acest proces, cu excepția prezentării documentelor confirmative de realizare a cheltuielilor în conformitate cu prevederile legale.

6) Organizarea procesului de identificare și bugetare a investițiilor capitale pentru anul 2006 - în paralel cu executarea bugetului la capitolul “Investiții capitale”, un obiectiv

important și o preocupare prioritară pentru factorii responsabili din cadrul Procuraturii Generale a fost organizarea atragerii mijloacelor financiare necesare pentru demararea procesului de reconstrucție a edificiului pe parcursul anului 2006. În acest scop au fost evaluate necesitățile pentru reconstrucție, întocmită Nota de fundamentare a sumei de 8 mln. lei și prin intermediul Ministerului Finanțelor, prezentată Grupului de lucru inter-departamental, care, conform procedurilor descrise anterior, au evaluat și apreciat demersul, l-au determinat eligibil, prioritar pentru finanțare, au identificat suma respectivă și au inclus-o în Lista preliminară a investițiilor capitale pentru anul 2006.

Ulterior, proiectul Legii bugetului pentru anul 2006 a trecut toate etapele de examinare și adoptare. Astfel, urmare a eforturilor depuse și susținerii factorilor de decizie, începutul anului 2006 l-a întâmpinat cu suma de 8 mln. lei, alocate legal pentru reconstrucția edificiului.

7) Expertiza stării tehnice a obiectului în reconstrucție - odată cu deschiderea finanțării în anul bugetar 2006, în coordonare cu Ministerul Finanțelor și Agenția construcției și dezvoltare a teritoriului, au fost determinate prioritățile și pașii concreți de realizare a proiectului de reconstrucție.

Luând în considerare faptul, că obiectul reconstrucției timp de 12 ani a fost conservat, fără careva intervenții, s-a decis executarea unei expertize de examinare și evaluare a stării tehnice și posibilității reconstrucției imobilului.

Prin demersul Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006 către Inspekția de Stat în Construcții s-a solicitat efectuarea expertizei nominalizate. În consecință, efectuarea expertizei a fost dispusă Direcției de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții, care a atras la executarea ei pe cei mai titulari experți în domeniu. Expertizei a fost supus și proiectul reconstrucției clădirii.

Prin **Raportul de expertiză nr.1141-****06/T (f.d. 89 – 94, Vol. I)** semnat de expertul -membru corespondent al Academiei de Științe din Moldova, profesorul universitar, Livovschii Eugen, au fost prezentate mai multe concluzii care au determinat modul de organizare a activităților de reconstrucții pe viitor, printre care: constatarea stării satisfăcătoare a blocurilor 2, 3 și 4, necesitatea demolării blocului 1 și construcția în locul acestuia a unui bloc nou, mai contemporan; desființarea acoperișului și mansardei; ridicarea a 2 etaje noi în locul acestora; consolidarea elementelor importante, în special, a fundației pe tot perimetrul construcției; expuse sugestii utile pentru perfecționarea proiectului de reconstrucție; atenționată secția de verificare a proiectelor asupra necesității luării la evidență și monitorizarea tuturor recomandărilor expuse în Raportul de expertiză sub riscul neavizării ulterioare a proiectului în execuție.

Concluziile Rapoartelor de expertiză au fost subiectul examinării în cadrul ședinței Consiliului republican de experți tehnici în construcții din luna iunie 2006, fiind susținute în unanimitate și în deplin volum (*copia Procesului verbal - o anexeză*).

8) Achizițiile publice privind selectarea Antreprenorului pentru executarea reconstrucției - conform prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice la zi, au fost întrunite toate condițiile impuse de aceasta pentru organizarea și desfășurarea unei licitații publice, inclusiv existența proiectului reconstrucției, certificatului de urbanism nr.409/06 din 27.04.2006 (*f.d. 133, vol. II*), extrasul din Registrul bunurilor imobile nr.5464N/06 din 2****.2006, alte documente aferente.

În baza Planului anual al Procuraturii Generale de achiziții publice pentru anul 2006, prevederilor legislației în vigoare la moment, în coordonare și cu participarea nemijlocită a Ministerului Finanțelor și Agenției pentru achiziții publice, Grupul de lucru specializat al instituției a organizat și desfășurat licitația publică pentru selectarea antreprenorului care urma să reconstruiască imobilul.

Ține să menționeze, că prima încercare de a organiza și desfășura licitația publică pentru selectarea Antreprenorului, în pofida eforturilor depuse de Procuratura Generală împreună cu Agenția Achiziții Publice a eșuat din cauza neprezentării la licitație a reprezentantului Ministerului Finanțelor - condiție obligatorie impusa de cadrul legal existent în domeniu în acea perioadă.

Ulterior, în scopul repetării încercării de selectarea și desemnarea Antreprenorului pentru reconstrucția edificiului, Procuratura Generală a întreprins următoarele măsuri:

1) Pregătirea și prezentarea Agenției achiziții publice toate documentele primare necesare pentru organizarea desfășurării licitației;

2) În Buletinul achizițiilor publice nr.13-06 din 30 martie 2006 a fost publicat anunțul privind desfășurarea Licitației publice nr.521/061 privind reconstrucția clădirii din str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău;

3) Pregătirea seturilor de documente pentru solicitanții de a participa la licitație;

La 28 aprilie 2006, în incinta Procuraturii Generale, a fost desfășurată licitația publică la care au participat 3 ofertanți (*f.d. 19-21, Vol. I*). Toată procedura s-a desfășurat în baza p.69 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.1123/2003 din 15.09.2003, în prezența reprezentantului Ministerului Finanțelor, care nu a formulat vreo obiecție privind legalitatea și desfășurarea licitației, fapt confirmat prin Procesul - verbal al ședinței Grupului de lucru de achiziții publice al Procuraturii Generale de deschidere a ofertelor nr. 31/284 din 28 aprilie 2006 (*f.d. 19, vol.I*).

La 5 mai 2005, în cadrul ședinței Grupului de lucru al Procuraturii Generale, în urma evaluării ofertelor, în unanimitate a fost adoptată decizia privind desemnarea învingătorului licitației publice nr. 521/06 - SRL "Biox-Comerț", fapt confirmat prin Procesul - verbal al Grupului de lucru de achiziții publice al Procuraturii Generale nr.31/294 din 5 mai 2006, privind evaluarea ofertelor de prețuri (*f.d. 20-21, Vol. I*).

Concretizează că, în perioada organizării, desfășurării și desemnării învingătorului licitației publice el se afla într-o deplasare de serviciu de lungă durată în SUA, în componența delegației conducătorilor organelor de drept din Republica Moldova. Atribuțiile de Procuror General au fost dispuse pentru executare Prim-adjunctului Procurorului General - Valeriu Gurbulea. Acțiunile de implementare a acestui proiect în perioada lipsei sale nu pot constitui ca acțiuni ilegale și abuzive din simplul motiv că nu a exercitat funcția de Procuror General în acea perioadă și nu a dat careva indicații și nu a semnat nici un act juridic de dispoziție.

După cum a menționat supra, în calitate de Procuror General, la 4 noiembrie 2004, în temeiul art.16 alin.10 din Legea cu privire la Procuratură, prin Ordinul nr.250/22 a constituit Grupul de lucru și aprobat Regulamentul despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile Procuraturii și instituirea Grupului de lucru (*f.d. 37-39, Vol. I*). Conform legislației în vigoare la acel moment și cadrulul normativ intern al Procuraturii, Procurorul General nu avea competențe de implicare în procesul de achiziții, revenindu-i exclusiv

atribuția de aprobare a rezultatelor licitațiilor și controlul executării Ordinului. Atât la organizarea și desfășurarea licitației de selectare a Antreprenorului pentru reconstrucția clădirii, cât și la alte licitații de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii din Procuratură, pe toată perioada îndeplinirii atribuțiilor de Procuror General nu a avut vreo implicare, în nici o formă.

După desemnarea învingătorului au fost efectuate procedurile interne de pregătire, coordonare și prezentare spre semnare a Contractului de antrepriză nr.31/297 din 10 mai 2006 (*f.d. 22, vol. I*). Ulterior, fiind semnat de către Părți în modul stabilit, Contractul a fost prezentat Agenției achiziții publice unde, după expertiza corespunzătoare – înregistrat sub nr.1-6159/06, iar la 28.07.2006 s-a finalizat procedura de înregistrare sub nr.1171 la Trezoreria teritorială Chișinău a Ministerului Finanțelor.

Contractul de antrepriză nr.31\297 din 10 mai 2006 cât și Acordul adițional nr. 464 la Contractul în cauză (*f.d. 53, vol. II*) au stat la baza relațiilor de reconstrucție a edificiului, au generat efecte economice și juridice, sunt în vigoare până în prezent, de către nimeni nu au fost contestate.

9) Expertiza suplimentară a obiectului în reconstrucție - după elaborarea expertizei de examinare și evaluare a stării tehnice și posibilității reconstrucției imobilului nr.1141-*****06/T din 23.03.2006, precum și în baza recomandărilor Consiliului arhitectural urbanistic republican, de către Procuratura Generală, în coordonare cu Agenția construcției, amenajarea teritoriului și Ministerul Finanțelor, a îndeplinit o serie de măsuri pentru realizarea recomandărilor care se conțineau în aceste documente - dezgolate fundațiile și alte elemente ale construcției, revăzute cerințele tehnologice-amplasarea birourilor, sălilor de ședințe ș.a.

A apărut necesitatea stringentă pentru o expertiză suplimentară, scopul căreia a fost de a primi recomandări directorii pentru reconstrucția imobilului, inclusiv și în privința măsurilor prioritare, ce nu sufereau amânare. Expertiza suplimentară din 30.05.2006 (*f.d. 96, vol. I*) a fost efectuată de către aceiași reprezentanți ai Inspecției în construcție în frunte cu academicianul Livovschii Eugen. În baza aceluiași contract de achiziție din martie 2006, unde câștigător a fost desemnat inspecția în construite.

Principala concluzie a expertizei suplimentare și sarcina pusă pentru procesul reconstrucției imobilului a fost: restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, necesar pentru preluarea sarcinilor seismice. În acest scop, precum și pentru soluționarea mai multor obiective a procesului de reconstrucție, au fost expuse multiple recomandări însoțite de scheme și desene îndeplinite calitativ, conform celor mai înalte cerințe în domeniu.

10) Examinarea chestiunii privind reconstrucția obiectului în cadrul Consiliului de experți tehnici în construcții - la ședința ordinară a Consiliului republican de experți în construcții din luna iunie 2006, prezidată de vicepreședintele Consiliului, dl. V. Verstiuc, la rând cu alte chestiuni a fost examinată și Reconstrucția sediului din str. Alexandru cel Bun, 100 (*Vol. II, f.d. 46*). Consiliul în unanimitate a adoptat decizia privind corectarea documentației de proiect în baza rezultatelor lucrărilor de prospecțiuni geologice efectuate la obiect și soluțiile expuse la ședința Consiliului, inclusiv: consolidarea fundațiilor, bandajarea pereților construcției cu beton armat, supravegherea și controlul strict al

procesului de reproiectare și reconstrucție a obiectului din partea Direcției de Verificare a proiectelor din cadrul Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului.

Prin această decizie au fost aprobate cerințe tehnice speciale față de reconstrucția obiectului, caracteristice pentru categoria de portanța seismică I – categorie pusă în executare doar pentru cele mai importante obiecte în stat. Ulterior această decizie a jucat rolul hotărâtor la selectarea aripii finisate a obiectului, unde este amplasată firma comercială ”CREME DE LA CREME”, construită de același antreprenor – ”Biox Comerț”, în calitate de obiect pentru vizită, în anul 2021, a președinților Republicii Franceze Manuel Macron și Republicii Moldova - Maia Sandu. Faptul descris a impus eforturi și costuri suplimentare, dar au consolidat substanțial calitatea proiectului în execuție și durabilitatea obiectului în timp, concomitent ridicându-i valoarea.

Întru executarea deciziei Consiliului de experți tehnici în construcții, la 19 iulie 2006 Procuratura Generală și Direcția de Verificare a proiectelor au semnat Contractul nr.3371-07-06 privind verificarea documentației de proiect (*Vol. II, f.d. 45*), înregistrat ulterior la Agenția Achiziții Publice sub nr.3-1849/06 din 06.11.2006 și la Ministerul Finanțelor sub nr.1468 din 07.11.2006.

Ulterior Contractul a fost executat de Părți în deplin volum. Astfel, învinuirea în executarea lucrărilor de reconstrucție a edificiului în lipsa unui proiect elaborat, verificat și aprobat în modul stabilit de legislație este inventată și lipsită de suport juridic.

11) *Recepția-predarea obiectului către Antreprenor* - urmare a îndeplinirii precondițiilor necesare, la 21 iunie 2006 a demarat procedura oficială de recepție – predare a imobilului “Clădirea nefinisată”, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, 100 de la Beneficiar - Procuratura Generală, către Antreprenor.

La etapa pregătirii către primire – predare a obiectului a fost efectuat un volum enorm de măsurări reale a parametrilor concreți a obiectului, care au stat la baza identificării soluțiilor concrete de organizare a procesului de reconstrucție. Trebuie să concretizeze că această muncă s-a desfășurat în lipsa la moment a unei metodologii concrete și cadru normativ adecvat, fapt care a îngreunat substanțial procesul de lucru și coordonare.

Procesul respectiv a fost consemnat în Procesul-verbal din 21 iunie 2006 (*Vol.13, f.d.139-150*) proiectul căruia a fost coordonat prealabil cu Oficiul cadastral teritorial Chișinău, semnat de reprezentanții Părților și specialiștii atrași de Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului, Ministerul Finanțelor, inclusiv: arhitectului-șef - Sava Victor, proiectantului - Semco Alexandr și reprezentantul Inspecției de Stat în construcții - Livovschii Eugen, iar ulterior aprobat de conducătorii Procuraturii Generale și SRL „Biox Comerț”.

Atrage atenția că atât la această lucrare și proces, cât și la toate cele care au urmat au participat, luat decizii în comun, efectuat controlul, supravegherea necesară, semnat toate actele aferente procesului de reconstrucție - ambii responsabili de executarea proiectului de execuție a reconstrucției obiectului. Procesul- verbal, de rând cu alte informații privind starea reală a imobilului la moment, conține informații privind existența Certificatului de urbanism, Autorizației de construcții și a Autorizației de demolare, perfectate și primite în modul stabilit de legislația în vigoare.

12) *Coordonarea reconstrucției obiectului pe etape în paralel cu elaborarea documentației de proiect* - urmare a măsurilor expuse supra, modificarea proiectului existent

de reconstrucție a imobilului a devenit o sarcină obligatorie și de neamânat. Despre acest fapt au fost informați în modul stabilit factorii de decizie din cadrul Ministerului Finanțelor și Agenției Construcții și Dezvoltare a Teritoriului.

În baza demersului Procuraturii Generale nr.31 din 24.07.2006 cu privire la executarea pe etape a reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun,100, Agenției Construcții și Dezvoltare a Teritoriului, în calitate de organ împuternicit, luând în considerare importanța obiectului, amplasarea lui, circumstanțele reale create la moment, experiența acumulată la reconstrucția și restaurarea altor obiecte proprietate publică (sediile Academiei de Științe, Institutului Național de Justiție, Institutului Național de Informații și Securitate, etc.), cu titlu de excepție, prin scrisoarea sa nr.695-01-07 din 26.07.2006 (*f.d. 136, Vol. II*), a coordonat executarea reconstrucției acestuia pe etape, în paralel cu elaborarea documentației de proiect.

Suplimentar, în sarcina Procuraturii Generale a fost pusă: respectarea exigențelor documentelor și actelor normative în vigoare, obținerea obligatorie a autorizației de construcție, prezentarea spre examinare a proiectului către Consiliul arhitectural urbanistic republican, semnarea unui contract cu Direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții.

Toate aceste condiții au fost puse în aplicare și executate de către Procuratura Generală, inclusiv semnarea Contractului cu Direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții (*Vol. II, f.d.136*), conform căruia, pe măsura realizării proiectului de reconstrucție a imobilului documentația, inclusiv și cea de deviz, era prezentată spre examinare și expertizare, iar ulterior pusă la baza executării lucrărilor - fapt demonstrat documentar. (materialele: devizele locale pe fiecare bloc separat, Rapoartele de verificare a acestora executate de Direcția verificare și expertizare, Procesele verbale de executare a lucrărilor, semnate de dânsul în calitate de Procuror General-se anexează).

13) *Concursul de selectare a responsabilului tehnic* - din cauza lipsei în statele de personal a Procuraturii a personalului calificat și specializat în domeniul supravegherii executării lucrărilor în construcție, condițiile impuse de Agenția Construcții și Dezvoltarea teritoriului, precum și cerințele legislației în vigoare la acest capitol, Beneficiarul proiectului a inițiat, prin intermediul Grupului de lucru pentru achiziții, concursul pentru angajarea, pe perioada reconstrucției obiectului, a unui responsabil tehnic specializat în domeniu.

În urma procedurilor desfășurate cu respectarea rigorilor și procedurilor impuse de actele normative, în calitate de responsabil tehnic a fost selectat Valeriu Doni, care dispunea de toate actele necesare pentru ocuparea acestei funcții, inclusiv Certificatul de atestare nr.170 din 30.10.1997 (*vol. II, f.d.135*). Lui, în calitate de Procuror General, i-au fost prezentate spre semnare proiectele Ordinului și Contractului de muncă, care în prealabil au fost supuse expertizei și procesului de avizare interne. După semnarea lor, responsabilul tehnic a demarat activitatea de supraveghere tehnică a implementării proiectului de reconstrucție a imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100.

Anume responsabilului tehnic, conform prevederilor art.22 din Legea cu privire la calitatea în construcții nr.721-XIII din 02.02.1996, îi revine obligația și responsabilitatea supravegherii volumelor, calității lucrărilor executate de Antreprenor, precum și corectitudinea datelor incluse în procesele verbale de execuție a lucrărilor.

14) Certificatul de urbanism - pentru organizarea lucrărilor de proiectare și de reconstrucție a imobilului din str. Alexandru cel Bun,100, Procuratura Generală a urmat de mai multe ori procedura de primire a Certificatului de urbanism, fapt impus de caracterul extraordinar și complex atât a obiectului, cât și a condițiilor impuse de amplasarea acestuia. Prin acest Act Procuraturii Generale, în calitate de beneficiar al proiectului de reconstrucție, de către Primăria municipiului Chișinău, i-au fost aduse la cunoștință prescripțiile și elementele ce caracterizau regimul juridic, tehnic și arhitectural urbanistic al imobilului amplasat într-o zonă istorică a mun. Chișinău, cu statut de zonă istorică de importanță națională, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, și, care permiteau elaborarea documentației de proiect, reconstrucția imobilului.

Informația privind Certificatele de urbanism nr.409/06 din 27.04.2006 și nr.613/06 din 16.06.2006 se conține în materialele cauzei penale (*f.d. 132-135, vol. II*).

Până în prezent Certificatele de urbanism primite de Procuratura Generală în cadrul reconstrucției imobilului nu au fost contestate de nimeni, sunt în vigoare, fapt ce confirmă legalitatea emiterii lor, precum și a măsurilor întreprinse în cadrul realizării proiectului de investiții.

15) Autorizația de construire - printre documentele obligatorii pe care Procuratura Generală le-a obținut în modul stabilit de la Primăria municipiului Chișinău, a fost Autorizația de construcție nr.250 din 10.11.2006, înregistrată la Inspecția de Stat Teritorială în Construcții nr.226-R din 10.10.06.

Prin acest Act a fost autorizată executarea lucrărilor de construire a blocului administrativ. Informația privind Autorizația de construire se conține în materialele cauzei penale.

Până în prezent, Autorizația de construire primită de Procuratura Generală în cadrul reconstrucției imobilului nu a fost contestată de nimeni, este în vigoare, confirmă legalitatea emiterii ei, precum și a măsurilor întreprinse în baza ei în cadrul realizării proiectului de investiții.

16) Consiliul Arhitectural Urbanistic Republican - în baza faptului că imobilul din str. Alexandru cel Bun,100 este amplasat într-o zonă istorică a mun. Chișinău cu statut de zonă protejată de importanță, acordat prin Hotărârea Guvernului nr.978 din 02.09.2004, cerințelor Certificatului de urbanism nr.613/06 din 16.06.2006, recomandării Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului nr.695 din 26.07.2007, Rapoartelor de expertiză a stării obiectului în reconstrucție nr.1141-****06 din 24.03.2006 și 16.05.2006 soluțiile arhitectural-urbanistice de reconstrucție a imobilului, inclusiv numărul de niveluri, elementele și formele fațadei, au fost prezentate, examinate și coordonate cu Consiliul Republican arhitectural-urbanistic.

În consecință, aspectul exterior al imobilului după realizarea lui în proiectul de execuție a căpătat o formă atrăgătoare și conformă cerințelor înaintate față de obiectele administrative din zona respectivă, iar mai apoi - impuse și altor obiecte construite în preajma lui.

17) Planificarea, coordonarea, executarea și controlul lucrărilor de reconstrucție - pe perioada executării de către dânsul a atribuțiilor de Procuror General, la reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun 100, careva obiecții, plângeri, rapoarte sau alte semnale din această categorie de la responsabilul tehnic - Doni Valeriu, alte persoane fizice

și juridice cu atribuții de control și supraveghere în domeniul reconstrucției imobilului - nu a primit.

Personal, a întreprins măsurile ce se impuneau și și-a asumat un risc rezonabil pentru ca reconstrucția imobilului să se desfășoare cât mai eficient și cu respectarea prevederilor legislației în vigoare. Urmare a îndeplinirii cerințelor necesare, care au durat circa 2 luni, la 14 iulie 2006, prin scrisoarea nr.1/500 semnată de dânsul în calitate de Procuror General, a făcut un demers către antreprenorul SRL "Biox Comerț" pentru demararea lucrărilor de reconstrucție în condițiile clauzelor contractuale. La scrisoare au fost anexate Certificatul de urbanism nr.613/06 din 16 iunie 2005 și Autorizația de desființare nr.89a/06 din 16 iunie 2006. Către această dată erau deja elaborate, verificate în modul stabilit și aprobate Devizele locale, Procesele verbale de verificare a acestora. Inclusiv, au fost puse în aplicare și modificările în Hotărârea Guvernului nr.152 din 19.02.2004 "Cu privire la salariul tarifar pentru categoria I de calificare a angajaților din unitățile cu autonomie financiară și quantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile, cu modificările ulterioare operate prin Hotărârea Guvernului nr.869 din 18.08.2005 și Hotărârea Guvernului nr.896 din 7.08.2006".

Anume, negarea de către cei care au preluat reconstrucția imobilului după plecarea sa din funcția de Procuror General a acestei obligații și refuzul de a aplica prevederile Hotărârii Guvernului nr.792 din 4 iulie 2007, stă la baza neînțelegerilor și conflictului iscat între Beneficiar și Antreprenor, proces judiciar nefinisat până în prezent.

Legalitatea, temeinicia executării volumelor de lucrări îndeplinite și corectitudinea achitării mijloacelor financiare către Antreprenor către data de 8 februarie 2007, data plecării sale din funcția de Procuror General, la cererea noului conducător, au fost verificate de toate organele administrației publice cu competențe în domeniu, inclusiv de Inspekția de Stat în Construcții. Prin actele oficiale emise de acestea, nu au fost stabilite careva derogări sau fapte prejudiciabile intenționate.

Lipsa în materialele cauzei penale a acestor acte, în cumul cu interpretarea arbitrară a deciziilor adoptate, măsurilor întreprinse, într-un termen scurt și condiții extrem de nefavorabile, este mai mult ca suspectă și îl pune, fără nici un motiv, într-o situație nefavorabilă și ilegală. Până la moment nu există un act administrativ oficial în vigoare, sau persoana cu competențe în domeniu, care ar pune la îndoială volumul lucrărilor executate la reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun,100 în perioada executării de către dânsul a atribuțiilor de Procuror General. La fel, nu există nici un act constatator sau expertiză judiciară, care ar stabili, în conformitate cu cerințele legale, existența unui prejudiciu material.

Suplimentar la expertizele contabilă și în construcții, efectuate în cadrul examinării cauzei civile, care confirmă volumul lucrărilor executate, personal dispune de înregistrări foto zilnice, executate la indicația sa, de către subdiviziunile specializate și responsabile ale Procuraturii Generale, pe care le va prezent pe suport tehnic și solicită să fie anexate la materialele cauzei penale.

18) Controlul executării reconstrucției obiectului de către Curtea de Conturi - abaterile stabilite în procesul controlului Curții de Conturi, la acest capitol, care se conțin în Actul de control din Martie 2007, în cea mai mare parte au decăzut în cadrul examinării la ședința lărgită a Curții, iar restul înlăturate de către Procuratura Generală, într-un termen

foarte scurt, fapt despre care au fost informate atât organul constatator, cât și organele supreme în stat. Persoanele responsabile din cadrul Procuraturii Generale care au comis abaterile stabilite au fost atrase la răspundere disciplinară. În privința sa careva abateri sau încălcări intenționate ale legislației, inclusiv abuzuri - nu au fost stabilite.

Prin cele relatate supra, la acest capitol, se desființează orice încercare de a i se imputa săvârșirea acțiunilor prejudiciabile cu folosirea funcției de serviciu.

19) Autorizație de desființare a blocului A - în baza Rezultatelor expertizelor efectuate și deciziilor adoptate în coordonare cu Ministerul de Finanțe și Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului de demolare totală a blocului lit. A a imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, Procuratura Generală, prin demersul nr.2480 din 08.06.2006 a solicitat de la Primăria mun. Chișinău eliberarea Autorizației de desființare. La 16.06.2006, în urma examinării setului de documente prezentate și considerându-le suficiente și întemeiate, Primăria mun. Chișinău a emis Autorizația de desființare nr.89a\06, care a satisfăcut demersul lor în volum deplin. Au fost expuse și câteva condiții de realizare a desființării, care ulterior, au fost respectate la organizarea și executarea lucrărilor de către antreprenor. Până în prezent Autorizația de demolare primită de Procuratura Generală în cadrul reconstrucției imobilului nu a fost contestată de nimeni, este în vigoare, confirmă legalitatea emiterii, precum și a măsurilor întreprinse în baza ei în cadrul realizării proiectului de investiții.

20) Achizițiile publice de dezvoltare a proiectului obiectului în reconstrucție - în conformitate cu rezultatele și recomandările expertizei tehnice a imobilului, coordonării chestiunii privind necesitatea adaptării și dezvoltării proiectului reconstrucției imobilului cu Ministerul Finanțelor și Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului, Procuratura Generală, în calitate de beneficiar al proiectului, a îndeplinit o serie de măsuri prealabile, necesare pentru organizarea și desfășurarea unei noi licitații pentru dezvoltarea proiectului imobilului în reconstrucție.

Conform legislației în domeniu și în afara Planului de achiziții publice pentru anul 2006, din contul mijloacelor alocate pentru reconstrucția imobilului, în coordonare cu Ministerul Finanțelor, care a alocat pentru semestrul II al anului a sumei de 450 mii lei destinație specială: dezvoltarea proiectului reconstrucției clădirii nefinisate amplasate pe str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău, Grupul de achiziții a Procuraturii Generale a selectat, în urma licitației în formă de ofertă de prețuri, Antreprenorul general - compania de tip închisă SA „S.B.i.” pentru îndeplinirea acestor lucrări. Antreprenorul dispunea de licență pentru activitatea de proiectare pentru toate categoriile de construcții, urbanism, inginerie, reconstrucții și restaurări. În baza hotărârii Grupului de lucru, în coordonare cu Antreprenorul, a fost elaborat Contractul de antrepriză, care, după avizarea internă, a fost prezentat și semnat de ambele Părți contractuale la 26 iulie 2006 (*f.d. 42, vol. II*). Obiectul contractului l-a constituit: proiectarea părții constructive și importante a imobilului în reconstrucție; a părții ingineresti, canalizare, gaze, căldură și ventilare, apă, energie electrică, iluminare internă și externă, rețelelor telefonice, internet, radio, tv, condiționere, antiincendiară, semnalizare, pază.

Aceste proiectări nu au fost obiectul proiectului anterior din cauza limitării de mijloace financiare la executarea lui inițială și lipsa expertizei tehnice a obiectului la acea perioadă. Printre clauzele principale ale contractului au fost: executarea lucrărilor de proiectare în

termen de 6 luni, coordonarea și aprobarea proiectului cu instanțele corespunzătoare, costul lucrărilor de proiectare, drepturile, obligațiile și responsabilitatea Părților. La dispoziția Antreprenorului au fost puse toate documentele referitoare la clădirea în construcție pe care le deținea Procuratura Generală inclusiv: Certificatul de urbanism, Autorizația de desființare, Avizele Centrului medicină preventivă și Direcției pompieri și salvatori. Au fost eliberate scrisorile, demersurile, procurile necesare pentru demararea lucrărilor de proiectare.

21) Cartea tehnică - una din condițiile principale în procesul de demarare a lucrărilor de reconstrucție a imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100 a fost elaborarea și ținerea Cărții tehnice, care este reglementată de Legea nr.721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții și în Hotărârea Guvernului nr.285 din 23.05.1996 privind recepția lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente acestora. Condiția respectivă a fost pusă în aplicare de Părțile contractului de antrepriză. Modul de întocmire și de completare a Cărții tehnice a fost controlat și monitorizat în permanență de Inspecția de stat în construcții și responsabilul tehnic din partea Procuraturii Generale. Cartea tehnică a imobilului în reconstrucție conține informații cu privire la tehnologiile și procesele de construcție a imobilului, materialele utilizate, durata de execuție a lucrărilor, cuprinde toate datele, actele și evidențele necesare pentru identificarea și determinarea stării tehnice a imobilului și a evoluției acestuia în timp, fiind completată în mod obligatoriu de către antreprenor.

Este mai mult ca suspect faptul că, la scurgerea a 12 ani de la demararea lucrărilor de reconstrucție a imobilului, acest document fundamental și obiectiv se păstrează doar la Antreprenor, n-a fost solicitat pentru examinare și studiu de către nimeni, n-a fost obiectul investigațiilor obiective atât din partea organelor de control, cât și organului de urmărire penală. Dimpotrivă, orice intenție, demers, referire a apărării la Cartea tehnică pentru argumentarea legalității realizării proiectului de investiții au fost respinse, fapt ce indică despre o ancheta tendențioasă și subiectivă.

În același timp, Cartea tehnică a fost supusă examinării, în cadrul efectuării celor două **Rapoarte de expertiză nr. 401 din 24.03.2016 (în construcție) și nr. 457 din 01.04.2016 (contabilă)**, anexate la materialele cauzei în cadrul ședinței preliminare, care în mod obiectiv, au confirmat obiectivitatea completării ei, inclusiv a volumelor lucrărilor executate în cadrul reconstrucției imobilului. Suplimentar, propune și roagă să fie anexate la materialele cauzei penale, copiile autentificate a înscrisurilor în Cartea tehnică efectuate în perioada îndeplinirii de către dânsul a atribuțiilor de Procuror General.

22) Organizarea procesului de identificare și bugetare a investițiilor capitale pentru anul 2007 - concomitent cu executarea bugetului la capitolul "Investiții capitale" un obiectiv important și o preocupare prioritară pentru factorii responsabili din cadrul Procuraturii Generale a fost organizarea atragerii mijloacelor financiare necesare pentru desfășurarea în continuare a procesului de reconstrucție a imobilului pe parcursul anului 2007. În acest scop au fost evaluate necesitățile pentru reconstrucție, întocmită Nota de fundamentare a sumei de 4 mln. lei și, prin intermediul Ministerului Finanțelor, prezentată Grupului de lucru interdepartamental, care, conform procedurilor descrise anterior, au apreciat demersul, l-au determinat eligibil, prioritar pentru finanțare, au identificat suma respectivă și au inclus-o în Lista preliminară a investițiilor capitale pentru anul 2007. Ulterior, proiectul Legii bugetului pentru anul 2007 a trecut toate etapele de examinare și adoptare. Astfel, urmare a eforturilor depuse și susținerii factorilor de decizie, la începutul anului 2007, la compartimentul

”Investiții capitale” pentru reconstrucția imobilului în anul în curs, a fost alocată suma de 4 mln. lei.

23) Procesele-verbale de recepție a lucrărilor - conform prevederilor art. 22 din Legea cu privire la calitatea în construcții nr.721-XIII din 02.02.1996, responsabilului tehnic îi revine obligația și responsabilitatea supravegherii volumelor, calității lucrărilor executate de Antreprenor, precum și corectitudinea datelor incluse în procesele verbale de execuție a lucrărilor.

În perioada cât a îndeplinit atribuțiile de Procuror General, la reconstrucția imobilului nominalizat au fost executate preponderent lucrări de demolare, dezmembrare, demontaj și consolidare a fundației. Toate lucrările executate de antreprenor în perioada iulie-decembrie 2006 s-au produs în baza documentelor permise necesare, inclusiv proiectului elaborat pe etape, sub controlul și monitorizarea responsabilului tehnic Doni Valeriu, Inspecției în construcții și au fost reflectate în 18 procese- verbale de recepție a lucrărilor. Din acestea - 8 procese- verbale, după trecerea procedurilor interne și externe de control și avizare au fost prezentate în modul stabilit spre aprobare lui, restul 10 – adjunctului Procurorului General, care îl înlocuiau. După aprobarea Proceselor - verbale de către conducerea Procuraturii Generale erau prezentate Ministerului Finanțelor, care, prin intermediul subdiviziunilor specializate, la rândul său verifica legalitatea, corectitudinea oformării, semnării, aprobării și numai după aceasta erau achitate sumele necesare către Antreprenor.

Pe durata executării de către dânsul a atribuțiilor de Procuror General, la reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, careva obiecții, plângeri, rapoarte sau alte semnale din această categorie de la responsabilul tehnic Doni Valeriu, subdiviziunile de control ale Procuraturii Generale, Antreprenor, autorul proiectului, Inspecția în construcții, Direcția verificare a Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului, Ministerul Finanțelor - nu a primit, dimpotrivă - toată informația care i se prezenta din aceste surse confirma legalitatea și calitatea efectuării lucrărilor de reconstrucție, fapt confirmat documentar.

24) Efectuarea achitărilor pentru procurarea imobilului, lucrări și servicii contractate pentru reconstrucția acestuia - organizarea finanțării măsurilor de procurare, reproiectare și reconstrucție a imobilului s-a realizat de către Ministerul Finanțelor, conform rigorilor legislației, monitorizarea și controlul Direcției investiții publice, sub supravegherea Direcției revizie și control și prin intermediul Trezoreriei de Stat. Procuratura Generală nu a gestionat de sine stătător mijloace financiare la implementarea proiectului, instituției revenindu-i atribuțiile de organizare, desfășurare a licitațiilor, concursurilor publice, participarea la perfectarea documentelor primare pentru efectuarea plăților, realizarea altor măsuri ce se impuneau pentru valorificarea resurselor financiare de la buget în scopul realizării proiectului. Deciziile finale privind legalitatea și oportunitatea efectuării plăților către furnizorii de materiale, utilaj și servicii la reconstrucția edificiului din str. Alexandru cel Bun, 100 i-au aparținut în exclusivitate Ministerului Finanțelor, Procuraturii Generale și subiecților contractați revenindu-le doar atribuțiile de inițiator, solicitant, părți responsabile de veridicitatea datelor incluse în documentele primare pentru efectuarea plăților.

25) Soluționarea litigiului privind viciile materiale - la elucidarea faptului procurării pentru necesitățile Procuraturii Generale a edificiului viciat din str. Alexandru cel Bun, 100, pornește de la definirea acestei noțiuni de *vicii ascunse*.

Viciile se pot numi ascunse atunci când nu se pot descoperi la o cercetare cât mai atentă și mai serioasă, pe care orice cumpărător este obligat să o facă fie personal, fie apelând la o persoană de specialitate. Procuratura Generala și el personal în calitate de Procuror General, nu a avut careva competențe la adoptarea deciziei privind procurarea edificiului numit, ci doar a semnat Contractul de vânzare-cumpărare întru executarea Legii bugetului pentru anul 2005, având pentru aceasta împuternicirile corespunzătoare.

Nu poate afirma sau infirma faptul că depistarea viciilor materiale ascunse sau declararea benevolă a acestora de către vânzător, la etapa adoptării deciziei de procurare a edificiului, ar fi influențat substanțial soarta tranzacției. Necesitatea stringentă a statului în acest edificiu și dorința fermă a vânzătorului de a realiza un imobil ne utilizat în procesul de activitate economică, care genera doar cheltuieli nejustificate pe parcursul mai multor ani, au fost factorii determinanți la adoptarea unei decizii favorabile ambelor părți.

Faptul, că în procesul de adoptare a deciziei de procurare a edificiului s-a decis reconstrucția acestuia în loc de finisare a lucrărilor de construcție în cadrul proiectului existent, confirmă, că viciile materiale ascunse nu au influențat substanțial valoarea obiectului procurat pentru necesitățile publice. Odată cu recepționarea rezultatelor expertizelor tehnice din 22 martie și 16 mai 2006, care au fixat existența viciilor ascunse la imobilul din str. Alexandru cel Bun, 100, vânzătorul SA „Consocivil” a fost anunțat despre acest fapt în modul stabilit.

Viciile materiale depistate s-au confirmat și în procesul demolării blocului viciat și a construcțiilor anexate la bloc, la examinarea cărora a participat și reprezentantul SA „Consocivil”. La prima etapă, SA „Consocivil” a luat o poziție de negare a responsabilității sale pentru vânzarea obiectului viciat, însă după ce Procuratura Generală a demarat procedura legală, înaintându-i o Pretenție scrisă, în baza prevederilor art.763 Cod Civil (redacția 2005) și pct. 6.5 din Contractul de vânzare-cumpărare nr.64-7 din 15 apr***** 2005, Părțile au convenit să semneze un Acord adițional la Contractul nominalizat.

Astfel, pe 6 februarie 2007 între Procuratura Generală și SA ”Consocivil” a fost semnat un Act privind recunoașterea viciilor materiale ascunse, estimate în baza Devizului de cheltuieli nr.01-21-2007 la suma de 1mln. 200 mii lei (*f.d. 41, vol. 14*).

Actul nominalizat a stat la baza semnării la 08 februarie 2007 între Părți a Acordului adițional la Contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 din 15 aprilie 2005, conform căruia, SA,, Consocivil” s-a obligat să restituie costul viciilor ascunse în suma de 1mln. 200 mii lei pe parcursul a 12 luni de la data semnării Acordului (*f.d. 42-44 vol. 14*).

Prin acest document juridic a fost soluționată problema privind posibilitatea prejudicierii intereselor publice, la procurarea unui imobil cu vicii materiale ascunse.

26) Realizarea bugetului pentru reconstrucția obiectului pentru anul 2006 - pentru asigurarea executării Legii bugetului de stat pentru anul 2006, valorificarea mijloacelor financiare distribuite pentru anul în curs la reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, precum și conform obligațiunilor contractuale, Procuratura Generală a procurat prin intermediul antreprenorului, la finele anului 2006, cu autorizarea în modul stabilit de către Ministerul Finanțelor și acordul prealabil al antreprenorului, materiale de construcții și utilaje necesare pentru organizarea proceselor tehnologice în cadrul reconstrucției, în suma de 4 mln. 885 mii lei.

În baza prevederilor art. 30 p. b) din Legea bugetului de stat pentru anul 2006 și capitolelor IV și V din Contractul de antrepriză nr.31/297 conform căroră, Ministerul Finanțelor era autorizat să efectueze, la solicitarea beneficiarilor în construcții și reparații capitale, plăți prealabile, în proporție de până la 30% din limita stabilită pe obiectiv, pentru organizarea proceselor tehnologice, pentru procurarea de materiale și utilaj, în funcție de condițiile prevăzute în contractele de antrepriză, încheiate între beneficiari și antreprenori. Materialele și utilajul procurate au fost luate spre păstrare, în baza Contractului de depozit nr.31/498 din 30 decembrie 2006 (*Vol. II, f.d. 137-138*), de către SRL "Biox-Comert"- antreprenorul care efectua lucrările de reconstrucție a imobilului. Astfel, Procuratura Generală a întreprins toate măsurile impuse de legislație pentru determinarea corectitudinii volumelor lucrărilor efectuate atât la reconstrucția imobilului, cât și la reflectarea cheltuielilor în evidență contabilă. Mijloacele financiare în suma de 8 mln. lei alocate prin Legea bugetului Procuraturii Generale la compartimentul "Investiții capitale" pentru anul 2006, au fost cheltuite conform destinației, regulamentar, în baza documentelor confirmative, sub controlul și coordonarea Ministerului Finanțelor.

27) Recepționarea proiectului de execuție a lucrărilor de reconstrucție - decembrie 2006. Recepționarea proiectului dezvoltat de executare a lucrărilor de reconstrucție s-a produs în 2 etape: 1) la data de 15 decembrie 2006, prin Actul intermediar de predare - recepție a producției științifico-tehnice către Procuratura Generală (*f.d. 40, vol. II*) au fost predate documentația de proiect și deviz, inclusiv desene tehnice ale părții constructive ale proiectului, care conform evaluării Părților, împreună cu documentația recepționată anterior constituia 60% din volumul întregului proiect. 2) la data de 25 decembrie 2006, odată cu finisarea lucrărilor de proiectare a reconstrucției obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100, efectuate în baza Contractului nr.31/367 din 25 iulie 2006, lui, în calitate de Procuror General, i-a fost prezentat spre semnare Actul de predare-recepție a producției științifico-tehnice (*f.d. 41, vol. II*) care, în prealabil a trecut toate procedurile interne de control, coordonare și avizate din partea persoanelor responsabile de acest domeniu de activitate.

Conform informației, care se conține în acest Act, documentația de proiect și deviz "Reconstrucția clădirii nefinisate, amplasate pe str. Alexandru cel Bun, 100" corespunde nivelului științifico -tehnic, este de calitate bună și constituie 100% din volumul total al lucrărilor de proiectare.

Acest document, după semnare de către ambele Părți, împreună cu proiectul de execuție avizat, devizul de cheltuieli, Contractul de achiziții, alte documente aferente, au fost prezentate pentru control și coordonare subdiviziunilor specializate ale Agenției Construcții, Dezvoltarea Teritoriului și Ministerului Finanțelor. Competența Procuraturii Generale la acest subiect a fost epuizată odată cu transmiterea documentelor pentru inițierea achitării lucrărilor de proiectare - executate.

Până la încheierea anului financiar 2006, Ministerul Finanțelor, prin intermediul Trezoreriei de Stat, a transferat către executant suma restantă de 40% din costul lucrărilor, adică 179800 lei. În total, în anul 2006 au fost achitate 449 500 lei.

Către 31.12.2006 nici o lucrare de reconstrucție a imobilului nu a fost efectuată în lipsa unui proiect, cu încălcarea cerințelor legale și normelor existente la acel moment.

VI. Etapa monitorizării și raportării. Pentru organizarea și desfășurarea unui proces de gestiune, monitorizare și raportare a modului de implementare a proiectului de investiții

publice, Procuratura Generală a instituit un mecanism complex de monitorizare și raportare, care prevedea metode încrucișate și independente de fixare, control și coordonare. În procesul de monitorizare la toate etapele proiectului de investiții pe parcursul anilor 2004-2007 au fost implicate în limita atribuțiilor ce le revin: 1) Parlamentul; 2) Guvernul RM; 3) Ministerul finanțelor - a asigurat monitorizarea generală a implementării proiectelor de investiții prin asigurarea regulamentară a finanțării implementării proiectului în baza prevederilor legale și documentelor confirmative de executare a lucrărilor, corespunzătoare cerințelor și rigorilor prevăzute pentru acest tip de documente; 4) Ministerul Economiei; 5) Ministerul Ecologiei; 6) Cancelaria de Stat; 7) Agenția Cadastru; 8) Agenția Construcții și dezvoltarea Teritoriului - coordonarea și controlul întregului proces de reconstrucție; 9) Agenția achiziții publice; 10) Curtea de Conturi; 11) Primăria mun. Chișinău; 12) Organul notarial; 13) Consiliul Național pentru Arhitectură și urbanistică; 14) Consiliul experților tehnici în construcții; 15) Autorii proiectelor de reconstrucție a obiectului; 16) Experți autorizați și cu renume în domeniul construcțiilor; 17) Antreprenorul (dirigintele de șantier, devizierul); 18) Beneficiarul (Managerul de proiect, responsabilul tehnic, auditul intern, securitatea internă, relații cu mass-media, contabilitatea, comisia de inventariere).

Pe parcursul anilor 2004-2007 de către toți subiecții monitorizării în fața conducerii Procuraturii au fost ridicate sute de întrebări, probleme, sarcini de diferită complexitate, care în totalitate au fost soluționate în conformitate cu legislația în vigoare la moment, în interesul realizării proiectului și respectării limitelor unui risc întemeiat.

Cât la data plecării din funcție de Procuror General la 8 februarie 2007, atât și până în prezent nu există nici un document oficial în vigoare, emis în modul stabilit de către un organ competent în domeniu, care ar stabili careva încălcări la reconstrucția obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 și responsabilități pentru persoanele implicate la realizarea lui.

Despre mersul lucrărilor după demisia sa și transferul la 10 februarie 2007 în funcția de Consilier Prezidențial până în prezent nu cunoaște și nu a fost implicat în nici-o formă, doar în măsura care a făcut cunoștință pe parcursul examinării prezentei cauze penale. Din sursele de informare în masă cunoaște doar, că soluționarea problemei dislocării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un singur loc a fost soluționată doar peste 12 ani, cu mari derogări de la prevederile legislației în vigoare, cheltuieli enorme și în condiții cu mult mai inferioare. Doar exproprierea ilegală a celor 23 de proprietari de spații din cadrul actualului sediu al Procuraturii Generale din str. Ștefan cel Mare, 73, va impune cheltuieli bugetare de câteva ori mai mari decât cele alocate pentru reconstrucția obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100. Spre regret, succesorul său la funcția de Procuror General, Gurbulea Valeriu în loc să preia și să continue proiectele în derulare a demarat o activitate de denigrare și discreditare nu doar a persoanei sale, dar și a tot ce s-a reușit de realizat pe parcursul anilor în care el a îndeplinit această înaltă funcție. Soarta proiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 au avut-o și proiectele de procurare și reconstrucție a obiectelor pentru procuraturile Soroca, Ștefan Vodă, Telenești, Rezina, Ialoveni, ipotecilor pentru lucrătorii procuraturii din Bălți și din Valea Trandafirilor, baza de odihna din Soroca și altor vreo 10 edificii. În majoritatea cazurilor, antreprenorilor, care au executat lucrări de zeci de milioane de lei în baza contractelor legale, li s-a refuzat în achitare prin aceleași metode ilegale ca și în cazul prezentei cauze penale. Printre ei se numără și trei companii de

construcții selectate ilegal pentru îndeplinirea lucrărilor de reconstrucții la obiectul din str. Alexandru cel Bun, 100.

Declară cu toată responsabilitatea, că în cadrul reconstrucției obiectului s-a ținut să i se dea un aspect arhitectural constructiv caracteristic zonei și destinației de sediu al unei instituții publice importante în stat. În acest scop au fost proiectate pentru edificare încă două etaje, a fost demolată o parte din edificiu care nu corespundea normelor și conceptului de reconstrucție, a fost schimbat învelișul exterior, consolidate părțile portante pentru a face față noilor cerințe cu mult mai mari. Alte intenții sau scopuri nu a avut și nu au existat.

Menționează, că în anul 2004, după adoptarea de către Parlamentul RM a noii structuri a Procuraturii și efectivul limită de personal, în cadrul Procuraturii, prin ordinul Procurorului General a fost aprobată organigrama și cadrul normativ intern de organizare și asigurare a activității organelor Procuraturii. Conform organigramei activitatea economico-financiară era subordonată și coordonată de Procurorul General, iar în lipsa acestuia - de unul din adjuncții Procurorului General.

Organizarea activității subdiviziunilor și personalului era efectuată în baza regulamentelor fiecărei subdiviziuni precum și fișelor de post pentru fiecare funcție. În acest scop au fost elaborate și aprobate circa 120 de acte normative interne.

Evaluarea activității era efectuată cu regularitate în modul stabilit. Supravegherea activității era supusă auditului intern și controalelor organelor competente. Pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de Procuror General nu a întreprins nici o acțiune care ar fi fost îndreptată la prejudicierea intereselor statului, persoanelor juridice sau fizice, ci dimpotrivă s-a străduit să le asigure. Totodată, activitatea cotidiană impune asumarea unor riscuri întemeiate la adoptarea unor decizii și hotărâri, care sunt necesare pentru îndeplinirea în termen și corectă a legislației în vigoare.

Documentele aprobate de dânsul erau întocmite, verificate și coordonate în modul stabilit de persoane cu funcții de răspundere, abilitate cu competențe în domeniu. Straniu este faptul că i se impută acțiuni, decizii, care cu mult depășesc termenul îndeplinirii funcției de Procuror General și acte ne-semnate de dânsul.

Procedura de aprobare a proceselor-verbale nu conține obligativitatea reexaminării fiecărei cifre în parte sau raportul detaliat a fiecărei persoane responsabile de domeniul său. Careva obiecții la cifrele incluse în Procesele- verbale de recepționare a lucrărilor nu au fost expuse. El personal puțin pricepe în normative și procese tehnologice în construcții. Cerințele sale față de fiecare persoană cu atribuții de serviciu în domeniu și care avea tangență cu reconstrucția imobilului erau, să respecte legislația și să intre în graficul efectuării lucrărilor de reconstrucție.

Toate deciziile adoptate în cadrul procurării, proiectării și reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, mun. Chișinău au un caracter legal, economic argumentat, care se încadrează în riscul întemeiat, efectuate într-o exercitare a ordinelor și dispozițiilor superiorilor, fiind impuse de extrema necesitate creată la moment. Respinge ferm orice încercare de a i se imputa cooperarea în cadrul procurării și reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, mun. Chișinău, cu alte persoane pentru savârșirea cărorva infracțiuni. Nu și-a permis niciodată să influențeze vre-o persoană sau decizie a Grupului de lucru pentru achiziții publice din cadrul Procuraturii Generale. Aceasta nu avea nici un rost, deoarece toate deciziile erau adoptate transparent și legal. Dispune de alte valori morale și

scopuri în viață, care nu-i permit să accepte un astfel de comportament. Nu există și nu pot exista dovezi contrare, acumulate în mod legal, care ar combate aceste afirmații.

În privința măsurilor preventive aplicate față de dânsul explică că, a fost reținut în baza Procesului-verbal de reținere din 12 iunie 2017 (*Vol. VI, f.d. 145-147*), a fost reținut de acasă în jurul orelor 09:00, inițial pe 72 de ore. A fost arestat preventiv prin Încheierea Judecătorei Chișinău din 14 iunie 2017 privind aplicarea arestului preventiv pe un termen de 30 zile (de la 12.06.2017 - până la 12.07.2017) (*vol. VI, f.d. 211-220*); Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2017 fiind aplicat arestul la domiciliu pe un termen de 30 zile. (*vol. VI, f.d. 190-191*); Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2017 s-a dispus liberarea provizorie sub control judiciar pentru un termen de 25 zile (*vol. XII, f.d. 220-224*).

Astfel, a stat sub arest 108 zile: 16 zile arest preventiv în izolator CNA, 92 de zile arest la domiciliu, sub control judiciar – 25 zile.

Din momentul pornirii urmăririi penale și înaintării bănuielii, alte măsuri nu au fost aplicate în afara de sechestre.

Sechestre aplicate în cadrul procesului penal: prin Încheierea Judecătorei Chișinău, s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 05 aprilie 2018 (*vol. XV, f.d. 147-154*) (Dosar nr. 11-1789/2018) s-a dispus autorizarea punerii sub sechestru a următoarelor bunuri care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv învinuitului Balaban Valeriu ***** IDNP ***** după cum urmează: bunurile erau atât în proprietatea sa, cât și a copiilor săi:

- bun imobil (teren extravilan) cu nr. cadastral ***** – cu o suprafață de 6,1218 ha evaluat la prețul de 233983 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral *****.01 cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral***** cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral *****.03 cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.04 cu o suprafață de 484,0 m.p. evaluat la prețul de 236978 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.05 cu o suprafață de 383,3 m.p. evaluat la prețul de 235580 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.06 cu o suprafață de 95,4 m.p. evaluat la prețul de 44580 lei;

- construcție agricolă nr. cadastral *****.07 cu o suprafață de 1198,9 m.p. evaluat la prețul de 652311,35 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral *****.08 cu o suprafață de 11,2 m.p. evaluat la prețul de 5702 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral *****.09 cu o suprafață de 108 m.p. evaluat la prețul de 58787,93 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.001- valoarea estimată în sumă de 325701 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.002- valoarea estimată în sumă de 4037 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.003- valoarea estimată în sumă de 6165 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.004- valoarea estimată în sumă de 131438 lei.

Prin Decizia Curții de Apel ***** din 12 iulie 2018 s-a respins recursul declarat de către avocatul Balaban Galina în interesele lui Balaban Valeriu cu menținerea încheierii judecătorești Chișinău, s. Buiucani din 05 aprilie 2018 prin care a fost admis demersul procurorului.

La 18 august 2018 încheierea judecătorești Chișinău, s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 05 apr***** 2018 a fost contestată de către proprietarul imobilului Lebedinschi Valeria.

La momentul de față se mențin sechestrul doar în privința sa. Aceste măsuri le-a contestat în privința la toate bunurile, dar au fost respinse.

Prin Hotărârea Judecătorești Chișinău, s. Buiucani din 05 decembrie 2018 cererea de chemare în judecată privind ridicarea sechestrului de pe bunurile ce-i aparțin a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2019 (Dosar nr. 2a-1307/19) s-a admis apelul Valeriei Lebedinschi împotriva Hotărârii Judecătorești Chișinău s. Buiucani din 05 decembrie 2018 emisă în cauza civilă la cererea privind anularea sechestrului înaintată împotriva Procuraturii Anticorupție, fiind casată hotărârea și s-a ridicat sechestrul aplicat prin încheierea judecătorești Chișinău, s. Buiucani din 05 aprilie 2018 asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale menționate supra.

Prin încheierea Judecătorești Chișinău s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 29 martie 2018 (Dosar nr. 11-1642/18) a fost autorizată punerea sub sechestrul a bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv învinutului Balaban Valeriu *****IDNP ***** după cum urmează:

- Cota-parte în mărime de 1350 lei din capitalul social al SRL „Serviciul Juridic European”, IDNO *****;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament), situat pe adresa str. ***** , cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 967 053 lei;

- Cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament situat pe adresa ***** , str.*****), cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 27 870,5 lei;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa ***** , or. ***** , cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 104 733 lei;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), *****.03 (construcție),*****.034 (construcție), situat pe adresa r-nul ***** ***** , cu valoarea de 996 062 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 6639 din 06.04.2017;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), situat în com. ***** cu valoarea în sumă de 9296 lei conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 7916 din 16.12.2016;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție), situat în r-nul ***** s. ***** cu valoarea totală în sumă de 30 000 lei conform contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 3392 din 15.07.2015 și nr. 6102 din 22.09.2015;

- Bunul imobil cu nr. cadastral***** (teren), situat în r-nul ***** ***** cu prețul mediu de vânzare 2054 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren) ,situat în***** cu prețul mediu de vânzare 23 617 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018;

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018 (dosar nr. 12r-25/18) încheierea în cauză a fost menținută.

În baza celor expuse consideră că în acțiunile sale lipsesc elementele infrațiunii incriminate lui conform prevederilor art. 42 alin. (2) și (4), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul Penal RM, fapt pentru care consideră că unica soluție legală este de a pronunța o sentința de achitare cu dispunerea ridicării sechestrului aplicat prin încheierea judecătoreiei Chișinău sediul Buiucani și Mandatul judecătoresc din 29 martie 2018, menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018.

La întrebarea procurorului a clarificat că, în 2003-2007 în timpul cât a activat ca Procuror General, din primele zile când a început să activeze, problema amplasării, asigurării tehnico-materiale a fost de ordin stringent.

Discuțiile cu ”ConsoCivil” privind procurarea imobilului de pe str. Alexandru cel Bun 100, nu le-a dus el, dar deja negocierile deja se derulau. Până la procurarea propriu zisă a imobilului, nu a făcut cunoștință cu Raportul de expertiză din 2003, deoarece nu intra în obligațiunile sale de serviciu, nu avea nici o atribuție la luarea deciziei de procurare a acestui imobil. În original acest raport nu este nicăieri. Până la procurare nu a fost să vadă imobilul, nu intra în atribuțiile sale de serviciu.

La imobilul în cauză, nu cunoștea ce lucrări trebuie făcute, nu intra în atribuțiile sale, i s-a spus că sunt necesare lucrări estimative, și informația din demersul de propunere de proiect, doar acele informații le-a cunoscut și pus în discuție. Scopul era de a finisa obiectul. Decizia a fost luată de comisia competentă care activa pe lângă Ministerul Finanțelor.

La momentul întocmirii contractului de vânzare-cumpărare, Procuratura Generală nici nu putea să aibă nici o atribuție față de obiect. Obiectul a fost procurat în baza bugetului de stat din 2005, în care erau indicate sumele de procurare, și anume suma de 9 milioane lei, inclusiv TVA pentru procurarea edificiului, și suma de 312 mii pentru lucrări de proiectare.

Până la momentul întocmirii demersului de proiect de către Procuratura Generală, inclusiv și el a pus la curent, au fost examinate încă 3 variante: clădirea Ștefan cel Mare 73 întregă, dar când au fost estimările - această variantă a decăzut, clădirea Ministerului Agriculturii, aceasta variantă tot a decăzut, deoarece acea clădire era prea costisitoare și clădirea de pe str. Aleccu Russo 1.

În demers este menționat acest fapt relatat. Celelalte alternative, au fost respinse, deoarece pentru amplasarea Procuraturii trebuia să fie întrunite câteva cerințe: să se afle în partea centrală a orașului, cheltuielile la fel era o cerință. Sunt aceleași cerințe ca și pentru clădirea Consiliului Superior al Procuraturii.

Nu intră în atribuțiile sale nici o evaluare, aprecierea cheltuielilor în privința clădirii.

În 2004 s-a adresat cu un demers Primului-ministru al RM, să transmită în proprietatea Procuraturii Generale spațiul din str. Alexandru cel Bun 100, demersul a fost avizat.

El a contrasemnat doar cheltuielile care au fost consemnate în nota informativă. În nota informativă nu era indicată reconstruirea clădirii. Prin hotărârea de guvern a fost indicată păstrarea patrimoniului din centrul Chișinăului. În baza notei informative s-a întocmit scrisoarea către Prim Ministru.

Membrii comisiei de Achiziții au fost propuși prin ordinile Procurorului general. Acești membri au fost selectați pe baza următoarelor criterii: care au pregătirea necesară în domeniul respectiv, în atribuția cărora intra achiziționarea și coordonarea cu realizarea bugetului public, pentru întărirea respectivă a domeniului dat, deoarece bugetul Procuraturii timp de 2 ani s-a mărit de 4 ori și a atins suma peste 100 milioane de lei. Domeniul a fost întărit cu un procuror, cu pregătire specială în domeniul financiar economic era domnul Boris Crigan. În afară de acesta, subdiviziunilor juridice și direcției investigației generale, li s-a pus în sarcină acordarea suportului asistenței necesare pentru organizarea, desfășurarea și realizarea achizițiilor publice. Crigan era șef de secție în Direcția investigație generală, el deja l-a găsit în funcția respectivă, avea o bogată experiență. Întărirea cu Crigan a grupului respectiv se simțea, era exigent la întocmirea documentelor, proceduri.

Procuratura Generală era responsabilă de bugetul procuraturii. Doar Procuratura generală era responsabilă pentru bugetul, finanțarea procuraturii, de aceea, nu era necesar de a invita în calitate de membri ai comisiei sus indicate procurori din teritoriu.

Confirmă faptul activității sale cu Potoran Mihail în cadrul Ministerului Securității Naționale și Serviciului De Informație și Securitate.

Până la încheiere contractului de vânzare-cumpărare, nu ține minte dacă Untilă Arsenie a fost chemat la audiență. Careva relație nu a avut absolut deloc cu Untilă, nu îl cunoștea și alte relații care reiese din semnarea contractului de vânzare cumpărare nu a avut.

Contractul de vânzare-cumpărare pe imobil din str. Alexandru cel Bun 100, l-a semnat el în calitate de Procuror General, având împuterniciri legale. Proiectul contractului de vânzare cumpărare l-a întocmit Ministerul Finanțelor, și la definitivat reprezentanții instituțiilor publice în subordinea administrației publice centrale la indicația Prim Ministrului. La întocmirea contractului el nu a avut nici o atribuție.

La semnarea contractului de vânzare-cumpărare, care a fost efectuată în prezența unui notar, Untilov a prezentat următoarele acte: extrasul din registrul bunurilor imobile care confirma proprietatea lui, evaluarea bunului imobil, decizia Consiliului acționarilor a Societății pe Acțiuni "ConsoCivil" privind vinderea bunului Alexandru cel Bun 100, și prețul indicat 7,5 mil. lei fără TVA, avea suprafața de 5600 de metri pătrați și alte acte care nu le mai ține minte. Pe urmă când a avut loc actul de primire-predare, erau indicate documentele necesare.

Despre toate procedurile de reconstrucție îi raporta managerul de proiect Potoran Mihail, și contabilul șef Savca Tudor, în partea ce ține de finanțări. Ține minte demersuri din partea lui Potoran. În fiecare zi, lucru se începea la 7 dimineața, cu raportul șefului direcției administrative-economico, pe tot spectrul, inclusiv probleme legate de clădire.

Pe Balan Ion l-a văzut în toată perioada îndeplinirii atribuțiilor sale, doar o singură dată în decembrie 2006, în cadrul soluționării tuturor problemelor ce țineau de realizarea proiectului, nu a fost o întâlnire personală, a mai fost managerul de proiect, responsabilul tehnic etc. În rest cu Balan Ion nu a mai avut nici o discuție. Era o comunicare strict formală prin documente.

Despre existența viciilor în imobilul Alexandru cel Bun nu i-a fost raportat. Cât a activat în calitate de Procuror General pe doamna Vasilache nu a cunoscut-o. Responsabil tehnic era Donic Valeriu, nici el nu i-a comunicat despre careva vicii cu privire la acest imobil. În toate procesele verbale de recepție finale a lucrărilor confirmă semnătura sa.

Prin pozele foto vrea să confirme că reconstrucția obiectului a impus o schimbare conceptual diferită de prima intenție. Conform normelor de zonă, s-a decis să se mai ridice 2 etaje, aceasta s-a decis la adoptarea decizie de achiziționare a obiectului de către Comisia de selectare a obiectului pentru Investiție. Este o comisie interdepartamentală de pe lângă Ministerul Finanțelor. Fotografiile arată ce lucrări s-au făcut pentru consolidarea construcției.

Construcția acestor 2 etaje impunea consolidarea fundației clădirii care a urmat și cheltuieli suplimentare deoarece, conform hotărârii Guvernului, clădirea respectivă era situată în zona istorică. Toate clădirile din acea zona, urmau să aibă același aspect și aceeași înălțime.

Organul de urmărire penală nu a făcut delimitarea în termenele de reconstrucție și construcție. Organul de urmărire penală nu face distincție între preț, cost, valoare și valoare de piață.

Cu materialele de construcție rămase după demolare, s-au adresat cu un demers către Camera de Comerț și Industrie, s-a făcut o expertiză a materialelor demolate. Ei au apreciat toată starea și costul materialelor care sunt demolate. Antreprenorul se numește "Biox Comerț". O parte au fost reutilizate, iar altă parte de materiale au fost comercializate.

Devizul local a fost elaborat de către proiectant, a servit temei pentru desfășurarea organizării licitației, dar odată cu decizia de demolare și schimbarea legislației a fost necesar de a elabora devize locale noi pe fiecare bloc aparte. La elaborarea lor au participat ambii proiectanți, au fost implicați responsabilul tehnic, și executant al lucrărilor Vasilache și au fost supuse controlului verificării conform contractului nr. 3371-07-06 între Procuratura Generală și Inspekția de stat în construcție. Pe fiecare din aceste devize au fost întocmite de către direcția Verificare și Expertizare a Proiectului de Reconstrucție câte un raport separat, care toate au aceeași Încheiere: în rezultatul examinării rezultatului de deviz, reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun 100, se recomandă spre aprobare și executare. Ulterior, după această procedură, el le aproba în calitate de Procuror General. Procesele verbale se efectuau în baza acestor devize și la întocmirea lor se lua în considerație prevederile legale în domeniu la data întocmirii lor. Este greșeala organului de urmărire penală care și-a făcut concluzia greșită, despre volumul lucrărilor și costul lor, în baza devizului local inițial, fără ca să înțeleagă că a fost anulat.

Respectivul Centru nu dispune de competență de efectuarea a unor astfel de expertize. Pe parcursul unui an de zile, nu au întreprins nici o măsură. A aflat că Melnicenco este învinuită în 5 dosare penale pentru expertize necorespunzătoare. Toți experții autorizați în domeniu au refuzat să conlucreze cu centrul respectiv. Doar Melnicenco are dreptul să facă expertizare, dar centrul nu are. S-a stabilit că nici o lucrare de reconstrucție a obiectului nu este luat la evidență, ultima înscriere în dosarul cadastru este contractul de achiziționare a obiectului. Toate adresările, inclusiv și în scris și la PG de a lua la evidență lucrările executate au fost lăsate fără examinare. Ca comandatar al expertizei nu dispunea de competența pentru a finanța actualizarea edificiului și luarea lucrărilor efectuate la evidență. Materialele dosarului penal au fost expuse spre cunoștință mai multor terțe persoane și urmau a fi utilizate intenționat împotriva Procurorului General Alexandru Stoionoglu. Restul motivelor au fost expuse în adresarea către instanță, pentru a retrage dosarul de la efectuarea expertizei.

Melnicenco i-a comunicat despre faptul că cu dosarul penal au venit și au făcut cunoștințe niște persoane terțe.

La întrebarea inculpatului Crigan Boris, a menționat că în perioada când s-a aflat în deplasare de serviciu în 20 aprilie -15 mai 2006 el se afla în deplasare în SUA, cu Boris Poiata, Comisarul mun. Chișinău Alexandru Mihai, Chitoroagă Nicolae, șeful direcției CCEC și alți colegi. În această perioadă, nu a comunicat cu subalternii săi, anume lui Crigan nu a dat careva indicații, a avut discuții doar cu conducerea țării.

Fiind audiat în calitate de inculpat, Crigan Boris a comunica instanței că după mai mulți ani de purtări pe drumuri, înjosiri ale sale personale, cât și a familiei sale și anume: descinderile procurorilor și ofițerilor CNA la domiciliu, soldate cu percheziție, reținere și arestarea pe câteva luni, sechestrare averii familiei, a cardului salarial și așa mai departe, tot credea că în timp se vor așeza toate la locul lor, dar zădarnică i-a fost așteptarea, fiindcă acuzatorul de stat în instanța de judecată susține niște învinuiri „supte din deget”. Iar el așa și nu a înțeles de ce stă acum aici și de ce atâția ani familia sa suferă. Atât în cadrul urmăririi penale cât și examinării judiciare nu a fost prezentată și administrată vreo probă legată de învinuirea care i se impută, chiar din contra persoanele care îl învinuiesc sunt vinovate de lipsă de acțiuni, care au dus la degradarea unui bun public, adică a clădirii din str. Alexandru cel Bun nr. 100.

Vrea să atragă atenția instanței asupra faptului că chiar din prima zi, dacă nu se înșeală pe data de 12 iunie 2017, când s-au prezentat la dânsul la domiciliu pentru percheziții și reținere, procurori și ofițeri de urmărire penală CNA, i-au spus de mai multe ori că: „Domnule Boris față de dumneavoastră noi nu avem pretenții, dar așa sunt indicațiile de sus și noi executăm”. Astfel după percheziția efectuată la domiciliu a fost adus la Procuratura Anticorupție, unde a fost audiat, dar a înțeles că pe ei nu-i interesează cum au derulat lucrurile la reconstrucția imobilului pentru sediul Procuraturii Generale, din strada Alexandru cel Bun 100, dar anume se străduiau prin întrebări tendențioase ca el să le povestească despre faptul că Procurorul General din acel timp, Valeriu Balaban i-a indicat, că în cadrul Comisiei de selectare a antreprenorului general pentru reconstrucția obiectului menționat să aleagă anume firma domnului Balan Ion „Biox Comert” S.R.L. A susținut tot timpul și reconfirmă faptul că pe domnul Balaban Valeriu până a devenit Procuror General nu l-a cunoscut și nici pe Balan Ion. Careva indicații de la domnul Balaban Valeriu privind mersul licitației pentru selectarea antreprenorului general al reconstrucției imobilului din strada Alexandru cel Bun 100 nu a primit și în general de la nimeni nu a primit careva indicații cu referire la acest obiect. Firma ”Biox Comert” S.R.L. a fost aleasă din 3 participanți la licitație, având un preț mai mic și toate actele în regulă, anume actele ce țin de partea juridică, care era controlată de dânsul, deoarece era unicul jurist din componența comisiei. Din contra, o altă firmă participantă la licitație nu avea permisiunea de a construi imobile mai înalte de două etaje, astfel fiind exclusă din concurs la propunerea sa, iar după aceasta primea diferite mesaje de la conducerea acestei firme (nu ține minte denumirea), dar acest fapt este stipulat în procesul verbal al licitației cu conținuturi agresive că va fi eliberat din funcție fiindcă ei sunt din anturajul lui Voronin (fiul). Aduce la cunoștința instanței că dacă nu se înșeală, în timp când s-a petrecut licitația, domnul Balaban Valeriu era într-o deplasare de lungă durată în SUA.

Totodată, în cadrul ședinței de licitație au participat și reprezentantul Ministerului de Finanțe, care nu a avut careva obiecții, și nici ceilalți participanți nu au avut careva obiecții, iar procesul verbal al Comisiei a fost aprobat de secția juridică a Procuraturii Generale, de conducere cât și de Agenția de stat pentru achiziții publice.

Mai aduce la cunoștință că, comisia în cauza a examinat toate achizițiile din cadrul Procuraturii în perioada respectivă. Iar cu referință la relația sa personală cu domnul Balaban Valeriu în acea perioadă nu era tocmai cea mai bună, deoarece a fost destituit de el din funcția de șef al Direcției investigații financiar economice și numit șef la secția administrativ economică în urma unor denunțuri false care nu au fost supuse controlului, cu atât mai mult că era tot timpul apreciat pozitiv pentru succesele Direcției pe care o conducea prin Ordinile Procurorului general. Totodată, atunci era înainte de pensionare, fapt ce a influențat și mărimea pensiei.

Informează instanță că despre faptul achiziționării imobilului din strada Alexandru cel Bun, 100 el a aflat numai atunci când domnul Balaban după ce l-a procurat prin procedura respectivă, a organizat o excursie pentru șefii de direcții și secții prin acest imobil.

Mai informează, că nefiind inginer, mersul lucrărilor la reconstrucția imobilului din strada Alexandru cel Bun 100 era supravegheat de inginerii din secție, Nicolaev și supraveghetorul tehnic, angajat special de către procuratură prin contract. Inițial era un bărbat, nu ține minte numele de familie, iar apoi a fost angajată doamna Elena Vasilache care i-a informat că domnul Balan Ion, antreprenorul general selectat nu lucrează cinstit, majorând volumul lucrărilor în actele pe care le prezintă spre achitare procuraturii. El a insistat tot timpul la controale stricte a acestor volume și a învățat-o pe doamna Elena Vasilache cum să perfecteze actele și rapoartele care urmau a fi prezentate. În urma acestor controale s-a stabilit că peretele imobilului dinspre stradă pietonală în genere nu avea fundație, ca rezultat era necesar de a fi demolat în totalitate și de reconstruit conform normelor în construcție. Faptul respectiv a putut fi constatat numai după demolarea clădirilor vechi din stradă pietonală care erau lipite de imobilul procurat și nu permiteau de a observa lipsa fundației. Așadar, în urma actelor întocmite de specialiști, de supraveghetorul tehnic, inginerul Nicolaev și reprezentanții vânzătorului imobilului „Consocivil” S.A. a fost întocmită de către dânsul personal și semnată de conducerea Procuraturii o acțiune civilă în adresa ultimului în sumă de 1,5 milioane lei, dacă își aduce aminte corect, care a fost recunoscută de către ultimul (de către proprietarul „Consocivil” S.A.) și respectiv s-a obligat din cont propriu să înlăture lacunele depistate. Totodată, având în considerație și rapoartele supraveghetorului tehnic vizând ne corespundere actelor cu volumele de lucru îndeplinite cu volumele reale de lucrări îndeplinite, în acea perioadă a emis din numele său o Ordonanță de pornire a urmăririi penale pentru a putea verifica mai minuțios încălcările depistate. Urmărirea penală a fost efectuată de procurorul pe misiuni speciale Valeriu Bodean. Atât acțiunea civilă menționată cât și ordonanța de pornire a urmăririi penale sunt anexate la materialele dosarului. În cadrul dosarului penal s-au examinat atât aspecte legale la procurarea imobilului cât și a volumelor și calității lucrărilor executate. Respectiv, toate aspectele semnalate în cadrul prezentului dosar penal au fost deja obiect al examinării în dosarul condus de procurorul Valeriu Bodean și nu mai pot fi examinate acum repetat sau puteau fi examinate în cazul apariției unor fapte noi și după anularea Ordonanței de clasare

emisă de domnul Bodean Valeriu. Așadar, urmărirea penală pe acest dosar denotă o cointeresare a conducere Procuraturii Generale la acel moment exprimată printr-o ilegalitate.

A mai menționat că pe timpul mersului lucrărilor de reconstrucție a imobilul din strada Alexandru cel Bun 100, el s-a înțeles cu domnul Potoran Mihail care deținea funcția de șef al Direcției administrativ economice, că el nemijlocit va fi curator la mersul lucrurilor pe acest obiect împreună cu personalul necesar, iar el era curator la celelalte obiecte din Republică, fiindcă în acea perioadă se desfășurau lucrări de reconstrucție reparații la sediile procuraturilor Soroca, Dondușeni, Telenești, Rîșcani, Cantemir, Glodeni și altele.

Totodată, el în calitate de Președinte de sindicat al angajaților Procuraturii mai supraveghea mersul lucrărilor la blocul locativ din strada Mircea cel Bătrân destinat angajaților Procuraturii. Cu ce s-au finisat lucrările de reconstrucție la imobilul din strada Alexandru cel Bun 100 el nu cunoaște, deoarece în anul 2009 a plecat din funcția de șef al secției Administrativ economice, iar în anul 2010 în genere s-a eliberat din organele procuraturii.

Cât privește mersul urmării penale pe acest dosar comunică că din momentul descinderii la domiciliu a grupului operativ la data de 12 iunie 2017, la orele șapte dimineața și aducerea la Procuratura Anticorupție se făceau presiuni asupra sa pentru a da depoziții că rezultatele licitației privind desemnarea antreprenorul general la reconstrucția imobilul din strada Alexandru cel Bun 100 au fost determinate de domnul Balaban Valeriu, Procuror General la acea vreme, prin faptul că le-a indicat să selecteze anume firma „Biox” S.R.L. Datorită faptului că nu a dat asemenea depoziții a fost reținut reținut pentru 72 de ore și apoi și arestat aproape trei luni de zile.

Instanța a dispus arestul în izolatorul CNA, dar procurorii de la sine, cu puterea l-au mutat în Penitenciarul nr.13, ca peste o săptămână să fie readus în izolatorul CNA la hotărârea instanței. Fiind în arest în izolator, discuta cu persoanele din cameră despre nevinovăția sa și că va folosi toate căile de reabilitare până la Curtea Europeană pentru drepturile omului, dar crede că discuțiile erau ascultate și i s-a transmis prin domnul Mihai Lupu, avocatul său, ca să nu uite că mai are familie și business familiar, care oricând pot fi supuse unor controale și vor găsi ceva de ce să se lege. Totodată, fiind în arest, solicita efectuarea acțiunilor de urmărire penală și anume confruntări cu toți participanții pe dosar, dar i se refuza. Numai după vreo trei-patru săptămâni de detenție i-a fost făcută confruntare cu domnul Balaban și mai mult nici o acțiune în tot acest timp și atunci i-a zis domnului procuror Compan Dorin de ce este ținut degeaba și el i-a zis că o să încerce să rezolve cu conducerea. Apoi când a făcut cunoștință cu materialele dosarului i-a propus să-și retragă învinuirile împotriva sa deoarece se vede că totul este o farsă și a fost același răspuns că nu depinde de el, ci de conducerea Procuraturii Generale.

Mai târziu, în anii aceștia cât sunt purtați pe drumuri și i se impută crime grave a înțeles că toate acestea au loc din motivul că domnul Balaban Valeriu pe timpul când Procuror General era Harujen Eduard, ar fi dat acordul de revenire în funcția de Procuror General și acesta i-a fabricat acest dosar, iar ei merg la grămadă ca să fie mai de rezonanță (greutate), că uite grup criminal organizat a deposedat statul de bunuri de milioane, ceea ce este o minciună și un fals, fapt dovedit în cadrul cercetării judecătorești.

Careva indicații de la Balaban Valeriu privind selectarea firmei pentru efectuarea lucrărilor de construcție a imobilul din strada Alexandru cel Bun 100 nu a primit.

Învinuirea care i se impută este o ilegalitate care trebuie înlăturată de către instanța de judecată. Procedura de desemnare a antreprenorului general pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție a imobilului din strada Alexandru cel Bun 100, s-a efectuat conform legislației vigoare. Ilegalitățile după cum s-a adeverit au comis organele de urmărire penală.

La întrebarea procurorului a menționat că susține declarațiile date la faza de urmărire penală. La urmărirea penală a dat declarații obiective. Presiunile de la urmărirea penală erau sub formă verbală și erau din partea unui grup de lucru de procurori, posibil că colaboratorii erau de la CNA, nu ține minte ce persoane anume. Colaboratorii de la CNA făceau presiuni psihice asupra sa, spunând că trebuie să recunoască faptul că anume domnul Balaban Valeriu i-a ordonat să aleagă firma lui Balan Ion, pentru executarea lucrărilor. Dacă spunea așa era să fie eliberat imediat din penitenciar. Asemenea presiuni mai făcea și procurorul Compan, care i-a zis că cum dă depozitiile împotriva lui Balaban cum pleacă acasă, el va hotărî cu conducerea procuraturii. Presiunile au fost verbale, presiuni fizice nu au fost. Consideră că presiunile asupra sa se făceau și anume prin faptul că, îl țineau închis în Penitenciar, fără a petrece careva acțiuni de urmărire penală. I-a fost adus la cunoștință faptul că, în timp ce stătea închis, mai mult de o lună, exemplul Balaban Valeriu a fost eliberat din penitenciar peste o săptămână, informația respectivă i-a fost adusa la cunoștință de către Compan, și o consideră ca o presiune verbală.

Până în prezent careva plângeri împotriva acțiunilor ofițerilor de urmărire penală sau procurorilor pe cazul dat nu a depus, vrea să vadă cu ce se va finisa cauza penală. A formulat mai multe cereri, să fie petrecute cât mai multe acțiuni de urmărire penală. Pe parcursul reținerii și detenției preventive organele de urmărire penală au făcut doar o singură acțiune între dânsul și domnul Balaban, o singură confruntare. Alte confruntări cu alți inculpați, nu i s-a făcut deși a solicitat.

Inițial din partea colaboratorilor CNA, după reținere au fost presiuni prin faptul de a da depozitiile împotriva lui Balaban, apoi prin intermediul avocatului său (în timp ce se afla în detenție la CNA) domnul Compan i-a transmis un mesaj precum să înceteze cu cereri pe la CEDO, în caz contrar vor găsi ac de cojoc și să se gândească la familie, la business-ul pe care îl are familia, l-a amenințat cu inițierea controalelor. De fiecare dată prin intermediul avocatului, i se transmitea mesajul că dacă dă depozitiile împotriva lui Balaban, pleacă acasă. Aceste discuții, la care face referire dintre Compan și avocatul său, nu le-a auzit nemijlocit. Personal a auzit de la colaboratorii CNA aceste discuții: să dea declarații împotriva lui Balaban, deodată după reținere, era prezent și apărătorul său tot timpul, ulterior Compan personal îi spunea să dea declarații împotriva lui Balaban, de mai multe ori ca va pleca acasă.

El nu făcea parte din grupul de lucru deoarece el nu este specialist în domeniul construcțiilor. Făcea parte din grupul de lucru: Nicolaev, Vasilache și domnul Balan.

Nu a auzit de la Vasilache ca cineva să o influențeze să semneze pe actele de primire predare. Vasilache s-a plâns de câteva ori că Balan nu îi permite să facă controale la obiect, că se ceartă cu dânsul, și el a venit de câteva ori și a discutat să îi permită să își facă lucrul ei. Vasilache nu i-a comunicat că ar fi fost influențat de către cineva să semneze acte de primire-predare a lucrărilor. Nu cunoaște dacă au fost efectuate expertizarea obiectului, până la procurarea imobilului. Nu a făcut parte din grupul de achiziție a imobilului. Doar după procurarea imobilului, domnul Stoianoglu, i-a făcut o procură să înregistreze dreptul de proprietate la Organul Cadastral Teritorial, la care s-a prezentat cu pachetul de documente.

La întrebarea avocatului Durnescu Mihail a menționat că, careva discuții cu Balan Ion până la semnarea contractului de achiziție nu a avut. Pentru prima dată l-a văzut pe Balan Ion doar la ședința comisiei de licitație. Mai mult decât atât, Balan Ion la acea ședință a și depus pentru prima dată, pachetul de documente necesar pentru participarea la licitație. Nu a avut posibilitatea să ia cunoștință cu ele până la ședință.

Concretizează că, careva expertiză tehnică în construcții referitor la lipsa fundamentului la peretele din partea străzii Pietonale a clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, nu s-a efectuat. În urma discuțiilor specialiștilor din partea Procuraturii Generale precum și din partea SA "ConsoCivil" s-au făcut reconstrucții și s-au înlăturat pe cale amiabilă neajunsurile respective.

Este adevărat faptul că Vasilache care era responsabil tehnic pe acea construcție, a depistat careva neconcordanțe, având obiecții la volumul de lucru și materialele folosite pentru lucrări executate de către SRL "Biox Comerț". Faptul dat, a dus la cunoștința sa personal și a celorlalte persoane din grupul de lucru cum ar fi: Potoran, Nicolaev și adjuncții procurorului general: inițial lui Stoianoglo, apoi domnului Botnar. Vasilache pe faptul dat, a executat un raport, care a stat la baza pornirii urmăririi penale pe faptul dat, care a fost în gestiunea procurorului Valeriu Bodean, procuror pe misiuni speciale. Faptul dat s-a investigat, posibil o jumătate de an, și ca urmare, cauza penală a fost încetată. Nu a știut faptul că doamna Vasilache, înainte de a veni ca responsabil tehnic în Procuratura Generală, a activat anterior la "Biox Comerț" SRL. A aflat despre acest fapt, când cauza penală se afla pe rol la instanța de judecată.

Aproximativ în anul 2006-2007, atunci când a depistat că peretele din strada pietonală a clădirii stă pe suport cotileț, fără a avea o fundație, el personal a dus discuții cu reprezentanții "ConsoCivil" S.A. și anume cu Untilov, căruia i-a adus la cunoștință faptele depistate în legătură cu acel perete și a pus problema de înlăturare circumstanței date. Untilov i-a comunicat că singur nu a cunoscut despre acest fapt, deoarece această clădire i-a revenit în proprietate conform Hotărârii judecătorești, și l-a convins că va înlătura neajunsurile respective. Toate pretențiile respective, le-a format juridic corect, înaintând în scris din partea Procuraturii Generale o somație către "ConsoCivil" S.A., la care societatea respectivă le-a răspuns la fel în formă scrisă, cu indicația că sunt de acord cu pretenția și o vor înlătura din cont propriu. Din cuvintele lui Balan Ion, știe că neajunsurile la peretele respectiv au fost înlăturate. "ConsoCivil" SA, și-au onorat obligațiunile. Alte negocieri sau discuții cu Untilov sau reprezentanții "ConsoCivil" S.A. nu a mai avut. Toate depistările în legătură cu acel perete și toate discuțiile pe care le-a dus cu Untilov, au fost raportate și coordonate conducerii Procuraturii Generale.

La întrebarea lui Balaban Valeriu a adus la cunoștința instanței de judecată că la licitație a participat reprezentantul Ministerului Finanțelor, dar nu ține minte cine era. La Procuratura Generală, Vasilache a venit în funcția de responsabil tehnic în jurul anului 2007-2008, când lucrările de reconstrucție deja mergeau. Până atunci, responsabil tehnic la acest obiect a fost Doni Alexandru. Doni Alexandru careva obiecții pe executarea acestui obiect, nu a avut niciodată. Concretizează că nici după plecarea lui Balaban din funcția de Procuror General, nu a avut careva discuții sau întâlniri cu dumnealui, nici referitor la obiectul dat, nici pe careva alte întrebări. Din februarie 2007, nu l-a văzut pe Balaban vreo câțiva ani.

Până în anul aproximativ 2014-2013 s-au întâlnit ocazional la adunarea veteranilor Procuraturii Generale.

La întrebarea instanței a clarificat că careva conflicte cu Balan Ion nu a avut în urma depistării neconcordanțelor raportate de către Vasilache în raport. Din momentul pornirii urmăririi penale, la toate acțiunile a fost însoțit de către avocat.

În arest preventiv s-a aflat 47 de zile, dintre care la Penitenciarul nr.13 a stat o săptămână și restul le-a stat la CNA. Înafara de 47 zile de arest preventiv, s-a aflat și apoi o lună în arest la domiciliu. Ulterior, a mai avut măsuri de a nu părăsi țara la fel 30 de zile. După ce a expirat și această măsură, alte măsuri nu a mai avut.

În cadrul urmăririi penale, i-a fost aplicat sechestrul pe casă, garaj, 2 sectoare de teren care îi aparțin cu drept de proprietate atât lui cât și soției sale Maria Crigan, ce constituie proprietate în devălmășie. Imobilele pe care au fost aplicate sechestrul, sunt situate în mun. Chișinău, Stradela 1 Ciocârliei 3/3, și acest sechestrul este menținut până în prezent. În afara de sechestrul pe imobil, i-a fost aplicat sechestrul pe contul salarial de la Moldincombank pe care avea o sumă de 40 de mii lei.

Când a plecat din Procuratură Generală în 2010, sechestrul încă nu era aplicat. Apoi, s-a angajat în calitate de consilier din 2014 până când a fost arestat la Directorul General al Agenției Relații Funciare și Cadastru. Ulterior, având măsura preventivă, obligația de nu părăsi țara a revenit din nou la serviciu la Agenție, unde a lucrat încă un an de zile. La Agenție în calitate de consilier, a avut un salariu de 8500 de lei și anume pe acest card de la Agenția Relații Funciare i s-a aplicat sechestrul pe suma de 40 mii lei, care nu a fost anulat până în prezent. Concretizează, că după ce a plecat din Procuratură Generală, mai primea și pensia, inițial în sumă de 6500 de lei, ulterior ridicându-se pe parcursul anilor, în dependență de evaluarea salariilor procurorilor conform legii salarizării. În afară de pensie, din momentul angajării sale la Agenție, mai primea și salariul. Solicită anularea tuturor sechestrelor, restituirea salariului pe cât timp a lipsit de la agenție. Va formula cerințe de ordin civil la ședința următoare în formă scrisă. Nu se consideră vinovat.

Fiind audiat în calitate de inculpat, Potoran Mihai a declarat instanței referitor la învinuirea sa în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal că vinovăția în săvârșirea infracțiunii nu o recunoaște, întrucât careva acțiuni ilegale nu a comis, iar cele indicate în rechizitoriu nu corespund realității și adevărului.

Careva relații de rudenie, de ostilitate cu inculpații nu are. Cu Valeriu Balaban anterior numirii în funcția dată, a activat împreună în organele Serviciului de Informare și Securitate. Pe B.Crigan, C.Nicolaev, T.Savca i-a cunoscut în anul 2004, din momentul numirii în funcție. Pe Balan Ion l-a cunoscut din momentul participării lui la licitație în 2006. Pe Arseni Untilov nu l-a cunoscut personal.

A activat în Procuratură Generală în perioada august 2004 - mai 2010, exercitând funcția de șef al Direcției administrativ-economice. Direcția se ocupa cu gestionarea bunurilor materiale ale Procuraturii Generale.

La o ședință de lucru a Direcției la Procurorul General, a fost informați că demult se caută un edificiu și este probabil că Guvernul să procure pentru Procuratură Generală clădirea din str. Alexandru cel Bun, 100. Scopul procurării imobilului, care este situat în

hotar cu ograda Procuraturii Generale a fost pentru consolidarea direcțiilor și secțiilor Procuraturii Generale, ce erau amplasate atunci în mai multe edificii din Chișinău și anume pe str. Ștefan cel Mare, 173, pe str. V. Alecsandri 80, într-un singur loc. Data exactă nu o ține minte, dar în martie 2005 a fost adoptată Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind achiziția clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100.

După procurarea clădirii, Procuratura Generală a primit acordul în scris pentru întocmirea documentației de proiect, demolare și reconstrucție de la Inspectoratul de Stat în Construcții. La soluționarea tuturor chestiunilor au fost atrase organele de stat competente. Pentru efectuarea lucrărilor de proiectare a reconstrucției clădirii, în Legea bugetului pentru anul 2005 a fost alocată suma de 320 mii lei. A fost numită și petrecută licitația prin cererea de oferte în vederea proiectării reconstrucției clădirii. Câștigător a fost desemnat SRL "Svetskii & Ingvar Motors". Contractul a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice conform legislației în vigoare, iar ulterior transmis la Ministerul Finanțelor pentru achitarea lucrărilor efectuate.

Deja în anul 2006 Agenția Achiziții Publice a numit o licitație de achiziții publice a lucrărilor de reconstrucție în vederea finisării construcției edificiului din str. Alexandru cel Bun, 100, dar a fost anulată din lipsa neprezentării reprezentantului Ministerului Finanțelor. Apoi a fost numită altă licitație. Caietul de sarcini a fost luat de vreo 6 agenți economici, însă la licitația propriu-zisă au participat aproximativ 3 antreprenori. Achiziția de lucrări de reconstrucție a fost necesară pentru efectuarea reconstrucției din casă, bancă, hotel, în clădire cu birouri de serviciu pentru procurori.

Licitatia a fost efectuată de grupul de lucru a Procuraturii Generale, iar toată documentația a fost pregătită de responsabilul secției administrativ-economice - Săjin Serghei. Careva indicații de la Procurorul General V. Balaban, adjuncții acestuia sau oricare altă persoană, pentru a desemna câștigător a licitației pe un anumit agent economic nu a primit. Câștigător a fost desemnat SRL „Biox-Comerț”, director Balan Ion, care într-adevăr au oferit cel mai avantajos preț. Documentația ce ține de efectuarea licitației în cauză se păstra la Procuratura Generală.

Vrea să menționeze că grupul de lucru pentru petrecerea licitațiilor a Procuraturii Generale, atât timp cât a fost președinte, careva indicații contrar legislației în vigoare de la procurorii generali V. Balaban, V. Gurbulea, V. Zubco și adjuncții acestora, nu a primit. Toate resursele financiare destinate reconstrucției edificiului din str. Alexandru cel Bun, 100 au fost coordonate cu Ministerul Finanțelor.

La începutul lucrărilor de demolare a unor elemente a clădirii din str. Alexandru cel Bun, 100 s-a stabilit lipsa unor părți portante a clădirii. Când s-au început lucrările SRL "Biox-Comerț" a demolat careva elemente a construcției și anume pereți portanți care era importanți pentru ca clădirea să fie trainică. Domnul Balan a observat, unde el a fost informat. Concretizează că lucrătorii au demolat și domnul Ion Balan a depistat lipsa fundației încăperii la unii pereți a edificiului. El personal l-a informat pe dânsul (inculpat) despre acest fapt și împreună au informat Inspecția de stat în construcții și au solicitat un sfat de la ei. Dumnealor în consiliu au stabilit ca să efectueze din nou verificarea portanței clădirii. La fața locului s-a deplasat academicianul Livovschii, a făcut evaluarea neajunsurilor clădirii și în scris a dat indicații ce trebuie să facă agentul economic pentru întărirea edificiilor. Ultimul, personal a verificat la fața locului starea reală a clădirii unde în

scris a dat recomandări ce acțiuni și lucrări de consolidare urmează a fi efectuate. Numai după recomandările Inspecției de Stat în Construcții, antreprenorul a început lucrările de consolidare. Pe parcursul efectuării lucrărilor de demolare, consolidare, reconstrucție, atât antreprenorul, cât și Procuratura Generală au efectuat poze-foto la zi.

La începutul anului 2007 a expirat contractul cu responsabilul tehnic V.Doni. Ulterior, prin concurs, în calitate de responsabil tehnic a fost angajată d-na Elena Vasilachi, care anterior a activat ca specialist la SRL "Biox-Comerț". Pe parcursul lucrărilor, începând cu anul 2007 între reprezentantul tehnic E. Vasilachi și directorul SRL "Biox-Comerț" d-ul Ion Balan au apărut divergențe la procesele-verbale de executare a lucrărilor. Ce divergențe concrete erau nu poate să comunice, deoarece nu este specialist în domeniul dat. Procesele-verbale prezentate de antreprenor erau verificate de responsabilul tehnic E. Vasilachi și semnate de ea și numai după aceasta se semnau de persoanele responsabile din partea beneficiarului.

Văzând că între responsabilul tehnic și antreprenor sunt divergențe, el personal împreună cu responsabilul tehnic Elena Vasilachi a remis procesele-verbale de la nr. 1 până la nr. 18 la Inspecția de Stat în Construcții pentru verificarea corectitudinii folosirii programei "vin-smeta 2000". Inspecția de Stat în Construcții nu a depistat careva încălcări și divergențe esențiale în procesele-verbale de executare a lucrărilor.

La 28 decembrie 2008 sau 2007, la rectificarea bugetului de stat, au fost alocate Procuraturii Generale 2,8 mln. lei. La începutul reconstrucțiilor obiectului dat în primul an de lucrări, la bugetul de stat au fost alocate 4 mln lei. În anii următori la începutul anului se eliberau câte 2-3 mln., unde antreprenorii făceau careva lucrări apoi veneau și mai cereau. La sfârșitul anului se mai rectificau bugetului și mai elibera câte 2-3 mln. El a fost invitat la d-nul Gurbulea unde dumnealui a solicitat ca toți banii să fie cheltuiți la construcții or, în caz contrar vor fi restituiți înapoi în bugetul de stat, având în vedere că era deja 28 decembrie sfârșitul anului. El l-a invitat pe Balan și a verificat câte datorii sunt. Aveau datorii de 500-700 mii lei datorii față de "Biox Comerț" pentru lucrările executate. Cu restul, în jur de 2 mln. lei au fost procurate de către antreprenor materiale de construcție pentru clădire, uși, parchet și altele. Din utilaj a fost procurat ascensor. Din 2008 a venit criza economică, au tăiat finanțarea, au rămas puțini bani pentru clădire, nu aveau cu ce construi și așa s-a stopat construcția.

În anul 2009 au încetinit lucrările de construcție, din lipsa finanțării de la bugetul de stat. În mai 2010 s-a eliberat din organele procuraturii. Unde la moment se află materialele de construcție și utilajele procurate de antreprenor el nu cunoaște. Careva comunicării sau discuții cu domnul Untilă nu a avut. În anii 2004-2010 a deținut funcția șef direcție administrativ economică, din care făceau parte două secții, secția contabilitate-finanțe și secția administrativ economică (contabilitatea și gospodăria).

La întrebarea avocatului Ion Vizdoagă a menționat că este invalid de gr. II. În anul 2010 a demisionat și a plecat la pensie. La 12 iunie 2017 la ora 7:00 dimineața a fost ridicat din pat de către trei persoane și procuror de la CNA unde l-au anunțat că în privința sa este intentat dosar penal și trebuie să-și caute avocat. În acea zi s-au făcut percheziții la domiciliu. I s-a prezentat ordonanța de percheziție și de reținere pentru 72 ore. I-a fost supusă percheziției casa personală și mașina. La percheziție la fel a participat avocatul Marandici. Ulterior a fost reținut. Cât se afla la domiciliu i s-a făcut proces-verbal de audiere

a bănuitului. A dat aceleași declarații ca și astăzi. Totodată procurorul a insistat ca să dea declarații împotriva lui Balaban. La fel procurorul Compan a spus că el „ceva a mutit cu Balaban” și în instanță el o să dovedească. Acestea au fost spuse în prezența avocatului. El a spus că nu a încălcat legislația. Toate învinuirile că a efectuate ceva ilegal nu sunt corecte pentru că să nu fost legal nu aveau să fie înregistrate. După care prin încheierea de aplicare a arestului preventiv la judecătorul de instrucție a fost plasat în arest pe un termen de 25 zile. Hotărârea primei instanțe a fost menținută de către Curtea de Apel. S-a aflat în arest preventiv în perioada 12 iunie-1 august 2017. Patru zile a fost deținut în izolatorul CNA, apoi restul zilelor în Penitenciarul nr.13. În penitenciar nu a stat într-o celulă cu cineva din inculpații prezenți pe dosar. Ulterior încă 30 zile a petrecut în arest la domiciliu, după care din arest la domiciliu, a avut 60 zile de control judiciar.

Prima învinuire a fost înaintată pe 13 iunie, după care a fost înaintată ordonanța de concretizare a învinuirii. La înaintarea învinuirii a dat aceleași declarații ca și fiind recunoscut bănuț. În faza urmăririi penale i-a fost aplicat sechestrul pe apartamentul din mun. Chișinău str. L. Dragan 12, ap.82, cu trei odăi care aparține cu drept de proprietate tuturor membrilor familiei, deoarece toți membrii familiei împreună au privatizat apartamentul. Sechestrul a fost aplicat în întregime pe tot apartamentul. Sechestrul pe apartament este menținut până în prezent. Concretizează că a fost aplicat sechestrul și pe loturile de teren care aparțin copiilor săi în r-ul Rezina și pe mașina SangYong Kiron anul fabricării 2006.

Careva confruntări sau alte acțiuni de urmărire penală decât înaintarea bănuțului și învinuirii în perioada urmăririi penale nu au fost efectuate.

Procurorul Compan fiind inițial în izolatorul de la CNA după care la el în birou, i-a spus să dea declarații compromițătoare împotriva lui Balaban. Adică ceva împotriva lui Balaban. El a spus că nu poate să declare nimic. Alte declarații decât cele din procesul-verbal, el nu a făcut.

Când a plecat responsabilul tehnic, domnul Doni, Procuratura Generală a anunțat concurs la funcția respectivă, Procuror General fiind domnul Gurbulea, în urma concursului fiind câștigătoare doamna Vasilache. Toți participant la concurs erau obligați de a prezenta actele necesare.

Nu ține minte câte persoane au participat la concurs. Persoana nu poate să fie angajată fără concurs. Documentele erau pregătite de Sajin, el făcea parte din grupul de lucru, era președinte. La momentul de față nu cunoaște la balanța cărei instituții se află clădirea de pe str. Alexandru cel Bun 100. Ce privește volumul lucrărilor, el personal cu Vasilache și Balan au verificat volumul de lucru al clădirii și nu au depistat careva divergențe, toate lucrările erau în conformitate cu procesele-verbale de efectuare a lucrărilor. Nu cunoaște despre careva act al Curții de conturi din 2009. După cum cunoaște el, după efectuarea achizițiilor publice antreprenorul care a câștigat licitația pentru reconstrucția edificiilor din str. Alexandru cel Bun 100, a propus aproximativ suma de 17 mln. lei pentru reconstrucție, din care cauză a câștigat licitația. În timpul efectuării lucrărilor din câte cunoaște, a cheltuit mai puțin, aproximativ 14-15 mln lei. Foarte multe materiale procurate de antreprenor se păstrau în anul 2010, în clădire pe etaje. Pe ei, Curtea de Conturi când a verificat i-a învinuit că ei au cheltuit mai mulți bani decât prevedea caietul de sarcini, însă în legislația Agenției Achiziții Publice se prevede că pentru lucrări ascunse se permite antreprenorului să mărească suma cheltuielilor până la 30 %.

Fiind audiat în calitate de inculpat, Savca Tudor a comunicat instanței că vina în cele ce i se incriminează nu o recunoaște, iar referitor la învinuirea adusă menționează că din 19 noiembrie 2001 și până la 17 decembrie 2010, apoi din 13 martie 2013 până la 13 martie 2014 a activat în calitate de Șef al Secției Finanțe și Contabilitate din cadrul Procuraturii Generale, fiind numit în funcție prin Ordinul Procurorului General.

În actul de învinuire este indicat că el era persoană cu funcție de răspundere, adică persoană publică în temeiul art. 123 din Codul penal. În anul 2001 era în vigoare Codul penal din 1961, iar la articolul 123 era prevăzută infracțiunea de sustragere din avutul proprietarului prin însușire, delapidare sau abuz de serviciu, iar noțiunea de persoană publică nici nu era în acel cod penal.

Apoi pe două foi din învinuire sunt descrieri ce a făcut Balaban Valeriu și cum a fost procurat imobilul din str. Alexandru cel Bun 100, fiind descrise mai multe acțiuni ce țin de perioada 2003-2006 și anume: solicitarea efectuării expertizei pentru examinarea evaluării stării tehnice și reconstrucției imobilului în litigiu de către „CERCON” în 2003 și Raportul de expertiză întocmit de aceștia; informarea Prim-ministrului Republicii Moldova prin Scrisoarea din 16 august 2004; încheierea Contractului cu SA „Consocivil” la 15 aprilie 2005 prin care a fost procurat bunul imobil din str. Alexandru cel Bun 100, Chișinău; încheierea Contractului de antrepriză dintre Procuratura Generală și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” la 12.09.2005 pentru elaborarea proiectului de reconstrucție; efectuarea Raportului de expertiză din 24.03.2006 de către Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții la solicitarea Procuraturii Generale.

Iată la toate aceste acțiuni menționate supra, indicate de procuror în învinuirea din rechizitoriu, declară cu certitudine că nu a avut absolut nici o atribuție directă și cunoaște despre ele doar din auzite fiind în exercițiul funcției în cadrul Procuraturii Generale. Crede că anume din acest motiv la toate aceste acțiuni nici nu este amintit numele său, însă pentru ca „*lupul să pară mai negru*” au fost indicate toate aceste acțiuni pentru toți inculpații pe dosar.

Totuși, deși acțiunile indicate în învinuire încep cu 20 iunie 2003, în actul de învinuire este indicat că: „... **în perioada 2005-2007**, acționând în coparticipație cu alte persoane, am comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu...”. Prima acțiune unde apare numele său, este că Procurorul General, Valeriu Balaban a determinat membrii Comisiei de licitație formată din Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu, toți angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr. 521/06 din **28 aprilie 2006** în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, în baza caietului de sarcini nedatat pentru cererea ofertei de preț și să-l desemneze câștigător al licitației pe SC „BIOX-COMERT” SRL la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun 100, Chișinău.

În continuare, la celelalte acțiuni indicate în învinuire pe alte două foi, din nou numele său nu este amintit, cu excepția că la final este indicat că prin acțiunile prejudiciabile a lui Tudor Savca, Mihai Potoran, Valeriu Balaban, Boris Crigan, Constantin Nicolaev, Balan Ion bugetului de stat i-a fost cauzat prejudicii materiale în sumă de 14 791 600 lei. În concluzie, menționează că din toată învinuirea ce se conține pe 4 foi, ceea ce se referă concret la dânsul și acțiunile sale, se conțin în câteva abzațe ce ocupă maxim jumătate de foaie.

Chiar și așa, cu referire la licitația și petrecerea acesteia poate declara că, membrii Comisiei pentru petrecerea licitației pentru desemnarea antreprenorului ce se va ocupa de construcția și reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun 100, Chișinău au fost numiți prin ordinul Procurorului General, Valeriu Balaban. Responsabil de organizarea licitației a fost desemnat Mihai Potoran. Din Comisie mai făcea parte Boris Crigan, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu și un reprezentant al Ministerului Finanțelor a cărui nume nu-l cunoaște. Careva discuții cu Balaban Valeriu sau cu membrii Comisiei de licitație referitor la alegerea unui anumit candidat până la petrecerea licitației nu a avut. În ziua licitației toate actele erau în ordine și a fost deschisă licitația. Din câte își aduce aminte la licitație participau trei persoane juridice. Una din ele a fost din start descalificată din motivul că era autorizată a construi construcții nu mai înalte de două etaje. Iar din cele două rămase a fost aleasă persoana juridică care oferea prețul cel mai mic. Pentru această candidatură au votat toți unanim, inclusiv și reprezentantul Ministerului Finanțelor și careva obiecții sau opinii separate nu au fost.

La fel declară, că de SRL "BIOX-COMERT" până la ziua licitației nu a cunoscut, cine era administratorul acesteia tot nu cunoștea, pe Balan Ion nu l-a cunoscut până atunci, careva interes material, personal sau de altă natură în desemnarea drept câștigător a SRL „BIOX-COMERT” nu a avut și nu a fost influențat sau determinat de Valeriu Balaban sau de alte persoane.

La acțiunile ulterioare care sunt indicate în învinuire ce ține de lucrările de reparație și reconstrucție nemijlocit, la fel nu a participat, nu a fost inclus în Comisia de recepționare a lucrărilor deoarece el nu are studii în domeniul construcțiilor, era numit responsabil tehnic Elena Vasilachi și Mihai Potoran, era formată comisie de recepționare din care el nu a făcut parte și nu a avut nici o atribuție. Procesele-verbale de recepție semnate treceau aprobarea până la Procurorul General și numai după aceasta parveneau în contabilitate pentru efectuarea transferurilor bănești către agentul economic. Pe șantier nu ține minte să ieșit vreodată pentru a vedea lucrările efectuate.

Pe dosarul dat a fost reținut la data de 12 iunie 2017, ora 07:10, iar la 14 iunie 2017 a primit mandat de arestare pentru 15 zile având vârsta la acel moment de 65 de ani.

În dimineața zilei de 12.06.2017 în jurul orei 07:00, la dânsul acasă au venit procurorul anticorupție însoțit de 2 polițiști CNA. I-a prezentat procesul-verbal de reținere și de percheziție, iar după percheziție l-au condus la Procuratura Anticorupție. El la acel moment era bolnav de artroză la ambele picioare și primea tratament. Dat fiind faptul că procurorul Botnaru Ruslan a zis că el trebuie să plece cu ei la Procuratură pentru a da informații necesare și apoi se va aduce înapoi acasă, a mers cu ei, dar acasă s-a întors abia peste 15 zile. 14 zile de arest a fost deținut în izolatorul de la CNA. Adică la ordinul procurorului Dorin Compan, a fost închis în celula de la CNA. Între ambii procurori se începuse un conflict, care s-a finisat cu aceea că Botnaru Ruslan i-a zis lui Copman Dorin că el (inculpatul) nu are nici o vină și trebuie să-i dea drumul acasă. I-a mai spus lui Compan, că pentru fărădelegile pe care le face el, adică Copman Dorin, va veni timpul și va răspunde în fața legii. El personal (Botnaru) îi va îmbrăca cătușile lui Compan. În perioada aflării sale în izolator, 12 - 26.06.2017 din lipsă de medicamente, și din imposibilitatea de a le procura, boala sa s-a acutizat. În perioada aflării sale în izolatorul CNA, procurorul Compan Dorin de 3 ori l-a chemat la interogatoriu și de fiecare dată îi spunea că el nu are nimic contra sa, dar cerea să-i

dea informații pe Valeriu Balaban. El i-a spus că el nu are nimic pe Balaban, atunci Compan l-a sfătuit să se ducă la Viorel Morari. Viorel Morari i-a spus, că el nu are nimic contra sa și el îndeplinește ordinul lui Eduard Harunjen. După judecata din 26.06.2017, a fost plasat sub control judiciar pe 60 de zile.

Pe 27.06.2017 a fost la policlinică și a primit îndreptare la spital. Tot în acea zi de 27.06.2017, aflându-se la registratură la policlinică, de dânsul s-a apropiat Eduard Harunjen și și-a cerut scuze, spunând că cele întâmplare au fost necesare la moment și totul va fi bine. La 07.10.2019, a fost la Viorel Morari cu această întrebare, dar el i-a zis că dosarul se află în judecată și i-a dat porunca lui Elena Cazacov ca să verifice și să țină la control.

De asemenea menționează că, prin încheierea din 29 martie 2018 emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător Andrei Niculcea, a fost autorizată punerea sub sechestru a următoarelor bunuri:

- soldul de mijloace bănești în mărime de 208 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Savca Elena (care este soția sa) la BC „Eximbank- Gruppo Veneto Banca” nr. *****MD5 în MDL;
- cota-parte în mărime de 16% din bunul imobil cu numărul cadastral 0100207.101.01 (apartament), situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și***** , ***** , cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 203 924 lei;
- autoturismul de model Toyota Prius, cu numărul de înmatriculare ***** , anul fabricării 2009, cod VIN -***** cu valoarea medie de vânzare de 135 098 lei, stabilită prin avizul consultativ al expertului nr. 25 din 27.03.2018.

Aduce la cunoștință instanței, și a invocat acest fapt și în recursul depus asupra încheierii din 29 martie 2018 emisă de Judecătoria ***** , sediul Buiucani că, deși art. 204 alin. (1) și (5) a CPP RM prevede că pot fi puse sub sechestru doar bunurile bănuțului, învinuțului sau inculpatului, în cazul său sechestru a fost pus pe soldul de mijloace bănești în mărime de 208 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Savca Elena la BC „Eximbank- Gruppo Veneto Banca” nr. *****MD5 în MDL.

Mai mult ca atât, aceștea sunt banii ei personali proveniți din vânzarea-cumpărarea câtorva imobile moștenite de la părinții săi, bunuri care sunt personale și nu se împart între soți așa cum o prevede art. 22 alin. (1) a Codului fam*****i. Iar prin punerea sub sechestru a banilor i se încalcă soției sale Savca Elena dreptul de proprietate asupra acestora deja de aproape 5 ani. În 2018 acei 208 mii lei aveau o valoare și o putere de cumpărare, iar acum cu totul alta.

La fel, autoturismul de model Toyota Prius, cu numărul de înmatriculare ***** , anul fabricării 2009, cod VIN - ***** la momentul punerii sub sechestru aparținea fiului său, Savca Serghei și nu lui, Savca Tudor, fiind înstrăinat înainte de punerea sechestrului. Lui Savca Sergiu i s-a eliberat Certificatul de înmatriculare provizoriu, iar când a mers după Certificatul de înmatriculare permanent i s-a refuzat eliberarea acestuia pe motivul că a fost aplicat sechestrul asupra automobilului. Din nou a fost pus sechestru pe un bun care nu-i aparținea.

Ceea ce ține de punerea sub sechestru a cotei- părți de 1/2 din bunul imobil cu numărul cadastral 0100207.101.01 (apartament), situat pe adresa *****, bd. Ștefan cel Mare și*****, *****, cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 203 924 lei, conform Certificatului nr. 07-06/212 din 12.04.18 eliberat de Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului Municipal *****, la privatizarea apartamentului nr. 159 din *****, bd. Ștefan cel Mare și*****, au participat trei persoane și anume el, Savca Tudor, Savca Elena și Savca Serghei motiv pentru care el, Savca Tudor, dețin cota-parte de doar 1/3 din apartamentul nominalizat și nu 1/2 așa cum a fost autorizat punerea sub sechestru. Și aici constatăm un abuz din partea atât a procurorului cât și a judecătorului de instrucție.

Din cauza că se află sub urmărire penală, în această perioadă s-a adresat în mai multe întreprinderi de stat cu scopul de a se aranja la serviciu, că toate condițiile le îndeplinea, dar îi refuzau angajarea (Ministerul Agriculturii, Ministerul de Transport, fabrica „Franzeluța”, institutul de chimie a AS).

Întru cât nu se consideră vinovat de careva acțiuni ilegale ce i se incriminează, iar în rezultatul cercetării judecătorești nu au fost prezentate careva probe ce ar demonstra vinovăția sa, iar toată învinuirea se bazează doar pe presupuneri și interese personale, solicită instanței de a pronunța în privința sa o sentință de achitare. La fel să fie ridicat sechestru de pe bunurile menționate anterior întru încetarea încălcării dreptului de proprietate al său și a altor persoane asupra acestora.

Suplimentar la cele expuse dorește să e că, calculele prejudiciului cauzat statului nu cunoaște de unde au fost luate. Evaluarea a fost făcută de către specialiștii din procuratură, și nu de către specialiști experți în contabilitate sau în construcții.

La fel, îi creează dubii faptul că pretențiile sunt formulate doar față de ei în perioada de activitate a procurorului general Balaban Valeriu, deoarece în perioada funcției ultimului cheltuielile din bugetul statului erau mult mai mici, și în perioada de doar timp de 1 de zile, decât în perioada funcției exercitate de către procuror Valeriu Gurbulea, or în perioada funcției deținute de către ultimul, perioada de timp pentru reconstrucția clădirii era mult mai mare, timp de 2,5 - 3 ani, decât în perioada funcției lui Balaban. Mai mult decât atât, din bugetul de stat se cheltuiau sume mult mai mari pe an, aproximativ a câte 5 milioane lei pe an.

Cu ajutorul avocaților care îi apără interese a adresat plângeri asupra acțiunilor organului de urmărire penală și procurorului pe caz către procuror-șef a Procuraturii Anticorupție, pe atunci Viorel Morari, la 07.10.2019, însă dânsul i-a răspuns în scris precum că dosarul este în instanța de judecată, iar de instrumentarea dosarului se ocupă procurorul Elena Cazacov care va clarifica situația. La judecător de instrucție ulterior nu s-a adresat.

Nu s-a adresat nici cu acțiune civilă referitor la chestiune de aplicare a sechestrului. Până în prezent sechestrurile sunt menținute. În afară de 14 zile aflate în izolatorul CNA, nu s-a aflat în cazul dat în arest preventiv sau arest la domiciliu. În cadrul Procuraturii Generale a activat în total 10 ani și jumătate, dar până la Procuratură Generală a activat tot ca contabil la Ministerul Mediului. În total a activat în funcție de contabil timp de 40 ani, însă nu a avut niciodată constatate careva încălcări de muncă sau depășirea atribuțiilor de serviciu. Din 12.06.2016 pe tot parcurs a fost asistat de către un avocat, la fel și percheziția la domiciliu a fost efectuată în prezența avocatului.

Fiind audiat în calitate de inculpat, Balan Ion a declarat instanței că, DE FAPT, acest proces penal - judiciar, care s-a început încă în anul 2016, la comanda politicului chiar este un proces POLITIC, cu pretense răfuieți asupra unor persoane din această sală, pentru a demonstra de către guvernarea din anii 2015 – 2019, precum, că ei duc în țară o luptă aprigă cu corupția.

Detaliile pornirii acestui dosar au reieșit din sarcina primită de fostul Procuror General – d-nul Harunjen de la politic și apoi la comanda ultimului, procurorul Dorin Compan, pentru a-și facilita creșterea pe scara ierarhică, a fabricat-o (a supt-o din deget) cu ajutorul și bazându-se în mare parte pe declarațiile false a lui Elena Vasilache, care inițial a activat fără contract în societatea lor, apoi a sărit în fotoliul de Responsabil tehnic, oferit de Procuratura Generală, imediat după ce a plecat din funcție Valeriu Balaban, (ea la acel moment nefiind atestată), apoi în anii 2015-2017 activând ca Responsabil tehnic la ”FINSTROIINVEST” SRL, cu ajutorul lui Dorin COMPAN a devenit ”specialist principal” la CNA, după cum a declarat chiar ea și în această sală.

Învinuirea adusă lui personal, iarăși accentuează, are la bază numai declarațiile false ale Elenei Vasilache – un martor părtinitor care în timpul activității sale în societatea lor, neconținut cerea bani ca salariu din lună în lună tot mai mult – „eu construiesc casă și am nevoie”,- care în februarie sau martie 2008 i-a declarat – ”iată acum ai să dansez cum o să cânt eu”. Nu înțelegeam ce caută ea în sediul PG. Atunci au venit împreună cu Mihai Potoran și Constantin Nicolaiev și i-au prezentat-o oficial ca Responsabil Tehnic al PG. S-a mirat, știind că nu are atestare în domeniul construcțiilor civile, ea i-a spus că de acum are atestarea în toate domeniile. Și s-a început dansul, după cum i-a spus-o; că să dea el în exploatare acel obiect numai dacă ea o să binevoiască, și o să primească el de la această lucrare măcar un leuț, numai dacă ea va dori.

După cum a declarat și domnul M. Potoran, ea a inițiat controlul tuturor Proceselor Verbale, începând din 2006 și 2007 la Inspekția de stat în construcții. Au fost chemați și câțiva inspektori pe loc, ea numindu-i pe toți complici cu dânsul, iar pe inspectorul Oltean – narcoman, bețiv etc. La etapa dată nu a demonstrat nimic suspect, măcar că pentru anul 2007 au fost alocați numai 4 mln lei iar contractul prevedea maximum în trei ani să asimileze 17,5 mln – ei primind în sfârșit proiectul verificat în partea constructivă și fiind presați de administrația PG a efectuat spre sfârșitul anului 2007 lucrări în avans mai mult cu 2,5 mln lei. D-l T. Savca îi spunea – ”nu lucrați, că bani nu o să fie”. Iar d-l V.Gurbulea îi spunea ”nu vă temeți, mie d-na Prim Ministră – Z. Grecianăi mi-a promis minimum 3-4 mln.” Și pe data de 23 decembrie 2007 după rectificarea bugetului, l-a chemat d-l V. Gurbulea și i-a spus că sunt 2,7 mln. Lei, că a promis și de mers înainte. Ia îndemnat să lucreze și în anul viitor tot așa o să fie bani. D-l M. Potoran și d-l Savca i-au spus să facă procesele verbale de toată suma, altfel suma alocată suplimentar nu poate fi asimilată, de aceia și Reponsabilul tehnic d-l Doni a fost de acord, practic ceva mai mult de 180,0 mii lei lucrări incluse în PV nu erau îndeplinite complet. Se practica așa ceva la sfârșit de ani, când pentru luna decembrie se achitau toate sursele financiare alocate spontan, iar în luna ianuarie se făceau Proces Verbal de diminuare a lucrărilor neîndeplinite în luna precedentă. Și când Elena Vasilache a preluat funcția de Responsabil Tehnic, știind de acest lucru – imediat a scris note informative, etc., ponegrindu-l inclusiv și la Inspekția în construcții. Între timp în luna ianuarie, februarie an. 2008, fiind o iarnă blândă a îndeplinit un volum mai mare de câteva sute de mii lei, pe care

ea nu vroia să le semneze. Ei erau la etapa betonării șarpantelor și instalării acoperișului termo și hidroizolant și instalării olanelor a acoperișului. După toate normele în construcție nu poți lăsa obiectul fără a îndeplini faza determinantă. Mai mulți îi spuneau ca să oprească lucrările, dar d-nii M. Potoran, B. Crigan și C. Nicolaiev și chiar d-l Valeriu Gurbulea care urmărea personal lucrările spuneau să nu își facă griji și să lucreze pentru că ei o să achite tot, iată cum a fost la sfârșitul anului 2007 – să nu se întâmple că ei o să primească banii și noi nu o să avem lucrări îndeplinite. Și ei lucrau, acumulând deja mai mult de 6 mln lei datorii. Responsabilul tehnic nu contrasemna procesele verbale, dar le primea, le ținea o săptămână, două, discutau, apoi le întorcea în varianta ei cu diminuări și prețuri puse de ea. Deja pe la sfârșitul lunii octombrie, noiembrie d-l M. Potoran ia spus să dea procesul verbal în varianta ei, ca să primesc măcar ceva din suma alocată. Și așa a ajuns de comun acord să-i plătească la sfârșitul anului 2008 aproximativ 505,0 mii lei din cele 6,5 mln lei lucrări îndeplinite. Procesele verbale erau întocmite în baza devizelor îndeplinite în mare majoritate de E. Vasilache în timpul când activa în Societatea lor, și fusese verificate de Direcția expertize și verificări a Agenției de stat în construcții (fost Ministerul de construcții). Numai că inițial Devizele de la 1 până la 11, au fost făcute de E. Vasilache în baza borderourilor de lucrări bazate pe procesul verbal de apreciere a volumelor - 12 pagini (în continuare va spune de el), au fost verificate și au aviz fiecare în parte de la această Direcție, dar ultimile 3 - nu au fost verificate – deja în anul 2008, pentru că, la fiecare deviz, când se prezenta la Direcția de Verificare, ultima cerea plata pentru verificare. Undeva cât a fost Procuror d-l Valeriu Balaban această plată se efectua, câteva au fost achitate și în timpul procurorului general, d-l Gurbulea, apoi nu au mai fost achitate, d-nul T. Savca refuzând, spunea că nu are bani pentru asta. Cu asta motiva E. Vasilache la toate întrunirile lor la procurorul General. M. Potoran spunea ”Ion eu ce pot face – vezi și tu dacă Ileana nu semnează – eu nu pot să o impun”. Dar era o sumă de bani alocată și trebuia asimilată, și E. Vasilache a inițiat îndeplinirea altor lucrări – în afara caietului de sarcini -construcția rețelei apeduct, la care proiectul nu era, și nu puteau fi îndeplinite în afara contractului de antrepriză generală, adică numai la subantreprenariat. A mai angajat altă Societate la îndeplinirea lucrărilor de electricitate – ca în povești - pereți despărțitori nu sunt dar cablu e tras și se spânzură din pod - iată aici o să fie despărțituri, care vor forma încăperi, vor fi prize, întrerupătoare etc. Numai așa poate fi la PG – până la ziua de azi – cine vrea poate să se încredințeze, stau cabluri atârând din podul etajului de sus. ”Nu-i treaba ta – eu știu ce fac” spunea Responsabilul Tehnic, care astăzi este specialist principal în CNA. Drept că 90 la sută din lucrările efectuate și la cei ce au îndeplinit lucrări la rețelele și la cei, care au efectuat lucrări de zidărie și tencuit nu s-au achitat, pentru că au fost amăgiți de E. Vasilache, care până la urmă le spunea ”voi ce credeți că o să primiți bani de la Procuratura Generală – noi vom iniția controale la alte obiecte ale voastre și atunci vedeți cum vă descurcați”. S-au lăsat păgubași bieții oameni, măcar că cineva a încercat să dea în judecată, dar în judecată toți se râd ”ce vrei să te judeci cu PG – ce-i cu tine?” Și iată în baza declarațiilor false depuse de această persoană – martor părținitor, se bazează tot acest Proces.

Tot atunci, cu declarații false a dus în eroare conducerea Procuraturii Generale, precum că el a furat materiale de 3 mln lei – s-a intentat un dosar penal – anchetator pe infracțiuni grave, d-nul Valeriu BODEAN. A angajat avocat pe d-nul Artur Lungu, pentru, că nu îl primeau la anchetă – trebuie avocat penal – bani cheltuiți – și un an aproximativ de la 01

februarie 2010 până la 13 decembrie același an – el ca contribuabil nu și-a putut exercita obligațiile sale de antreprenor: nu putea plăti impozite, pentru a întreține statul, inclusiv organele de urmărire penală și instanțele de judecată. A pierdut timp, resurse financiare din cauza unei persoane cu ambiții, arogantă și agramată. Până la urmă au fost de acord toți că da, materialele de construcție declarate de Elena Vasilache pretinse ca furate de dânsul se păstrează în localul din str. Alexandru cel Bun, 100 în patru încăperi et. 2 și 3 al blocului 3 și sunt la balanță la contul 211 în contabilitatea PG. Declară acum cu toată cunoștința de cauză, că dacă Procuratura Generală atunci nu implica o persoană ca Elena Vasilache la funcția de Responsabil Tehnic (care la moment nu era atestată - în dosar există confirmarea oficială) la reconstrucția acestui edificiu, în anii următori acest obiect avea să fie finalizat cu succes, statul în persoana Procuraturii Generale ar fi avut un local cu 6500 m² și nu era nici acest dosar penal.

Cu toate acestea, Elena Vasilache nu s-a liniștit și în anul 2011 în iunie iar a scris un demers la Procuratura orașului *****, pe timpul cela era procur Ivan Diacov. Procurorul Dodica, îl învinuia că toate lucrările de consolidare la fundații cu ieșirea lor la pereți și cămeșuirea ulterioară a lor cu beton din două părți nu s-au efectuat și iar este supus investigațiilor. Argumentează că sunt Cărțile tehnice semnate și de Beneficiar, Proiectant, Inspecția în construcții și de același Responsabil Tehnic – Elena Vasilache. După ce le-a prezentat mai mult de 1800 de poze care reflectau cronologic ziua, ora și lucrarea efectuată, în careva locuri poza muncitorului, care săpa sub fundație sau instala armatura cu betonarea ei ulterioară, procurorul Diacov a spus să fie lăsat în pace pentru că cu așa probe nu-i de glumit.

Ca ulterior, E. Vasilache și Dorin Compan născocesc la comandă acest dosar și este învinuit iar. Revenind la învinuirea adusă, pe data de 12 iunie 2017 la 7:00 au venit 4 persoane la dânsul acasă – Doina Pleșca, Stratan Serghei, Cebotari Serghei de la CNA și Vitalie Ivanov de la Procuratura Anticorupție, au efectuat percheziție acasă și în mașină fără ca să aștepte avocatul. Ei, făcând percheziție, i-a întrebat ce caută, pentru că răsfoiau peste tot. Au spus că materiale legate de Procuratura Generală. Le-a arătat toate actele legate de procuratură și au ridicat vre-o 15-16 mape, i-au ridicat telefonul mobil, calculatorul. Menționează că în acel timp la dânsul acasă dormeau nepoții Nicu de 9 ani și Gabi de 3 ani, astfel au luat și telefoanele lor. Între timp a venit nora, mama lor și a cerut telefoanele copiilor, d-na care era cu dînșii a spus că telefonul mobil a copiilor trebuie întors și l-au dat înapoi speriindu-i cu percheziția dată.

Au mers la Durlești str. Tineretului, 3, unde era în finisare construcția casei fiului său Roman, s-au uitat, au spus că acolo nu au ce lua și l-au dus la CNA, unde s-a întocmit proces verbal de audiere în calitate de bănuț. Fiind în birou pare-se că la et. 3, nu i-au permis să vină acolo și avocatului său, i-au dat alt avocat care practic numai afirma ce spuneau ofițerii de investigații. L-au plasat jos în izolatorul CNA în cameră cu d-l T. Savca. A doua zi tot nu i-au permis avocatului M. Durnescu, înlăturându-l de la proces. La 14.06.2017 a fost ședința de judecată, unde întâi a intrat Dorin Compan, apoi au fost invitați ei cu avocatul și d-nul judecător M. Diaconu nu a ascultat nimic din ce spunea el, în 5 minute a emis hotărârea de arest preventiv pentru 15 zile, care era deja tipărită, practic copia demersului procurorului, și l-au plasat la Penitenciarul nr 13. în camera 128. A scris și plîngere pentru neadmiterea avocatului la Consiliul național pentru asistență juridică garantată de stat și la Consiliul

Superior al Magistraturii, Consiliului Procurorilor, Procuratura Generală dar toți atunci au spus că așa trebuie, totul e în ordine. Au trimis toate aceste plângeri d-lui Viorel Morari, ca să-l pedepsească pe judecătorul M. Diaconu. Ulterior la 26.06.2017 același judecător M. Diaconu i-a prelungit arestul preventiv, invocând complexitatea cauzei penale. Curtea de Apel la 06.07.2017 a lăsat în vigoare această decizie, cu prelungire de câteva ori, apoi la 03.08.2017 a plasat în arest la domiciliu până la 12.10.2017 și ulterior încă 2 luni pînă la 12 decembrie anul 2017 sub control judiciar - 183 zile pierdute în zadar pentru un dosar politic fabricat la comandă pe baza martorului părtinitor fără probe.

Învinuirea sa, bazată pe bănuială rezonabilă, conform art. 328 CP, unde se pretinde că a contribuit la infracțiunea săvârșită prin exces de putere ori depășirea atribuțiilor de serviciu, menționează că el este angajat la întreprinderea privată, conform legislației în vigoare nu are nimic în comun cu angajații de stat, nu a dat nici un sfat Procurorului General și la alți angajați de stat, numai a exercitat obligațiile sale de conducător al Societății cu Răspundere Limitată conform legislației în vigoare, și a semnat un contract de Antrepriză generală în construcții și nu a început, nu a demarat aceste lucrări, până când acest contract nu a fost înregistrat la Agenția de achiziții de stat. Mai mult ca atât, el a cerut prin multiple adresări în diferite instanții (la care voi reveni) îndeplinirea de către Beneficiar a obligațiilor sale de a prezenta toate actele, proiectele conform legislației în vigoare.

Potrivit art 42 CP este învinuit că a contribuit în calitate de complice la infracțiune, dar a accentuat mai sus că nu a dat sfaturi, indicații, nu a acordat mijloace și nu a contribuit în nici un fel la pretinsele infracțiuni, mai ales că nu există nici un probatoriu nici pe un articol, la toate nivele: ordonanța de arest, învinuirea, demersuri a procurorilor, hotărâri, încheieri sau alte acte juridice emise în cadrul acestui dosar de instanța atât de fond cât și de Curtea de Apel – sunt pur și simplu copiate una de la alta, cu unele și aceleași greșeli gramaticale și de ordin cronologic. Declară înaltei instanțe – Stimate Președinte, cât timp și resurse a tuturor persoanelor implicate în acest pseudo- proces -dosar? Cine va achita, cine va duce această povară financiară, morală și fizică? Au decedat 2 persoane, din inculpați mulți sunt la pensie și bolnavi și chiar stimații procurori, care își mențin pînă astăzi învinuirea falsă, cine va repara acest prejudiciu?

Menționează că este învinuit pe nedrept, nu acceptă vinovăția în nici un caz. Mai mult ca atât, cere să i se achite și pagube materiale, or, în ziua când l-au arestat avea planificată o întâlnire de afacere cu D-nul SRODA – un cetățean din Austria de origine română - saș, care avea intenția ca să aducă utilaj cam de 1,5 mln euro, și el să finiseze construcția halei, în s. Piatra Albă, Ialoveni ca ulterior să producă cablaj pentru tractoare. Practic trei ani a dus convorbiri și era pe cale să stabilească această colaborare. A luat și un credit în sumă de 2 mln lei de la MAIB. Datorită eșuării acestei afaceri, fiul său a fost nevoit să vîndă propria casa la un preț de nimic, ca să întoarcă imediat acest credit.

Acum acest cetățean al Austriei nici nu mai răspunde la telefon. Nici nu mai vrea să audă de Republica Moldova și de dânsul ca partener, a deschis afacerea în Albania. A fost făcut hoț pe nedrept ca și pe mulți alții.

După ce a fost finalizată așa numita ”investigație” care s-a finisat cu zero probe, d-nul D. Compan a scris cum a vrut el un probatoriu, care nu are nimic cu realitatea și în bază lui la 04 aprilie 2018 prin ordonanță de punere sub sechestru, s-a aplicat sechestru la toate bunurile imobile și mobile, care îi aparțin lui și culmea chiar și pe contul bancar BC MAIB SA nr.

*****, cu soldul 6644,19 Euro a soției sale (este recăsătorit la 04 iulie 2007), d-na Butucel Elena, care la momentul edificării lucrărilor la acest obiect nici nu avea știință.

După aceste sechestre a bunurilor, societatea lor nu a putut activa normal, chiar a pierdut mult și ei și statul, pentru că chiar și așa, în aceste condiții inumane societatea condusă de dânsul, care activează în continuare și astăzi, a achitat statului începând cu anul 2014 până în prezent mai mult de 8 mln lei impozite, inclusiv în fondul social, etc. Dar putea achita nu 8 dar poate 18 mln și mai multe impozite - cu mâinile legate și cu zeci de dosare în instanțe pentru datoriile provocate la acest obiect. Cere ca să i se restituie toate aceste daune, deoarece chiar în anul 2017 în com. ***** a fondat Societatea "Baștina" și în proiectul "Drumul vinului" o altă societate a sa cu fiul au câștigat un grant la construcția unei agropensiuni în sat. După ce i-au sechestrat terenul, investitorul din Elveția a refuzat să îi mai susțină și au fost nevoiți să întoarcă acei bani înapoi (apr. 19 mii \$ SUA). Agropensiunea nu a mai fost finalizată și ei au cheltuit sume mari pentru asta.

Acum regretă că a participat el la acea licitație blestemată. La timpul dat societatea lor efectua niște lucrări de reconstrucție la blocul stâng al Academiei de știință a RM și în paralel la un bloc vechi a Universității de medicină. Lucrări interesante din punctul său de vedere. Mai ales, că din anul 2006 a devenit reprezentantul unei companii din SUA ce produce palplanșe (șpant) de consolidare a pereților de sprijin din PVC, ceva nou, afară de aceasta lucra și ca subantreprenor la firma turcă Akfen-Summa la reconstrucția Aeroportului. Și după cum a menționat la început a participat la licitație în anul 2006, iar în mai 2006 a semnat contractul de reconstrucție a blocului dat. Ce puteam el ști despre procurarea acestui bloc și în ce condiții și chiar despre proiectul, care inițial nu era complet și chiar despre expertiza etc.? Contractul a fost semnat de Procurorul General al Republicii Moldova, înregistrat la Agenția achiziției publice, care întrebări el putea pune? După ce a avut acces la teren și bloc, după ce a examinat minuțios obiectul dat s-a adresat PG cu mai multe scrisori, inclusiv și Agenției de construcții de la timpul dat, ceia ce și a declarat la nenumăratele întrebări și insultări puse de anchetatorul Compan Dorin, care de fiecare dată începea, că el este principalul vinovat de toate în acest dosar și o să fie băgat pe mulți ani la închisoare, ceea ce a și făcut, inițial cu ajutorul judecătorilor, care l-au plasat în penitenciarul nr.13 fără să asculte măcar ceva din tot ce spunea.

În procesul anchetei de cercetare l-au întrebat de mai multe ori câte sute de mii de lei i-a dat domnului V. Balaban. Chiar d-l Viorel Morari prin august 2017 l-a invitat la d-lui în birou, considerând, că d-l Compan nu are putere de convingere asupra sa, l-a ospătat cu prune proaspete și ceai, ei se cunoșteau din timpul când efectua lucrările de reconstrucție, s-au intersectat de câteva ori în Procuratura Generală, și l-a întrebat parcă așa tovărășește să-i spună câte sute de mii de lei i-a dat el totuși d-lui Valeriu Balaban? A menționat și subliniază că pe D. V. Balaban în an 2006 l-a vazut de câteva ori, prima dată undeva prin august - au venit cu o inspecție vizuală - dar pe dânsul nici nu l-au invitat, apoi doar în lunile octombrie, noiembrie și decembrie în biroul dumnealui, în prezența D. M. Potoran, când se semnau procesele verbale de indeplinire a lucrărilor pentru perioada respectivă. Bani sau alte favoruri nu i-a propus, precum și nu i-a cerut: nici dumnealui și nici altora precum D. Potoran, B. Crigan, N. Nicolaiev, și C. Savca sau altor lucrători ai Beneficiarului. Apoi pe D. Balaban l-a întâlnit prin anii 2014 întâmplător pe stradă. Au schimbat câteva fraze și nu au mai avut întâlniri.

În martie sau aprilie anul 2006, a auzit despre licitația cu privire la reconstrucția blocului administrativ a PG din str. Al. cel Bun, 100, beneficiar Procuratura Generală a Republicii Moldova.

A telefonat și i-au dat tel d-nului Potoran Mihai. Când a telefonat, dumnealui a spus să revină peste două trei săptămâini să poată lua Caietul de sarcini. A revenit, și după ce a plătit 200 lei în contabilitate a primit caietul de sarcini. A întrebat de proiect, dumnealui, i-a aratat un teanc de documentație și a spus că totul este în regulă. La prima licitație s-au prezentat vreo 5 sau 6 persoane dar nu a avut loc, pentru că lipsea reprezentantul Ministerului de Finanțe. Licitația a fost amânată pentru data de 28 aprilie. La 28 aprilie s-au prezentat din nou. La deschidere nu a văzut nimic suspect la modul de desfășurare a licitației. Totul s-a petrecut ca de obicei. În prezența lor s-au deschis rând pe rând toate propunerile. După un timp a primit înștiințare, că societatea lor este considerată câștigătoare și trebuie să se prezinte pentru a semna contractul de antreprenoriat. Atunci a avut acces pe teren și a făcut cunoștință vizuală și cu clădirea (mai bine zis blocurile) din str. Alexandru cel Bun, 100. Cercetând la prima vedere blocurile date, au întrebat despre proiect, expertiză, și i s-a spus că proiectul este făcut în baza expertizei și expertiza o să i se dea după ce semnează contractul.

La 10 mai 2006 a semnat contractul de antrepriză generală, cu aprobarea și înregistrarea ulterioară a lui de către Agenția publică de Achiziții a Republicii Moldova.

După aceasta, ei au inițiat o comisie în interiorul Societății și imediat au început examinarea minuțioasă a stării blocurilor date, efectuând mai multe săpături (șurfuri) în diferite locuri la fiecare din blocuri. Au depistat că blocul nr.1 nu poate fi reconstruit deoarece era într-o stare deplorabilă, fundațiile și pereții erau din but pe lut cu chirpici, planșeele se clătinau etc. Blocul nr. 2B avea o fundație neuniformă, inconținută și lipseau în unele locuri coloanele și riglele – ca element de rame pe verticală și ca centură pe orizontală în întreg ca măsuri antiseismice. Blocul 3 era construit mai calitativ, dar fundatiile erau prea la suprafață, având pericol de îngheț. La Blocul patru practic lipsea fundația, ca fundație serveau numai blocuri FS-4 (b=400mm) pe sol format din argilă fără nici un suport portant (absolut fără fundament – foto se anexează). Apoi s-a depistat că și aici lipseau centurile și ramele antiseismice, drept că apoi ele începeau din zidărie obișnuită unele locuri de la al doilea, altelocuri de la al treilea nivel (etaj)-după ce s-au efectuat lucrările de demolare a fasadei fețuită cu piatră decorativă (foto se anexează). La toate blocurile scările erau construite cu abateri grave în construcție și la majoritatea din ele când mergeai se clătinau.

În urma acestor examinări, ei s-au adresat la Procuratura Generală cu o scrisoare Nr. 11 din 25.05 2006, (*se anexează copia – 2 pag.*) în care a descris toate aceste neajunsuri și a cerut să i se dea Autorizația de reconstrucție, proiectul, inclusiv planul general, și alte acte necesare pentru începerea lucrărilor contractate.

La data de 16 iunie 2006 a primit Autorizația de demolare a blocului nr. 1, dar nu putea începe lucrările neavând volumele concrete de demolare pentru acest bloc, de fapt ca și pentru alte blocuri, de aceea prin Scrisoarea din 19.06.2006 nr.18 a cerut concretizarea volumelor, deoarece volumele descrise în caietul de sarcini nu corespundeau nici pe departe cu ceea ce li se cerea de îndeplinit.

La etapa dată nu avea sarcini concrete. Beneficiarul în persoana domnilor M.Potoran, C.Nicolaiev și B.Crigan îl presau în fiecare zi - de ce nu lucrează? De aceea a format o comisie bilaterală din partea SRL "Biox Comerț"- 4 persoane din partea Procuraturii

Generale a RM – 5, care a stabilit de facto starea imobilului dat cu semnarea de părți și aprobarea de către Procurorul General a Procesului verbal de recepție-predare a imobilului “Clădirea nefinisată, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, 100”, *copia se anexează pe 12 pagini*. Acest act l-au semnat și experții tehnici, domnii Profesor Eugen LIVOVSCI (în prezent decedat), care ulterior a efectuat suplimentul la raportul de expertiză, și Alexandr SEMCO (în prezent decedat), care a fost ulterior desemnat prin contract de beneficiar ca proiectant a părții constructive și altor părți- lipsă a proiectului, care a fost finalizat la 31 decembrie 2007. În baza acestui proces verbal s-au stabilit volumele necesare de efectuat, unde era clar specificat ce trebuie de făcut la fiecare bloc, fiecare etaj.

Au mai urmat un șir de demersuri, adresări asupra acestei situații, mai mult ca atât că beneficiarul a refuzat să achite în avans suma contractată de 30% din cost conform p. 4.1 și 5.2 din contractul dat.

La 26 iulie 2007, Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului a RM a emis în adresa Procuraturii Generale o scrisoare Nr. 695-01-07 în care coordonează executarea reconstrucției edificiului dat pe etape, în paralel cu elaborarea documentației de proiect, în acest scop, în conformitate cu exigențele actelor normative în vigoare să obțină și Autorizația de construcție. Această scrisoare a servit beneficiarului ca bază a reconstrucției date și nu le-a permis ca Societatea lor să refuze efectuarea lucrărilor, deoarece acest organ a Guvernului RM administrează și efectuează politica normativă și legislativă în domeniul construcțiilor.

Plus la aceasta, la data de 26 noiembrie 2006, Consiliul tehnic al Ministerului de construcție a aprobat versiunea tehnică (variantea posibilă) a reconstrucției blocurilor nr.4 și nr. 2B prin cămășuirea pereților portanți din 2 părți cu beton – ca element de consolidare și îngroșare a pereților (deoarece panourile planșeelor erau sprijinite pe pereți numai pe 5-6 cm, în loc de cel puțin 13 cm după normativ, și nu erau legate seismic în brâu, care lipsea complet), cu străpungerea planșeelor pe vertical și încastrarea din afară a bandajelor verticale și orizontale ca măsură antiseismică. Numai după această recomandare ei au început lucrările de reconstrucție a acestor blocuri.

În baza acestei coordonări și Procesului Verbal cu volumele coordonate în general stabilite s-au elaborat și s-au aprobat de către Beneficiar inițial Borderourile amănunțite pentru fiecare etaj, încăpere și ulterior devizele (pe etape) pentru lucrări de demolare și consolidare a construcțiilor edificiului dat și anume:

1.Deviz local nr. 02-01-2006 – în sumă de 476706,36 lei.

2.Deviz local nr. - în sumă de 527224,40 lei.

3.Deviz local nr. *****2006 – în sumă de 177663,76 lei.

4.Deviz local nr. 04-2006 – în sumă de 314385,88 lei.

5.Deviz local nr. 05-2006 – în sumă de 514584,37 lei.

6.Deviz local nr. 06-2006 – în sumă 541256,58lei

7.Deviz local nr. 07-2006 – în sumă de 253887,68 lei.

8.Deviz local nr. 08-2006 – în sumă de 575565,10 lei.

Total = 3 381 274,13 lei.

La fel în anul 2007:

9.Deviz local nr. 09-2007 - în sumă 946483,13 lei.

10.Deviz local nr. 10-2007 - în sumă 795254,09 lei.

11.Deviz local nr. 11- în sumă 564076,57 lei.

Total = 5 687 087,92 lei.

Tot așa au fost elaborate (deja de SBI SRL – firma de proiectare) și devizele pentru perioada anului 2008, dar ele nu au mai fost expediate Direcției verificare și expertizare a proiectelor de construcție a Ministerului de construcții, deoarece Procurorul General Savca T. refuza să achite costul expertizei.

Inițial, la 9 septembrie 2006 prin scrisoarea Nr. 05-09-06 Procurorul General, Valeriu Balaban s-a adresat la Agenția Construcții și Dezvoltare a Teritoriului al RM pentru verificarea Devizelor conform scrisorii coordonatoare cu nr. **695-01-07** din 26.07.2006. Direcția verificare și expertizare a proiectelor de construcție a sus numitei agenții a verificat și a recomandat spre aprobare aceste și alte devize ulterior elaborate de către beneficiar.

Aceste Devize și următoarele au fost elaborate (cu concursul nemărginita d-nei E. Vasilache) cu consultarea Raportului de expertiză și a suplimentului Raportului de expertiză nr. 1141-03-06/T din 30.05.2006, privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilitatea reconstrucției clădirii nefinisate, amplasată în or. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun, 100, precum și cu procesul verbal despre evaluarea stării, menționat mai sus, plus schițele de proiect, care concomitent cu demolarea se efectuau de către Societatea S.B.I – fiind contractată de beneficiar ca proiectant. Până în februarie 2008 nimeni nu aveau careva pretenții, inclusiv Procurorul general și secția economică financiară.

Apoi, începând cu martie 2008 lucrurile s-au schimbat brusc. Nu se mai achita pentru expertiza devizelor, așa cum a menționat mai sus și nu se achitau și lucrările efectuate.

De aici s-au pornit toate pe dos. Se cerea Proces verbal de efectuare a lucrărilor, ei îl prezenta; nu se admitea, nu se semna. Și au apărut o multitudine de variante, refăcând procesele verbale săptămânal, până când în decembrie 2008 au fost nevoiți să prezinte o variantă, care lucrătorii Procuraturii Generale au binevoit să o accepte cu o diferență de 6 mln lei din suma lucrărilor îndeplinite, ca să primească măcar ceva (după cum se exprimau și respectivele persoane). Din 6 501 498,77 lei s-au achitat imediat doar 541 503,04 lei.

Măcar că acoperișul la toate blocurile era finalizat și până astăzi este într-o stare excelentă, măcar că lucrările îndeplinite și fără măsurări suplimentare erau evident de 10 ori mai mari, măcar că Responsabilul tehnic personal a semnat în cartea tehnică procesele verbale de îndeplinire a tuturor lucrărilor ascunse (armare, betonare, hidroizolarea etc.) s-a refuzat plata lucrărilor îndeplinite.

Revenind la anul 2006, în care a efectuat mai mult lucrări de demolare la blocul nr. 1, (unde avea Autorizație de desființare) și acoperișurile blocurilor nr. 2B și 4, către sfârșitul anului 2006, datorită acestei situații nu s-au asimilat sursele alocate de către Ministerul Finanțelor în mărime de 4 mln. lei pentru anul 2006, mai ales că și avansul de 30% nu li s-a transferat. Atunci, la sfârșitul lunii decembrie 2006, Savca Tudor i-a spus că trebuie banii asimilați. Lucrări nu puteau îndeplini. Nu era proiectul complet. Avans au refuzat să-i transfere. Au propus ca să procure materiale de construcție pentru edificarea imobilului dat. În așa mod s-au procurat în anul 2006 materiale, care s-au depozitat în incinta obiectului dat în sumă 4 310 070,43 lei, și în anul 2007 în sumă 499 417,98 lei (total 4809488,41 lei). Tot aici s-au mai depozitat și materialele extrase din demolarea clădirii administrative din str. Alexandru Cel Bun, 100 în sumă de 75 974,01 lei, în total de 4 885 462,42 lei. Ulterior o parte din ele s-au folosit ca materiale a beneficiarului în procesul tehnologic, așa încât la data de 01.01.2009 la depozit au rămas materiale în sumă de 1 703 503,00 lei, pe care societatea

lor a încercat de nenumărate ori să le transmită oficial depozitarului Procuraturii Generale, dar fără succes, măcar că au fost câteva ordine de primire- predare al Procurorilor Generali – fără rezultat – depozitarul refuza categoric. După aceia Procuratura Generală, începând cu luna iunie 2009, când au finisat ultimile lucrări, le-a interzis accesul la acest depozit, asumându-și și paza.

Și atunci societatea lor s-a adresat în judecată. Culmea că din 2009 până în 2012 nu li se primea cererea spre examinare din diferite motive. Ba că nu este la timp depusă, ba că nu este pe deplin achitată taxa de stat, în pofida faptului că statul le este dator, etc.

Procesul se află la Curtea de Apel, Chișinău, sunt multiple expertize efectuate la cerința beneficiarului (PG al RM). În acest proces se comanda expertiza și nu se achita, se tergiversa timpul.

După cum a mai spus la 01 februarie 2010 Procuratura Generală a pornit un proces penal pe art. 190 alin. (5) CP, învinuindu-l că a dobândit bunurile altor persoane prin înșelăciune, în proporții deosebit de mari de circa 3,0 mln lei. Era vorba de materialele transmise Procuraturii Generale prin facturi fiscale, care în procesul anchetei s-a demonstrat, că sunt la evidența contabilă a Procuraturii Generale la contul 211 și sunt depozitate pe teritoriul Procuraturii Generale, în incinta blocului nr.3 a edificiului parțial reconstruit din str. Alexandru cel Bun, 100.

După mai multe amenințări și înjosiri, neacumulând probe, la 13 decembrie 2010, l-au scos de sub urmărire penală conform art. 52 alin. 2 și art. 63 alin.3 CPP.

Mai menționează că la 18 octombrie 2019 l-a sunat un careva Igor, prezentându-se ca lucrător a Procuraturii Generale și l-a chemat cu cheile de la depozitul din str. Alexandru cel Bun, 100. Acolo au venit mai multe persoane, care au spus că sunt din Procuratura Generală și i-au cerut să deschidă ușile care aveau lacăte cu sigiliu dublu. Apoi ei au intrat și au început a număra și a arăta ce este acolo. Din vorbe a înțeles, că ei fac inventarierea - așa spunea o doamnă, căreia i-a reținut familia - Catană (dar poate greși. Printre ei a cunoscut o persoană din timpul care lucra în 2006 -2008, d-nul Viorel Melnic, de aceia a deschis. Cum au venit așa și au plecat - i-au luat și toate cheile. Nu știe dacă au închis sau nu. L-a întrebat pe d-nul Igor dacă se întocmește un Proces verbal, la ce i s-a zis că o să fie sunat și numaidecât va fi și așa ceva. Nu l-a mai sunat nimeni.

La 4 decembrie 2019 ei s-au adresat la Procuratura Generală cu o cerere de reziliere a contractului de păstrare a materialelor. Nu au mai răspuns - consideră contractul reziliat. Acum undeva vreo câteva luni, dacă nu greșește prin septembrie 2022, l-au sunat de la Procuratura Generală și l-au invitat la o ședință în incinta Procuraturii Generale din str. Ștefan cel Mare,73. A contactat avocatul Durnescu, și la acea ședință au convenit să facă inventarierea. Până azi nu au careva informații - când, unde și cine va face această inventariere.

O perioadă, dosarul civil despre achitarea datoriei Procuraturii Generala a RM către societatea lor a fost suspendat de Procurorul General personal – E. Harunjen.

Pe parcursul acestor 14 ani s-a adresat practic la toate instanțele Republicii Moldova – unde unii nu au reacționat, alții au dat răspuns. Vede că dosarele se tergiversează, timpul trece, noi îmbătrânim, unii inculpați au decedat, așteaptă dreptate și părăsesc țara. Anul trecut în martie și feciorul Roman a plecat în Cipru, lucrează liniștit și nu are acele bătăi de cap pe care le are el aici. Ba bombe, ba tergiversări etc.

La 08 noiembrie 2019 s-au adresat în judecată cu o cererea de chemare în judecată a Ministerului Justiției al RM privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la un proces echitabil, în conformitate cu art. art. 238-241 CPC al RM, și instanța (Judecătorul Serafim Vasilache) a respins această cerere.

La 24 decembrie 2019 d-na Butucel Elena, soția, s-a adresat în instanță cu o cerere de scoatere a sechestrului de pe banii ei personali, și instanța a refuzat. Banii se de valorează, cine le compensează prejudiciul?

La data de 13 martie 2020, s-a adresat cu o sesizare privind încălcarea dreptului omului, proces echitabil, depășirea atribuțiilor etc. la Procurorul General Stoianoglo – ca să fie atrași la răspundere d-nii Viorel Morari și Dorin Compan – dar nu au primit nici un răspuns.

A sesizat și Procurorul interimar – d-nul Robu D. și acolo nici un răspuns.

Este relevant și faptul că în acești 15 ani așa și nu a avut posibilitatea revenirii pe deplin pe piață, favorizând în acest scop alți agenți economici. Totodată a fost afectată și relația cu furnizorii având datoriile la ultimii. Prejudiciul este foarte greu de relatat, dar financiar este peste 10 milioane de lei din cauza blocării întreprinderii prin punere sub sechestru a tuturor mijloacelor mobile și imobile atât a întreprinderii cât și a sale personale și a membrilor familiei.

În baza celor expuse consideră că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii incriminate conform prevederilor art. 42 alin. (2) și (4), 328 alin.(3) lit. b) și d) din Codul Penal RM, fapt pentru care consideră că unica soluție legală este de a pronunța o sentință de achitare cu dispunere a ridicării sechestrului aplicat prin încheierea judecătoreiei Chișinău s. Buiucani și Mandatul judecătoreesc din 04 aprilie 2018, menținută ulterior prin Decizia Curții de Apel Chișinău din iunie 2018.

Declarațiile date în ședință de judecată de martorul Vasilache nu corespund adevărului majoritatea. S-a adresat la cineva, și i-a fost recomandat un devizist bun pe Vasilache Elena. În august 2006 a contractat-o pe Vasilache Elena pentru a perfecta devizele la obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, în baza procesului verbal și borderourilor de lucrări, perfectate de ei la aceste blocuri. La acel moment Vasilache era economist devizist în construcții. A lucrat până în decembrie 2007, deoarece atunci nu a mai venit la lucru, a sunat și a spus că va reveni. Apoi a aflat ca Vasilache este responsabil tehnic la Procuratura Generală. Știa că nu era atestată în construcții industriale și civile. Vasilache lucra la dânsul neoficial. Conflictul cu Vasilache a apărut că nu voia să semneze orice proces verbal.

Înainte de a participa la licitație, nu s-a deplasat la fața locului, deoarece obiectul era închis. Până la licitație nu a știut care este intenția Procuraturii Generale. După ce a semnat contractul, s-a dus la fața locului și a văzut obiectul din str. Alexandru cel Bun 100.

A vrut să se refuze de construcție, dar când a primit scrisoarea de la Șeful Agenției de construcție, Seminofcher, i s-a spus că nu are dreptul să refuze, nu putea refuza Procuraturii Generale. Până a semna contractul nu a avut acces la obiect.

La Ministerul Finanțelor i s-a spus că banii sunt alocați, aveau contract, trebuia să îndeplinească lucrările. Potoran îi spunea că totul se va plăti. A citit condițiile din contract. Nu a reziliat contractul, deoarece nu avea această posibilitate, deoarece PG a început a face expertiza, hotărârea despre construcție, și nu putea lăsa obiectul la jumătate de cale.

În 2006 i s-au achitat toate sumele pentru reconstrucție și demolări, neachitățile s-au început din martie 2008. Mai departe, Procurorul General i-a spus că bani vor fi, nu a putut lepăda obiectul nefinisat.

Întru susținerea vinovăției inculpaților Balaban Valeriu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d), 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, Crigan Boris învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, Untilov Arsenie învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, Potoran Mihail învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, Nicolaev Constantin învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM, Savca Tudor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM și Balan Ion învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. b), d), 335 alin. (1¹) Cod Penal al RM, acuzatorul de stat a prezentat următoarele probe:

Declarațiile reprezentantului părții civile (Ministerul Finanțelor), Andrei Balan, potrivit cărora susține acțiunea civilă înaintată anterior, prin prisma art. 221 CPC, și solicită admiterea acesteia, în sensul încasării în mod solidar din contul lui Valeriu Balaban și a lui Axentie Untilov în beneficiul bugetului de stat a prejudiciului material în mărime de 9 milioane de lei. Încasarea din contul lui Valeriu Balaban în bugetul de stat a prejudiciului material în mărime de 312 mii de lei, precum și încasarea în mod solidar din contul lui Valeriu Balaban, Constantin Nicolaev, Boris Crigan, Mihai Potoran, Ion Balan, și Tudor Savca în beneficiul bugetului de stat a prejudiciului 14 milioane 791 mii 600 de lei.

Până la etapa actuală, din prejudiciul solicitat nu a fost recuperat în mod benevol, nici total nici parțial.

Suma de 9 milioane lei se referă la fapta procurării bunului imobil. Suma de 312 mii de lei rezultă din contractul de antrepriză cu SRL ”Svețchi Ingvar Motors”. Suma de 14 milioane 791 mii 600 de lei rezultă ca urmare a încheierii și executării contractului dintre Procuratura Generală și SRL ”Biox Comerț”.

Nu cunoaște la balanța cărei entități se află bunul imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun 100. Prejudiciul este cauzat ca urmare a alocării mijloacele bănești din contul statului către Procuratura Generală, care a procurat bunul respectiv fără a respecta procedurile privind achizițiile publice aplicabile la momentul procurării bunului imobil.

Nu a făcut cunoștință cu materialele dosarului penal, pentru că este un drept și nu este o obligație. Nu cunoaște la moment cum a avut loc transferul, dar potrivit regulilor generale, anual fiecare entitate bugetară, are un buget aprobat, ținând cont că mijloacele necesare în acest sens au fost reflectate în bugetul Procuraturii Generale, ca urmare a solicitării acesteia. În urma încheierii contractului de vânzare cumpărare, Procuratura Generală a elaborat ordinul de plată, și l-a prezentat în adresa Ministerului Finanțelor care a și fost executat. La această tranzacție nu cunoaște dacă Ministerul Finanțelor putea fi implicat, deoarece în acest proces Ministerului Finanțelor i-a revenit doar rolul de a executa ordinul de plată prezentat de către Procuratura Generală.

Nu cunoaște dacă Agenția de Stat Achiziții Publice ar avea sau nu tangență cu Ministerul Finanțelor, la momentul încheierii tranzacției în 2006. Fiecare autoritate bugetară pe parcursul anului vine cu o propunere pentru buget. Deja în urma discuțiilor și posibilităților bugetare se formează acest buget, care își găsește reflectarea în bugetul de stat pe anul respectiv.

Ministerul Finanțelor nu verifică corectitudinea utilizării surselor financiare achitate, în acest sens anumite competențe aparțin Curții de Conturi, Inspecției Financiare.

La momentul de față Inspekția Financiară se subordonează Ministerului Finanțelor, dar în 2006 nu cunoaște cui i se subordona. Nu cunoaște dacă Inspekția Financiară a verificat corectitudinea acestei tranzacții. Curtea de Conturi a verificat corectitudinea tranzacțiilor. Alte acțiuni prezente la declararea nulității tranzacției nu au fost întreprinse, deoarece Ministerul Finanțelor nu are competența de a îi verifica corectitudinea utilizării mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, precum și nu dispune de dreptul prevăzut de legislație, privind inițierea declarării nulității unor contracte încheiate o entitate bugetară și agenții economici. Bunurile aflate la balanța Procuraturii Generale sunt bunurile statului. Nu cunoaște dacă bunul imobil str. Alexandru cel Bun 100, se află sau nu la balanța Procuraturii Generale. Celelalte sume solicitate în acțiunea civilă, nu cunoaște dacă au fost însușite de inculpați sau au fost cheltuiți pentru reparația imobilului.

Nu cunoaște dacă s-a restituit TVA-ul în urma sumelor solicitate în acțiunea civilă.

Suma față de Crigan nu putea fi divizată, s-a solicitat în mod solidar pentru că făcea parte din grupul de lucru de achiziții publice potrivit învinuirii. Nu cunoaște dacă a fost înregistrat contractul de achiziții publice la Agenția Achiziții Publice.

Nu cunoaște dacă suma alocată pentru procurarea bunului este doar construcția.

Nu cunoaște ce trebuie să facă instanța de judecată după încasarea costului de 9 milioane de lei cu bunul imobil. Nu cunoaște ce funcție a mai ocupat Savca Tudor în Procuratura Generală, fiind membrul grupului de lucru achiziții publice.

Despre contractul de achiziții publice, 3 la număr, care fac obiectul acțiunii civile, Ministerul Finanțelor a aflat când a venit o adresare din partea procuraturii, la data de 02.02.2018.

Ion Balan la acel moment a avut calitatea de reprezentant al SRL "Biox Comerț", s-au făcut transferuri financiare a sumei de 14 milioane 791 mii 600 de lei către persoana juridică SRL "Biox Comerț" pe care Balan Ion o reprezintă.

Nu cunoaște dacă Inspekția Financiară a fost informată despre neregulile pe marginea contractelor de achiziții ce au avut loc în privința bunului imobil dat. Prejudiciul a fost calculat reieșind din sumele achitate de către Procuratura Generală din mijloacele alocate de la bugetul de stat către agenții economici, ca urmare a încheierii celor 3 contracte referitor la acest bun imobil.

Potrivit datelor din acțiunea civilă, ei solicită încasarea cheltuielilor suportate de către stat, în legătură cu acest bun imobil.

Legislația procesual civilă stabilește dreptul la încheierea unei tranzacții, însă reieșind din materialele dosarului, consideră că în condiția în care inculpații doresc achitarea benevolă a prejudiciului solicitat prin acțiunea civilă, acest lucru poate fi realizat și fără încheierea unei tranzacții în acest sens.

Din declarațiile anterioare susține poziția referitor la probarea acțiunii civile prin probele din dosar. Faptul că Potoran și Balan Ion ar fi sfătuit pe Balaban Valeriu, nu este o constatare personală a Ministerului Finanțelor, ci este o constatare preluată din învinuire.

Nu cunoaște conținutul scrisorii scrise de Balaban adresate către Guvern privind alocarea mijloacelor financiare în sensul asigurării cu sediu a organelor procuraturii, de aceea nu poate da răspuns la întrebările legate de această scrisoare. Nu cunoaște cum a derulat procedura de procurare a bunului respectiv.

De finanțarea activității Procuraturii se ocupă secția Finanțelor, Justiției și Apărării și Ordinii Publice, iar o parte ce ține de investițiile capitale, atribuțiile țin de o altă subdiviziune, ce se numește Direcția Investiții Capitale. Trezoreria avea un rol de executare a plăților prezentate. Nu cunoaște dacă la bilanțul Procuraturii este evidențiat prejudiciul solicitat în acțiunea civilă de către Ministerul Finanțelor. La Ministerul Finanțelor nu se ia la bilanț prejudiciul adus Ministerul Finanțelor. Atunci când sunt sesizați de organele competente privind eventualul prejudiciu cauzat, se examinează și se formulează de regulă acțiuni civile în cadrul cauzelor penale. Ministerul Finanțelor nu a inițiat careva acțiuni civile în ordinea civilă, privind încasarea sumelor indicate în acțiunea civilă, în careva instanțe de drept civil.

Acțiunea civilă a fost formulată fața de persoanele în privința cărora a fost pornită Urmărirea Penală, respectiv formularea pretențiilor față de alte persoane, nu este posibilă în cazul unei cauze penale. Pană Viorel la momentul de față este angajat în calitate de șef al Direcției Investiții Capitale în cadrul Ministerului Finanțelor.

Acțiunea civilă se întemeiază pe probele: Raportul de expertiză contabilă, efectuat de către colaboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, contractul de antrepriză încheiat între Procuratura Generală și SRL "Svetchi Ingvar Motors", devizul local aprobat de către Valeriu Balaban la data 21.04.2006 și contractul încheiat între Procuratura Generală și SRL "Biox Comert" la 10.05.2006.

Curtea de Conturi și Inspekția Financiară era și este investită cu dreptul de a executa un control asupra corectitudinii utilizării mijloacelor financiare de către unitățile bugetare. În anul 2010 s-a efectuat un control de către Curtea de Conturi asupra corectitudinii utilizării mijloacelor financiare de către Organele Procuraturii. Poate să prezinte acest raport din 2010, este unul public.

Nu este sigur dacă în raportul Curtii de Conturi s-a făcut și controlul asupra corectitudinii utilizării mijloacelor financiare pentru reconstrucția clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, pentru perioada 2006.

Fiind audiată în calitate de specialist, Gîlcă Aliona a explicat instanței că absolut nimic nu poate să comunice pe cauza penală respectivă.

Din momentul parvenirii actului ordonator, expertul, studiază materialele prezentate, apreciază costul expertizei, reieșind din volumul, complexitatea și întrebările înaintate spre soluționare, informează expertul care a fost dispus pentru efectuarea acestuia, și indică termenul de executare a acestei expertize. În cazul în care se stabilește insuficiența materialelor prezentate, ordonatorul expertizei este informat despre necesitatea prezentării acestuia. Odată cu satisfacerea tuturor condițiilor înaintate, se stabilește data și ora ieșirii în

teren, în vederea examinării în natură a obiectului expertizei. La fața locului se examinează obiectul sub toate aspectele corespunzătoare și se întocmește actul de examinare la fața locului. Ulterior, examinării în natură, expertul în birou întocmește raportul de expertiză, care se bazează atât pe informația conținută la materialele cauzei, cât și informația colectată la fața locului. După întocmirea raportului de expertiză, acesta împreună cu materialele prezentate sunt predate în Cancelaria Centrului despre care ordonatorul este informat.

La momentul ieșirii la fața locului expertul ca bază pentru identificarea obiectului în natură, apelează la planurile bunurilor (planul terenului, planul de nivel a construcțiilor), și fișele rezultatelor de inventariere a bunurilor, care conțin componentele acestor imobile, care pot consta atât din construcția principală cât și din construcția accesorie.

Regulamentul prevede 3 tipuri de apreciere: uzura fizică, deprecierea funcțională și deprecierea economică. Uzura fizică, ține nemijlocit de starea tehnică a elementelor constructive a bunului, deprecierea funcțională răspunde de funcționalitatea acestui bun, iar cea economică se apreciază în dependență de situația economică a țării și nu numai, mai sunt și alți factori.

În cazul în care bunul imobil se afla într-o stare deplorabilă, nesatisfăcătoare, un grad înalt de uzură, este antrenat un alt expert, din cadrul aceluiași laborator calificat, care cade la specialitatea cod 1503 cercetarea obiectelor imobiliare, materialele de construcție și a altor documente conexe, conform Hotărârii de Guvern nr.195 din 27.03.2017, Nomenclatorul Expertizei Judiciare. Anume acest expert calificat la specialitatea 1503, este competent în a aprecia gradul de finisare după gradul de uzură a bunului imobil.

Expertiza tehnică se efectuează înafara procesului judiciar. Expertul nu solicită prezentarea unei expertize tehnice, atât timp cât nu constată necesitatea prezentării acesteia. Expertiza tehnică este solicitată în general, în privința stării tehnice a obiectului. S-a referit la părți, la oricare persoane fizice sau juridice care o solicită. Expertiza tehnică este întocmită de experți tehnici calificați corespunzători. Nu poate atribui calitatea de experți judiciari, or aceste statute sunt total diferite. Expertul judiciar nu poate fi expert tehnic și invers.

Fisele despre care a menționat anterior, pentru efectuarea expertizei de evaluare a bunului imobil, este nevoie de următoarele documente: dosarul de inventariere tehnică a bunului, dosarul cadastral a bunului imobil, registrul bunului imobil, aceste 3 sunt documentele de bază, care se păstrează la Organul Cadastral într-un singur exemplar în original. Aceste 3 documente, sunt acte de baza pentru evaluarea unui bun imobil, pentru a stabili valoarea de piață a bunului imobil: construcții cu sau fără teren aferent. În cazul în care este nevoie de stabilit, evaluat, un bun imobil complex, constituit din mai multe bunuri imobile, materiale, active (acțiuni etc.), atunci este necesară prezentarea rapoartelor financiare a bunului respectiv, și iarăși în dependență de perioada necesară evaluării. Rapoartele financiare și actele indicate mai sus cadastrale. Aceste rapoarte financiare le prezintă instanța de judecată sau Organul de Urmărire Penală, ordonatorul. Le prezintă în original.

Raportul financiar reprezintă un act contabil, care întrunește o totalizare a unui an de gestiune. Raportul financiar e constituit din cheltuieli, poate să conțină cheltuieli pentru construcții, pentru întreținerea acestui bun, întrețineri, investiții, pe o perioadă de un an. Nu cunoaște dacă în Raportul financiar sunt incluse cheltuieli de conservare. Nu poate să răspundă la întrebarea dacă în cazul procurării unui obiect nefinisat, și schimbării destinației

acestui, cu evaluarea unui proiect de reconstrucție, și finisarea acestui obiect, dacă influențează la prețul final, deoarece își depășește competența. La această întrebare poate da răspuns, expertul cu specialitatea: „1503” cercetarea obiectelor imobiliare, materialelor de construcții și altor documente conexe.

Neconservarea unui obiect, neexploatarea și nefinisarea duce la diminuarea valorii bunului imobil. Indicii care duc la deprecierea unui bun nefinisat, depinde de gradul de finisare, de anul construcției acestui bun, și de alți indici care survin pe parcursul studiului acestui imobil. La evaluarea unui bun imobil, sunt indici economici, sociali, de infrastructură, tehnici care influențează valoarea de piață a imobilului, inclusiv și unul din indici este amplasare a acestui.

Nu a evaluat imobilul din str. Alexandru cel Bun 100. Ceea ce ține de raportul de expertiză de evaluare nu are un termen. Ce ține de rapoartele de evaluare întocmite de un evaluator licențiat, ar avea un termen de valabilitate de 3 luni. Evaluarea se face asupra unui bun concret, pentru a fi apreciat cu o valoare veridică a prețului de vânzare a acestui bun. Valoare de piață a unui imobil se stabilește strict a supra unui obiect imobil concret și cu ieșirea la fața locului a unui expert judiciar. În cazul în care nu este asigurat accesul la obiect, se refuză în formularea concluziei, privitor la evaluarea pe piață a bunului imobil.

Noțiunea de construcție și reconstrucție sunt diferite după sens și conținut. Atât timp cât bunul nu este înregistrat în Registrul bunului imobil, nu poate fi stabilită valoarea de piață a acestuia, în schimb poate fi întocmit un deviz de cheltuieli, iar de către expertul calificat la ”1503” asupra materialelor de construcție. Evaluarea cadastrală este diferită de valoare de piață efectuată de expert judiciar, deoarece specialiștii de la cadastru, efectuează această evaluare pentru a stabili procentul de impozitare pe bunul respectiv, are cu totul alt scop. Valoarea estimată de către specialiștii de la cadastru este cu mult mai mică decât valoarea de piață evaluată de experții judiciari.

Fiind audiată în calitate în calitate de martor, Vasilachi Elena a comunicat instanței că, în anii 2007-2010, a fost angajată la Procuratura Generală, în funcție, de responsabil tehnic, a construcției care era în derularea de reconstrucție str. Alexandru cel Bun 100, ce aparținea Procuraturii Generale. Până a fi angajată la Procuratura Generală, a activat fără contract la firma „Biox Comerț”, în calitate devizier, elaborator de divize de cheltuieli. Menționează, când a preluat obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, de către agentul economic ”Biox Comerț”, pe parcursul anului, aproximativ prin luna mai 2007, i-au fost înmânate procesele verbale de efectuare a lucrărilor la obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, cu nr. 19. În urma verificării lucrărilor stipulate în procesul verbal, a constatat că unele volume, inclusiv procesul verbal, deja erau achitate anterior. Până a prelua ea obiectul personal, au fost semnate 18 procese verbale de efectuare a lucrărilor de către fostul responsabil tehnic Valeriu Doni, în sumă de aproximativ 10 milioane 400 de lei. Ulterior, a anunțat fosta conducere pentru a îi permite verificarea proceselor verbale, 18 la număr, ca ulterior să poată semna procesul verbal cu nr. 19. Ulterior, s-a constatat, că în procesele verbale 1-18 au fost semnate și achitate lucrări care nu erau efectuate la momentul dat. Analizând fiecare proces verbal în parte, a întocmit o notă informativă, care a prezentat-o fostei conduceri, și anume lui Valeriu Botnari care avea funcția procurator adjunct a Procurorului General, Gurbulea Valeriu care avea funcția de Procuror General. Nota sa

informativă, în care au fost depistate aproximativ 4 milioane și ceva exagerări în procesele verbale semnate de fostul responsabil tehnic Valeriu Doni, a fost transmisă domnului Procuror Valeriu Bodeneanu, care nu ține minte ce funcție avea în Procuratura Generală. Ulterior, verificând procesul verbal nr. 19 care i-a fost transmis de SRL "Biox Comerț" s-au constatat volume neexecutate a lucrărilor de construcție, montaj și consultându-se cu foștii colaboratori din cadrul Procuraturii Generale, a stabilit că este necesar să elaboreze un aviz, unde era necesar să indice fiecare poziție care era majorată a lucrurilor sau a normelor majorate. Avizul a fost semnat de către dânsa personal și de Crigan Boris, și transmise agentului economic "Biox Comerț". Potrivit Procesul verbal nr. 19, s-a constatat că la suma indicată de 480 de mii de lei, de facto s-a executat lucrări de construcție-montare în suma de 117 mii lei. Procesul verbal nr. 19 de către agentul economic a fost prezentat de 8 ori, cu suma 480 de mii de lei, ceva din poziții din procese verbale se schimbau, însă suma în total rămânea a fi de 480 de mii lei.

Când a lucrat la firma "Biox Comerț" au fost elaborate 8 devize de cheltuieli, la care, se efectuau avize de verificare a devizelor de cheltuieli. Ulterior, devizele nominalizate, nimereau la "Biox Comerț" pentru efectuarea lucrurilor construcțiilor de montaj. În baza devizelor de cheltuieli, se efectuau procesele verbale de executare a lucrărilor la obiectul nominalizat.

Verificând devizele de cheltuieli, care au fost avizate de către experți, procesele verbale care erau vizate de fostul responsabil tehnic, a constatat că agentul economic "Biox Comerț", în procesele verbale, lăsa doar prima și ultima foaie din devizele de cheltuieli, schimbând foile din interiorul devizelor de cheltuieli. Adică devizele de cheltuieli nu coincideau cu procesele verbale de efectuare a lucrărilor. Analizând oferta agentului economic "Biox Comerț", și a devizelor de cheltuieli, elaborat de către Procuratura Generală, a depistat că în oferta agentului economic și în devizul de cheltuieli elaborat de către Procuratura Generală, pentru un metru cub de beton, la ambele erau aceeași sumă 114 lei, pentru un metru cub de beton. Volumul total de beton fiind 230 de cuburi. Acest, fapt i-a trezit niște dubii, ca unul și același deviz a fost elaborat de aceeași persoană.

De către Curtea de Conturi a fost efectuat un control, unde în actul de constatare, au indicat că au fost efectuate lucrări de consolidare de către "Biox Comerț", în suma de 5 milioane de lei. Pe când în procesele verbale, de fapt fiind efectuate lucrări de consolidare aproximativ de 2 milioane de lei. **Restul lucrărilor fiind efectuate la alte grupuri, și la alte etaje, dar nu la consolidări. Menționează că** reprezentării Curții de Conturi nu au verificat procesele verbale de executare a lucrărilor, cu atât mai mult, Curtea de Conturi, nu a ținut cont de oferta agentului economic.

De către conducătorul "Biox Comerț", Ion Balan, a fost amenințată. În urma controlului la obiectul dat, suindu-se la etajul 3, Ion Balan a amenințat-o că o dă jos, îi face vânt de la etajul 3, într-un gol de fereastră. Ulterior, a anunțat conducerea procuraturii, și de fiecare dată când, făcea controlul la obiect, era însoțită de către un reprezentant al Procuraturii Generale, de domnul Mihai Potoran, șeful secției administrative și de către Boris Crigan. Nesemnând procesele verbale înaintate de către "Biox Comerț", ei căutau diferite căi, pentru a o convinge să semneze procesele verbale. Ion Balan a trimis un cunoscut de a lui, care i-a propus 20 de procente din suma proceselor verbale, care urmau să fie semnate. Ea a refuzat propunerea și a anunțat conducerea Procuraturii Generale.

Alte chestiuni de a încerca să o impună să semneze procesele verbale a fost întâlnirea sa personală cu Grigore Gurduza, fost revizor la CCEC, care i-a spus că ea să semneze procesele verbale înaintate de către "Biox Comerț", în forma care i-o prezintă dumnealui, că chiar dacă va fi un control, aceste procese verbale vor nimeri la dumnealui, și el va face concluzii că totul este corect. La fel, tot de către Balan Ion, cunoscând ca ea trebuie să dețină, să fie atestat în comisia de atestare tehnico-profesională, a trimis un reprezentant de la Inspekția de stat în construcție, domnul Artur Olteanu, care a avertizat-o că nu va trece atestarea tehnico-profesională. Ea la fel a anunțat conducerea Procuraturii Generale. Menționează că, procesele verbale nr.19-33 semnate de către dânsa, a lucrărilor efectuate la obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, au fost semnate conform prețurilor din oferta antreprenorului "Biox Comerț". Suma proceselor verbale de la nr. 19 până la 33 avea suma totală de 1 milion 600 mii de lei. Careva lucrări la obiectul nominalizat, nu au mai fost efectuate.

La întrebarea procurorului a clarificat că verificări fizice la obiectul nominalizat, de pe str. Alexandru cel Bun 100, a efectuat măsurările instrumentare pentru fiecare lucrare de construcție montaj, executată de către "Biox Comerț". Cu atât mai mult, sunt și înscrierile semnate de către dânsa personal și de către Ion Balan. La efectuarea măsurărilor fizice la obiectul dat, întotdeauna era însoțită de către Mihai Potoran sau de către Boris Crigan.

Menționează că a stat într-un birou cu Potoran. Crigan și Potoran nu au auzit amenințarea lui Balan Ion către dânsa, precum că o să fie aruncată peste geam, deoarece la acel moment ea era singură la obiect. Însă din spusele sale, ei cunoșteau despre faptul intimidării sale de către Balan Ion. La "Biox Comerț" a fost angajată pare-i-se jumătate de an, probabil în anul 2006. În acea perioadă, administrator era Ion Balan. Pe perioada activității nu a avut careva conflicte cu Balan Ion. În procesele-verbale nr. 1-18, a constatat exagerări în cheltuieli, în sumă de aproximativ 4 milioane de lei. În 2010, a fost efectuat un control de către Inspekția de stat în construcție, care prin procesul verbal a constatat, că lipsesc volume de lucrări de construcție montaj, în sumă de 1 milion 369 mii de lei, sunt exagerări. Procesul verbal nr. 51 din 24.09.2010. De către CCEC și Anticorupție a fost efectuată o revizie, la aceleași procese verbale nr. 1-18, unde s-au constatat majorări pentru aplicarea incorectă a coeficienților salariului sau manopera. Suma constituie 1 milion 430 de mii de lei. CCEC a făcut controlul la data de 29.11.2010. Ambele acte au fost semnate de către "Biox Comerț". Avizele, notele informative cu încălcările constatate, pe care le-a efectuat ea, le-a prezentat lui Valeriu Bodean. Nu ține minte pe numele cui concret, a fost adresată nota informativă Procuraturii sau lui Bodean. Procesul verbal nr. 19 l-a semnat după verificare, volumele care au rămas, cu suma de 117 de mii de lei.

După 2010, timp până când a activat la Procuratura Generală, a activat la o firmă de construcție, nu mai ține minte denumirea. La acea firmă a lucrat până în 2017. Ulterior, s-a angajat direct la Procuratura Anticorupție, în funcție de specialist, prin concurs.

Pe oferta propusă de Balan Ion de a obține 20 de procente din volumul acelor procese verbale, nu a fost audiată pe acest fapt, doar a anunțat fosta conducere. Atunci a anunțat doar verbal pe Mihai Potoran. Careva denunț în forma scrisă nu a executat. Notele informative cu constatările efectuate de către dânsa, cu exagerările în procesele verbale, le-a prezentat procurorului Dorin Compan. Nu ține minte dacă a semnat sau nu careva procese verbale de ridicare a notelor informative de la dânsa. La momentul executării controlului de

către Curtea de Conturi, reprezentații Procuraturii Generale prezentau acte solicitate de către reprezentații Curții de Conturi, și anume Savca, care la acel moment era contabil șef la Procuratura Generală, Mihai Potroran, șef Direcție administrativă, și ea personal.

Nu cunoaște care a fost rezultatul verificării notelor informative de către Valeriu Botnari. Le-a prezentat lui Valeriu Bodean, însă le-a raportat și șefului adjunct a Procurorului General lui Botnari Valeriu. Nu cunoaște când a fost pornită cauza penală pe declarațiile date de către dânsa, și anume constatările din procesul verbal. La Valeriu Bodean a fost audiată pe baza notelor informative cu privire la exagerările din procesele verbale nr. 1-18. Nu ține minte în ce calitate a fost audiată, martor sau specialist, pe baza materialului penal sau a cauzei penale. La Bodean a dat declarații pe nota care a prezentat-o. Ceea ce a declarat în fața procurorului Bodean a declarat și în fața procurorului Compan. De către Compan a fost audiată în februarie 2017. Deține studii superioare, a absolvit Universitatea Tehnică, Facultatea de construcții, Specialitatea de Inginer constructor. În calitate de responsabil tehnic în construcție, activează din 1997 până în prezent. Cu Balaban Valeriu, careva tangențe în activitate nu a avut. Constatările depistate și expuse în notele informative în procesele verbale nr. 1-18 au fost executate în perioada de activitate a Procurorului General, Valeriu Gurbulea.

Până la dânsa, la obiectul din str. Alexandru 100, responsabil tehnic a fost Valeriu Donciu. La obiectul nominalizat din str. Alexandru cel bun 100, a avut acces la toate procesele verbale care au fost semnate până la dânsa și la toată documentația de proiect care a fost elaborată până la dânsa. Când a avut loc licitația, a avut loc în baza caietului de sarcini care exista. Ea personal l-a văzut și a făcut cunoștință cu el. Documentația proiectului a văzut-o cum era la compartiment. Ele existau pe toate compartimentele. Documentația de proiect a văzut-o la Procuratura Generală, 2 ani în urmă, în 2020 în secția finanțe. Când a fost audiat de Compan, nu i s-a prezentat această documentație. Pe parcursul activității, din partea lui Mihail Potroran careva presiuni să semneze procese verbale nu au fost. Responsabil pentru verificarea lucrărilor în construcție este funcția de responsabil tehnic. După prezentarea procesului verbal, se verifica de responsabilul tehnic, apoi el semnează, apoi se duce la Procuratura Generală. Nu cunoaște de ce Valeriu Doniu a plecat din funcție. Nu cunoaște dacă procesele verbale mai erau semnate de către cineva, decât de responsabilul tehnic Doniu.

Nu mai ține minte cum a aflat despre funcția vacantă la Procuratura Generală, din anul 2007. A fost angajat la începutul anului 2007. Materialele privind obiectul din str. Alexandru cel Bun le are. Nota informativă o are la dânsa. A absolvit facultatea în 1985. Competența profesională a dobândit-o din 1997, a avut-o până a fi angajata la Procuratura Generală în 2007. Sunt testați pe competența profesională din 5 în 5 ani. A trecut, în timpul angajării, testarea de competență profesională, cu toate că a fost amenințată de Artur Olteanu, că nu va trece următoarea testare, menționând că el este în comisie, și că ea nu o va trece. În fața organelor nu a depus careva plângeri pe amenințările din partea lui Olteanu, Balan și alții. Oferta de 20 % din acele procese verbale, nu știe care era suma concretă.

În cadrul lucrului s-au depistat încălcările indicate în nota informativă. Nu a făcut aceste controale la indicația cuiva, le-a depistat în urma verificării. I-au fost prezentate documente juridice și tehnice în privința licitației, e același obiect. Acel dosar pe obiect, include tot, începând cu achiziții și finisând cu procese verbale de recepție finală.

Lucrând la "Biox-Comerț", în calitate de devizier, a executat devize de cheltuieli pentru Procuratura Generală pentru acest obiect din str. Alexandru cel Bun 100. Nu a sesizat pe nimeni că a activat la "Biox-Comerț", pe contract. **Devizele de cheltuieli pe care le elabora lucrând la "Biox-Comerț" pentru obiectul Alexandru cel Bun 100, erau prezentate în procese verbale nr. 1-18** însă, era lăsată doar prima și ultima pagină din actul executat de dânsa, în interiorul documentelor erau schimbate datele la diferite poziții. Consideră că, nu a existat conflict de interese în activitatea sa de devizier la "Biox-Comerț" și responsabil tehnic din Procuratura Generală. A lucrat doar 6 luni la "Biox-Comerț", deoarece Balan i-a spus că nu mai are nevoie de devizier. La Procuratura Generală a anunțat că a lucrat la "Biox-Comerț" și a avut tangență și cu obiectul din str. Alexandru cel Bun. La Procuratura Generală a obținut funcția prin concurs. După angajarea din 2007, în perioada cât activat ca specialist, a fost unica persoană care a verificat obiectul din str. Alexandru cel Bun. A prezentat notele informative cu constatările exagerate în 2008, prezentându-le lui Bodean, în original, la dânsa rămânând copia acestor acte. Bodean nu i-a întors înapoi originalele. Lui Compan i-a prezentat copiile, când a fost audiată în 2017. Pe marginea acestor note a fost audiată de către Compan în 2017. Aceste note informative au fost depuse și în format electronic.

În procesul verbal nr. 19 a efectuat act de constatare pe poziție, cu care nu a fost de acord, unde s-au constatat încălcări pe care le-a semnat ea personal și Crigan. Nota informativă prezentată lui Bodean, a fost semnată doar către dânsa personal. A fost o singură notă informativă pe toate procesele verbale, la număr 1-18, cu constatările depistate.

Nota informativă a fost prezentată lui Dorin Compan. **Concretizează că, a întocmit un aviz la procesul verbal nr. 19 de recepție a lucrărilor executate în lunile ianuarie-mai 2008, la construcția din str. Alexandru cel Bun 100, care l-a semnat ea și Crigan.** Și acest aviz a fost prezentat lui Compan. Lui Bodean acest aviz nu i-a fost prezentat, lui i s-a prezentat doar nota informativă la procesele verbale nr.1-18. Șeful său nemijlocit la Procuratura Generală a fost șeful Direcției administrative, Mihai Potoran.

La procesele verbale nr. 1-18 au fost depistate încălcări în sumă de 4 milioane lei. Suma de 4 milioane, nu a fost constatată și de alte organe, cu toate că au fost efectuate controale de către autoritari specializate, deoarece au lucrat în lipsa documentației de proiect, și în baza examinării obiectului vizual. A citit actele acelor controale, dar nu a depus nici o plângere.

De la Procuratura Generală a plecat deoarece s-a schimbat conducerea în 2009, a devenit procuror General Zubco Valeriu. Șeful direcției administrative a devenit Oleg Filimon. Nu a vrut să ia răspundere la materiale de construcție care nu erau. De facto materialele de construcție erau la o sumă mai mică, având în vedere insistența lui Filimon Oleg să ia la evidența sa materialele de construcție în sumă de 4 milioane 900 mii lei, ea a refuzat fapt pentru care a plecat din acea funcție la expirarea contractului. În anul 2019, a participat la inventarierea materialelor de construcție, la obiectul Alexandru cel Bun 100, care s-a depistat a fi în natură materiale de construcție în sumă de 1 milion 500 mii lei. Nu cunoaște ce e cu restul sumei din aceste materiale de construcție. La inventarea materialelor în 2019, ea a participat ca specialist.

Nu cunoaște ce statut avea Procuratura Anticorupție la inventarierea materialelor de construcție la obiectul ce aparține Procuraturii Generale. A fost anunțată despre participarea

sa în calitate de specialist la inventarierea materialelor de construcție la obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, de Procuratura Generală, șefa secției de finanțe și administrare, Cristina Vatamanu. Șefa sa nemijlocit este Elena Cazacov, la momentul de față. În 2019, procuror șef al Procuraturii Anticorupție era Viorel Morari. A participat la inventariere doar ca specialist, dar nu ca membru a comisiei. Inventarierea nu cunoaște în baza căror detalii s-a făcut. Nu știu câte persoane au fost la inventariere. La efectuarea controlului de către Curtea de Conturi, ea era persoana responsabilă pentru reprezentarea documentației pentru efectuarea controlului.

La audierea de către procurorul Compan nu a fost influențată de către el. Certificat judiciar în efectuarea construcțiilor nu are. Nu cunoaște că există o sesizare cu privire la declarațiile date lui procurorului Compan.

Nu știe dacă Savca ar fi semnat procesele verbale nr. 1-18. Știe că era semnătura responsabilului tehnic Valeriu Doni. Încălcările depistate s-au efectuat conform anumitor reguli și calcule matematice, standarde stabilite prin programa WIN SMETA 2000.

Amenințarea din partea lui Balan a avut loc în felul următor: era la fața locului din construcția Alexandru cel Bun 100, la etajul 3 și Balan mergea înainte, arătându-i înspre golul ferestrei, încăperea era mică, dar nu s-a atins de dânsa. Dar i-a arătat cu privirea golul de fereastră.

Fiind audiat în calitate de martor, Gurbulea Valeriu a comunicat instanței că, inculpații din sală îi sunt cunoscuți. La faza de urmărire penală a răspuns la întrebările referitor la mai multe circumstanțe.

Deci, la început a răspuns referitor la modul de procurare a edificiului. Procuratura Generală avea nevoie de spații noi deoarece spațiile existente nu erau suficiente pentru amplasarea tuturor procurorilor și lucrătorilor tehnici. Procurorul general Valeriu Balaban a adus la cunoștință în cadrul unei ședințe operative despre posibilitatea primirii sediului din str. Alexandru cel Bun. Nu a fost inițiat în procedura de contractare a acestui sediu, de aceea nu cunoaște multe detalii despre procedura de procurarea și punerea la bilanț a acestui sediu. De asemenea nu a cunoscut multe detalii referitor la timpul, calitatea și categoria lucrărilor efectuate, până la numirea sa în funcție de procuror general. Deja după numirea sa în funcție, a făcut o inventariere a lucrărilor efectuate și a constatat că un bloc, reieșind din starea lui tehnică a fost demolat și construit de la zero, la blocurile care au rămas integre au fost demolate acoperișurile și geamurile și s-a decis întărirea fundamentului și ridicarea a două etaje. În perioada când au fost efectuate lucrările de construcții ulterioare, a fost schimbat supraveghetorul tehnic, care a informat despre mărirea prețurilor materialelor de construcție necesare pentru finalizarea lucrărilor de reparație a acestui sediu. De aceea nu au fost semnate 2 acte, propuse de antreprenor privind recepționarea lucrărilor în valoare de circa 6 milioane lei. Dat fiind faptul că clădirile nu erau acoperite și erau fără geamuri, a decis montarea acoperișului și instalarea geamurilor înainte de sezonul rece, pentru fi protejată clădirea. Din câte își amintește la finele anului 2008, a solicitat Guvernului mijloace financiare pentru finisarea lucrărilor de construcție. I s-a refuzat în solicitare prin motivare de criză financiară. Nu cunoaște dacă după anul 2009 au fost alocate careva mijloace financiare pentru finisarea lucrărilor de construcții.

De asemenea, își amintește că nu a fost definitivat proiectul acestor construcții. Întreprinderea nu l-a finisat. La etapa de reconstrucții a acestor sedii s-a decis, cu acordul Ministerului de Construcții și Dezvoltării teritoriului, de a trece la o altă metodă –construcția și proiectarea în paralel. În legătură cu faptul că antreprenorul a prezenta două acte cu prețul majorat al materialelor de construcții, s-a decis efectuarea unei estimări prealabile a volumului și costului lucrărilor de construcții/reconstrucții efectuate. Au fost câteva solicitări de acest gen, dar de fiecare dată s-a primit răspuns că din cauza metodei utilizate - proiectarea și construcția paralelă, o asemenea evaluare poate avea loc doar la finisarea construcției.

În perioada februarie 2007 – octombrie 2009, a îndeplinit funcția de Procuror general. În perioada 2004-2007 a îndeplinit funcția de prim adjunct al procurorului general. La acel moment Procuror General era Valeriu Balaban. În circumstanțe generale, ei toți cunoșteau despre procurarea clădirii. Dar nu era inițiat în detaliile procurării și construcției. În cadrul procuraturii activa o direcție specializată - Direcția administrativ-economică, secția logistică și contabilitatea. Prin intermediul ei erau monitorizate toate procurările de bunuri, mărfuri, servicii. La momentul 2005-2006 șeful acestei direcții era Mihai Potoran, contabil-șef era Savca Tudor și Șeful secției gospodărești era Boris Crigan. Până la perioada 2007 nu cunoaște cine se ocupa de procurarea edificiului. Nu cunoaște modalitatea și procedura cum s-a procurat acest sediu. Detalii nu cunoaște, acestea erau înscrise în diferite documente pe care nu le-a văzut. Edificiul a fost procurat de Guvern și transmis la bilanțul Procuraturii Generale. Nu cunoaște dacă au fost alte propunerii alternative de procurare a sediului din str. Alexandru cel Bun 100. Coordonând activitatea direcțiilor din Ștefan cel Mare 73, a propus să procure sediul din Ștefan cel Mare 73. A fost propunerea sa personală. Acest sediu necesita doar o reparație curentă și putea să treacă mai operativ în acel sediu. Problema care era cu clădirea din Ștefan cel Mare 73 era că acolo era amplasat sediul Judecătoriei Economice și o serie de întreprinderi private. Se necesita evacuarea lor prin intermediul Cancelariei de Stat.

Cunoaște despre faptul că după momentul procurării sediului din str. Alexandru cel Bun 100, au fost depistate vicii despre care nu s-a cunoscut până în momentul procurării. În acest sens, chiar el personal a înaintat o cerere de chemare în judecată pentru încasarea unei sume în legătură cu depistarea viciilor depistate ulterior adoptării deciziei de transmitere a imobilului dat la bilanțul Procuraturii. Din câte își amintește fostul proprietar benevol a transmis suma de bani în contul viciilor depistate.

Referitor la vizită, ei au efectuat o vizită la acel edificiu, împreună cu domnul Balaban și adjuncții lui. A fost o vizită simplă, au vizualizat toate cabinetele. Ei la acel moment nu au reușit să stabilească starea tehnică. Era doar o clădire în construcție. Pereții exteriori erau acoperiți cu piatră decorativă, în interior erau doar încăperile divizate, pe variată de tencuială. Nu poate afirma cu certitudine dacă erau pereții goi sau tencuială pe interior. Pe interior din câte își amintește, la momentul vizitei uși nu erau dar ferestre erau. Nu își amintește starea scărilor în momentul vizitei, dar ulterior s-au depistat vicii ale scărilor interioare, dar aceste vicii au fost înlăturate de fostul proprietar pe cont propriu.

Faptul de construcție și proiectare simultană, în paralel erau admise de legislație și în acest sens s-a primit acordul organului abilitat. Unica obiecție care a avut a fost în legătură cu faptul că antreprenorul care efectua lucrările a prezentat pentru aprobare niște acte de

recepționare cu prețurile majorate care conform informației supraveghetorului tehnic nu au fost acceptate, i-au apărut dubii și a decis să efectueze o estimare a volumului, calității și prețurilor pe construcțiile efectuate la acel moment. Inspecția de Stat în construcție a răspuns că nu este posibil această evaluare din fiind metoda utilizată de construcție și proiectare în paralel. O astfel de evaluare era posibilă doar la finisarea construcțiilor. **Supraveghetorul tehnic a menționat că nu au fost utilizate prețurile din oferta făcută la licitație, ci cele reieșind din conjectura de piață la moment.**

Atunci când a conservat clădirea, nu cunoștea starea clădirii pe interior. Toate chestiunile respective erau de competența direcției administrativ-economică. Cumulativ s-au efectuat lucrările: construcția de la zero a unui nou bloc, întărirea fundamentului, demontarea acoperișului și ridicarea a două etaje, lucrările de montare a geamurilor și acoperișului. Din câte ține minte el, au fost demontate toate geamurile vechi și s-au instalat geamuri noi. Aceasta s-a decis în momentul deciderii de construcție a cele două etaje. Aceasta a avut loc la etapa inițială a construcției în perioada 2005-2006.

Nu poate să spună de ce s-au cumpărat materiale de finisare dacă clădirea încă era în construcție. El presupune că dacă la sfârșitul anului financiar rămâneau bani nefolosiți, atunci se puteau procura materiale de construcție anticipat. Sau putea fi o conjunctură bună a prețurilor. Dar asta este părerea sa. Nici nu își amintește când au fost procurate aceste mijloace. Referitor la procurarea materialelor de construcție nu cunoaște dacă a existat o licitație publică. Din câte își amintește nu a fost niciodată membru a vreunui grup de organizare a licitațiilor. Dacă nu greșește, ei au făcut inventariere a clădirii în general. Pe careva lipsuri și majorări de volum și preț s-a inițiat o cauză penală. Nu ține minte dacă urmărirea penală a fost inițiată pe lipsă de bunuri sau pe majorare de prețuri. Știe doar că urmărirea penală a fost dispusă Procuraturii mun. Chișinău dar pe ce circumstanțe și pe ce fapte nu cunoaște. Urmărirea penală a fost inițiată posibil în a doua jumătate a anului 2008, începutul anului 2009. Nu cunoaște hotărârea adoptată în acea cauză penală, nu cunoaște rezultatul.

O cunoaște pe Vasilache Elena, responsabil tehnic la obiect, care monitoriza și prima informa că în actele propuse pentru aprobare se conțin inexactități (prețuri majorate, lucrări neefectuate). Ea refuza să semneze actele de primire – predare a lucrărilor care veneau din partea antreprenorilor. Prima persoană care trebuia să verifice acest act era supraveghetorul tehnic. De la poziția ei se făceau următoarele acțiuni referitor la anumite bunuri, ea fiind persoana responsabilă și competentă.

Două acte în valoare de 6 milioane de lei nu au fost acceptate de Vasilache și după ce au apărut dubii, s-a solicitat evaluarea lucrărilor efectuate. Au fost constatate nereguli, dar nu cunoaște ce anume nereguli, cert că nu era regulă la capitolul volum, preț. El își amintește de preț 100%. În actele de recepționare erau indicate prețuri majorate în raport cu prețurile prezentate în oferte. Dar supraveghetorul a indicat și alte nereguli. Se referă la proiectele de acte de recepționare a lucrărilor finale prezentate de antreprenor care urmau să fie refuzate sau acceptate. În cazul respectiv, s-a refuzat semnarea acestor acte. Doamna Vasilache îi comunica verbal că nu pot fi semnate actele deoarece erau depistate nereguli și ei decideau soarta de mai departe a actelor, de a aproba sau nu proiectele prezentate.

Doamna Vasilache de multe ori era în isterică deoarece îi venea greu să lucreze cu reprezentantul antreprenorului. Nu își amintește dacă aceasta a raportat referitor la careva

amenințări în adresa ei ca să semneze sau nu un anumit act. Dar era cert că nu îi plăcea să lucreze cu acel antreprenor, erau divergențe. Nu cunoaște nimic despre controlul efectuat de Curtea de Conturi, deoarece a fost după plecarea sa din funcție. I se pare că a fost un control planic.

Nu a participat în cadrul comisiei de pe lângă Guvern privind identificarea edificiului din str. Alexandru cel Bun 100 și transmiterea către Procuratura Generală. În perioada 10.04.2006 – 10.05.2006, nu poate să își amintească cine a exercitat funcția de procuror general interimar, când Balaban V. a plecat pe o perioadă de o lună în SUA. Probabil a executat funcția de procuror general interimar în acea perioadă. Nu cunoaște când a fost efectuată licitația pentru procurarea edificiului în cază. El presupune că Guvernul a procurat edificiul și după l-a transmis la balanța Procuraturii Generale. Nu cunoaște care a fost modalitatea concretă, cine a fost cumpărătorul concret. Nu ține minte dacă a studiat proiectul contractului de vânzare-cumpărare a edificiului din str. Alexandru cel Bun 100. **Din acest contract nr. 64-7 din 15.04.2005 de procurare a edificiului din str. Alexandru cel Bun 100, care se vizualizează, pe prima foaie semnătura îi aparține, în rând cu celelalte 5-6 semnături.** În perioada exercitării de către dânsul a funcției de Procuror general - au fost instaurat acoperișul și instalate geamurile, pentru conservarea clădirii. Toate lucrările nu și le poate aminti la moment. Nu își amintește dacă în această perioadă au fost procurate careva materiale de construcție. Toate procurările cu inițiativă vin de jos. În perioada în care a fost PG, au fost câteva tentative de a invita Inspekția în Construcție, și a primit refuzul din cauza metodei utilizate, cu am relatat supra. I s-a spus că nu e posibilă evaluarea clădirii până la finisarea construcțiilor. În perioada activității sale în calitate de Procuror general, nu își amintește dacă au fost tentative de schimburi a antreprenorului. Pentru ei era important de a finaliza construcția. Nu își amintește dacă a semnat careva contract de antrepriză cu firma TREIBIMOL la 15.12.2008, pentru reconstrucția clădirilor din str. Alexandru cel Bun 100. Cu siguranță nu putea să substituie un alt antreprenor fără rezilierea contractului cu antreprenorul precedent. Nu își amintește dacă a semnat contractul de proiectare a comunicațiilor ingineresti exterioare și a cazangeriei la 02.07.2008.

Pentru formarea bugetului procuraturii pentru anul 2008, ei făceau o cerere generală în care se introduceau toate cerințele față de Guvern. Nu își amintește dacă pentru acest edificiu a înaintat cerere de alocare a cheltuielilor pentru finisarea lucrărilor de construcție. Dar ei au făcut un șir de adresări și verbale și scrise pentru alocarea respectivă în vederea finisării lucrărilor de construcție. Nu își amintește dacă a primit un răspuns în formă scrisă de la Guvern privind refuzul de alocare a mijloacelor financiare pentru finisarea lucrărilor. Dar atunci, ține minte că prim-ministrul a anunțat că vor fi alocate surse bănești doar pentru cheltuieli stricte necesare.

Nu ține minte care procese verbale a putut să le semneze sau nu în legătură cu lucrările efectuate la acest edificiu. **Nu își amintește unde au fost realocați cele 6 milioane de lei, care nu au fost achitați antreprenorului conform actului pe care a refuzat să îl semneze.** Nu poate să își amintească pe ce fapt sau pe ce articol a fost inițiată cauza penală dată în gestiunea Procuraturii Generale. Nu își amintește cine a angajat-o pe doamna Vasilache Elena, el sau domnul Balaban. Ține minte că a început să lucreze cu supraveghetorul vechi, după care s-a schimbat altul nou. Nu a cunoscut faptul că Vasilache Elena, anterior a fost responsabilul tehnic la antreprenorul care executa lucrări de reconstrucție a imobilului în litigiu. Nu-și

amintește când au fost depistate viciile. Problemele cu scările au fost depistate când procuror general era Valeriu Balaban. În privința scărilor au fost efectuate lucrări de către fostul proprietar. Nu a fost o cale litigioasă. În privința altor pretenții nu ține minte cum a fost clarificată chestiunea cu celelalte vicii: au fost alocate mijloace de bani de la fostul proprietar sau au fost efectuate lucrări de reparație. Suma totală a viciilor nu o cunoaște.

Pentru concretizare, ține minte că au fost divergențe cu privire la viciile clădirii care au fost estimate, fiind stabilită suma lucrărilor pentru lichidarea lor. Ține minte doar faptul că antreprenorul benevol a acceptat poziția lor de înlăturare a viciilor, nu a fost cale litigioasă în instanța de judecată.

Nu își amintește dacă la acest edificiu au efectuat lucrări și sub-antreprenori. Nu își amintește cine a lucrat acolo, ce lucrări s-au efectuat, nici sumele achitate. Deoarece identificarea agenților economici pentru toate categoriilor de lucrări intra în competența altor persoane subalterni, careva detalii nu își amintește.

Managementul instituțional al Procuraturii Generale, Activitatea Procuraturii generale în domeniul administrativ economic era exercitată de către o direcție specializată. Fiecare avea atribuțiile funcționale pe domeniul respectiv. **Procurorul General semna și adopta decizia când procesul era prelucrat definitiv de către persoanele care aveau obligațiuni funcționale directe**, contabilitate, serviciul tehnic, supraveghetorul tehnic. Desigur că **Procurorul General nu poate substitui activitatea subalternilor direct investiți cu atribuții întru în domeniu sau altul.**

Atribuțiile procurorului General, al adjuncților procurorului general și a procurorilor sunt prevăzute de Legea cu privire la procuratură și Codul de procedură penală. Suplimentar fiecare procuror de nivel sau colaborator tehnic își au funcțiunile funcționale, fișa de post. Fiecare acționează în limite atribuțiilor obligațiunilor de serviciu. Pe această schemă este bazat managementul instituțional în orice instituție de stat.

Nu își amintește dacă în prezenta cauză penală de la dânsul au fost ridicate careva înregistrări, înregistrări, documente. Din câte își amintește el doar a fost audiat. **Nu** cunoaște cât s-a investit în reparația sediului din str. Ștefan cel Mare 73. **Nu** ține minte dacă în acea perioadă au fost cazuri de contestare a licitațiilor publice.

Menționează că el crede că s-au adresat la Inspekția de Stat în Construcție. Dar de fapt nu țin minte care instituție era atunci responsabilă. Nu își amintește nici în legătură cu care dubii s-ar fi adresat la vreo instituție de stat privind evaluarea lucrărilor efectuate la bunul imobil în litigiu. **Nu** a observat în comportamentul subalternilor săi să nu fie cointeresați în finalizarea reconstrucției clădirii din str. Alexandru cel Bun 100. **În** perioada cât a fost Procuror General, nu își amintește dacă au fost restituite mijloace financiare înapoi în bugetul de stat, pentru neutilizare lor la construcția respectivă. De obicei toți beneficiarii se stăruie să folosească la maximum banii alocați din buget. **A** încercat de câteva ori să facă o estimare a volumului și prețul lucrărilor efectuate, dar au primit răspuns că metoda utilizată în construcție nu permite o asemenea evaluare. Nu era o deviză generală de cheltuieli.

Pe proprietarul clădirii din str. Alexandru cel Bun 100 l-a cunoscut, era Untilov. Dar careva tratative cu dânsul nu a dus. Nu-și amintește care a fost conținutul sau suma înaintată fostului proprietar în urma depistării viciilor clădirii.

Nu a avut obiecții la contractul de antrepriză încheiat pentru reparația clădirii din str. Alexandru cel Bun 100. **Divergențele** erau în privința materialelor deja incluse în

construcție. Antreprenorul făcând anumite lucrări, perfecta proces verbal de recepționare și i-l prezenta lor pentru acceptare. Persoana responsabilă tehnică menționa despre costul materialelor deja utilizate la construcția sediului. Antreprenorul procura materialele și făcea lucrările. După care le prezenta lor actul de predare pentru ca ei să accepte și să achite cele efectuate. În acele procese verbal erau incluse materialele de construcție deja procurate de antreprenor. **Nu a fost niciodată influențat de domnul Balan referitor la edificiul din Alexandru cel Bun 100, niciodată nu a discutat cu el înafara să fie prezentă persoana responsabilă. Nu a verificat niciodată calitatea lucrărilor efectuate de antreprenor deoarece nu intră în atribuțiile sale.**

În perioada cât a executat funcția de prim adjunct al procurorului general, ulterior procuror general, s-au început lucrările de demolare a construcție, reconstrucție iar până în octombrie 2009, era clădirea construită cu două etaje în sus, instalat acoperișul și instalate geamurile. Posibil ar fi fost executate careva lucrări pe interior. După octombrie 2009 nu cunoaște ce s-a mai făcut la acea clădire. **Lucrări de conservare a clădirii nu crede că au fost efectuate, a discutat doar de "securizarea clădirii" ceea ce presupune instalarea geamurilor și acoperișului.**

Cât a activat la Procuratura Generală nu a fost nici un control a cheltuielii banilor publici din partea Curții de Conturi. Controlul a fost efectuat deja după plecarea sa. Cred că a fost un control planificat, periodic. **Nu cunoaște cine a propus procurarea clădirii din str. Alexandru cel Bun 100. Vasilache Elena se plângea tot timpul de atitudinea antreprenorului, legate de prețul materialelor de construcții.**

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna decembrie 2007, semnătura îi aparține. Explică că prin semnătura sa s-a aprobat borderoul de calcul a unor volume de construcție la prima pagină, sus. Pe pagina 2,3 unde sunt indicate lucrările, semnătura sa nu este. Documentul respectiv a fost semnat de președintele comisiei, Mihai Potoran, câțiva membri ai comisiei, și supraveghetorul tehnic – Ion Donică. În activitatea sa, de obicei semnătura era aceeași, dar uneori se diferenția din cauza că se grăbea.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna octombrie 2007, semnătura seamănă cu semnătura sa, ea este doar pe prima pagină. Ultima pagină este semnată de comisie și vechiul supraveghetor Valeriu Doni.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna august 2007, semnătura seamănă cu semnătura sa, ea este doar pe prima pagină. Ultima pagină este semnată de comisie și vechiul supraveghetor Valeriu Doni.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna iulie 2007, Semnătura la pag. nr. 1 este probabil a adjunctului procurorului General domnul Botnari Valeriu.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna iunie 2007, pag. 1 semnătura seamănă cu a sa. Documentul are 5 pagini. Pag. 5 este semnată de către președintele comisiei Potoran, membrii comisiei și domnul Doni.

Remarcă că pe toate documentele, care s-au prezentat pentru confirmarea semnăturii, ștampila nu este aplicată peste semnătura sa. Remarcă că este încălcată ordinea de aplicare a ștampilei peste semnătură.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna mai 2007, pag. 1 semnătura seamănă cu a sa. Documentul este format din 4 pagini. Pag. 4 este semnată de către președintele comisiei Potoran, membrii comisiei – cu specificația ”se confirmă volumul lucrărilor îndeplinite”. Nu vede semnătura supraveghetorului responsabil.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna aprilie 2007, semnătura pe prima pagina seamănă cu a sa. Documentul are 2 pagini. Semnat de comisia care confirmă lucrările efectuate, și este semnătura noului supraveghetor Elena Vasilache.

Se prezintă Borderoul de calcul al volumelor de construcție, bl. administrativ Alexandru cel Bun 100, luna ianuarie 2007, pe prima pagină este semnătura care seamănă cu a sa. Documentul este din 3 pagini, cu indicația lucrărilor. Documentul este semnat de președintele și membrii comisiei care verificau lucrările. Borderoul de calcul nu este semnat de către dânsul.

Nu cunoaște dacă la momentul angajării doamnei Vasilache Elena aceasta era atestată în calitate de responsabil tehnic, categoria construcții industriale și civile. Nu era de atribuția sa să verifice calitatea ei profesională. Nu își amintește dacă ea a semnat contractul și ordinul de angajare a doamnei Vasilache. Activitatea doamnei Vasilache era verificată de șeful Direcției administrativ-economice domnul Potoran, și adjunctul Procurorului General, domnul Botnaru Valeriu. Careva acțiuni civile sau contestații împotriva ”Biox-Comerț” referitor la majorarea prețurilor pentru materiale sau lucrări, nu a depus. El nu a menționată că volumele nu există și lucrările nu au fost executate. Doar că nu au fost semnate deoarece supraveghetorul a constatat majorarea prețurilor, și atât.

Fiind audiată în calitate de martor, Bîtcă Nina a comunicat instanței că, totii inculpații prezenți îi sunt cunoscuți, deoarece a lucrat în calitate de specialist-contabil mijloace fixe, materiale și materialele de mică valoare și scurtă durată în Procuratura Generală, unde a activat până la data de 07 iulie 2009. Ea era contabil pe mijloace fixe, materiale, era membru al comisiei Achiziției Publice ca contabil.

În 2009, a fost audiat în faza de urmărire penală de către procurorul Compan. Susține declarațiile date. Are dat aceleași declarații. Nu a făcut parte din grupul de lucru la reparația din clădirea de pe str. Alexandru cel Bun 100, deoarece nu avea funcția de a participa la grupul de lucru. Participa doar numai la licitație. Nu a participat la licitația de procurare sau reparație a clădirii de pe str. Alexandru cel Bun 100. Nu cunoaște cine a fost câștigătorul pentru efectuarea lucrărilor de reparație în clădirea dată. Nu cunoaște cine din contabili recepționa careva devize de cheltuieli pentru reparația efectuată la clădirea din str. Alexandru cel Bun 100. Nu cunoaște cine semna devizele de cheltuieli. Pentru achitarea acestor lucrări nu cunoaște cine efectua transferurile. Cu privirea la licitația respectivă, nu a participat la nici o ședință. La sfârșitul anului a efectuat inventarierea clădirii de pe str. Alexandru cel Bun. Inventarierea a făcut-o în 2006-2007. Inventarierea consta în evidenta materialelor, verifica cantitatea care era luată la evidență. Obiectul propriu zis nu îl verifica.

Materialele de construcție, parchetul, ușile, teracota, le verifica cu evidență. Se lua la evidență de către contabili. Era contabilă care ducea veniturile și cheltuielile date. Nu ține minte numele contabilei, și nici cine făcea parte din comisie. Inventarierea pe obiectul Alexandru cel Bun 100, ca și de pe alte obiecte se efectua de către Comisia de Inventariere din care făcea parte Sajin, care la momentul de față nu mai este în viață, este decedat. Din acea comisie făcea parte ea, Sajin și încă 2 persoane. Nu făcea parte nimeni din inventarierea obiectului dat, nici un inculpat prezent din sală. Cât a activat, nu a fost nici o reconstrucție a clădirii. Nu cunoaște ce se făcea cu materialele de construcție pentru edificiul Alexandru cel Bun 100. Grupul de lucru pentru achiziție pe toată Republica Moldova, și inclusiv pe obiectul dat, era prezidat de Crigan Boris. Nu ține minte ce funcție deținea Crigan Boris la acel moment în Procuratura Generală. Șeful său nemijlocit era contabilul șef – Tudor Savca. Tudor Savca verifica actele întocmite de dânsa. Persoana juridică ”Biox-Comerț” SRL nu îi este cunoscută. Nicolaev Constantin îi este cunoscut, a lucrat la ei, în Procuratura Generală, însă nu ține minte în ce funcție. Constantin Nicolaev nu făcut parte din grupul de lucrări, pentru reparație și nici din grupul de achiziții publice. Untilov Arsenie, cetățeanul nu îi este cunoscut. Sajin lua parte doar la inventarierea, la fața locului la obiectul Alexandru cel Bun 100, nu s-a prezentat nimeni dintre inculpați. Ea nu vizita deseori acest obiect. Materialele de construcție se verificau la obiect, la fața locului, și apoi se verificau după documentele din contabilitate. În afara de datele de inventariere, alte ocazii să viziteze obiectul Alexandru cel Bun 100, nu a mai fost personal. Inventarierea întotdeauna se face odată pe an, la sfârșitul 1 noiembrie până pe 25 decembrie pe toată RM, se făcea la 54 de Procuraturi. Inventarierea pe obiectul Alexandru cel Bun 100 se efectua o dată pe an, în timp de o zi, 3-4 ore. Inventarie obiectului de pe str. Alexandru cel Bun 100, a făcut-o doar de 2 ori, timp de 2 ani. Balan Ion, numele îi este cunoscut. Deoarece era șef de construcție de pe str. Alexandru cel Bun 100. Pe Balan Ion l-a văzut la lucru, la procuratură. Balan Ion venea la colege și dădea darea de seamă, pe construcția pe care o conducea. Nu cunoaște de ce Balan Ion a câștigat licitația. Nu ține minte să fi dat declarații la urmărirea penală pe faptul că Balan Ion ar fi adus oferta persoanei juridice care a câștigat licitația pentru reparația la edificiul Alexandru cel Bun 100. Nu ține minte denumirea SRL ”Biox-Comerț” , dar Balan Ion lucra acolo, aducea documente pentru materiale de construcție și pentru transferuri, și nu ei personal, dar în contabilitate, la Procuratura Generală. Savca Tudor, Nicolaev Constantin, Crigan Boris, Potoran Mihail, Sajin Serghei aveau acces la construcția dată, deoarece era obiectul lor. La momentul inventarierii de pe str. Alexandru cel Bun, nu a depistat careva divergențe la materialele de construcție. Acolo întotdeauna, era tot în regulă. De acest edificiu nu cunoaște dacă s-a ocupat cineva, înafara de Boris Crigan. La licitația propriu zisă nu a participat. Nu a activat la CNA. Acum activează la Parcul de Troleibuze. Nu a fost niciodată influențată de nici un procuror general, și nici de Balaban sau să primească careva indicații de la Procurorul General Balaban Valeriu pentru achiziționarea cărorva bunuri. Și nici alte persoane, nu s-a apropiat din numele lui Balaban, cu careva indicații.

În rezultatul inventarierii de pe str. Alexandru cel Bun, șeful său nemijlocit nu a găsit nici un neajuns. Nu a avut obiecții pe aceasta temă, atât timp cât ea făcut inventarierea timp de 2 ani. Din partea lui Savca Tudor în legătură cu inventarierea imobilului din str. Alexandru cel Bun 100, nu fost făcută nici o indicație sau influență. Nu ține minte în ce an s-a luat la balanță clădirea din Alexandru cel Bun 100. Nu ține minte în ce an a fost prima

inventariere a clădirii din Alexandru cel Bun, 100. A făcut parte din inventariere până la concediere.

Inscripția din f.d 119 „declarațiile au fost scrise din cuvintele mele” și semnătura din 19.12.2017 îi aparține, însă ea a făcut această inscripție și a pus semnătura fără a citi textul care l-a semnat. Susține declarațiile date astăzi în ședința de judecată, și nu acelea care s-au dat citire la urmărirea penală.

Fiind audiat în calitate de martor, Tărăburca Dumitru a comunicat instanței că, inculpații din sală nu îi sunt cunoscuți. La sfârșitul anului 2002, intenționa să procure o clădire dar s-a refuzat pentru a îl procura, din motivul unei istorii juridice nefavorabile.

La fața locului a ieșit de câteva ori, pe str. Alexandru cel Bun 100, studia obiectul pe parcursul unui an. Intenționa să procure clădirea din str. Alexandru cel Bun 100, din numele SRL pe care îl reprezenta, fiind administratorul acestuia. Intenționa să finiseze proiectul cu banii investitorului, care urma la fel, să devină un coproprietar. Nu își amintește cine era investitorul. De atunci ei nu au comunicat. Principala problemă era că proprietarul clădirii, avea o reputație rea la acel moment. Nu poate comunica multă informație deoarece era informația investitorului, clădirea se transmitea de câteva ori. Erau riscuri mari, suma investiției se presupunea a nu fi mică. Iar a doua problemă, era istoria transmiterii dreptului de proprietate asupra clădirii date. Nu ține minte cine era proprietarul clădirii. Știe că era o persoană juridică, însă probleme prezenta administratorul acestei firme, cine era pe atunci nu ține minte.

Ei au efectuat expertiza tehnică a clădirii. A efectuat-o academicianul Lvovscki la acel moment. Raportul dat de expertiză nu s-a păstrat. Nu ține minte detaliile acestui raport. Raportul de expertiza se efectua, reieșind din intenția dezvoltării activității construcției date în continuare. La momentul de față acea expertiza nu ar prezenta un interes. I-a atras atenție locația clădirii date, era poziționată foarte bine, la un loc atractiv, nu îi interesa la acel moment starea tehnică a clădirii, doar starea juridică a documentelor de proprietate. Își dădeau seama bine, că în caz de litigii juridice, nu vor izbuti. Deoarece era necesar de studiat și examinat, metalul din interiorul coloanei, ce era foarte costisitor, a refuzat expertizei mai detaliată a stării tehnice a construcției date. Din ceea ce ține minte, clădirea respectiva nu a fost ”conservată” în mod corespunzător, fapt pentru care putea să aibă consecințe la reconstrucția ei. Concretizează că, informația despre reputația reproșabilă la acel moment, o avea investitorul, el cu cineva s-a sfătuit și a refuzat investițiile în acel proiect. Nu ține minte detaliile tranzacției negociate și nu dorește să ducă în eroare pe nimeni. La acel moment raportul de expertiză primară, pe care l-a executat academicianul Lvovscki, l-a costat în jur la 700 dolari SUA cu o reducere maximală, deoarece la ei la firmă, era angajat și activa fiul academicianului Lvovscki. O expertiză profundă, mai amănunțită care ar da răspunsuri necesare pentru continuarea renovării clădirii, putea costa mult mai mult până la câteva mii de dolari. În dependență de numărul și complexitatea întrebărilor puse în fața expertului de către proiectantul edificiului dat. Nu ține minte cu ce preț urma să procure clădirea dată. Prețul clădirii nu ține minte, însă poate spune având în vedere, neactivitatea pieței imobiliare la acel moment, că prețul clădirii date era unul real, un pic mai mare decât prețurile medii de pe piață la acel moment. Pentru a procura clădirea data, el urma să îl convingă pe investitor la acel moment, să aducă dovezi verosimile pentru a achita prețul solicitat de proprietar.

Prețul se negocia în dolari SUA. Negocierile pentru tranzacția de vânzare-cumpărare a imobilului din str. Alexandru cel Bun 100, o ducea personal el cu administratorul firmei proprietarului, care avea oficiu pe str. Bulgară alături de Comisariatul de Poliție Centru. Are cunoștințe în domeniul juridic, și studii juridice superioare nefinisate. Susțin declarațiile date la faza de urmărire penală. În detalii nu ține minte ce a declarat, dar a dat aceleași declarații. Cu cineva din inculpații prezenți în sală nu țin minte să fi discutat vreodată, în afară de administratorul Consocivil, proprietarul clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, nu a dus careva negocieri pentru tranzacția de vânzare-cumpărare.

Fiind audiată în calitate de martor, Budovaia Anastasia a comunicat instanței că, cu 20 ani în urmă, firma lor Print Imobil a efectuat Actul de evaluare a imobilului nefinisat în construcție, ce se află pe str. Alexandru cel Bun 100. Acest act de evaluare a fost efectuat de către Tcaci Nicolae Dmitri, în prezent decedat. El a fost la obiect, la vizualizat și a efectuat evaluarea imobilului în conformitate cu legislația în vigoare la acel moment. A fost făcută evaluarea. Ea ca manager a verificat actul, l-a semnat. Așa s-a finisat legătura lor.

În perioada 2003-2006 a activat în calitate de manager la SRL "Print Imobil". Evaluarea imobilului a fost efectuată pentru ulterioara înstrăinare a imobilului. Cui urma să fie înstrăinat nu cunoaște. Cine era vânzătorul acelui bun imobil nu cunoaște. A executat doar comanda de evaluare. Din câte ține minte, ei au evaluat bunul imobil din str. Alexandru cel Bun, fiind angajați de SRL "Consocivil", care cu exactitate era proprietarul imobilului nefinisat în construcție. Evaluatorul a ieșit la obiect, la fața locului, executa evaluarea și întocmea actele necesare. Din câte ține minte evaluarea s-a efectuat după următoarea formulă: volumul total al imobilului*prețul m³ de vânzare*cu coeficientul Departamentului de Statistică a schimbărilor prețului la imobil pentru anul 1991, luându-se în considerație și gradul de finisare a construcției. În principiu, la evaluarea imobilului se fotografia fiecare încăpere și pozele respective sunt anexate de regulă în Raportul de evaluare. Au fost cercetate fiecare încăpere din imobilul sus indicat. La acel moment careva încăperi avariate nu au fost constatate în imobilul sus indicat. Starea de avariere a unei încăperi putea fi constatată doar de expert tehnic în construcție. Expert tehnic în construcție nu a fost atras în acea evaluare, deoarece nu a fost necesar. Nu ține minte dacă clădirea evaluată avea încăperi în subsol. Evaluarea se efectua în baza măsurărilor executate anterior de către Organul Cadastral Teritorial. Măsurările personale ale construcției nu a executat. Nu ține minte care era gradul de finisare a imobilului din str. Alexandru cel Bun 100. Raportul de evaluare a fost întocmit în 2 exemplare: unul a fost eliberat ordonatorului CONSOCIVIL SRL și 1 exemplar a rămas la executor. Raportul de evaluare se păstrează în arhiva întreprinderii lor timp de 5 ani, conform legislației în vigoare la cel moment. Din momentul efectuării raportului de evaluare până în prezent, schimbări de reconstrucție semnificate acest edificiu nu a suferit. Aproximativ 5-7 ani pare-i-se că au fost schimbate geamurile, dar este greu de spus deoarece construcția dată este înconjurată cu un gard înalt. La fața locului nu a fost în momentul evaluării. Ea doar a verificat și a semnat actele. Nu ține minte cum arăta construcția din interior. Raportul de evaluare prin ordin de nimicire a fost nimicit 15 ani în urmă. Evaluatorul Tcaci la locul construcției s-a prezentat împreună cu reprezentantul ordonatorului Consocivil. Pentru evaluarea construcției nefinisate este important locul aflării acestei

construcții. Nu a auzit ca cineva din procurori să fie ordonat executarea Raportului de evaluare.

În calitate de manager ea a verificat Volum imobilului conform datelor cadastrale, prețul construcției la m³ și coeficientul prețurilor la acel moment care este prezentat de Biroul de Statistică pentru fiecare 3 luni. În rezultatul verificării nu ține minte dacă a depistat careva greșeli în Raportul de evaluare. Evaluatorul era calificat în construcție. Domnul Tcaci avea experiență în domeniul construcțiilor fiind inginer de profesie de 30 ani și evaluator de specialitate licențiat timp de 5-7 ani. Nu ține minte dacă i-a fost prezentat Raportul de evaluare spre cunoștință la organul de urmărire penală.

Se prezintă Vol. XIV f.d. 33-36, acest Raport de evaluare a fost executat la ordonarea Consociivil SRL de Print Imobil. Confirmă semnătura directorului Constantin Serghei îi aparține (f.d. 34, Vol. XIV). F.d. 36, confirmă semnătura sa, în calitate de manager și a lui Tcaci în calitate de evaluator, fiind întărită și prin ștampila umedă a lui personală. Raportul de evaluare din materialele dosarului este doar – extras concluzii. Raportul fiind mult mai voluminos în realitate. A fost executat în conformitate cu legislația în vigoare și faptele constatate la acel moment. În act sunt indicate 2 sume. Explică că suma de 15812000 lei prezintă prețul de piață al imobilului la acel moment. Iar suma de 11543000 este prețul lichidare, adică prețul de vânzare rapidă a imobilului în caz de necesitate. Până la moment activează în aceeași firmă SRL Print Imobil în aceeași calitate, și poate să spună că având în vedere că prețul de piață atunci varia în dependență de cursul dolarului și a inflației în RM, fiind puțin important localizarea imobilului, astăzi prețurile s-au ridicat, fiind foarte importantă amplasarea imobilului, variind semnificativ prețul imobilului amplasat în sectorul Centru de orice altă regiune din mun. Chișinău. Demografic construcția este amplasată în sct. Rîșcani, dar de facto se află în zona Centrală a Chișinăului. Cu toate că Clădirea în litigiu este amplasată în zona centrală din Chișinău, acest edificiu nu se includea în lista monumentelor istorice. Raportul de evaluare are termen de valabilitate 1 an. Nu s-a adresat nimeni la întreprinderea lor cu pretenții referitor la ilegalitatea Raportului respectiv. Coeficientul de evaluare se prezenta trimestrial, schimbându-se din 3 în 3 luni nesemnificativ. Ea are studii superioare tehnice. De profesie este tehnician în domeniul gazificației. A luat cursuri de evaluator. Lucrează în calitate de evaluator din anul 1991. A avut certificat de evaluator pentru o perioadă de 10 ani, la moment nu posedă această licență.

Mijloacele materiale de probă:

Proces verbal de ridicare din 25.09.2017 și Proces verbal de cercetare din 26.09.2017 conform căruia au fost ridicate de la Procuratura Generală 2 devize, care fiind supuse examinării a fost stabilită diferența de prețuri după cum urmează:

1. ***Deviz local Nr. 01-01-2000*** - Reconstrucția și reprofilarea blocului existent, pe 62 file. Valoarea de deviz – 17 856 966,50 lei.

2. ***Deviz*** - Reconstrucția și reprofilarea blocului existent, pe 73 file. Valoarea de deviz – 17 048 091,757 lei.

La fel, examinării a fost supus procesul verbal de recepție-predare a imobilului din 21.06.2006 aprobat de I. Balan și V. Balaban, pe prima pagină fiind aplicate ștampilele SRL „Biox Comerț” și ale Procuraturii Generale a Republicii Moldova, conform căruia comisia compusă din Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Sauca, Nina Bîtcă, Constantin Nicolaev,

Roman Balan, Tatiana Vaculin, Ion Donica, Victor Sava, Alexandr Semco, Eugen Livovschi au confirmat transmiterea de către Procuratura Generală a imobilului din str. Alexandru cel Bun 100 către SRL „Biox Comerț”. Procesul verbal este compus din 3 capitole.

Capitolul I, intitulat – **Starea mijloacelor fixe**, constituie o caracteristică a bunului indicat care reprezintă: *Mijloacele fixe ce se transmit constituie patru blocuri cu demisol, plus trei nivele, acoperite cu olane de lut ars, fixate cu sârmă pe lațuri și căpriori, ce formează un acoperiș de tip șarpantă, situate pe str. Alexandru cel Bun 100 cu o suprafață totală de 4495,0 m² (fără cerdac), un volum total de 21567,5 m³ cum, care este într-o stare nesatisfăcătoare, necesitând reconstrucție (blocurile nr.2, 2A, 3 și 4) și demolarea totală (blocul nr.1). cu proiectarea și reconstrucția lor conform proiectului.*

Capitolul II intitulat **Caracteristica mijloacelor fixe**, constituie o caracteristică a fiecărui nivel ale blocurilor imobilului din str. Alexandru cel Bun 100.

Capitolul III intitulat Dispoziții generale, reprezintă acțiunile finale de semnare de către persoanele indicate în preambulului procesului verbal, cu excepția cet. Tudor Sauca. De menționat, că pe act sunt aplicate ștampilele SRL „Svetskii&Ingvar Motors” și a SA „SBI”(f.d.151-155, vol.XIII).

Proces-verbal de ridicare din 26.01.2017, conform căruia s-au ridicat:

- **Actul reviziei tematice a activității economico-financiară a SRL ”Biox Comerț” din 29.10.2010** - pe 19 file.

În urma reviziei s-a stabilit că lucrătorii cu funcții de răspundere ai S.R.L. „Biox Comerț” nefondat includeau în costul lucrărilor mărimea manoperei cu 2,95 lei pentru o oră de muncă , mai mare decât prevedea devizul local inițial, neargumentat au majorat prețurile unitare la unele lucrări executate, fără careva suport juridic includeau astfel de servicii, ca perfectarea devizului și aplicau coeficientul majorat al cheltuielilor limitate, ceea ce a contribuit la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei.

Conform pct. 25 și 26 ale Regulamentului cu privire la efectuarea reviziilor economico-financiare, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 253 din 10.03.2003 în cazul în care factorii de decizie și persoanele responsabile de obiectul supus reviziei au unele obiecții asupra constatărilor făcute de revizori, acestea vor fi clarificate și soluționate înainte de semnarea actului. Dacă obiecțiile se mențin, acestea vor fi prezentate în scris, concomitent cu semnarea actului sau în termen de maximum 5 zile din data semnării actului. Obiecțiile în cauză vor fi analizate de șeful echipei de revizori, care își va formula în scris punctual de vedere pe prevederile legislației și faptele înscrise în act, iar materialele vor fi anexate la act și vor fi analizate de șefii subdiviziunilor care au dispus revizia.

- Deviz local nr. 01-01-2000 – 2 file.
- Recipisă eliberată de Advanciuc Pavel, din 15.08.2017 – pe o filă.
- Contract nr. 64-7 din 15 aprilie 2005 – 3 file.
- Raport de expertiză nr. 819/03 din 06.07.2003 – 5 file .
- Raport de expertiză nr. 114-1-03-06/T din 30.05.2006 – 10 file (f.d. 58-98, vol. I).

-Proces-verbal de cercetare la fața locului din 26.01.2017, conform căruia: s-a supus spre examinare blocul administrativ din str. Alexandru cel Bun 100, *****, intrarea în curtea blocului se efectuează printr-o poartă metalică de culoare neagră. În curtea blocului se observă arbori.

Blocul administrativ este compus din subsol, patru nivele (etaje), și mansardă. Clădirea este construită din cotileț fără tencuială, geamuri termopan.

La blocul de la intrarea în curte-dreapta lipsesc 6 geamuri, precum și ușile din exterior la 5 nivele(etaje).

La examinarea blocurilor pe interior se stabilește că imobilul este nefinisat, lipsesc uzurile pe interior, se observă tencuială parțială, scările nu sunt finisate, la mansardă lipsesc pereții de despărțire, tavanul este pardosit cu minvată, lipsește rețeaua termică și cea electrică, lipsesc blocurile sanitare, tavanele între etaje, podurile sunt netencuite, între blocuri se observă șovul de deformare de mărimea 20-30 cm (f.d.99-127, Vol. I).

Proces-verbal de cercetare din 19.04.2017, prin care s-a examinat:

Materialele anexe la raportul procurorului pentru misiuni speciale din cadrul Procuraturii Generale Viorel Radețchi, care indică la existența unei bănuieli rezonabile de comitere a infracțiunii, după cum urmează :

*Filele 11 - 14 reprezintă **Procesul-verbal de control a volumelor și costului lucrărilor executate la obiectivul „Reconstrucția clădirii nefinisate a Procuraturii Generale” din str. A. cel Bun, 100, a mun. Chișinău, întocmit la 24 septembrie 2010.***

În rezultatul controlului s-a constatat că licitația publică nr. 521/06 din 28.04.2006, s-a desfășurat contrar prevederilor art. 18 alin. (3) din Legea RM nr. 1166-XIII din 30.04.97, abrogată prin Legea RM nr. 96-XVI din 13.04.2007 „Privind achizițiile publice”, în lipsa documentației de proiect și devizului general de cheltuieli supuse verificării de către Serviciului de Stat pentru Verificarea și expertizarea Proiectelor și Construcțiilor, doar în baza caietului de sarcini și unor schițe de proiect.

Conform concluziei procesului-verbal se recomandă ca Procuratura Generală a RM în comun acord cu antreprenorul general să aprecieze volumul lucrărilor de construcție ce urmează a fi executate, cu elaborarea documentației de proiect și devizul de cheltuieli în baza normelor și prețurilor curente, care să fie supuse verificării de către Serviciul de Stat pentru verificarea și expertizarea Proiectelor și Construcțiilor, obținerea autorizației de construire de la Organele administrației Publice Locale întru finalizarea reconstrucției obiectivului cu ulterioara recepție finală a lui.

Pe procesul - verbal au fost aplicate ștampilele și semnăturile reprezentanților Inspecției de Stat în Construcții: șef al D.C.V.C.L. – T.Țurcan, specialist principal al D.C.V.C.L. – I.Curmei, specialist principal al D.C.M.A.C. – M. Bariz, specialist principal al D.C.M.A.C. – S. Rotari. Din partea antreprenorului general SRL ”Biox-Comerț” au fost aplicate semnăturile directorului – I. Balan, dirigintei de șantier – I. Donica, juristului – T. Vaculin., precum și ștampila SRL ”Biox-Comerț”. În drept cu rubrica reprezentanții beneficiarului Procuratura Generală a RM, șef adjunct secția logistică - S. Cișleauru – semnătura lipsește.

*Fila 19 reprezintă **Procesul – verbal nr. 31/284 încheiat la 28 apr***** 2006 privind deschiderea concursului prin procedura cererii ofertelor de preț la investiția „Lucrări de reconstrucție a clădirii procuraturii din strada Alexandru cel Bun, 100” conform licitației publice nr. 521/06 din 28 aprilie 2006 orele 10.00.*** Grupul de lucru a fost numit prin ordinul (decizia) nr. 250/22 din 04.11.2004 a Procuraturii generale având următoarea componență: Mihai Potoran – președinte, șeful direcției administrativ – economice; Boris Crigan – vice președinte șeful secției administrativ – economice; Tudor Sauca – membru, șeful secției

finanțe și contabilitate; Constantin Nicolaev – membru, specialist principal; Nina Bîtcă – membru, specialist principal. La licitație au participat și au prezentat oferte pentru examinare următorii agenți economici: SRL „Magic” – reprezentant Viorel Borgachi, SRL „Lascont” – reprezentant Mihai Melnic, SRL „Biox-Comerț” – reprezentant Ion Balan. S-a hotărât de a studia toate ofertele prezentate la licitație și în termen de până la cinci zile de anunțat participanții în scris.

Procesul verbal a fost semnat de către toți membrii grupului de lucru. Din partea participanților, procesul – verbal a fost semnat doar de către Ion Balan, reprezentantul SRL „Biox-Comerț”.

*Fila 20-21 reprezintă **Procesul – verbal nr. 31/294 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții al Procuraturii generale privind evaluarea ofertelor de prețuri întocmit în ***** la 05.05.2006.***

La ședință au fost prezenți: Mihai Potoran – președinte, șeful direcției administrativ – economice; Boris Crigan – vice președinte șeful secției administrativ – economice; Tudor Sauca – membru, șeful secției finanțe și contabilitate; Constantin Nicolaev – membru, specialist principal; Nina Bîtcă – membru, specialist principal. Pe ordinea de zi a fost reconstrucția clădirii Procuraturii generale din strada Alexandru cel Bun, 100. S-au examinat caietele de sarcini și devizele de cheltuieli propuse de participanți la licitația publică.

SRL „Lascont” a fost respins deoarece licența nu permite efectuarea lucrărilor în clădiri mai înalte de 2 niveluri. SRL „Magic” a propus prețurile la lucrări mai înalte cu 4,6 mln lei decât SRL „Biox – Comerț”. A fost recunoscută câștigătoare la licitația publică nr. 521/06 din 08.04.2006 SRL ”Biox – Comerț”, care a propus efectuarea lucrărilor în termeni rezonabili, materialele și lucrările la prețuri reduse, care în final sunt mai mici decât alte oferte. Procesul verbal a fost semnat de către toți membrii grupului de lucru.

*Fila 22 – 25 reprezintă **Contractul de antrepriză nr. 31/297 din 10 mai 2006 încheiat în mun. Chișinău, înregistrat în Cancelaria Agenției Rezerve Materiale Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare cu nr. 1-6159/06 din 28.07.2006**, fiind semnat de Beneficiar – Procuratura Generală în persoana lui Valeriu Balaban și Antreprenorul - S.R.L. ”Biox – Comerț”, în persoana lui Ion Balan, fiind aplicate ștampilele S.R.L. „Biox – Comerț”, a Procuraturii Generale, două ștampile ale Trezoreriei Teritoriale ***** , una cu nr. 1171 din 28.07.2006 și alta cu nr. 31 din 12.01.2007. Alături de ștampilele Trezoreriei teritoriale ***** este o inscripție de mână cu următorul conținut: Suma 7550,5 mii lei.*

Fiecare pagină a contractului este ștampilată și semnată de către directorul „Biox – Comerț” – Ion Balan.

Obiectul contactului respectiv reprezintă lucrările de reconstrucție și construcție, montaj a clădirii nefinisate, amplasate pe str. Alexandru cel Bun, 100, ***** , conform proiectului prezentat la un preț nu mai mic de cel racordat de părți în devizul de cheltuieli (Anexa 1).

Fila 26 reprezintă Devizul cu privire la reconstrucția și reprofilarea blocului existent, aprobat de procurorul general Valeriu Balaban, fiind aplicată ștampila Procuraturii generale a Republicii Moldova și semnătura procurorului general.

Valoarea de deviz constituie 17 048 091,757 lei.

*Fila 27 – 28 reprezintă **extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: anexa nr. 4 din Legea bugetului de stat pentru anul 2005 nr. 373 din 11.11.2004** - repartizarea*

alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective, în care este indicat procurarea blocului nefinalizat din str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, pentru sediul Procuraturii Generale (inclusiv lucrări de proiectare), la suma de 9320,0 mii lei.

Fila 29 – 30 reprezintă extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: extrasul din Legea bugetului de stat pentru anul 2006 nr. 291 din 16.11.2005 - repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective, în care este indicat renovarea blocului nefinalizat pentru sediul Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, la suma de 8000,0 mii lei.

Fila 31 – 32 reprezintă extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: Anexa nr. 4 din Legea bugetului de stat pentru anul 2007 nr. 348 din 23.11.2006 - repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective, în care este indicat renovarea blocului nefinalizat pentru sediul Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, la suma de 4000,0 mii lei.

Fila 33 reprezintă extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: Anexa nr. 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2008 nr. 254 din 23.11.2007 - repartizarea alocațiilor destinate autorităților publice pentru finanțarea investițiilor capitale, în care este indicat renovarea blocului nefinalizat pentru sediul Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, la suma de 4000,0 mii lei.

Fila 34 reprezintă extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: Anexa nr. 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2009 nr. 244 din 21.11.2008 - alocații pentru autorități publice destinate finanțării investițiilor capitale, în care este indicat renovarea blocului nefinalizat pentru sediul Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, la suma de 58,0 mii lei.

Fila 35 reprezintă extras din sistemul informațional „MoldLex” și anume: Anexa nr. 5 din Legea bugetului de stat pentru anul 2010 nr. 133 din 23.12.2009 - alocații pentru autoritățile publice centrale destinate finanțării investițiilor capitale, în care este indicat reconstrucția blocului nefinalizat pentru sediul Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun, nr. 100, mun. Chișinău, la suma de 2000,0 mii lei.

Fila 36 reprezintă extrasul de pe pagina de internet a Băncii Naționale a Moldovei privind cursul mediu lunar BNM din 2004 pentru dolar american în Moldova.

Fila 37 – 38 reprezintă Ordinul Procuraturii generale a Republicii Moldova nr. 250/22 din 04 noiembrie 2004 privind aprobarea regulamentului despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii și instituirea grupului de lucru, prin care s-a aprobat Regulamentul despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii și s-a creat grupul de lucru în scopul achizițiilor de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii în următoarea componență: Mihai Potoran – președinte, șeful direcției administrativ – economice; Boris Crigan – vice președinte șeful secției administrativ – economice; Tudor Sauca – membru, șeful secției finanțe și contabilitate; Constantin Nicolaev – membru, specialist principal; Nina Bîtcă – membru, specialist principal. Ordinul a fost semnat de către procurorul general Valeriu Balaban.

Fila 39 – 40 reprezintă Regulamentul despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii, aprobat prin ordinul procurorului general nr. 250/22 din 04.11.2004.

Fila 41 – 42 reprezintă Scrisoare adresată prim-ministrului Republicii Moldova - Vasile Tarlev, semnată de procurorul general – Valeriu Balaban, prin care ultimul explică

necesitatea și rentabilitatea procurării clădirii situate pe str. Alexandru cel Bun, 100, mun. Chișinău.

Fila 43 – 46 reprezintă **Contractul de vânzare – cumpărare a imobilului încheiat în mun. Chișinău la 22 octombrie 2004**. Părțile contractului sunt SA „Consocivil”, în persoana președintelui societății A. Untilov în calitate de vânzător și procuratura generală, în persoana procurorului general V. Balaban, în calitate de cumpărător. Prin contractul respectiv vânzătorul vinde, iar cumpărătorul cumpără imobilul situat în Republica Moldova, str. Alexandru cel Bun, 100.

Contractul este ștampilat și semnat doar de către vânzătorul SA „Consocivil”, în persoana președintelui societății A. Untilov. De asemenea, pe fiecare pagină a contractului este aplicată ștampila SA „Consocivil” și semnătura lui A. Untilov.

Fila 47 reprezintă **Indicația primului ministru, Vasile Tarlev, nr. 1413-192 din 09 martie 2005, către A. Bannicov** – departamentul privatizării, A. Izbîndă – departamentul construcțiilor și dezvoltării teritoriului, Z. Greceanîi – ministerul finanțelor, prin care solicită în comun cu procuratura generală să fie definitivat contractul privind vânzarea – cumpărarea imobilului de pe str. Alexandru cel Bun, 100, mun. Chișinău și să prezinte proiectul hotărârii Guvernului necesare pentru realizarea prevederilor lui.

Fila nr. 48 reprezintă **Răspunsul nr. 03-03-1134 din 18.03.2005 Departamentului privatizării la scrisoarea nr. 1413-192 din 09 martie 2005**, prin care comunică că optimal pentru stat și în conformitate cu actele normative privind schimbul și calcularea prețului acțiunilor statului, schimbul trebuie efectuat conform capitalului propriu al societății pe acțiuni la data întocmirii ultimului raport financiar, înainte de efectuarea schimbului. Efectuând calculele respective, valoarea acțiunilor statului în SA „Consocivil” conform activelor nete, la data de 01.10.2004, depășește valoarea nominală cu 1039621 lei.

Totodată, elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern va fi posibilă după finalizarea negocierilor părților cu privire la stabilirea costului obiectului nominalizat și modalităților de achitare a obiectului.

Scrisoarea a fost semnată de către directorul general, Alexandr Bannicov.

Fila nr. 49 reprezintă **Răspunsul nr. 741-01-05 din 03.05.2005 Departamentului construcțiilor și dezvoltării teritoriului la scrisoarea nr. 1413-192 din 09 martie 2005**, prin care comunică că acceptă achitarea costului imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100 cu acțiunile statului în SA „Consocivil” și propune ca suma insuficientă pentru acoperirea costului imobilului nominalizat să fie achitată cu acțiunile statului în societățile incluse în Programul de privatizare. De asemenea, departamentul consideră că este imposibil efectuarea unor operațiuni cu acțiunile statului în holdingul SA „Monttehsan” și solicită păstrarea pachetului de acțiuni al statului în holdingul SA „Monttehsan”.

Scrisoarea a fost semnată de către directorul general, Igor Semenovcher.

Fila nr. 50 reprezintă **Răspunsul nr. 11-03/342/536 Ministerului Finanțelor la scrisoarea nr. 1413-192 din 09 martie 2005**, prin care comunică că după determinarea valorii contractului, Ministerul Finanțelor suplimentar își va expune opinia sa vizavi de problema abordată și va înainta propuneri de soluționare a acesteia.

Scrisoarea a fost semnată de către viceministrul, Feodosia Furculița.

Fila 51 – 54 reprezintă Borderoul achitărilor cu Debitori, creditori, contul 1501 pentru perioada de la 01.01.2006 pînă la 31.12.2015. La sfîrșitul perioadei de gestiune rulajul total

pe debit este de 18 838 614,45 lei, iar rulajul de pe credit este de 7 599 700,29 lei. Soldul final la sfârșitul perioadei de gestiune este de 11 238 914,16 lei.

Borderoul nu este semnat și ștampilat.

Fila 55 – 56 reprezintă **procesul – verbal de verificare dintre Procuratura generală a Republicii Moldova și SRL „Biox-Comerț” pentru perioada 01.01.2006 – 31.12.2015.**

Rulajul pentru perioada respectivă atât pe debit cât și pe credit sunt de 14 791 592,5 lei.

Procesul – verbal nu a fost semnat și ștampilat de nici una dintre părți (*f.d. 35-39, Vol. XI*).

Proces-verbal de cercetare din 19.04.2017, prin care s-a examinat:

Materialele cauzei penale nr. 2017928002 ridicate prin ordonanța de ridicare din cauza penală nr.2010028025 din 26.01.2017 pentru examinare, după cum urmează:

Fila 59 – 77 reprezintă **Actul reviziei tematice a activității economico – financiare a SRL „Biox-Comerț”, întocmit la 29 octombrie 2010.** Actul a fost întocmit în trei exemplare și semnat de către controlor – revizor principal al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției – Vasile Moldovanu și Sergiu Frunza, directorul SRL „Biox-Comerț” – Ion Balan, ex-contabil-șef al SRL „Biox-Comerț” – Diana Panioglo și aplicată ștampila SRL „Biox-Comerț”.

În baza actului de revizie s-a constatat că lucrătorii cu funcții de răspundere ai SRL „Biox-Comerț” nefondat includeau în costul lucrărilor mărimea manoperei cu 2,95 lei pentru o oră de muncă mai mare decât prevedea devizul local inițial, neargumentat au majorat prețurile unitare la unele lucrări executate, fără careva suport juridic includeau astfel de servicii, la perfectarea devizului și aplicau coeficientul majorat al cheltuielilor limitate, ceea ce a contribuit la majorarea valorii volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei.

Fila 78 -79 reprezintă **Devizul local nr. 01-01-2000 reconstrucția și reprofilarea blocului existent (bloc administrativ, Procuratura Generală a RM situat pe str. Alexandru cel Bun, 100), aprobat de către procurorul general al Republicii Moldova – Valeriu Balaban, fiind aplicată semnătura lui și data de 21.04.06.** Valoarea de deviz constituie 17 856 966,50 lei. Devizul a fost întocmit de către SRL „Svetskii & Ingvar Motors”, fiind aplicată ștampila întreprinderii și o semnătură neidentificată.

În rubrica „verificat” lipsește semnătura și ștampila. Din partea beneficiarului, devizul a fost semnat de către șeful direcției administrativ – economice a Procuraturii Generale a Republicii Moldova – Mihai Potoran, contabil-șef Tudor Savca, șeful secției administrativ-economice Boris Crigan, economistul – Lucia Rusu și specialistul principal Constantin Nicolaev.

Fila 80 reprezintă **Recipisa scrisă de mână de către președintele SRL „Svetskii & Ingvar Motors”, prin care garantează verificarea proiectului de reconstrucție a Procuraturii Generale (str. Alexandru cel Bun, 100) întocmit și oficial predat beneficiarului în decembrie 2005 în termen de până la 16.08.2007.** De asemenea, acesta solicită să primească răspuns până la 17.08.2007 în formă oficială și scrisă preferințele finale referitoare la proiect.

Recipise datează cu 15.08.2007 (11:45) și este semnată de către P. Adamciuc, V. Sava și V. Bancu.

Fila 81 – 83 reprezintă **Contractul nr. 64-7 de achiziționare a mărfurilor din 15.04.2005 întocmit în mun. Chișinău, înregistrat în Cancelaria Agenției Naționale pentru**

Achiziții Publice cu nr. 3-662/05 din 25.04.2005 și în cancelaria Agenției de stat pentru relații funciare și cadastru cu nr. cadastral 010041926101 din 21.06.05.

Contractul respectiv este încheiat între SA „Consocivil” având calitatea de vânzător și Procuratura Generală, având calitatea de cumpărător, fiind aplicate semnăturile persoanelor responsabile, ștampilele părților contractante și ștampila Trezoreriei teritoriale Chișinău, înregistrat cu nr. 687 din 27.04.2005.

Conform contractului respectiv vânzătorul vinde, iar cumpărătorul cumpără imobilul situat în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun 100.

Fila 84 – 88 reprezintă **Raportul de expertiză nr. 819/03 din 06.07.2003, privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100.** Raportul a fost elaborat de către Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „Cercon”, direcția de expertiză tehnică a construcțiilor și anume: membru-cor. Al A.Ș.M. RM prof. univ. – E. Livovschi și inginerul-șef a Institutului „Chișinăuproiect” – P. Cazacu, semnăturile și ștampilele cărora sunt aplicate pe raport alături de ștampila direcției de expertiză tehnică a construcțiilor.

Baza efectuării expertizei a fost scrisoarea prezentată de directorul firmei SRL „Gofma Consulting” d-nul Tărăburcă Dmitrii din 20.06.2003.

Raportul respectiv a fost recepționat de destinatar prin fax de la nr. 278324 la 29.01.2007, ora 10:03.

Expertiza a fost efectuată prin cercetarea vizuală a construcțiilor portante în prezența beneficiarului. În raport se menționează că investitorul dorește ca clădirea să fie reconstruită în așa fel ca în subsol și nivelul unu să fie amplasate birouri de lucru și unități distractive sau de comerț iar pe nivelele de mai sus să fie amplasat spațiu locativ. În darea de seamă despre evaluarea clădirii este scris că podișul se păstrează în stare bună. În realitate, însă, podișul nu se prea observă, probabil că a fost mîlit cu pământ sau defectat. Dacă podișul este defectat și clădirea ar fi fost amplasată în văgăună sau pe loc drept, aceasta ar fi adus la consecințe catastrofale: toată apa din precipitații se scurgea sub fundații. În realitate, însă, clădirea este amplasată pe un teren înclinat și apele s-au scurs preponderent în afara terenului. Tot din aceste considerente subsolul nu este inundat cu apă. Tot în timpul conservării nu a fost hermetizat acoperișul. Au rămas multe goluri deschise, prin care apa din precipitații a pătruns în clădire și în mai multe locuri a defectat tencuiala, care necesită reparații. În blocurile 1 și 2 construcțiile portante a mansardelor, fiind probabil mai puțin rigide de cât construcțiile nivelelor de mai jos capitale, au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare.

Fila 89 – 94 reprezintă **Raportul de expertiză nr. 114-1-03-06-T din 24.03.2006, privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100.** Raportul a fost elaborat de către Inspekția de Stat în Construcții a Republicii Moldova, direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții și anume de către doctorul habilitat, profesor universitar, membru-cor. al A.Ș.M. – E. Livovschi, semnătura și ștampila căruia a fost aplicată pe raport alături de o ștampilă neidentificată.

Baza efectuării expertizei a fost scrisoarea prezentată de Procuratura Generală a Republicii Moldova nr. 31/246 din 22.03.2006.

Conform Raportului de expertiză în darea de seamă despre evaluarea clădirii este scris că podișul se păstrează în stare în stare bună. În realitate, însă, podișul nu se prea observă, probabil că a fost mlîit cu pământ sau defectat. Dacă podișul este defectat și clădirea ar fi fost amplasată în vîgăună sau pe loc drept, aceasta ar fi adus la consecințe catastrofale: toată apa din precipitații se scurgea sub fundații. În realitate, însă, clădirea este amplasată pe un teren înclinat și apele s-au scurs preponderent în afara terenului. Tot din aceste considerente subsolul nu este inundat cu apă. Tot în timpul conservării nu a fost hermetizat acoperișul. Au rămas multe goluri deschise, prin care apa din precipitații a pătruns în clădire și în mai multe locuri a defectat tencuiala, care necesită reparații. În blocurile 1 și 2 construcțiile portante a mansardelor, fiind probabil mai puțin rigide de cât construcțiile nivelelor de mai jos capitale, au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare.

În concluzie se menționează că strategia optimală este demolarea completă a blocului nr. 1 cu proiectarea și ridicarea în locul lui unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele. De asemenea, desenele executate de SRL „Svetskii & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Trebuie elaborate toate capitolele proiectului de reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundații, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate. La fel, în cursul elaborării proiectului de reconstrucție, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii (masei) elementelor de construcții (ridicarea de două nivele deasupra blocului 2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri). Expertul atrage atenția Secției de verificare a Proiectelor în Construcții, că în cursul verificării proiectului de reconstrucție e necesar de controlat minuțios executarea tuturor prevederilor prezentului act de expertiză, în caz contrar proiectul nu va fi avizat.

Fila 95 reprezintă Contractul nr. 31/254/06/T din 27 martie 2006, înregistrat în cancelaria Agenției Rezerve Materiale Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare cu nr. 3-745/06 din 28.03.2006, încheiat între Direcția Verificare și Expertiză a Proiectelor de Construcție, în calitate de antreprenor, în persoana directorului –manager – V. Verstiuc și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de beneficiar, în persoana Procurorului General – V. Balaban. Obiectul contractului reprezintă lucrările de expertiză tehnică privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilitatea reconstrucției clădirii nefinisate amplasate în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Pentru executarea lucrărilor Beneficiarul va plăti antreprenorului suma de 10000 + TVA 20% = 12000 lei.

Contractul a fost semnat de către directorul-manager al Direcției Verificare și Expertiză a Proiectelor de Construcție – V. Verstiuc, Procurorul General – V. Balan, de persoana A. Ștoianu, expertul tehnic E. Livovschi și o persoană neidentificată. Au fost aplicate ștampilele Direcției Verificare și Expertiză a Proiectelor de Construcție, a Procuraturii Generale, a expertului tehnic și ștampila Trezoreriei Teritoriale Chișinău.

Fila 96 – 98 reprezintă Suplimentul la raportul de expertiză nr. 1141-03-06/T din 30.05.2006 privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100. Raportul a fost elaborat de către Inspecția de Stat în Construcții a Republicii Moldova, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții și anume de către

doctorul habilitat, profesor universitar, membru-cor. al A.Ș.M. – E. Livovski, semnătura și ștampila căruia a fost aplicată pe raport.

Baza efectuării expertizei a fost scrisoarea prezentată de Procuratura Generală a Republicii Moldova nr. 31/246 din 22.03.2006. Efectuarea expertizei suplimentare a fost necesară datorită faptului că au fost schimbate unele cerințe tehnologice, au fost dezgolite fundațiile și alte elemente de construcții (*f.d. 40-41, vol. XI*).

Proces-verbal de cercetare din 24.05.2017, prin care s-au examinat :

Materialele cauzei penale nr. 2017928002 remise la interpelarea Procuraturii Generale din 25.01.2017 de către Curtea de Conturi, prin scrisoarea nr.03-101 din 25.01.2017, după cum urmează :

Volumul I :

Fila 146- 147 reprezintă ***Contractul nr. 64-7 de achiziționare a mărfurilor din 15 aprilie 2005, încheiat în mun. Chișinău, înregistrat la Agenția Națională pentru Achiziții Publice nr. 3-662/05 din 25.04.2005***, înregistrat la Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru la 21.06.2005, fiind atribuit nr. cadastral 010041926101. Contractul a fost încheiat între SA „Consocivil”, în calitate de vânzător, în persoana președintelui societății A. Untilov și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de cumpărător, în persoana procurorului general V. Balaban. În conformitate cu contractul respectiv, vânzătorul se obligă să predea bunul situat în republica Moldova, mun. Chișinău, str. A. cel Bun, 100, numit în continuare imobil, în proprietatea cumpărătorului care se obligă să preia imobilul sus numit și să achite pentru el prețul convenit prin acord reciproc. Imobilul supus înstrăinării este clădirea nefinisată cu suprafața totală de 5600 metri pătrați.

Cumpărătorului i s-a adus la cunoștință că terenul aferent imobilului cu suprafața 0,174 ha este arendat de la Primăria mun. Chișinău.

Contractul este semnat de SA „Consocivil”, în calitate de vânzător, în persoana președintelui societății A. Untilov și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de cumpărător, în persoana procurorului general V. Balaban, fiind aplicate ștampilele părților contractante și ștampila Trezoreriei Teritoriale Chișinău cu nr. 687 din 27.04.2005.

Fila 149 – 151 reprezintă ***Raportul de expertiză nr. 819/03 din 06.07.2003, privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminată amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100***. Raportul a fost elaborat de către Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „Cercon”, direcția de expertiză tehnică a construcțiilor și anume: membru-cor. Al A.Ș.M. RM prof. univ. – E. Livovski și inginerul-șef a Institutului „Chișinăuproiect” – P. Cazacu, semnăturile și ștampilele cărora sunt aplicate pe raport alături de ștampila direcției de expertiză tehnică a construcțiilor.

Baza efectuării expertizei a fost scrisoarea prezentată de directorul firmei SRL „Gofma Consulting” dnul Tărăburcă Dmitrii din 20.06.2003.

Raportul respectiv a fost recepționat de destinatar prin fax de la nr. 278324 la 29.01.2007, ora 10:03.

Expertiza a fost efectuată prin cercetarea vizuală a construcțiilor portante în prezența beneficiarului. În raport se menționează că investitorul dorește ca clădirea să fie reconstruită în așa fel ca în subsol și nivelul unu să fie amplasate birouri de lucru și unități distractive sau de comerț iar pe nivelele de mai sus să fie amplasat spațiu locativ. În darea de seamă despre

evaluarea clădirii este scris că podișul se păstrează în stare în stare bună. În realitate, însă, podișul nu se prea observă, probabil că a fost mîlit cu pămînt sau defectat. Dacă podișul este defectat și clădirea ar fi fost amplasată în văgăună sau pe loc drept, aceasta ar fi adus la consecințe catastrofale: toată apa din precipitații se scurgea sub fundații. În realitate, însă, clădirea este amplasată pe un teren înclinat și apele s-au scurs preponderent în afara terenului. Tot din aceste considerente subsolul nu este inundat cu apă. Tot în timpul conservării nu a fost hermetizat acoperișul. Au rămas multe goluri deschise, prin care apa din precipitații a pătruns în clădire și în mai multe locuri a defectat tencuiala, care necesită reparații. În blocurile 1 și 2 construcțiile portante a mansardelor, fiind probabil mai puțin rigide de cît construcțiile nivelelor de mai jos capitale, au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare.

Fila 196 reprezintă **Raportul de expertiză nr. 0167060 întocmit la 08.08.2006** în mun. Chișinău, de către Camera de Comerț și Industrie. Raportul de expertiză a fost efectuat la cererea Procuraturii Generale a Republicii Moldova, și au fost prezentate materialele de construcție. Spre expertizare au fost prezentate materialele de construcție foste în exploatare. Expertiza a fost efectuată de către experții Sorochina T. și Bratco Iurie, fiind aplicate semnăturile acestora și două ștampile ale Camerei de Comerț și Industrie.

La expertiză au participat reprezentanții din partea beneficiarului K. Nicolaev – specialist principal al Direcției admin. Econ. și I. Balan – director S.R.L. „Biox – Comerț”, fapt confirmat prin semnăturile persoanelor respective.

Fila 197 reprezintă **Anexa la raportul de expertiză**, și anume caracteristica succintă a mărfurilor prezentate. În tabel au fost prezentate 7 materiale de construcție, acumulate în urma demolării clădirii de pe str. Alexandru cel Bun, 100, conform scrisorii. Anexa, de asemenea, a fost semnată de experții T. Sorochina, Iu. Bratco, fiind aplicate două ștampile ale Camerei de Comerț și Industrie, precum și semnăturile reprezentanților C. Nicolaev și I. Balan.

Fila 217 reprezintă **Demersul din 20.03.2009 adresat procurorului adjunct al Republicii Moldova, Valeriu Botnari, de la Elena Vasilache**, prin care ultima informează că procesul-verbal de constatare a verificării lucrărilor executate prezentat de reprezentantul Inspecției de Stat în Construcții – Artur Oltean, nu corespunde realității lucrărilor efectuate și devizului prezentat de antreprenorul S.R.L. „Biox-Comerț”, parte componentă a contractului nr. 31/297 din 10.05.2006 înregistrat la Agenția Achizițiilor Publice.

Totodată, dna Elena Vasilachi informează că reprezentantul Inspecției de Stat în Construcții – Artur Oltean a solicitat ca dumneaei să semneze procesul-verbal de constatare a verificării volumelor și costul lucrărilor executate la obiectivul Procuraturii Generale din str. Alexandru cel bun, 100, neînregistrat și fără nr. La refuzul dnei Elena Vasilachi, Artur Oltean a amenințat-o că nu va susține testarea.

Demersul este semnat de responsabilul tehnic Elena Vasilache. De asemenea, este aplicată o semnătură și o ștampilă neidentificată.

Volumul II :

Verso filei 47 – 48 reprezintă **Raportul de expertiză Nr. 114-1-03-06/T din 24.03.2006 privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii ne-terminate amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100**. Baza efectuării expertizei: scrisoarea, prezentată de Procuratura Generală a Republicii Moldova nr. 31/246

din 22.03.2006. Raportul de expertiză a fost efectuat de către expertul tehnic: doctor habilitat, profesor universitar, membru-cor. A. Ș. M. Eugen Livovschi.

În pct. 6 expertul a atras atenția Secției de Verificare a Proiectelor în Construcții, că în cursul verificării proiectului de reconstrucție e necesar de controlat minuțios executarea tuturor prevederilor actului de expertiză, în caz contrar proiectul nu va fi avizat.

Pe Raportul de expertiză au fost aplicate ștampilele expertului tehnic E. Livovschi și ștampila Direcției de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții.

Verso filei 48 – verso filei 51 reprezintă **Supliment la Raportul de Expertiză nr. 1141-03-06/T privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate amplasată în or. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun nr. 100, emis de Direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții la 30.05.2006.** Baza efectuării expertizei este scrisoarea prezentată de Procuratura Generală a Republicii Moldova nr. 31/246 din 22.03.2006. Expertiza a fost efectuată de către doctorul habilitat, profesorul universitar, membru-cor. A.Ș.M., Eugen Livovschi.

Suplimentul la raportul de expertiză nr. 1141-03-06/T este divizat în VIII capitole. Capitolul VIII reprezintă concluziile și recomandările expertului. Pe documentul respectiv este aplicată semnătura și ștampila expertului E. Livovschi, precum și o semnătură neidentificată.

Fila 80 – 81 reprezintă **Contractul de antrepriză din 12 septembrie 2005**, încheiat între Procuratura Generală, reprezentată prin procurorul general – V. Balaban, șeful direcției administrativ-economice, M. Potoran, șeful secției finanțe și contabilitate – T. Sauca și SRL „Svetskii & Ingvar Motors” – numită în continuare Antreprenor General, reprezentată prin Președintele SRL „Svetskii & Ingvar Motors” – Pavel Adamciuc, arhitectorul principal – Victor Sava, contabilul-șef Neli Parutenco. Obiectul Contractului reprezintă lucrările de proiectare pentru reconstrucția clădirii nefinisate amplasate pe str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău, la valoarea de 312 000 lei. Contractul respectiv a fost ștampilat de către părțile contractante și semnat de persoanele împuternicite, și anume procurorul general – V. Balaban, șeful direcției administrativ-economice, M. Potoran, șeful secției finanțe și contabilitate – T. Sauca și SRL „Svetskii & Ingvar Motors”, reprezentată prin Președintele SRL „Svetskii & Ingvar Motors” – Pavel Adamciuc, arhitectorul principal – Victor Sava, contabilul-șef Neli Parutenco. De asemenea, pe contract sunt aplicate două semnături neidentificate și ștampila Trezoreriei Teritoriale Chișinău cu data de 16 dec 2005.

Fila 98 reprezintă **Darea de seamă privind procedura de achiziție nr. 31/434 din 05.12.2008 la Licitația publică nr. 1645/08 din 15.10.08.** Beneficiarul licitației Procuratura Generală a R.M., obiectul achiziției: executarea lucrărilor de montare a rețelelor ingineresti interne în clădirea Procuraturii Generale a R.M. din str. Alexandru cel Bun, 100. Agenții economici, care au procurat documentele de licitație în perioada 26.09.08 – 30.09.08. pentru participare la licitație sunt: 1. SRL „Trivimol”; 2. SRL „Forcon-Plus”; 3. SRL „Anturaj-Ecoterm”; 4. SRL „Proterm-Grup”; 5. SRL „Termoclima”.

În urma examinării minuțioase a propunerilor participanților la licitație au fost respinse următoarele oferte: 1. SRL „Forcon-Plus”; 2. SRL „Anturaj-Ecoterm”; 3. SRL „Proterm-Grup”.

Conform Dării de seamă respective, grupul de lucru a decis, câștigător al concursului pentru executarea următoarelor lucrări:

- a) montarea rețelei de încălzire – 1712560,57 lei

b) montarea conductei de apă, canalizare și incendiare 1017496,68 lei

c) montarea centralelor termice – 1727266,22 lei

a fost numită SRL „Trivimol”,

pentru executarea

d) lucrărilor de electromontaj – 4251135,00 lei

a fost numită SRL „Termoclima”.

Darea de seamă a fost semnată de către Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Sauca, Nina Bîtcă, Ion Viciu, V. Pană, G. Oltean și aplicată ștampila Procuraturii Republicii Moldova, secția finanțe și gospodărie.

Fila 101 – 106 reprezintă **Procesul – verbal de recepție a lucrărilor executate pe octombrie an 2006**, întocmit de către Antreprenorul SRL „Biox-Comerț” în persoana directorului Ion Balan și aprobat de către investitorul Procuratura Generală a Republicii Moldova în persoana procurorului general al Republicii Moldova – Valeriu Balaban. Obiect procesului-verbal este reconstrucția capitală – bloc administrativ str. Alexandru cel Bun, 100 or. Chișinău, Bloc nr. 1 – lucrări de demolare. Procesul-verbal respectiv este divizat în 69 pct. Procesul-verbal este ștampilat și semnat de către SRL „Biox-Comerț” în persoana directorului Ion Balan și aprobat de către investitorul Procuratura Generală a Republicii Moldova în persoana procurorului general al Republicii Moldova – Valeriu Balaban, de asemenea este aplicată ștampila și semnătura lui Doni Valeriu – responsabil tehnic și încă două semnături neidentificate.

Fila 111 reprezintă **Acordul Adițional nr. 464 la contractul nr. 31/297 din 10.05.2006, încheiat în mun. Chișinău la 18.12.2006.**

Acordul respectiv este încheiat între furnizorul SRL „Biox-Comerț” în persoana directorului Ion Balan și beneficiarul Procuratura Generală a Republicii Moldova în persoana procurorului general al Republicii Moldova – Valeriu Balaban.

Prin acordul respectiv se modifică art. 4.1. suma contractului se majorează cu 462189,55 lei, art. 243.04. pentru demolarea blocului nr. 1 a clădirii din str. Alexandru cel bun, 100. Suma totală a contractului constituie 17510189,55 lei (Șaptesprezece milioane cinci sute zece mii lei una sută optzeci și nouă lei 55 bani). Codul obiectului 1060.

Pe acordul respectiv lipsesc semnăturile și ștampilele.

Fila 125 - 126 reprezintă **Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la proiectul de execuție** „Reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun, 100, ***** (compartimentul - arhitectura)”. Raportul de verificare este ștampilat și semnat de către directorului-manager Direcției Verificare și expertizare a proiectelor de construcții - Valeriu Verstiuc și șeful secției ***** Popov.

Concluziile raportului sunt următoarele: „Se poate aprecia că soluțiile de arhitectură adoptate în proiectul „Reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun, 100, *****” satisfac condițiile de funcționalitate, care s-au aprobat de beneficiar. Cu ocazia verificării acestei faze a proiectului s-au făcut propuneri privind unele soluții de detaliu alternative, care în opinia sa pot aduce unele avantaje structurale sau de execuție. Aceste sugestii s-au transmis direct autorului proiectului. În concluzie, față de considerentele expuse în raport apreciem că proiectul de arhitectură satisface condițiile impuse de reglementările în vigoare. Ca urmare, se poate trece la proiectarea următoarelor compartimente ale proiectului, care se vor prezenta pentru verificarea în ordinea stabilită. ”

*Fila 127 reprezintă Procesul-verbal intermediar de predare-recepție a produsului tehnico-științific întocmit la contractul nr. 31/367 din 25 iulie 2006, întocmit de către Beneficiar – Procuratura Generală a Republicii Moldova în persoana procurorului general Valeriu Balaban și Antreprenorul – S.A. închisă „S.B.i.” în persoana președintelui consiliului de administrare – Semco A. Părțile au întocmit procesul-verbal respectiv prin care confirmă că „documentația de proiect „Reconstrucția clădirii nefinisate, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, 100, *****” corespunde nivelului tehnico-științific și buneii calități. Conform contractului Beneficiarul a achitat avansul în sumă de 134850 lei. În I etapă de proiectare a fost elaborată partea constructivă la blocurile 2B și 4.”*

Procesul-verbal a fost ștampilat și semnat de către președintele consiliului de administrare al S.A. închisă „S.B.I.” – Semco A. (f.d.42-54, vol. XI).

Proces-verbal de cercetare din 14.08.2017, prin care s-au examinat :

Documentele care confirmă angajarea, stimularea, sancționarea și eliberarea din funcție a cet. Crigan Boris, Savca Tudor, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin în perioada comiterii infracțiunii (f.d. 163-246, Vol. III).

Proces verbal de ridicare și cercetare a documentelor din 10.10.2017, conform căruia a fost ridicat de la SRL „Print imobil” documente care confirmă faptul, că la data de 22.07.2009 au fost nimicite un șir de documente în legătură cu expirarea termenului de păstrare a acestora la persoana juridică menționată, inclusiv Raportul de evaluare nr.AB 311/03 din 29.12.2003, precum și alte acte care confirmă decesul evaluatorului Tcaci Nicolae (f.d.60, Vol. XIV).

Alte mijloace materiale de probă:

Fotografii anexate de Balan Ion (f.d.161-283, vol. XIII);

Documente anexate de Untilov Arsenie (f.d.228, vol. XIV; f.d.118-122, vol. XVII);

Hotărârea Curtii de Conturi nr.38 din 04.06.2010 prin care a fost aprobat Raportul privind auditul regularității pe anul 2009 și a utilizării mijloacelor financiare publice în anii 2007-2008 la Procuratura Generală;

Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”;

Scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004 întocmită de Procuratura Generală în adresa Guvernului Republicii Moldova, contractul nr. 64-7 de achiziționare a mărfurilor din 15 apr***** 2005 și acordul adițional la acesta;

Raportul de expertiză nr.114-1-**06/t din 24.03.2006*** întocmit de Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții precum și suplimentul la acest raport din data de 30.05.2006;

Contractul de antrepriză nr. 31/297 din 10 mai 2006 încheiat între Procuratura Generală și SRL „Biox Comerț”;

Facturi fiscale de achitare a serviciilor prestate către Procuratura Generală de către SRL „Biox-Comerț” și altele.

Totodată, partea apărării a prezentat instanței probe întru susținerea poziției de nevinovăție, după cum urmează:

Declarațiile martorului Stoianoglu Alexandr potrivit căroră, este cunoscut cu toți inculpații prezenți în sală. A activat în perioada 2001-2006 în calitate de vice-Procuror General, inclusiv și în perioada când domnul Balaban exercita funcția de Procuror General,

respectiv și alți colegi, care ocupau diferite funcții din cadrul Procuraturii Generale. Boris Crigan fost șef de secție, Savca șef contabil, Mihai Potoran șeful direcției din cadrul Procuraturii Generale. Nu îl cunoaște pe domnul Balan. Cu Untilov a avut o întâlnire sau două, a purtat discuții despre căutarea încăperilor pentru Procuratura Generală. Unele subdiviziuni ale Procuraturii Generale au fost amplasate pe str. Ștefan cel Mare, procuraturile militare inclusiv și secțiile au fost amplasate în alte sedii. Procuratura a avut nevoie de spațiu numai pentru ridicarea eficienței.

Înainte ca Balaban să devină Procuror General, și atunci el a început negocierile despre clădirea care se afla în curtea Procuraturii Generale, str. Alexandru cel Bun. În vara 2003, a primit un telefon de la paza Procuraturii Generale, paznicul i-a spus că la intrarea Procuraturii Generale sunt câțiva oameni care vor să intre în curtea Procuraturii Generale, să vadă clădirea nefinisată. Ei au dat acces acestor oameni, și a dat indicație ca acești oameni să fie însoțiți pe teritoriul lor. El fiind la etajul 4, a observat 3-4 bărbați în curtea Procuraturii Generale, examinau clădirea nefinisată. Erau niște oameni, potențiali cumpărători ai acestei clădiri, dar nu cunoaște ce persoane erau. El pe cineva din secțiile Procuraturii Generale, a rugat să clarifice cine este stăpânul clădirii. Concretizează, că toate aceste acțiuni le-a întreprins înainte de venirea lui Balaban în funcția de Procuror General. A doua zi o persoana, pe nume Petrov, i-a spus că el a comandat construcția clădirii respective, și a intrat în litigii civile cu compania de construcții, în litigiile respective a avut pierderi de cauze până la Curtea Supremă de Justiție. A ordonat identificarea antreprenorului clădirii respective, în urma identificării s-a stabilit a fi Untilov, un bărbat în vârstă cu experiență. Domnul Nicolaev tot a activat în cadrul Procuraturii Generale, nu ține minte ce funcție atunci avea, într-o secție legată de gospodărie.

Cu Untilov a discutat despre clădirea nefinalizată, Untilov a spus că nu are nevoie de clădirea respectivă, și că a construit-o pentru alte întreprinderi. Din cauza neachitării datoriilor cu beneficiarul, și a înaintat acțiune în judecată, unde a câștigat litigiul, și a devenit proprietarul clădirii respective. L-a întrebat pe Untilov dacă este gata pentru a ceda clădirea respectivă pentru Procuratura Generală, el a spus că nu are importanță, și că are nevoie de bani. Ulterior a mai avut o întâlnire cu el și i-a spus că se va adresa la Guvernul Republicii Moldova și vor căuta soluții. Despre acest fapt i-a povestit lui Diacov, care activa în Secția de Supraveghere a Urmăririi Penale din cadrul Procuraturii Generale. Și i-a explicat că pot rezolva această problemă doar cu suportul Guvernului. Diacov, având niște relații personale cu Tarlev, a propus o întâlnire cu dânsul, i-a raportat despre aceasta procurorului general Vasile Rusu, care a acceptat întâlnirea cu domnul Tarlev. I-a prezentat toată informația referitor la clădirea din Procuratura Generală pe atunci, de pe str. Bănulescu Bodoni, și i-a explicat necesitatea domnului Tarlev, lărgirii spațiilor, având în vedere că s-au majorat statele de personal și numărul secțiilor și direcțiilor din cadrul Procuraturii Generale. Lui Tarlev i-a prezentat informația despre amplasarea secției Procuraturii Generale de pe str. Ștefan cel Mare 73, și i-a explicat în cazul rezolvării problemei cu clădirea nefinisată, ei vor elibera încăperile din str. Ștefan cel Mare 73, și atunci guvernul ar putea organiza niște oficii pentru instituțiile statului sau chiar chirie. Tarlev a susținut această idee, și a spus că va da niște indicații pentru studierea situației și apoi va veni cu niște soluții. Peste 3 luni, Balaban a devenit Procuror General, el (martorul) încă o dată a ridicat problema respectivă, și i-a spus că a avut întâlniri cu Tarlev, și crede că atunci a fost dispusă crearea unei comisii pentru

studierea acestei situații. După venirea lui Balaban, activitatea în această direcție a devenit mai eficientă. A mai avut încă o întâlnire cu reprezentanții comisiei din partea guvernului, erau reprezentanții Ministerului Finanțelor, Cancelaria de stat, Ministerul Construcțiilor, și numai atunci a fost adoptată o decizie generală despre achiziționarea clădirii respective nefinisate. Mai mult cu Untilov, nu a avut întâlniri. Știe că toate negocierile, tranzacțiile, au fost făcute la nivelul Guvernului cu întreprinderea lui Untilov.

A fost surprins când a aflat că Untilov a fost învinuit pe dosarul respectiv.

La sfârșitul anului, când a fost format bugetul, el a fost responsabil pentru elaborarea, promovarea și executarea bugetului. Ei nu aveau bani, banii erau doar pentru salariu. Numai după rectificarea bugetului la nivelul bugetului de stat au fost niște venituri suplimentare, atunci a fost eliberată o sumă de bani pentru cumpărarea clădirii respective.

La întrebarea avocatului Ion Vîzdoagă a clarificat că membrii comisiei erau: reprezentanții Ministerului Finanțelor, reprezentatul de la departamentul construcțiilor și reprezentanții ai Cancelariei de Stat, crede că erau și reprezentanți și din Procuratura Generală, dar nu cunoaște cine.

În vara 2003, când a vorbit cu antreprenorul, antreprenorul Untilov i-a spus că este gata să cedeze clădirea respectivă la suma care a câștigat-o în instanța de judecată. Nu a discutat cu Untilov despre suma cu care dânsul era de acord să cedeze clădirea pentru Procuratura Generală. Doar că, Untilov a indicat că își dă bine seama de faptul că Procuratura Generală nu dispune de sume mari de bani, cum nici Guvernul RM, pe de altă parte, își dă bine seama că, acea clădire din curtea Procuraturii Generale nu o să o dorească nimeni să o procure înafara de Procuratura Generală, de aceea a spus că o va ceda cu o sumă egală cu cheltuielile pe care le-a suportat. Ulterior a aflat că suma contractului de achiziție a clădirii a fost de 8-9 milioane de lei. Discutând între ei, au concluzionat că prețul este ieftin, mic și convenabil deoarece în acea perioadă de timp, doar terenul pe care era amplasată construcția nefinisată, conform prețului de piață era aproximativ 8-9 milioane de lei, chiar poate și mai mult.

Ei au căutat și alte soluții pentru identificarea spațiilor suplimentare pentru Procuratura Generală, dar nu au găsit nimic. Chiar și în timpul prezent, Procuratura Generală are nevoie de această clădire, însă la momentul de față la fel clădirea din str. Alexandru cel Bun 100 nu este finisată, chiar un an sau doi în urmă a discutat despre necesitatea solicitării de la Guvern a anumitui suport pentru finisarea lucrărilor de construcție a acestei clădiri și amplasarea în acele sedii a Procuraturilor sectoriale din Chișinău. A avut intenția și scopuri însă nu le-a dus până la capăt. Pentru Procuratura Generală era o variantă comodă, având în vedere că clădirea era în curte.

Cunoaște că și la momentul de față clădirea de pe str. Alexandru cel Bun 100 se află la balanța Procuraturii Generale.

În exercitarea funcției sale în calitate de Procuror General, a fost creat un grup de lucru și a dat indicațiile Direcției Financiare din cadrul Procuraturii Generale pentru inventarierea clădirii din str. Alexandru cel Bun 100. Ei au adresat o cerere la Oficiul Cadastral Teritorial pentru evaluarea clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, a primit un răspuns formal că clădirea nu este finalizată și nu poate fi evaluată, pe urmă a ridicat baza normativă și a ajuns la concluzia că Oficiul Cadastral are dreptul de a evalua clădirea nefinalizată și a expediat o

altă scrisoare la Oficiul Cadastral și nu a primit răspuns la acea scrisoare. În ultimii 4-5 ani, chiar mai mult, în această clădire nu a fost făcut nimic, adică nu a fost finisată reparația.

După 3 luni de la numirea sa în funcție, activitatea a fost paralizată din cauza pandemiei.

Proiectul de reconstrucție a fost făcut după cumpărare clădirii respective. La etapa procurării acestei clădiri, responsabil pentru reconstrucție era Direcția condusă de Potoran, din cadrul căruia făcea parte și Nicoalev.

Toate întrebările referitor la reconstrucția clădirii se discutau la Adunările cu Procurorul General, în care făceau parte și adjuncții procurorului general. La aceste ședințe, permanent participa Crigan, Potoran și Nicoalev – responsabil tehnic.

Nu a participat la organizarea tenderului pentru identificarea antreprenorilor la reconstrucția clădirii. Acel tender nu cunoaște cine l-a câștigat. **Ține minte că Ministerul Finanțelor a întocmit proiectul contractului de achiziții**, reieșind din bugetul pe care îl putea oferi și specificul achitării sumelor bănești, pentru procurarea clădirii. Toate acțiunile, în vederea achiziționării și ulterior reconstrucției clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, se coordonau atât pe intern în Procuratura Generală cu reprezentanți competenți cât și pe extern, cu alte instituții specializate. Toate acțiunile au fost trecute prin controlul Trezoreriei de Stat și Agenției Achiziții Publice.

Clădirea s-a cumpărat în 2004, ultimele lucrări de reconstrucție au avut loc până în 2006. Tot ce era legat de cumpărare, a fost făcut conform legislației. Din 2004-2006, nu ține minte dacă Curtea de Conturi sau Direcția Financiară din Ministerul Finanțelor au făcut control la Procuratura Generală referitor la utilizarea banilor din bugetul de stat pentru reconstrucția clădirii. Stie cu siguranță, că niciodată nu au fost depistate careva încălcări.

În 2009 a fost avocat la Biroul creat de dânsul. Când el a devenit deputat, Procurorul General era Zubco. Toate documentele elaborate din cadrul Procuraturii Generale, de la proiect până la adoptare, treceau toate etapele de verificare și contrasemnarea șefilor direcțiilor responsabile, ulterior toți vice procurorii generali și ajungeau la masa procurorului General. Coordonarea nu era formală, el personal discuta cu responsabilii pentru acțiunile respective, inclusiv și cu contabilul șef, după care, studiind materialele de semnat și le transmitea mai departe Procurorului General.

Lucrările în natură erau verificate de Nicolaev, crede că el era responsabil pentru aceasta. Tine minte că în cadrul discuțiilor, a avut cazuri când Procurorul General nu a acceptat niște acte de executare a lucrărilor și a indicat verificarea suplimentar calitatea executării lucrului. În 2005-2006 s-au petrecut asemenea situații de 2-3 ori.

Uneori la Balaban apăreau întrebări de la persoanele responsabile referitor la executarea lucrărilor de reconstrucție, puteau interveni aceste întrebări și de la dânsul (martor) și de la alți adjuncți, la care persoanele responsabile nu aveau un răspuns clar, convingător, fapt pentru care Procurorul General dădea indicații la verificarea repetată a lucrărilor sau a materialelor de construcție pentru lucrările executate. Balaban niciodată nu a luat nici o decizie referitor la lucrări pentru reconstrucție, unipersonal. Toate deciziile, au fost discutate la ședințele pe care le aveau împreună cu procurorul general.

Concretizează ca s-au adresat cu solicitare la Organul Cadastral pentru evaluarea costului clădirii, de pe Alexandru cel Bun 100, la momentul actual.

Procuratura Generală, la moment are un litigiu civil. În prezent în prima instanță cu antreprenorul care a executat lucrările de reconstrucție care nu are o hotărâre definitivă. Crede că șeful întreprinderii cu care Procuratura Generală avea litigiu este Balan.

Examinând materialele cauzei civile a ajuns la concluzia că cerințele din cereri a antreprenorului nu sunt întemeiate. Antreprenorul a adus în judecată Procuratura, pentru că Procuratura nu a achitat datoriile care s-au format după volumul de lucru executat. Actele de primire de predare de lucrurilor au fost semnate, pentru acest pretenții de 2 milioane de lei, de reprezentanții Procuraturii Generale. Dar datoriile s-au format din 2009-2010 și nu în perioada 2004-2006. Actele de primire - predare a lucrărilor în perioada de 2005-2006 erau semnate probabil de către Potoran și Nicolaev, reieșind din funcțiile pe care le ocupau la acel moment.

La întrebarea avocatului Mihai Lupu a menționat că în perioada cât el a executat funcția de adjunct al Procurorului General, conducerea Procuraturii Generale nu avea nici o influență asupra comisiei de licitație.

Nu a auzit ca reprezentantul companiei care a reconstruit clădirea ar fi participat cu propunerea la procurarea clădirii date.

Nu crede că cineva din reprezentații Procuraturii Generale ar fi avut careva negocieri sau întâlniri cu antreprenorul care a executat lucrările de reconstrucție. Procuratura Generală avea cu totul alt scop și anume finalizarea clădirii pentru amplasarea structurilor Procuraturii Generale.

În perioada 2004-2007, Gurbulea Valeriu a ocupat funcția prim Vice Procuror General și cunoaștea despre toate acțiunile care au fost făcute la procurare și repararea clădirii respective, deoarece participa la adunările respective ca și dânsul (martorul).

Toate procedurile de achiziție a materialelor de reconstrucție au fost petrecute în conformitate cu legislația în vigoare pe atunci, coordonate cu instituțiile din cadrul Ministerului Finanțelor și Agenția Achiziții Publice, după care luată la balanța Procuraturii Generale.

A fost informat în perioada cât a executat funcția de Procuror General despre existența expertizelor prezentate de antreprenor în instanța de judecată, în vederea constatării executării cărorva lucrări.

La întrebarea inculpatului Balaban Valeriu a clarificat că odată cu venirea la funcția de Procuror General, domnul Balaban, dânsul a venit cu propunerea și a fost creat Consiliul pe lângă Procurorul General, din care făceau parte: 3 vice procurori generali, șeful aparatului Procurorului General și Șefii Direcției Principale. Acest Consiliu nu era prevăzut de lege însă era funcțional și se ocupa cu întrebările cele mai stringente apărute pe ordinea de zi a Procuraturii Generale, ședințele căruia se organizau săptămânal. A fost instituit și Colegiul Procuraturii Generale, care era deja prevăzut de lege. Din Colegiu Procuraturii Generale făceau parte: adjunctii Procurorului General, Procurorul mun. Chișinău, procurorul UTA Găgăuzia, Procurorul Militar.

Secția Audit Intern a fost creată, și verifica cheltuielile care avea Procuratura Generală, procuraturile teritoriale. Dar nu ține minte cine a făcut parte din cadrul acestei Secții. Secția a fost creată, după venirea lui Balaban. După crearea Aparatului Procurorului General, au fost adoptate multe acte normative interne.

Declarațiile martorului Pană Viorel potrivit cărora, nu cunoaște cazul dat.

În perioada 2004-2006 a fost consultant principal al Direcției Investiții Publice din cadrul Ministerului Finanțelor. În anul 2006-2007, documentele ce țin de reconstrucția sediului de pe str. Alexandru cel Bun 100 au fost examinate de către Direcția la care activează. El personal examina documentele, după care le prezenta șefului de direcție, Lilian Bînzaru. La momentul de față Lilian Bînzaru nu mai activează, este la pensie. De către beneficiarul principal, Procuratura Generală erau prezentate ordinele de plată pentru achitarea lucrărilor de reconstrucție și documentele confirmative. Sarcina direcției era **verificarea camerală** și înaintarea acestor spre plata Trezoreriei de Stat, bugetul de stat. Dacă cu verificare camerală era totul în regulă, ei înaintau ordinele de plată Trezoreriei de Stat. Nu își aduce aminte în câte etape a fost finanțată Procuratura. De către beneficiar urmau a fi prezentate următoarele documente: se anexau actele de recepție a lucrărilor, aprobate de către antreprenor și de către beneficiar care confirmau suma solicitată spre finanțare.

Nu ține minte dacă din partea Ministerului Finanțelor în acea perioadă de timp, s-a refuzat finanțarea pe obiectul respectiv, știe doar că , în situația în care actele nu sunt complete anexate, putea fi refuzată finanțarea pe un anumit obiect sau pe o anumită perioadă.

Conform legii care acționa pe atunci, prezența reprezentatului Ministerului Finanțelor la procedura de licitație era obligatorie, la cazul respectiv, nu ține minte dacă a participat el sau un alt reprezentant al Ministerului Finanțelor.

Potrivit art. 13 din Legea 721 cu privire la calitate în construcții din 1986, se interzice orice construcție sau reconstrucție fără un proiect verificat și expertizat. În cazul dat având în vedere participarea obligatorie a reprezentatului Ministerului Finanțelor la licitația de reconstrucție a edificiului, reprezentantul Ministerului în mod obligatoriu nu putea semna procesul verbal de adjudecare fără existența unui proiect verificat și expertizat. Dar nici beneficiarul nu putea începe careva lucrări de reconstrucții, în lipsa unui proiect, care condiționa anumite proceduri: cum ar fi întocmirea caietului de sarcini.

Participarea reprezentatului Ministerului Finanțelor la licitație, se consemnează în procese verbale. Copiile de pe aceste procese verbale se păstrează la Minister, pare-i-se 5 ani. Având în vedere expirarea unui termen mai mare, aceste procese verbale au fost nimicite. Informația sus indicată nu se dublează nicăieri la Minister doar poate fi păstrată de către beneficiar, cazul dat la Procuratura Generală. Câțiva ani în urma, Procuratura Generală s-a adresat la Ministerul Finanțelor cu solicitarea de a-i fi prezentate actele aferente finanțării reconstrucției sediului de pe str. Alexandru cel Bun 100, la care a răspuns că tot dosarul a fost nimicit în urma expirării termenului de păstrare. A anexat și procesul verbal de nimicire.

A interacționat în procesul de finanțare a reconstrucției clădirii de pe str. Alexandru cel Bun 100, cu domnul Savca, care este prezent în sală. Savca la acel moment era contabil șef sau șeful Secției Direcției Finanțe. Orice interacționare cu agentul economic era interzisă, ei lucrau doar cu beneficiarul. Chiar și dacă agentul economic se prezenta la Ministerul Finanțelor, el trebuia să fie însoțit de beneficiar, era o regulă nescrisă. Nu ține minte cine era agentul economic care a câștigat acea licitație. **Pe domnul Balan îl cunoaște, l-a văzut la Ministerul Finanțelor, dar nu poate să spună pe cine reprezenta.** Dar în legătură cu reconstrucția edificiului de pe str. Alexandru cel Bun 100 cu domnul Balan nu a avut careva întrevederi fără domnul Savca.

În 2009 probabil a existat o Hotărâre a Curții de Conturi, care în urma unui raport a constatat procurarea dar neutilizarea unor materiale de construcție, și la sigur la acele materiale era parchet, de aici deduce faptul că erau lucrări de finisare, posibil că a mai continuat finanțarea dar cam la această stadiu s-a finisat finanțarea. **Alocațiile financiare nu erau pe contul Procuraturii, acestea erau în bugetul de stat, și în baza ordinului de plată prezentate de Procuratura Generală erau finanțate direct din buget către antreprenor.**

Nu ține minte ce sumă exactă a fost finanțată Procuraturii Generale pentru reconstrucție. În cadrul elaborării legii bugetului, Procuratura venea cu propunere, și în baza propunerii era inclusă în proiectul legii bugetului, care era adoptată ulterior. Derularea proiectului de reconstrucție a început după anul 2004, deoarece el lucrează la Minister după anul 2004, dar exact în ce an nu poate spune. La sigur în jur de 3 ani a fost finanțat.

Anumite achitări în avans puteau fi efectuate, deoarece legea bugetului prevedea achitarea prealabilă până la 30 de procente din limita stabilită pe obiectiv. Pe acest proiect, responsabil de procurarea materialelor era antreprenorul. La prezentarea anumitor lucrări nu era necesar prezența obligatorie a concluziilor experților. Nu ține minte dacă au fost sau nu modificări-rectificări, la limitele de finanțare a obiectului din Alexandru cel Bun 100, dar în principiu puteau fi. Procesul verbal de recepție finală a anumitor lucrări urmau să fie semnate de către antreprenor, din partea beneficiarului era ștampila Procuraturii. Atât timp cât era pusă ștampila, nu conta cine a pus semnătura.

Emitea un aviz de verificare care era semnat de executor și aprobat de șeful direcției, era aplicată semnătură pe verso la documentul de plata, în cazul în care avizul era pozitiv. Pe procesele verbale de recepție a anumitor lucrări, beneficiarul punea semnătura la sfârșitul ultimei pagini, fiindcă la ultima pagina era suma finală a actului de recepție. Atât timp cât era o semnătură și ștampila beneficiarului, pentru ei nu conta cine a semnat actul.

Nu cunoaște dacă Ministerul Finanțelor a avut un litigiu în privința finanțării, nefinanțării acestui obiect. La momentul procurării acestui obiect, el personal nu a participat la licitația de procurare.

La întrebarea inculpatului Balaban Valeriu concretizat că în cadrul Ministerului Finanțelor, la acea perioadă era creat grup de lucru cu privire la investițiile publice care examinau propunerile de proiecte pentru finanțare și le înainta mai departe spre aprobare. Grupul de lucru era investit cu dreptul de a include un bun în portofoliul de investiții pentru aprobarea bugetului. De obicei președintele grupului de lucru era vice-ministru finanțelor.

În grupul de lucru mai intrau reprezentanții Cancelaria de Stat, Ministerul construcțiilor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului, Ministerul Economiei. Beneficiarul nu făcea parte din grupul de lucru și nu avea atribuții la decizia acestui grup de lucru, ei veneau doar cu propuneri. Beneficiarul din momentul includerii bunului în portofoliu, nu avea careva atribuții sau influență nici ulterior până la adoptarea legii bugetului, venea doar cu propuneri. Identificarea bunului pentru construcție și reconstrucție se punea în sarcina beneficiarului. În portofoliu de investiții nu puteau fi incluși bani pentru procurarea bunului. În portofoliul de investiții au fost incluse surse financiare pentru reconstrucția obiectului și nu pentru procurare.

Din anul 2009, după ce s-a pronunțat Curtea de Conturi cu raportul de constatare neutilizării materialelor procurate, către Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală nu a mai venit cu propuneri, solicitări pentru continuarea finanțării lucrărilor de reconstrucție la

imobilul din str. Alexandru cel Bun 100. Cunoaște doar că între Procuratura Generală și antreprenor s-au inițiat litigii civile. Nu ține de competența grupului de lucru verificarea stării din Oficiu.

În afara de raportul Curții de Conturi la lucrările de reconstrucție a edificiului dat, puteau fi controlate și de alte structuri de control, cum ar fi Inspeția Financiară din cadrul Ministerului Finanțelor, Inspeția în Construcții. În cazul în care se solicită suportul specialiștilor din cadrul Inspeției în Construcții la verificarea documentelor, Curtea de Conturi invită și specialiști din Inspeția în Construcții, pe care le raporta în decizii sau raporturi. Inspeția în Construcții are competența de verificare a actelor de recepție de îndeplinire a lucrărilor în construcție.

La acel moment, inspeția în construcții și inspeția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor, avea competența de a verifica dacă banii din buget s-au folosit conform destinației și dacă corespund realității cheltuielilor de facto, conform volumului de lucru în realitate.

Declarațiile martorului Postovan Dumitru, potrivit cărora din persoanele prezente în sală cunoaște pe Crigan, Balaban, Savca, pe ceilalți nu îi cunoaște. Pe Crigan și Savca îi cunoaște activând în Procuratura Generală, iar pe Balaban l-a cunoscut după ce a devenit Procuror General.

Nu este la curent, dacă după plecarea sa din sistem și alți procurori generali au depus eforturi pentru a obține clădirea din str. Alexandru cel Bun, dar era o necesitate actuală de a obține. Ulterior a aflat că Guvernul a transmis clădirea Procuraturii. ***În timpul activității Procurorului General Vasile Rusu, s-a abordat problema transmiterii clădirii respective.*** Ulterior s-au executat și careva reconstrucții însă nu cunoaște pe timpul activității cărui Procuror General. Nu cunoaște despre careva încălcări la probleme de reconstrucție a clădirii din str. Alexandru cel Bun 100.

În perioada 1990-1994 deținea funcția de procuror al RM. În perioada 1994-1998 a fost Procuror General al RM. Sediul Procuraturii Generale din str. Bănulescu Bodoni în perioada în care el exercita funcția de Procuror General era insuficient ca spațiu pentru toate subdiviziunile Procuraturii Generale.

În 1974 a fost construită Procuratura de pe str. Bănulescu Bodoni, dar nu era de ajuns spațiul nici chiar și în perioada sovietică. În 1989, lor le revine Procuratura Ecologică, care până atunci nu era. Procuratura trebuia să o lărgască personal, dar nu s-a reușit acest scop. Cu încuviințarea Procuraturii Uniunii trebuia să se lărgască, garajele din ogradă și clădirile auxiliare din curte trebuiau distruse.

Clădirea din str. Alexandru cel Bun era în vecinătate cu ograda Procuraturii Generale din str. Bănulescu Bodoni, era după gard, și din partea administrației Procuraturii Generale au fost tentative ca clădirea din str. Alexandru cel Bun 100 să fie transmisă în posesia procuraturii și Procuraturii Generale. ***De mai multe ori a solicitat guvernării ca clădirea din str. Alexandru cel Bun să fie transmisă în posesia Procuraturii Generale, însă de fiecare dată primea un răspuns negativ, motivat din lipsa mijloacelor financiare prevăzute prin Legea bugetului pentru anul respectiv.*** În 1995 s-au operat modificări în legislația RM, care condiționa, angajarea mai multor procurori din cadrul Procuraturii Generale, ce reprezentau învinuirea în instanțele penale, și cărora li s-au atribuit mai multe obligațiuni

procedurale, în vederea susținerii acuzării în procesul penal. Au apărut noi subdiviziuni, atât în procesele penale legate de urmărirea penală generală, cât și conlucrarea cu organele Serviciului Vamal, organele fiscale, și alte organe cu o anumită competență atât în cauzele penale cât și în cele civile.

În anul 1995-1996 personal a fost în clădirea de pe str. Alexandru cel Bun 100, care era **ridicată și acoperită neavând instalate uși și ferestre. Clădirea din str. Alexandru cel Bun avea 4 etaje, era de o suprafață aproximativ 15x10 metri pătrați, și probabil era să fie suficientă, pentru instalarea tuturor subdiviziunilor Procuraturii Generale, care erau la acel moment, conform legislației în vigoare. Acea clădire, urma să fie reconstruită, deoarece era inițial construită pentru un alt scop decât cel administrativ.** Pentru a fi bine utilizată, urma să fie adaptată sub birouri și alte spații necesare în vederea activității subdiviziunilor Procuraturii Generale. Ulterior, după ce el a plecat din sistem, s-au operat și alte modificări în legislația RM în care s-au adăugat și alte direcții și subdiviziuni Procuraturii Generale care semnificativ au lărgit numărul angajaților Procuraturii Generale, și în acel caz, doar acea clădire din str. Alexandru cel Bun și str. Bănulescu Bodoni erau insuficiente.

Se cunoștea cu un fost deputat cu numele Ivanov, cu care împreună au activat în primul Parlament al RM. Dânsul era coproprietar al clădirii din str. Alexandru cel Bun 100. Întrebându-l despre ce intenționează să facă cu acea clădire, dânsul i-a comunicat că intenționează să o vândă. De aceea a și insistat în privința edificiului respectiv.

În acea perioada a activității sale, a abordat problema doar cu clădirea Alexandru cel Bun 100, deoarece în acea perioadă de timp era un deficit de clădiri, spații din domeniul public necesar pentru instalarea tuturor subdiviziunilor generale. Acel deficit de spații îl trăiau și alte instituții publice din domeniul justiției cât și Guvernul RM. În perioada anilor 2003-2009 activa la Curtea de Arbitraj. Nu a făcut parte din Comisia de lucru cu privire la evaluare clădirii din str. Alexandru cel Bun.

Când a plecat din funcția de Procuror General în 1998, clădirea din str. Alexandru cel Bun clădirea era la același grad de finalizare ca și anterior. În perioada 1998-2000 a activat la o firmă particulară.

Declarațiile matorului Diaconu Valeriu, potrivit cărora, pe toți inculpații prezenți în sală îi cunoaște, deoarece sunt foștii săi colegi. În Procuratura Generală în perioada de august 2004 - decembrie 2012 a activat în calitate de procuror Șef al aparatului Procurorului General. La moment activează la SA "Moldtelecom", direcția Securitate, Șef Secție.

Guvernul a transmis Procuraturii Generale clădirea pentru oficiu, să fie un complex a Procuraturii Generale. Edificiul de pe str. Bănulescu Bodoni 26, împreună cu clădirile de pe str. Alexandru cel Bun 100, care erau alături, gard în gard. Balaban Valeriu, povestea despre planurile în care clădire va fi amplasată. Chiar au mers împreună cu Balaban în clădirea respectivă, și au vizualizat unde să fie biroul Procurorului General, ș.a. În acea perioadă, era necesar procurarea unui asemenea edificiu, deoarece procuratura era divizată, și urma ca toate subdiviziunile să fie împreună. Necesitatea de a consolida toate procuraturile într-un bloc, era pentru a fi toți alături, să nu fie divizați prin tot orașul. Nu ține minte când a aflat despre edificiul din str. Alexandru cel Bun.

La acel moment nu cunoștea despre evaluarea necesității procurării și creării condițiilor în acel edificiu, nu a fost implicat în acel proiect. Documentele se pregăteau de subdiviziunea de bază, de Direcția Finanțe și Gospodărie. Șeful Direcției era Potoran. *Toate documentele în Procuratura Generală se pregăteau de subdiviziunea care era responsabilă, urma divizarea la adjuncții procurorilor și apoi nimereau pe masa Procurorului General.* Adjuncții Procurorului General la acel moment erau: Gurbulea, Stoionoglo și Oprea. *Concretizează că, documentele urmau avizarea la toți 3 adjuncți al Procurorului General, ulterior la dânsul (martor), iar ulterior ajungeau pe masa Procurorului General.*

Nu ține minte nimic concret pe careva acte sau contracte legate de edificiul din str. Alexandru cel bun 100. Ține minte că Procurorul General pe parcursul exercitării funcției sale pleca în deplasări în alte state, inclusiv și în deplasări îndelungate: SUA, Coreea de Sud, România, Ungaria, dar concret în ce perioada de timp și ani nu ține minte. Pe perioada absenței temporare în deplasări a lui Balaban, de regulă, funcția de Procuror General interimar o executa prim adjunct al Procurorului General, domnul Gurbulea. În cazul absenței lui Gurbulea, putea fi numită o altă persoană, cineva din ceilalți 2 adjuncți Oprea sau Stoianoglu. În perioada activității sale până în 2012, nu a cunoscut despre careva ilegalități legate de procurarea sau reconstrucția edificiului din str. Alexandru cel Bun 100.

Toată documentația din direcție pe care o pregătea se transmiteau la toți 3 adjuncți, apoi la dânsul, apoi la Procurorul General.

Documentele pentru licitație pentru procurarea, construcția și reconstrucția clădirii din str. Alexandru cel Bun 100, nu cunoaște cine le-a pregătit. Nu cunoaște cine a pregătit documentele de proiect.

În contractului nr. 64-7 de achiziționare a mărfurilor din 15.04.2005, pe prima pagină semnătura sa lipsește. Vede semnătura lui Gurbulea. Nici pe a doua pagină, și nici pe a 3 nu este semnătura sa.

După plecarea lui Balaban au continuat lucrările în edificiul de pe str. Alexandru cel Bun 100, dar s-a stopat în timpul exercitării activității Procurorului General Gurbulea Valeriu.

Reconstrucția edificiului din str. Alexandru cel Bun 100, nu s-a finisat nici până în prezent. Probabil în perioada 2007-2009 s-a stopat reconstrucția, la ce stadiu nu cunoaște. Nu cunoaște cu ce documentație s-a stopat reconstrucția edificiului Alexandru cel Bun 100.

În Procuratura Generală erau responsabilitățile puse pe zone teritoriale. Aceste zone erau 3 după numărul adjuncților procurorului general. Pentru zona Nord era responsabil Oprea, pentru zona Sud era Stoionoglo, și zona centru responsabil era Gurbulea. Ei coordonau activitatea generală pe zona respectivă, și pe toată Republica fiecare din ei, coordona activitatea pe domeniile din care făceau parte. Fiecare din ei, conducea și era responsabil de toată activitatea Procuraturilor pe zona respectivă. Potrivit instrucțiunii cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele de procuratură, se ținea modalitatea și mecanismul elaborării, coordonării și avizării documentațiilor direcțiilor din cadrul Procuraturii Generale de către adjuncții Procurorului General și Procurorul General. Această instrucțiune era elaborată din 2004, probabil și a suferit careva modificări până în 2012, până când a plecat din Procuratură.

A fost eliberat din funcție, pentru lipsa nemotivată din serviciu. Prin hotărârea instanței de judecată a fost restabilit în funcție. Hotărârea instanței a fost anulată de Curtea de Apel.

În funcția sa, în calitate de șef al aparatului al Procurorului General, intrau următoarele atribuții: coordonarea activității tuturor subdiviziunilor care intrau în componența aparatului Procurorului General și controlul activității acestuia.

Direcția Financiară Economică condusă de Potoran, era în coordonare și subordinea lui Stoianoglo.

Primul adjunct al Procurorului General, domnul Gurbulea era responsabil de Urmărirea Penală pe toate cauzele a tuturor procuraturilor din RM. Oprea era responsabil de domeniul susținerii acuzării de stat în instanțele de judecată și participarea procurorului în acțiunile civile și cauze contravenționale. ***Stoianoglo era responsabil de domeniul controlul executării legislației de către organele de stat, întreprinderi și organizații, pe lângă atribuțiile respective, era responsabil și de direcția financiar-economică a Procuraturii Generale.***

Savca în acea perioadă era contabil șef. Șeful lui nemijlocit era Potoran. Iar șeful lui Potoran nemijlocit era Stoianoglo.

Pe Balan Ion îl cunoaște ca fiind un conducător al unui agent economic, ce gestiona și presta servicii a cantinei în incinta Procuraturii municipale, ulterior și în Procuratura Generală. Nu cunoaște dacă Balan Ion avea careva tangențe cu activitatea legată de edificiul Alexandru cel Bun, 100.

Explică că în direcția condusa de Potoran, erau 2 secții: secția de contabilitate condusă de Savca, și secția legată de „gospodărie ” condusă de Crigan. Crigan și Savca erau subalternii lui Potoran.

Declarațiile martorului Tarlev Vasile, potrivit cărora cunoaște toți inculpații prezenți în sală. Îl cunoaște pe Balaban Valeriu în legătură cu proiectul din str. Alexandru cel Bun 100, iar pe ceilalți inculpați îi cunoaște în alte condiții nelegate de acest proiect. Valeriu Balaban a exercitat funcția de Procuror General în perioada 2003-2006. În perioada dată cât Balaban Valeriu era Procuror General, el activa în calitate de Prim Ministru din data de 19 aprilie 2001-30 martie 2008.

Autoritățile publice, aveau probleme cu oficiile, imobilele, condițiile de activitate, practic majoritatea absolută a organelor publice, inclusiv judecătoriile, procuratura etc. Mai mult ca atât, procurorul General Valeriu Balaban, a fost unul din pușinii conducători ai Procuraturii Generale, care s-a străduit să creeze condiții de activitate a Procuraturii Generale. Pe acest caz, la inițiativa Procuraturii, a fost creat un grup de lucru, la indicația sa în calitate de Prim Ministru, pentru analiza situațiilor și condițiilor de activitate, atât a Procuraturii Generale în capitală cât și cele raionale, pentru a afla situația reală, a lua la evidență organul respectiv. Asa cum în alte situații, și procuratura activa , iar edificiile nu erau cunoscute. În acest grup de lucru, au fost incluși specialiști din diferite organe publice, responsabile. Una din concluziile a fost că condițiile de activitate a aparatului central a Procuraturii Generale, nu corespunde cerințelor, unde mai multe secții, direcții activau pe diferite adrese, la o distanță mare una de alta, și în opinia specialiștilor nu erau operaționale sau eficiente, așa cum se cerea. O altă concluzie a comisiei a fost, de a crea condiții necesare Procuraturii Generale pentru buna activitate a acestor organe și amplasarea tuturor

subdiviziunilor, într-un loc, pe o adresă. Grupul de lucru, a propus mai multe variante, după câte țin minte, pe diferite adrese, inclusiv în acea listă figura și str. Ștefan cel Mare. Însă specialiștii din domeniu, au spus că, adresa este atractivă de pe str. Ștefan cel Mare 73, dar însăși clădirea nu va crea condiții necesare și nu corespunde cerințelor. **Ulterior, comisia a selectat un edificiu, din str. Alexandru cel Bun 100.** Au înaintat această propunere, iar membrii comisiei au ajuns la concluzia că clădirea din str. Alexandru cel Bun 100, este una din cele mai bune la acel moment, de a atinge acest scop. Decizia a fost aprobată, și au demarat acțiunile necesare conform legislației în vigoare. În acest grup de lucru, și atingerea acestui scop, au fost implicate toate persoanele reprezentanți ai tuturor organelor de resort: Ministerul Finanțelor, Ministerul Construcțiilor ș.a . Ulterior, după selectare și aprobarea clădirii în baza deciziei grupului de lucru al acestei comisii, s-au purtat negocieri cu un preț atractiv, scăzut pentru procurarea edificiului din str. Alexandru cel Bun 100. Apoi au fost selectați proiectanții, și toți ceilalți specialiști pentru pregătirea proiectului și planului de acțiuni. Fiindcă era problema nu numai de a găsi un oficiu, dar era necesar și de a crea condițiile necesare, de a-l adapta cerințelor. În baza acestor concluzii și inițiative a comisiei, la elaborarea proiectului bugetului de stat au fost prevăzute surse financiare, și apoi au demarat lucrările. În pofida crizei de atunci, ei am sustras surse pentru modernizarea edificiului și crearea bunelor condiții de activitate.

Nu cunoaște cine a fost proiectantul clădirii. În opinia grupului de lucru, această adresă era cea mai bună pentru a atinge scopul, iar pentru asta a fost nevoie de finanțare. **Nu făcea parte din comisie. I se raporta concluziile comisiei. El a susținuta ideea de a crea condiții.** În cadrul acelei comisii nu i se raporta cine venea cu propuneri, doar concluziile la care s-au ajuns. Din partea Procuraturii Generale în comisie făcea parte Procurorul General, șeful administrației. În acea perioada Procuror General era Valeriu Balaban.

Scopul a fost de a crea condiții și de a crea sediu comun. La momentul când a procurat edificiul, a conștientizat că urmau încă investiții în acea clădire. Activități ilegale în procurarea acestui edificiu din str. Alexandru cel Bun nu a auzit să fie. Pentru asta sunt organe speciale care trebuie să monitorizeze acest fapt. Acest edificiu, era foarte atractiv pentru mai multe organizații, inclusiv și pentru judecătorie.

Prin Hotărârea de Guvern a fost formată comisia de îmbunătățire a condițiilor de activitatea a Procuraturii Generale.

Rezultatele activității acestui grup pentru a îi aduce la cunoștință erau mai multe persoane. Nu i se raporta doar de o persoană. Raportul final a fost în scris aprobat, apoi trimis organelor de resort. În rest majoritatea concluziilor erau verbale. Nu exclude că au fost informații, concluzii și în scris.

Raportul final se păstra la Aparatul Guvernului, care sunt înregistrate. Trebuie să fie o copie în arhivă. Raportul final a plecat la mai multe organe, inclusiv și la Ministerul Finanțelor și la alte organe de resort pentru implementarea proiectului final.

Ministerul Finanțelor răspunde de gestionarea finanțelor. Aceste controale, nu știe cât de des se făceau, Prim Ministru nu era implic în aceasta. Pe parcursul activității sale, legate de proiectul de implementare sus indicat, careva semnale de ilegalități nu i s-a adus la cunoștință.

Totodată, partea apărării a făcut trimitere la un șir de documente, acte întru susținerea nevinovăției inculpaților, inclusiv și probele scrise prezentate de partea acuzării, tratate în favoarea nevinovăției inculpaților:

Scrisoarea nr. 01-39/04 de adresare a Procuraturii Generale către Prim-ministru RM *** Tarlev** privind asigurarea cu încăperi de serviciu pentru lucrătorii Procuraturii Generale - confirmă caracterul legal al acțiunilor Procurorului General bazat pe cadrul legal existent la momentul întocmirii documentului, de inițiere a unui proiect investițional (*Vol. I, f.d. 41*);

Contract (prelabil) de vânzare-cumpărare a imobilului din 22 octombrie 2004 - document nesemnat de Procurorul General, dar care confirma eforturile depuse de instituțiile statului cu competențe în domeniu, la etapa preselecției proiectului investițional (*Vol. I, f.d.71*);

Ordinul procurorului General nr. 250/22 din 04 noiembrie 2004 privind aprobarea Regulamentului despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile Procuraturii și instituirea grupului de lucru, ce demonstrează punerea în aplicare în cadrul Procuraturii Generale a prevederilor legislației de organizare și desfășurare a achizițiilor publice, delimitarea competențelor și responsabilității personalului implicat în acest proces, modul de interacțiune între subdiviziuni și organizarea controlului asupra acestei activități (*Vol. I, f.d. 37*);

Hotărârea Guvernului nr. 978 din 02.09.2004 privind stabilirea moratoriului la modificarea tramei stradale și amplasarea construcțiilor în centrul istoric și în spațiile verzi ale mun. Chișinău, prin care s-a stabilit restricționarea și înăsprirea ulterioară a cerințelor de construcție și reconstrucție a obiectelor amplasate în zona istorică de importantă națională a mun. Chișinău.

Raport de expertiză nr. 819/03 din 26.06.2003 privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminată amplasată în or. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. La compartimentul concluzii și recomandări stabilește starea de rezistență (la data întocmirii) a imobilului ca satisfăcătoare, posibilitatea edificării etajelor suplimentare și două strategii de reconstrucție a acestuia. Se indică, că prezentul raport va fi prezentat la elaborarea misiunii de proiectare a reconstrucției, reconstrucția și consolidarea clădirii (*Vol. I, f.d. 84*);

Raportul SRL „Print Imobil” privind evaluarea și argumentarea prețului de piață al obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100, mun. Chișinău, aflat la etapa reconstrucției, întocmit în baza prevederilor legale în vigoare la moment. Stabilește că la 25.12.2003 prețul de piață al obiectului constituia 15 812 000 lei, iar prețul de lichidare, în caz de vânzare urgentă –11 543 000 lei (*Vol. I, f.d. 32 – 36*);

Raportul Bursei Imobiliare „Lara” nr. 73/02 din 17 aprilie 2018 privind valoarea medie de piață a construcției nefinalizate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Potrivit căruia valoarea medie de piață a construcției nefinalizate în anul 2005 constituia 40 930 000 lei – 42 330 000 lei (*Vol. XVII f.d. 190-191*);

Certificat cu privire la valoarea bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Valoarea bunului imobil în scop de impozitare la 06.09.2004 constituia 8 527 200 lei (opt milioane cinci sute douăzeci și șapte mii două sute lei) (*f.d. 284 Dosar cadastral*);

Hotărârea Guvernului RM nr. 312-24 din 23 martie 2005 cu privire la alocarea din contul bugetului de stat Procuraturii Generale a mijloacelor financiare în valoare de 9 000 000 (nouă milioane lei) pentru procurarea edificiului din mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 (*Vol. II, f.d. 172*);

Extras din anexa nr. 4 din Legea bugetului pentru anul 2005 privind repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective. Potrivit acesteia în Legea bugetului pentru anul 2005 la compartimentul investiții capitale se indică mijloacele financiare în sumă de 9 312 000 lei, inclusiv 9 000 000 lei pentru procurarea obiectului - **bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100** și 312 000 lei pentru proiectarea reconstrucției.

Extras din anexa nr. 4 din Legea bugetului pentru anul 2006 privind repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective. Potrivit acesteia la compartimentul investiții capitale se includ 8 000 000 lei în scopul reconstrucției obiectului - **bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100.**

Extras din anexa nr. 4 din Legea bugetului pentru anul 2007 privind repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective. Potrivit acesteia la compartimentul investiții capitale se includ 4 000 000 lei în scopul reconstrucției obiectului - **bunului imobil situat în *****, str. Alexandru cel Bun, 100.**

Scrisoarea Guvernului RM nr. 1413-192 din 09 martie 2005 semnată de Prim-ministrul Vasile Tarlev adresată Departamentului Privatizării, Departamentului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, Ministerului Finanțelor privind definitivarea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului din mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 în termen de 10 zile (*Vol. I, f.d. 47*);

Contractul nr. 64-7 de achiziționare a mărfurilor din 15 aprilie 2005 coordonat și contrasemnat de toți adjuncții procurorului General: Gurbulea Valeriu, Oprea Nicolai, Stoianoglo Alexandru, de șeful aparatului Diaconu Valeriu și Covali, persoane cu funcții de răspundere în domeniu din cadrul PG, care confirmă corespunderea proiectului contractului legislației în vigoare la moment și neagă afirmația acuzării, precum că aceasta a fost o decizie unilaterală și unipersonală a Procurorului General (*Vol. I, f.d. 81-83*);

Informația Șefului de secție Finanțe și Contabilitate a Procuraturii Generale, Tudor Savca către Procurorul General Zubco Valeriu privind modul de executare conforme în cadrul instituției a prevederilor Hotărârii Guvernului RM nr. 312-24 din 15 mai 2010, ceea ce confirmă că achitarea imobilului către vânzător a fost efectuată în două tranșe (*Vol. I, f.d. 213*);

Act de primire-predare a imobilului în construcție din 18 mai 2005 (*Vol. II, f.d. 167*);

Darea de seamă privind procedura de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri, ce confirmă procedura legală de selectare a executantului lucrărilor de proiectare a reconstrucției clădirii (*Vol. I, f.d. 82-83*);

Contract de antrepriză din 12 septembrie 2005 încheiat între Procuratura Generală și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” pentru executarea lucrărilor de proiectare pentru reconstrucția clădirii nefinisate amplasate în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 în valoare de 312 mii lei (*Vol. II, f.d. 153-156*);

Recipisa președintelui SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” Adamciuc Pavel din 15.08.2007 prin care garantează verificarea proiectului reconstrucției imobilului din mun.

Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100, care a fost executat și transmis oficial Procuraturii Generale în luna decembrie 2005 (*Vol. I, f.d. 80*);

Contract nr. 31/254 06T din 27 martie 2006 încheiat între Procuratura Generală și Direcția Verificare și Expertiză a Proiectelor de Construcție privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Ce confirmă faptul contractării serviciilor de examinare și evaluare a stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate, aflate la balanța Procuraturii Generale (*Vol. I, f.d. 95*);

Raport de expertiză nr. 114-1-03-06/T privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Acesta a fost semnat de expertul -membru corespondent al Academiei de Științe din Moldova, profesorul universitar, Livovschii Eugen, au fost prezentate mai multe concluzii care au determinat modul de organizare a activităților de reconstrucții pe viitor, printre care: constatarea stării satisfăcătoare a blocurilor 2, 3 și 4; necesitatea demolării blocului 1 și construcția în locul acestuia a unui bloc nou, mai contemporan; desființarea acoperișului și mansardei; ridicarea a 2 etaje noi în locul acestora; consolidarea elementelor importante, în special, a fundației pe tot perimetrul construcției; expuse sugestii utile pentru perfecționarea proiectului de reconstrucție; atenționată secția de verificare a proiectelor asupra necesității luării la evidență și monitorizarea tuturor recomandărilor expuse în Raportul de expertiză sub riscul neavizării ulterioare a proiectului în execuție (*Vol. I, f.d. 89-94*);

Supliment la raportul de expertiză nr. 114-1-03-06/T privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii nefinisate amplasată în *****, str. Alexandru cel Bun, 100, dovezi ce dovedesc starea de fapt la moment a edificiului și stabilesc modul de reconstrucție (*Vol. I, f.d. 96-98*);

Deviz local nr. 01-0102000 privind reconstrucția și reprofilarea blocului existent. (*Vol. I, f.d. 78-79*);

Deviz privind reconstrucția și reprofilarea blocului existent (*Vol. I, f.d. 26-36*);

Caiet de sarcini pentru cererea ofertei de preț (16 file), document primar privind organizarea și desfășurarea licitației din 28 aprilie 2006.

Buletinul achizițiilor publice nr.13-06 din 30 martie 2006 a fost publicat anunțul privind desfășurarea Licitației publice nr.521/061 privind reconstrucția clădirii din str. Alexandru cel Bun, 100 din mun. Chișinău;

Proces-verbal nr. 31/284 din 28 aprilie 2006 cu privire la deschiderea licitației publice nr. 521/06 privind reconstrucția clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100. Confirmă legalitatea organizării și desfășurării licitației, precum și desemnarea învingătorului cu participarea repr. MF Margareta Drozd) (*Vol. I f.d. 167*);

Procesul -verbal al Grupului de lucru de achiziții publice al Procuraturii Generale nr.31/294 din 5 mai 2006, privind evaluarea ofertelor de prețuri, potrivit căruia la data curentă, în cadrul ședinței Grupului de lucru al Procuraturii Generale, în urma evaluării ofertelor, în unanimitate a fost adoptată decizia privind desemnarea învingătorului licitației publice nr. 521/06 - SRL Biox-Comerț (*f.d. 20-21, Vol. I*);

Contractul de antrepriză nr.31/297 din 10 mai 2006 (*f.d. 22, Vol. I*). Ulterior, fiind semnat de către Părți în modul stabilit, Contractul a fost prezentat Agenției achiziții publice

unde, după expertiza corespunzătoare – înregistrat sub nr.1-6159/06, iar la 28.07.2006 s-a finalizat procedura de înregistrare sub nr.1171 la Trezoreria teritorială Chișinău a Ministerului Finanțelor.

Contractul de antrepriză nr.31\297 din 10 mai 2006 cât și Acordul adițional nr. 464 la Contractul în cauză (f.d. 53, Vol. II) au stat la baza relațiilor de reconstrucție a edificiului, au generat efecte economice și juridice, sunt în vigoare până în prezent, de către nimeni nu au fost contestate.

La sesiunea ordinară a Consiliului republican de experți în construcții din luna iunie 2006, prezidată de vicepreședintele Consiliului, dl V.Verstiuc, la rînd cu alte chestiuni a fost examionată și Reconstrucția sediului din str.Alexandru cel Bun,100 (vol.II,f.d.46)

Consiliul în unanimitate a adoptat decizia privind corectarea documentației de proiect în baza rezultatelor lucrărilor de prospectiuni geologice efectuate la obiect și soluțiile expuse la ședința Consiliului, inclusiv: consolidarea fundațiilor, bandajarea pereților construcției cu beton armat, supravegherea și controlul strict al procesului de reproiectare și reconstrucție a obiectului din partea Direcției de Verificare a proiectelor din cadrul Agenției Construcției și Dezvoltarea Teritoriului.

Prin această decizie au fost aprobate cerințe tehnice speciale față de reconstrucția obiectului, caracteristice pentru categoria de portanța seismică I –categorie pusă în executare doar pentru cele mai importante obiecte în stat. Ulterior aceasta decizie a jucat rolul hotărâtor la selectarea aripei finisate a obiectului, unde este amplasată firma comercială CREME DE LA CREME, construită de același antreprenor - Biox Comerț, în calitate de obiect pentru vizită, în anul 2021, a președintelor Republicii Franceze Emanuel Macron și Republicii Moldova- Maia Sandu.

Faptul descris a impus eforturi și costuri suplimentare, dar au consolidat substanțial calitatea proiectului în execuție și durabilitatea obiectului în timp, concomitent ridicându-i valoarea.

Întru executarea deciziei Consiliului de experți tehnici în construcții, la 19 iulie 2006 Procuratura Generală și Direcția de Verificare a proiectelor au semnat **Contractul nr.3371-07-06 privind verificarea documentației de proiect (Vol. II, f.d. 45)**, înregistrat ulterior la Agenția Achiziții Publice sub nr.3-1849/06 din 06.11.2006 și la Ministerul Finanțelor sub nr.1468 din 07.11.2006.

Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la proiectul de execuție „Reconstrucția clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100”. (Arhitectură)

Potrivit Procesului-verbal din 21 iunie 2006 a avut loc procedura oficială de recepție – predare a imobilului “Clădirea nefinisată”, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, 100 de la Beneficiar - Procuratura Generală către Antreprenor, proiectul căruia a fost coordonat prealabil cu Oficiul cadastral teritorial Chișinău, semnat de reprezentanții Părților și specialiștii atrași de Agenția Construcției și Dezvoltarea Teritoriului, Ministerul Finanțelor, inclusiv: arhitectului-șef - Sava Victor, proiectantului - Semco Alexandr și reprezentantul Inspecției de Stat în construcții - Livovschii Eugen, iar ulterior aprobat de conducătorii Procuraturii Generale și SRL „Biox Comerț” (Vol.13, f.d.139- 150);

În baza **demersului Procuraturii Generale nr.31 din 24.07.2006 cu privire la executarea pe etape a reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun,100**, Agenției Construcției și Dezvoltare a Teritoriului, în calitate de organ împuternicit, luând în

considerare importanța obiectului, amplasarea lui, circumstanțele reale create la moment, experiența acumulată la reconstrucția și restaurarea altor obiecte proprietate publică (sediile Academiei de Științe, Institutului Național de Justiție, Institutului Național de Informații și Securitate, etc.), cu titlu de excepție, prin **Scrisoarea sa nr.695-01-07 din 26.07.2006** (f.d. 136, Vol. II), a coordonat executarea reconstrucției acestuia pe etape, în paralel cu elaborarea documentației de proiect.

În calitate de responsabil tehnic a fost selectat Valeriu Doni, care dispunea de toate actele necesare pentru ocuparea acestei funcții, inclusiv **Certificatul de atestare nr.170 din 30.10.1997** (Vol. II, f.d.135). În calitate de Procuror General, i-au fost prezentate spre semnare proiectele Ordinului și Contractului de muncă, care în prealabil au fost supuse expertizei și procesului de avizare interne. După semnarea lor, responsabilul tehnic a demarat activitatea de supraveghere tehnica a implementării proiectului de reconstrucție a imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100.

Anume responsabilului tehnic, conform prevederilor art.22 din Legea cu privire la calitatea în construcții nr.721-XIII din 02.02.1996, îi revine obligația și responsabilitatea supravegherii volumelor, calității lucrărilor executate de Antreprenor, precum și corectitudinea datelor incluse în procesele verbale de execuție a lucrărilor.

Pretenția Procuraturii Generale nr. 24/69 din 18.01.2007 către Directorul SA „Consocivil” Arsenii Untilov în legătură cu depistarea viciilor ascunse (Vol. XIV, f.d. 38);

Act privind recunoașterea viciilor materiale ascunse, estimate în baza Devizului de cheltuieli nr.01-21-2007 la suma de 1mln. 200 mii lei (f.d. 41, Vol. XIV);

Actul nominalizat a stat la baza semnării la 08 februarie 2007 între Părți a **Acordului adițional la Contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 din 15 aprilie 2005**, conform căruia, SA,, „Consocivil” s-a obligat să restituie costul viciilor ascunse în suma de 1mln. 200 mii lei pe parcursul a 12 luni de la data semnării Acordului (f.d. 42-44, Vol. XIV);

Contractului de depozit nr. 31/498 din 30 decembrie 2006, prin care antreprenorul s-a obligat să păstreze cu titlu gratuit materialele de construcție ale beneficiarului (Vol. II, f.d. 157);

Procesului-verbal de primire- predare a bunurilor în baza Contractului de depozit nr. 31/498 din 30 decembrie 2006 (Vol. II, f.d. 160- 194);

La data de 15 decembrie 2006, prin **Actul intermediar de predare-recepție a producției științifico-tehnice către Procuratura Generală** (f.d. 40 vol. II) au fost predate documentația de proiect și deviz, inclusiv desene tehnice ale părții constructive ale proiectului, care conform evaluării Părților, împreună cu documentația recepționată anterior constituia 60% din volumul întregului proiect.

La data de 25 decembrie 2006, odată cu finisarea lucrărilor de proiectare a reconstrucției obiectului din str.Alexandru cel Bun,100, efectuate în baza Contractului nr.31/367 din 25 iulie 2006, lui Valeriu Balaban în calitate de Procuror General, i-a fost prezentat spre semnare **Actul de predare-recepție a producției științifico-tehnice** (f.d. 41, vol. II) care, în prealabil a trecut toate procedurile interne de control, coordonare și avizate din partea persoanelor responsabile de acest domeniu de activitate.

Conform informației, care se conține în acest Act, documentația de proiect și deviz “Reconstrucția clădirii nefinisate, amplasate pe str.Alexandru cel Bun, 100” corespunde

nivelului științifico –tehnic, este de calitate bună și constituie 100% din volumul total al lucrărilor de proiectare;

Borderou de calcul a volumelor de demolare la bloc nr. 1.

Borderou de calcul a volumelor de demolare la bloc nr. 2A (octombrie 2006);

Borderou de calcul a volumelor de consolidare a fundației , bloc nr. 4 (noiembrie 2006);

Borderou de calcul a volumelor de consolidare a fundației , bloc nr. 4 (noiembrie 2006);

Borderou de calcul a volumelor de consolidare a fundației , bloc nr. 2B (decembrie 2006);

Borderou de calcul a volumelor de construcție bloc administrativ Al-dru cel Bun,100 (august 2007);

Borderou de calcul a volumelor de construcție bloc administrativ Al-dru cel Bun,100 (octombrie 2007); Toate borderourile confirmă evaluarea primară a volumelor lucrărilor de demolare, consolidare și construcție a obiectului.

Solicitarea Procuraturii Generale din 14.07.2006 nr.1/500 către directorul SRL „Biox Comerț” Ion Balan privind urgentarea demarării lucrărilor de reconstrucție;

Certificat de urbanism nr. 613/06 din 16 iunie 2006 (Vol. II, f.d. 133);

Autorizație de construire nr. 850 din 10.11.2006 (Vol. II, f.d. 135);

Autorizație de desființare nr. 89a/06 din 16.06.2006 (Vol. II, f.d. 132);

Toate trei documente confirmă primirea în mod legal a documentelor permissive pentru demararea lucrărilor de demolare și reconstrucție.

Contract de achiziții nr. 31/367 din 25 iulie 2006, potrivit căruia au fost achiziționate lucrări de re-proiectare a reconstrucției de la ”SBI” SA (Vol. II, f.d. 42);

Act nr. 31/367 de predare-recepție a producției științifico-tehnice din 25.12.2006 la Contractul de achiziții nr. 31/367 din 25 iulie 2006 semnat între PG și SA „S.B.i”, ce confirmă primirea-predarea proiectului final (Vol. II, f.d. 41);

Proces-verbal al ședinței de experți tehnici în construcții din 2006, potrivit deciziei protocolare a consiliului de experți tehnici în construcții privind corectarea proiectului obiectului în scopul îndeplinirii recomandărilor care se conțin în raportul de expertiză din luna martie și iunie 2006, precum și obligarea verificării proiectului de către direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții (Vol. II, f.d. 46-47);

Proces-verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate în luna octombrie 2006;

Deviz local nr. 06-2006 .Construcție capitală – bloc nr. 1;

Deviz local nr. 02-01-2006 .Construcție capitală –lucrări de demolare, bloc nr. 1;

Deviz local nr. 2. Reconstrucție capitală –lucrări de demolare. Bloc nr. 2A;

*Deviz local nr. *****2006. Reconstrucție capitală – lucrări de demolare. Bloc nr. 2B;*

Deviz local nr. 04-2006. Reconstrucție capitală – lucrări de demolare. Bloc nr. 4;

Deviz local nr. 05-2006. Reconstrucție capitală – lucrări de demolare. Bloc nr. 3;

Deviz local nr. 08-2006. Consolidări- bloc nr. 4;

Proces-verbal nr. 2 de recepție a lucrărilor executate în luna noiembrie 2006;

Proces-verbal nr. 3 de recepție a lucrărilor executate în luna noiembrie 2006;

Proces-verbal nr. 4 de recepție a lucrărilor executate în luna noiembrie 2006;
Proces-verbal nr. 5 de recepție a lucrărilor executate în luna noiembrie 2006;
Proces-verbal nr. 6 de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2006;
Proces-verbal nr. 7 de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2006;
Proces-verbal nr. 8 de recepție a lucrărilor executate în luna decembrie 2006;

Toate procesele – verbale și devizele locale confirmă argumentarea îndeplinirii de către antreprenor a prevederilor legale și recomandărilor organelor de supraveghere în domeniu la demolarea și reconstrucția obiectului).

Scrisoarea nr. 01-1572 din 27.10.2006 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr. 1 - lucrări de demolare;

Scrisoarea nr. 04-1849 din 05.12.2006 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr. 1, nr. 2a- lucrări de demolare;

Scrisoarea nr. 04-1879 din 08.12.2006 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr. 2b, nr. 3, nr. 4- lucrări de demolare;

Scrisoarea nr. 01-16 din 21.02.2007 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr. 2a, 2b, bloc nr. 3, bloc nr. 4- lucrări de reconstrucție;

Scrisoarea nr. 01-41 din 05.04.2007 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr. 2B, nr. 2A scara externă, nr. 3, nr. 4- lucrări de consolidare;

Scrisoarea nr. 01-67 din 15.05.2007 Direcției Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcție cu Raportul de verificare nr. 3371-07-06 la devizul de cheltuieli a blocului nr.2B, bloc nr. 4 - lucrări de consolidare;

Cartea Tehnică capitolul „B”. Documentația tehnică privind execuția construcției. Reconstrucția clădirii nefinisate amplasate pe str. Al. cel Bun, 100, mun. Chișinău;

Raport de expertiză judiciară nr. 401 din 24.03.2016 (în construcție);

Raport de expertiză judiciară nr. 457 din 01.04.2016 (contabilă);

Raport de expertiză nr. 0167060 din 28.07.2006 al Camerei de Comerț și Industrie privind determinarea valorii medii de piață a materialelor de construcție foste în exploatare. Toate documentele de la nr. 66 – 75 confirmă argumentarea îndeplinirii de către antreprenor a prevederilor legale și recomandărilor organelor de supraveghere în domeniu la demolarea și reconstrucția obiectului (Vol. I, f.d. 196);

Scrisoarea de informare nr. 11 din 25.05.06 către Procuratura Generală de la directorul SRL „Biox Comerț”, ce confirmă modul oficial deschis și transparent a coordonării întrebărilor între antreprenor și beneficiar a tuturor întrebărilor legate de reconstrucție obiectului (Vol. II, f.d. 137);

Proces-verbal de verificare semnat de către SRL „Biox Comerț” și Procuratura Generală pe perioada 01.01.2006 până la 31.12.2015, ce confirmă legalitatea desfășurării achitării lucrărilor efectuate de către antreprenorul SRL „Biox Comerț” la reconstrucția obiectului.

Scrisoarea Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului RM nr. 1527-01-07 din 10.11.2008 la demersul SRL „Biox Comerț” (Vol. II, f.d. 17);

Răspunsul Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului RM nr. 708-01-07 din 14.03.2009 la demersul SRL „Biox Comerț”, ce confirmă coordonarea în mod de excepție a executării reconstrucției obiectului pe etape în paralel cu elaborarea documentației de proiect, obligarea prezentării pentru verificare și expertizare a proiectului cu Direcția verificare, amplasarea obiectului în centru istoric de importanță națională, precum și incidența lucrărilor efectuate sub cerințele ordinului nr. 117 din 03.09.2007. (Vol. II, f.d. 16 verso);

Scrisoarea Procuraturii Generale către Directorul General al Agenției Construcții și Dezvoltării Teritoriului – Igor Seminovker, ce confirmă solicitarea din partea Procuraturii Generale a suportului Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului la soluționarea problemelor de lucru în cadrul reconstrucției obiectului (Vol. II, f.d. 145);

Act privind rezultatele reviziei financiare efectuate la PG pe perioada anilor 2005-2006 (Vol. I, f.d. 133);

Informația Curții de Conturi adresată președintelui RM Vladimir Voronin privind executarea Hotărârii Curții de Conturi nr. 24 din 26 aprilie 2007 „Privind raportul asupra reviziei financiare efectuate la PG pe perioada anilor 2005-2006” (Vol. I, f.d. 202);

Ordinul Procurorului General nr. 115/30 din 04.06.2007 despre rezultatele examinării Raportului Curții de Conturi asupra reviziei financiare efectuate la PG (Vol. I, f.d. 206);

Planul de măsuri pentru lichidarea neajunsurilor indicate în Hotărârea CC nr. 24 din 26.04.2007 privind raportul asupra reviziei financiare efectuate la PG pe perioada anilor 2005-2006” (Vol. I, f.d. 206-207);

Nota informativă a PG nr. 31-268 din 06.06.2007 adresată Curții de Conturi RM (Vol. I, f.d. 205);

Raportul directorului Departamentului asigurare metodologică și juridică adresată Președintelui Curții de Conturi RM asupra executării Hotărârii Curții de Conturi nr. 24 din 26.04.2007 privind raportul asupra reviziei financiare efectuate la PG pe perioada anilor 2005-2006. Se dovedește lipsa încălcărilor invocate de partea acuzării în cadrul realizării procesului de achiziționare și reconstrucție a obiectului, modul de organizare a înlăturării neajunsurilor depistate, sancționarea disciplinară a persoanelor vizate, precum și scoaterea de la evidență în modul stabilit a monitorizării PG pe caz (Vol. I, f.d. 201);

Proces-verbal de cercetare la fața locului din 26 ianuarie 2017 (Vol. I, f.d. 99);

Brevete ale ordinelor și medaliilor cu care a fost decorat Valeriu Balaban (Vol. X, f.d.40-46);

Bilanțul contabil pe anul 2019 prezentat de Procuratura Generală, potrivit căruia lipsesc în bilanțul contabil careva prejudicii ce țin de achiziționarea și reconstrucția obiectului.

Proces-verbal de verificare a proiectului. A fost verificat proiectul de execuția reconstrucției clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, ***** (etapa II, documentația de devize a blocului nr. 2B, nr. 3, nr. 4 - lucrări de demolare), semnate de adjunctul PG Stoianoglo Alexandru. Lucrările îndeplinite satisfac exigențele din documentele normative și condițiile contractului (Vol. I pag. 28 din probele prezentate de procuror);

Proces-verbal de verificare a proiectului. A fost verificat proiectul de execuția reconstrucției clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, ***** (etapa I, documentația de devize a blocului nr. 2B, nr. 3, nr. 4 - lucrări de demolare), semnate de adjunctul PG Stoianoglo Alexandr. Lucrările îndeplinite satisfac exigențele din documentele normative și condițiile contractului. (*Vol. I pag. 29 din probele prezentate de procuror*);

Proces-verbal de verificare a proiectului. A fost verificat proiectul de execuția reconstrucției clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău (etapa III, documentația de devize a blocului nr. 2B, nr. 3, nr. 4 - lucrări de demolare), semnate de adjunctul PG Stoianoglo Alexandru. Lucrările îndeplinite satisfac exigențele din documentele normative și condițiile contractului. (*Vol.I pag. 30*);

Raport de verificare nr. 3371-07-06 la proiectul de execuție reconstrucția clădirii nefinisate din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău, (compartimentul arhitectură). Concluzia: proiectul de reconstrucție satisface condițiile de funcționalitate, care s-au aprobat de beneficiar și impuse de reglementările în vigoare. (*Vol.I pag 187- 188 din probele prezentate de procuror*);

Documente privind licitația nr. 521/06 publicată în BAP nr. 13 din 30.03.2006 privind achizițiile lucrărilor de reconstrucție a clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău din 28.04.2006 semnate de adjunctul PG Stoianoglo Alexandru (*Vol. I pag 197-245*);

Proces-verbal nr. 416 din 26.10.2006 privind selectarea antreprenorului pentru executarea lucrărilor de verificare a proiectului de execuție reconstrucția clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău. Învingător al licitației fiind desemnată Direcția Verificare și Expertizare a Proiectelor de construcții, semnat de membrii grupului de lucru, din partea antreprenorului – de către șeful Direcției V. Verstiuc (*Vol.I pag. 257*);

Darea de seamă nr. 31/296 din 10.05 2006 a Procuraturii Generale către Agenția Achiziții Publice în care se raportează despre respectarea de către PG a prevederilor legale la organizarea și desfășurarea licitației din 28.04.2006 (*Vol. VIII mapa 9, pag. 51-53 din probele prezentate de procuror*);

Contractul nr. 31/367 din 25.07.2006 încheiat între PG și SRL „S.B.i” privind contractarea lucrărilor de proiectare a reconstrucției clădirii nefinisate semnat de PG Balaban V. , înregistrat la ASP cu nr. 1-6108/06 la 28.07.2006 (*Vol. VIII, mapa 10, pag 33-45 din probele prezentate de procuror*);

Act intermediar nr. 386 de predare-recepție a producției științifice-tehnice alcătuit la 15.12.2006 la Contractul 386 din 25.07.2006, semnat de adjunctul PG Stoianoglo Al-dru, contrasemnat de responsabilul tehnic Valeriu Doni. Conform prezentului contract, beneficiarului i-au fost predate desene tehnice ale părții constructive a Proiectului, care constituiau 60% din volumul total al lucrărilor de proiectare (*Vol.VIII, mapa 10 pag. 46 din probele prezentate de procuror*);

Act nr. 31/367 de predare-recepție a producției științifico-tehnice alcătuit la 25.12.2006 la Contractul nr. 31/367 din 25.07.2006, prin care s-a constatat executarea în volum deplin de 100% a documentației de Proiect și Deviz. S-a stabilit, că documentația corespunde nivelului științifico-tehnic și este de calitate bună (*Vol. VIII, mapa 10 pag. 47 din probele prezentate de procuror*);

Act nr. 0060/06 de predare-recepție a producției științifico-tehnice alcătuit la 15.12.2006, care stabilește executarea 100% din volumul total al lucrărilor de proiectare corespunzătoare nivelului științifico-tehnic și calității. (Vol. VIII, mapa 10 pag. 53 din probele prezentate de procuror);

Proces-verbal al ședinței Consiliului de experți tehnici în construcție din noiembrie 2006. În ordinea de zi prima întrebare s-a examinat reconstrucția sediului din str. Al-dru cel Bun, 100. S-a decis efectuarea lucrărilor de prospecțiuni geologice și corectarea documentației de proiect, precum și transmiterea către direcția de verificare și expertizare a proiectelor de reconstrucții spre verificare (Vol. IX, mapa 1, pag. 3-5 din probele prezentate de procuror);

Foiaia de titlu și scheme ale Proiectului de reconstrucție a imobilului din str. Al-dru cel bun, 100 executat de SRL „SVETSKII&Ingvar Motors” în anul 2005 în baza contractului cu PG. Confirmă existența proiectului sub numărul 2005/020 REC-01-AR (Vol. X, mapa 1, pag. 1 - 7 din probele prezentate de procuror);

Procese-verbale nr. 1 – 8 de recepție a lucrărilor executate în lunile octombrie - decembrie 2006, aprobate de PG Balaban V., semnate de executant, contrasemnate de responsabilul tehnic Doni V. și șeful Direcției administrativ-economice a PG Potoran Mihai. De asemenea volumele lucrărilor îndeplinite sunt verificate și confirmate de proiectanții „S.B.i.” SA și SRL „SVETSKII&Ingvar Motor” (Vol. XI, pag. 4 – 97 din probele prezentate de procuror);

Documentele de licitație din 28.04.2006 (pachetul de documente semnate de adjunctul PG Stoianoglo A.) (Vol. XV, pag. 1-49 din probele prezentate de procuror);

Documentele licitației din iunie 2006 pentru selectarea proiectantului reconstrucției imobilului din str. Al-dru cel bun, 100 (Vol. XV, pag. 78 – 108 din probele prezentate de procuror);

Scrisoarea Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului nr. 695-01-07 din 26.07.2006 prin care se:

- autorizează reconstrucția imobilului din str. Al-dru cel bun, 100 în paralel cu proiectarea acestuia

- beneficiarul se obligă să prezinte spre examinarea Consiliului de experți tehnici în construcții Proiectul și cele mai importante chestiuni privind reconstrucția imobilului

- beneficiarul se obligă să contracteze o unitate specializată pentru verificarea documentației de proiect (Vol. XVI, pag. 49);

Documentele licitației din septembrie 2005 privind selectarea executantului proiectării lucrărilor de reconstrucție a imobilului din str. Al-dru cel bun, 100 , în rezultatul căreia a fost selectat învingător SRL „ „SVETSKII&Ingvar Motors” . Procesele – verbale și Hotărârea grupului de lucru din 12.09.2005 nr. 31/40- 12-05 semnată de membrii grupului de lucru. Darea de seamă privind organizarea și desfășurarea licitației din 09.09.2005 în adresa Agenției Achiziții Publice semnată de adjunctul PG A. Stoianoglo (Vol. XX, pag. 1- 28);

Documentele licitației nr. 1013/06 din 10 iulie 2006 privind selectarea executantului proiectării lucrărilor de reconstrucție a imobilului din str. Al-dru cel Bun, 100, în rezultatul căreia a fost selectat învingător SRL „S.B.i.”. Procesele – verbale și Hotărârea grupului de lucru e semnată de membrii grupului de lucru. Darea de seamă privind

organizarea și desfășurarea licitației din 10.07.2006 în adresa Agenției Achiziții Publice semnată de Potoran Mihai – șeful Direcției Administrativ Economice PG (*Vol. XX, pag. 29-36*);

Lista (deviz-ofertă) cu cantitățile de lucrări nr. 01-01-2000 întocmită de proiectantul SRL „SVETSKII&Ingvar Motors”, contrasemnată de toți membrii grupului de lucru. Suma inițială fixată în acest deviz-ofertă a fost 20 606 538 lei (*Vol. XXI, pag. 150-174*);

Raport de verificare nr. 3371-07-06 la Devizul de cheltuieli reconstrucția clădirii str. Al-dru cel Bun, 100. În concluzii se confirmă corectitudinea întocmirii devizului și se recomandă spre aprobare;

Raport de verificare nr. 3371-07-06 la Devizul de cheltuieli reconstrucția clădirii str. Al-dru cel Bun, 100. Documentația de deviz a blocului nr. 1 lucrări de demolare. În concluzii se confirmă corectitudinea întocmirii devizului și se recomandă spre aprobare (*Vol. XXII, pag 291*);

Copile materialelor Proiectului de execuție a lucrărilor de reconstrucții a imobilului din str. Al-dru cel bun, 100 din 2005 – 2006 (*Vol. XXIV, pag. 118-220*);

Lista Documentației tehnice pe obiectul din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, transmise de SA Consocivil Procuraturii generale a RM, având enumerate documentația de proiect (*f.d. 119, Vol. XVII*);

Prin **Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 08 octombrie 2021,** s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL „Biox Comerț” împotriva Procuraturii Generale privind obligarea recepționării lucrărilor, încasarea costului lucrărilor executate și a dobânzii de întârziere. S-a obligat Procuratura Generală să recepționeze lucrările executate de SRL „Biox Comerț” conform proceselor-verbale nr.nr: 19-1, 20-1, 21-1, 22-1, 24-1, 26- 1, 27-1, 28-1, 30-1, 31-1, 32 și 33. S-a încasat de la Procuratura Generală, în beneficiul SRL „Biox Comerț”, suma de 3.621.004,40 lei, cu titlu de cost al lucrărilor executate și dobânda de întârziere în mărime de 6.786.258,27 lei, în total 10.407.262,67 lei. În rest, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Prin **Decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2023,** Apelul declarat de SRL „Biox Comerț” s-a respins. Apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova s-a admis. S-a casat parțial hotărârea Judecătorei *****, sediul Centru din 08 octombrie 2021, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a SRL „Biox Comerț” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova privind obligarea recepționării lucrărilor, încasarea costului lucrărilor executate și a dobânzii de întârziere, în partea admiterii cerinței SRL „Biox Comerț” de încasare a dobânzii de întârziere, și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care: s-a respins cerința SRL „Biox Comerț” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. În rest, hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 08 octombrie 2021 s-a menținut.

Dosarul nr. 9-1/2006: Ordine și dispoziții privind activitatea de bază de la nr. 275 până la nr. 335, Vol. IV, început la 23.10.2006 – terminat la 29.12.2006 pe 200 file;

Dosarul nr. 9-1/2007: Ordine procurorului general de la nr. 83 până la nr. 149 cu privire la activitatea de bază, Vol. II, început 28.04.07 – încheiat 30.07.2007, pe 254 file;

Dosarul cu actele pe bunul imobil amplasat pe str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău (documentația de proiect, schițele);

Dosarul cu adresările SA "Consocivil" referitor la majorarea de prețuri din partea SRL "Biox-Comerț", notele informative, ș.a.;

Dosarul cu procese-verbale de recepție a lucrărilor executate;

Factura fiscală din noiembrie 2006 la P/V nr. 1 și procese verbale nr. 1-8 de recepție a lucrărilor executate;

Dosarul cu actele privind desfășurarea concursului pentru lucrările de reconstrucție a imobilului;

Mapă cu procesele-verbale nr. 9, 17, 22-1, 24-1, de recepție a lucrărilor executate și deviz local;

Bilanțul contabil în perioada Tr. 3-2019;

Dosarul cu Contracte anul 2006-2007, investiții capitale;

Cartea tehnică (428) 226-R din 10 10 a. 2006 cu 172 file;

Cartea tehnică (342) 226-R din 10 10 a. 2006 cu 250 file;

Argumentele instanței:

Apriori, urmează a fi specificat că, în corespundere cu art. 51 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, procurorul este persoana care, în limitele competenței sale, exercită sau, după caz, conduce în numele statului urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanță, exercită sau, după caz, conduce și alte atribuții prevăzute de prezentul cod.

Procurorul care participă la judecarea cauzei penale are funcție de acuzator de stat. În cursul judecării cauzei, procurorul reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acumulate de organul de urmărire penală.

Reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești constituie o atribuție constituțională de bază a procurorului. Această activitate urmează a fi desfășurată la un înalt nivel profesional, contribuind real și eficient la justa examinare a cauzelor penale, în scopul protejării persoanei, societății și statului de atentatele criminale, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie condamnată.

Procesul judiciar penal servește drept garanție pentru stabilirea adevărului, datorită principiului contradictorialității, adică al confruntării a două părți opuse prin polemică, argumente când fiecare circumstanță se examinează, iar fiecare probă se verifică atât prin prisma acuzării, cât și a apărării.

Reprezentând învinuirea de stat, procurorul se călăuzește de dispozițiile legii și de propria sa convingere bazată pe probele cercetate în ședința de judecată. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa constantă reiterează că dimensiunea obligațiilor statului referitoare la investigarea minuțioasă și rezultativă a oricărui fapt pretins a fi infracțional nu implică nici dreptul de a declanșa o anchetă penală împotriva unui terț sau ca acesta să fie condamnat la sancțiuni de natură penală, nici o obligație de rezultat care ar presupune că orice urmărire penală trebuie să se finalizeze printr-o condamnare.

Instanța de judecată urmează să analizeze componența de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal (comisă în calitate de autor sau complice) prin prisma legalității incriminării acesteia și susținerii unei asemenea învinuiri, în contextul respectării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO tuturor inculpaților.

Cauza penală nr. 2017928002 a fost pornită la **27.01.2017** pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către o persoană cu demnitate publică, soldată cu urmări grave, infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal.

La 27.04.2018 cauza penală nr. 2017928002 a fost deferită spre examinare instanței de judecată, inculpații fiind învinuiți de comiterea infracțiunilor, după cum urmează:

Balaban Valeriu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d), 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, după indicii calificativi: 1) fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor și instigator în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**; 2) fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**.

Crigan Boris învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3), lit. b) și d), Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**.

Untilov Arsenie învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d), Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: a contribuit în coparticipație complexă prin acordare de mijloace la săvârșirea de către o persoană cu funcție de demnitate publică a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**.

Potoran Mihail învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în coparticipație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**.

Nicolaev Constantin învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, **acțiuni soldate cu urmări grave**.

Savca Todor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în coparticipație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit

limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile *intereselor publice sau* drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, *acțiuni soldate cu urmări grave*.

Balan Ion învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. d), 335 alin. (1¹) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: 1) în calitate de complice în cadrul participației complexe la săvârșirea de către persoane cu funcție de demnitate publică și persoane publice a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile *intereselor publice sau* drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, *acțiuni soldate cu urmări grave*; 2) folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, a bunurilor organizației în interes material, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, *soldate cu urmări grave*.

Prin Hotărârea nr. 22 din 27.06.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu), s-a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal (excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave), s-a declarat neconstituțional articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002.

Potrivit art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 317 cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Interpretarea Constituției de către Curtea Constituțională presupune stabilirea sensului autentic al textului Constituției, explicarea de către Curte a unor norme constituționale, care nu au fost formulate de către legiuitor destul de clar, făcând mai clară prevederea, sensul și aplicarea lor în practică. Conform principiului stipulat în HCC nr.33 din 10.10.2013 hotărârile interpretative ale Curții Constituționale sunt texte cu valoare constituțională, fiind parte integrantă a Constituției, ele fac corp comun cu dispozițiile pe care le interpretează.

Totodată, HCC au caracter definitiv și obligatoriu, nu se supun nici unei căi de atac, și produc efecte juridice de la data emiterii acestora, deci prevederile stipulate de acestea trebuie să fie respectate de toate autoritățile publice, și în special de Parlament, dacă Curtea are obiecții cu privire la normele constituționale și prevede necesitatea modificării acestora.

Art. 28 din aceeași Lege stabilește că, *actele Curții Constituționale sunt acte oficiale și executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice*. Actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a

Curții Constituționale. Consecințele juridice ale actului normativ sau ale unor părți ale acestuia declarate neconstituționale sînt înlăturate conform legislației în vigoare.

În contextul celor evidențiate, instanța de judecată reține că în prezenta cauză penală, acuzatorul de stat susține o învinuire lovită de nulitate constituțională, ce a parvenit până la sesizarea instanței de judecată (în partea declarării neconstituționale a textului „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal) și până la începerea cercetării judecătorești (în partea declarării neconstituționale a articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal).

Excepția de neconstituționalitate este un instrument de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale. Ținând cont de principiul supremației acestui instrument, s-a impus ***oficialitatea și executarea imediată, pe întreg teritoriul țării, de către toate autoritățile publice și către toate persoanele juridice și fizice a actelor Curții Constituționale, fără careva excepții.*** Or, alin. (2) al art. 28 citat supra, prevede expres că, actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale ***devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale.***

Astfel, părțile componente ale art. 328 CP („intereselor publice sau” și „urmări grave”) au devenit nule din momentul adoptării Hotărârilor Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017 și respectiv, nr. 22 din 01.10.2018, și anume din termenii indicați, sintagmele declarate nule nu pot fi aplicate nici de o autoritate publică (inclusiv de către procurori în exercitarea atribuțiilor de serviciu).

La caz, ține de obligația organului de urmărire penală/acuzatorului de stat modificarea învinuirii aduse inculpaților în baza art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal, prin excluderea sintagmelor declarate nule.

Este lipsită de orice suport juridic poziția acuzatorului de stat că, atât timp cât nu a fost modificat conținutul componenței de infracțiune - art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal (în redacția legislativă nu au fost operate modificările conform actelor constituționale), acuzatorul de stat poate susține învinuirea în redacția prezentată.

Or, cu riscul de a se repeta, instanța de judecată accentuează că obligația de a nu aplica un text de lege declarat neconstituțional este imputat tuturor organelor abilitate, nefiind condiționați de acțiunile Guvernului și Parlamentului de modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia declarate neconstituționale, în ordinea prevăzută de art. 28¹ alin. (1) și (2) din Legea nr. 317 cu privire la Curtea Constituțională.

Susținerea învinuirii în baza unui articol cu indici calificativi declarați neconstituționali este inadmisibilă și este imputat exclusiv subiectului care a admis aplicarea ilegală.

Or, susținerea învinuirii în baza unui articol cu indici calificativi declarați neconstituționali încalcă în mod flagrant principiul legalității procesului penal și dreptului la un proces echitabil prin prisma securității juridice asigurat inculpaților.

Instanța reamintește că exigențele statului de drept presupun, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice. În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*).

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 153; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

În acest sens, instanța constată că principiul legalității incriminării penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (nullum crimen sine lege). Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

În acest sens, Curtea Constituțională a reținut că principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru procuror, judecător. Principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (cauza Del Río Prada v. Spania, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza Cantoni vs. Franța, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza Kafkaris vs. Cipru, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141).

De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71). Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și pedeapsa prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

Instanța de judecată nu contestă faptul că legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, inclusiv obligația de a asigura previzibilitatea și claritatea unei norme penale; doar că mecanismul de exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate generează obligații juridice în privința subiecților abilitați cu aplicarea normelor penale.

Și în cazul în care au intervenit Hotărârile Curții Constituționale, act oficial și executoriu pentru toate autoritățile publice, este de obligația organului de urmărire penală să acționeze în sensul în care să înainteze și să susțină o învinuire clară, precisă și legală, prin excluderea sintagmelor declarate neconstituționale, astfel fiind asigurată calitatea legii în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și îndeplinirea atribuțiilor organului de urmărire penală.

Or, inculpații trebuie să aibă posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice incriminatoare, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce au angajat răspunderea sa penală.

În situația examinată, inculpații au prezentat obiecții în privința învinuirii formulate, fiind lipsiți de orice certitudine juridică în privința legalității acesteia.

De altfel, prin susținerea unei învinuirii cu sintagme declarate neconstituționale, s-a atentat în mod grav în privința dreptului inculpaților la o eventuală examinare a cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, ce impune obligațiunea de recunoaștere în totalitatea faptelor indicate în rechizitoriu fiind obligați să recunoască cauzarea urmărilor grave, în situația în care agravanta prevăzută de lit. d) al art. 328 alin. (3) CP a fost exclus în totalitate.

Instanța notează că, potrivit articolului 364¹ alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța poate dispune judecarea cauzelor penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală în cazul în care, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul declară personal, prin înscris autentic, că recunoaște comiterea faptelor indicate în rechizitoriu.

Din analiza normelor legale citate supra nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.

Această poziție poate fi contestată de partea acuzării că inculpații ar fi putut recunoaște faptele, instanței de judecată fiindu-i imputată obligația de a da o calificare juridică corectă. Doar că însăși esența faptelor incriminate, ar fi presupus recunoașterea de cauzare a urmărilor grave, ceea ce este inadmisibil.

Poziția organului de urmărire penal/acuzatorului de stat cu siguranță a creat stare de incertitudine în privința legalității procesului penal *per ansamblu*.

În altă ordine de idei instanța de judecată aduce critici în privința includerii în învinuirii a art. 45 Cod penal concomitent cu art. 42 Cod penal.

Potrivit art. 45 Cod penal, infracțiunea se consideră săvârșită cu participație complexă dacă la săvârșirea ei participanții au contribuit în calitate de autor, organizator, instigator sau complice.

Latura obiectivă a infracțiunii cu participație complexă poate fi realizată: a) de un singur autor; b) de doi sau mai mulți autori.

Pe de altă parte, art. 42 Cod penal, derivă din art. 45 CP, dând descrieri concrete a fiecărui participant în parte.

În situația în care de săvârșirea unei infracțiuni sunt învinuite mai multe persoane prin evidențierea rolului lor în baza art. 42 alin. (3), (4), (5) Cod penal, este evidentă o participație complexă, și decade necesitatea evidențierii duble a acestui fapt prin indicarea suplimentară în învinuire a art. 45 Cod penal.

În Decizia Curtii Constitutionale RM nr. 40 din 8 mai 2018, § 22 este menționat că instanței de judecată îi revine sarcina încadrării juridice a faptelor și nu este obligată să adopte încadrarea dată de către procuror (a se vedea, mutatis mutandis, Aksu v. Turcia [MC], 15 martie 2012, § 43, și Döner și alții v. Turcia, 7 martie 2017, § 79). Acest principiu este reiterat de Curte și în DCC nr. 50 din 19.04.2022 § 33).

Potrivit acesteia în conformitate cu articolul 385 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată verifică, între altele, dacă fapta persoanei întrunește elementele infracțiunii de comiterea căreia este învinuită. Altfel spus, instanța verifică corectitudinea încadrării juridice a faptei de către procuror (DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 26). În acest context, Curtea reiterează că încadrarea juridică a faptei penale, identificarea normei aplicabile cazului și stabilirea pedepsei țin de competența instanței de judecată. De asemenea, instanța de judecată efectuează încadrarea juridică a faptei în funcție de circumstanțele concrete ale speței deduse judecării (a se vedea DCC nr. 76 din 21 mai 2019, § 18). Instanța de judecată nu este obligată să accepte încadrarea dată de către procuror (DCC nr. 40 din 8 mai 2018, § 22 și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului citată acolo).

În astfel de condiții, o instanță imparțială nu poate face abstracție că învinuirea susținută de acuzatorul de stat atentează la principiul legalității și echității procesului penal și se vede obligată de a prezenta o calificare corectă a acțiunilor imputate inculpaților, deși aceasta urmează să emită sentința de achitare cu prezentarea argumentelor plauzibile.

Urmare a celor expuse, instanța menționează că încadrarea juridică legală și corectă în privința inculpaților este:

Balaban Valeriu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și (4), 328 alin. (3) lit. b) și art. art. 42 alin. (2), 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal al RM, după indicii calificativi: 1) fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor și instigator acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice; 2) fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice;

Crigan Boris învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere a

săvârșit în calitate de autor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Untilov Arsenie învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: a contribuit în calitate de complice prin acordare de mijloace la săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Potoran Mihail învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Nicolaev Constantin învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Savca Todor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Balan Ion învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 328 alin. (3) lit. b), 335 alin. (1) Cod Penal al RM, conform indicilor calificativi: 1) în calitate de complice la săvârșirea de către persoane cu înaltă funcție de răspundere și persoane publice a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice; 2) folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, a bunurilor organizației în interes material, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Totodată, instanța de judecată mai reține potrivit Certificatului de deces nr. DC-IV 1872672, că prin Actul de deces nr. 47 din 04.01.2021 a fost înregistrat decesul inculpatului Nicolaev Constantin (*f.d. 166, Vol. IXX*).

Potrivit Certificatului de deces nr. DC-IV 1907229, că prin Actul de deces nr. 4148 din 22.06.2021 a fost înregistrat decesul inculpatului Untilov Arsenie (*f.d. 187, Vol. IXX*).

Deși în privința inculpaților decedați pe parcursul examinării cauzei în fond se impune o sentință de încetare, însă având în vedere că specificul cauzei penale: incriminarea comiterii faptelor prin participație complexă, faptul că probele analizate vizează și acțiunile inculpaților decedați precum și faptul că instanța urmează să se expună în privința sechestrelor aplicate pe bunurile acestor inculpați, instanța de judecată consideră oportună

examinarea cauzei în fond și în privința inculpaților Untilov Arsenie și Nicolaev Constantin, cu expunerea în privința lor a circumstanțelor art. 385 CPP.

Audiind declarațiile inculpaților și a martorilor, studiind materialele cauzei penale, instanța de judecată a ajuns la concluzia că în ședința de judecată:

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Balaban Valeriu în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin.(2) și (4), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Cod Penal al Republicii Moldova, conform indicilor calificativi: prin acțiunile sale intenționate, Valeriu Balaban, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor și instigator în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave; ***art.art.42 alin.(2), 45, 328 alin.(3) lit. b) și d) din Cod Penal al Republicii Moldova,*** conform indicilor calificativi: Valeriu Balaban, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Crigan Boris în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Nicolaev Constantin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), 45, 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Potoran Mihai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Savca Tudor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: fiind persoană publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice

sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Untilov Arsenie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Codul penal, conform indicilor calificativi: a contribuit în coparticipație complexă prin acordare de mijloace la săvârșirea de către o persoană cu funcție de demnitate publică a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave;

nu și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Balan Ion în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (2), 45, 328 alin. (3) lit. b) și d) din Cod Penal al Republicii Moldova, conform indicilor calificativi: a contribuit în calitate de complice în cadrul participației complexe la săvârșirea de către persoane cu funcție de demnitate publică și persoane publice a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave.

Totodată, și-a găsit confirmare vinovăția inculpatului Balan Ion în comiterea art. 335 alin.(1) din Codul penal (în vigoare la momentul comiterii faptei), conform indicilor calificativi: a săvârșit folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Potrivit art. 6 alin. (1) din Codul penal, persoana este supusă răspunderii penale și pedepsei penale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.

În conformitate cu prevederile art. 8 din Codul de procedură penală, precum și cu cele ale art. 21 din Constituția Republicii Moldova, orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale – prin începerea urmăririi penale, nefiind posibilă decât în condițiile prevăzute de lege.

În acest context, instanța de judecată scoate în evidență inclusiv jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a reținut în hotărârea (*Barberà, Messegué și Jabardo c. Spaniei* din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, § 77) că, prezumția vinovăției garantată de articolul 6 § 2 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale impune, că în îndeplinirea funcțiilor lor, membrii unui tribunal să nu pornească de la ideea preconcepută că cel trimis în judecată a comis actul incriminat, sarcina probei revenind acuzării, iar orice dubiu este interpretat în favoarea celui acuzat.

Potrivit art. 93 din Codul de procedură penală, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilite de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

În concordanță cu art. 99 alin. (2) din Codul de procedură penală, probele administrate se verifică și se apreciază de către instanța de judecată.

Conform art. 101 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Alineatul (4) al aceluiași articol, prevede că, instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În conformitate cu art. 384 din Codul de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Potrivit art. 385 alin. (1) din Codul de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea.

Conform alin. (1) al art. 389 din Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate în instanța de judecată.

E de menționat că, potrivit alin. (2) al art. 389 din Codul de procedură penală, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri.

Conform art. 52 alin. (1) din Codul penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Lipsa unei părți componente ale infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, iar în condițiile când din învinuirea adusă lipsesc caracteristici care sunt obligatorii pentru componenta de infracțiune, instanța de judecată va ajunge la concluzia de a pronunța o sentință de achitare în privința persoanei puse sub învinuire.

Aprecierea juridico-penală a componentei de infracțiune prevăzută de art. 42 alin. (2) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminate lui Balaban Valeriu (cu excluderea textelor de lege declarate neconstituționale)

Instanța de judecată evidențiază că prin rechizitoriu, Balaban Valeriu se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzute de *art. 42 alin. (2) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal*, conform indicilor calificativi: prin acțiunile sale intenționate, Valeriu Balaban, fiind persoană cu funcție de demnitate publică a săvârșit în calitate de autor în participație complexă acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

Inter alia, cu riscul de a se repeta, instanța de judecată ținând cont de modalitatea de incriminare a faptelor ilicite prin prisma învinuirii aduse, menționează în corespundere cu

aprecierea legală și doctrinară că, această normă materială a suferit intervenții semnificative urmare a pronunțării *Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017* privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu) s-a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 și *Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018* privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal (excesul de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu soldate cu urmări grave), s-a declarat neconstituțional articolul 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002; fapt ce a generat excluderea imediată din data pronunțării a sintagmei ” intereselor publice sau” și a agravantei prevăzute de alin. (3) lit. d) CP – ”acțiuni soldate cu urmări grave”.

Consecințele juridice și efectele susținerii unei astfel de învinuiri până la finele cercetării judecătorești, au fost expuse *supra*.

Cu referire la elementele constitutive ale componentei de infracțiuni incriminate, instanța de judecată reține că *obiectul juridic special* al infracțiunii analizate îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, dar care nu sunt legate nemijlocit de corupție, având menirea de a proteja, în plan principal, bunul mers al activității serviciului, în care persoana publică și persoana cu funcție de demnitate publică își desfășoară activitatea, prin îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine, fără abuzuri și excese, cât și apărarea intereselor publice, a drepturilor și intereselor legale ale persoanei fizice sau ale persoanei juridice.

Obiectul material al acestei infracțiuni îl reprezintă sau poate să-l reprezinte corpul persoanei ori bunurile mobile sau imobile.

Victimă a infracțiunii specificate este persoana fizică sau juridică, ale cărei drepturi sau interese ocrotite de lege suferă daune în proporții considerabile.

Latura obiectivă a infracțiunii în cauză include următoarele trei semne: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Când ne referim la acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, avem în vedere oricare din următoarele patru modalități faptice: 1) săvârșirea unei acțiuni care ține de competența unei alte persoane cu funcție de răspundere (de exemplu, a unei persoane cu funcție de răspundere ierarhic superioare din același sistem departamental, ori a unei persoane cu funcție de răspundere din același sistem departamental căreia făptuitorul nu i se supune, ori a unei persoane cu funcție de răspundere din alt sistem departamental); 2) **săvârșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ**; 3) săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial; 4) săvârșirea unei acțiuni pe care nimeni și în nici un fel de circumstanțe nu este în drept să le săvârșească.

În cele ce urmează, instanța de judecată va analiza minuțios totalitatea indicilor laturii obiective a componenței de infracțiune, astfel încât să fie reținută sau combătută poziția de acuzare.

Acuzatorul de stat în expunerea faptelor din rechizitoriu și în efortul de a demonstra versiunea potrivit căreia inculpatul ar fi acționat cu intenția de a-și depăși atribuțiile ce-i erau oferite de lege, în vederea prejudicierii intereselor patrimoniale ale Procuraturii Generale, a invocat că ”*Balaban Valeriu activând în perioada anilor 2003-2007 în funcția de Procuror General al Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Hotărârea Parlamentului nr.478-XV din 04.12.2003, prin urmare fiind conform prevederilor art.123 din Codul penal persoană cu înaltă funcție de răspundere, adică persoană cu funcție de demnitate publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, ignorând prevederile art.art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada an.2004-2007, acționând în coparticipare cu alte persoane, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu...*”.

În partea ce vizează acest conținut esențial al învinuirii aduse în baza art. 328 Cod penal, instanța menționează.

La stabilirea depășirii limitelor competenței, în corespundere cu art. 328 CP, instanțele se vor conduce de prevederi, care circumstanțiază drepturile și atribuțiile inculpatului și, în mod obligatoriu, sunt consacrate sau derivă dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii (din actele emise de Guvern, de autoritățile administrației publice centrale și locale). Aceasta deoarece, în spiritul de care este animată incriminarea (*mens legis*), sintagma „acordate prin lege” din dispoziția alin. (1) art. 328 CP este utilizată în sensul său comun de „legislație”, presupunând, prin aceasta, și actele normative subordonate legii.

Pentru reținerea la încadrare a art. 328 CP, este important ca depășirea limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege să aibă un caracter vădit. Dacă există dubii, rezultate din contradicțiile reglementării competenței funcției deținute, iar persoana publică, respectiv, persoana cu funcție de demnitate publică, admite că uzurpează atribuții sau că săvârșește unele acțiuni, fără a respecta anumite cerințe impuse de lege etc., deci fără a avea certitudinea că răspunderea penală nu va surveni, deoarece nu au fost depășite în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor, acordate prin lege.

Deci, este esențial ca actul de învinuire să evidențieze *in stricto sensu* drepturile și atribuțiile inculpatului prevăzute de lege, care anume au fost depășite de persoana învinuită.

Analizând modul de redactare și prezentare a învinuirii, instanța de judecată observă că organul de urmărire penală a prezentat în mod general și abstractizat drepturile și atribuțiile inculpatului în calitate de Procuror General stabilite de art.art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003.

Potrivit art. 3 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, activitatea Procuraturii este organizată conform principiilor legalității, operativității, proporționalității, imparțialității și controlului ierarhic.

Art. 16 din același act normativ are următorul conținut:

(1) Procuratura Generală este condusă de Procurorul General, ajutat de primul-adjunct și de adjuncți.

(2) Procurorul General este numit în funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului, pentru un mandat de 5 ani.

(3) Primul-adjunct și adjuncții sînt numiți de către Procurorul General, după confirmarea lor de către Parlament.

(4) Procurorii ierarhic inferiori sînt numiți de Procurorul General și îi sînt subordonați.

(5) Aceeași persoană poate deține funcția de Procuror General cel mult 2 mandate constituționale consecutive.

(6) După numirea în funcție, Procurorul General depune în fața Parlamentului următorul jurămînt:

"În exercitarea atribuțiilor de Procuror General, jur să respect cu strictețe Constituția, legile Republicii Moldova, să apăr ordinea de drept, drepturile și libertățile omului, interesele generale ale societății".

(7) La expirarea mandatului de Procuror General, de adjunct al Procurorului General, persoanele respective sînt numite, la dorință, în orice post vacant din cadrul Procuraturii Generale, păstrîndu-li-se gradul conferit.

(8) În cazul absenței Procurorului General sau în cazul imposibilității de exercitare a funcțiilor sale, atribuțiile acestuia sînt exercitate, în temeiul unui ordin emis de Procurorul General, de primul-adjunct sau de un alt adjunct.

(9) Procurorul General prezintă anual Parlamentului un raport despre starea legalității și ordinii de drept în țară, precum și despre măsurile întreprinse pentru redresarea ei.

(10) Procurorul General:

a) exercită, direct sau prin intermediul adjuncților săi ori al procurorilor subordonați, controlul asupra activității procurorilor;

b) emite în scris ordine, dispoziții și instrucțiuni executorii, aprobă regulamente;

c) revocă, suspendă sau anulează actele emise de procurori dacă acestea contravin legii;

d) stabilește, în corespundere cu schema aprobată, structura organelor Procuraturii, repartizează mijloace pentru întreținerea acestora;

e) conferă, în condițiile legii, procurorilor grade de clasificare și grade militare. Gradele de clasificare superioare și gradele militare supreme se conferă de Președintele Republicii Moldova;

f) exercită alte atribuții în condițiile legii.

(11) Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de termen de către Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului, în cazul:

a) incompatibilității funcțiilor, stabilite în condițiile legii;

b) imposibilității îndeplinirii obligațiilor de serviciu din motive de sănătate timp îndelungat și neîntrerupt (mai mult de 4 luni);

c) pronunțării sentinței definitive de condamnare.

Astfel, art. 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003 prezintă natura juridică a funcției de Procuror General în partea ce ține de procedura de numire în funcție, principiile de activitate și exercitare a funcției, atribuțiile Procurorului General și

procedura de destituire din funcție. Se constată a fi o normă generală, care conține și atribuțiile Procurorului General.

Având în vedere esența juridică a infracțiunii de exces de putere, instanța subliniază că este de obligația organului de urmărire penală și a acuzatorului de stat de a evidenția *in concretio* care atribuție sau drept conferit Procurorului General a fost depășit în activitatea sa.

Contrar acestor obligații, organul de urmărire penală a introdus în actul de acuzare norme generale, ce nu evidențiază atribuții sau drepturi concrete ale Procurorului General, fiind esențial de evidențiat care anume atribuție a fost depășită. Listarea atribuțiilor Procurorului General la alin. (10) al art. 16 din lege, nu corespunde criteriilor de legalitate a învinuirii. Or, nici inculpatul și nici orice observator independent nu poate stabili din simpla lectură a învinuirii care atribuție a fost depășită în sensul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 CP.

Asemenea incriminare oficială unei persoane privind comiterea excesului de putere, este inadmisibilă. Or, o astfel de abordare este una imprevizibilă pentru subiectul infracțiunii, având o marja de interpretare prea largă atât din partea organului de urmărire penală cât și din partea instanței de judecată, existând riscul ca gravitatea acțiunilor să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii penale.

Curtea Constituțională, cu titlu preliminar, notează în deciziile sale că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. aceasta trebuie să fie – așa cum afirmă constant Curtea Europeană – **accesibilă** și **previzibilă** (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48). Aceste cerințe sunt impuse de principiul legalității incriminării și al pedepsei penale.

Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme. Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică.

Pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*cauza Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești.

Instanța conchide că incriminarea adusă lui Balaban Valeriu sub aspectul *ne-evidențierii atribuției sau dreptului concret depășit prin acțiunile sale* este formulată de o manieră imprecisă și neclară și conferă autorităților care le aplică o marjă excesivă de discreție. Prin urmare, ele nu îndeplinesc standardul calității legii penale, fiind contrare

articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție.

Acuzarea are obligația de a-i preciza persoanei în cauză ce acuzații i se aduc – pentru a-i oferi ocazia să își pregătească și să își prezinte apărarea în mod corespunzător – și de a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție (*Barberà, Messegué și Jabardo împotriva Spaniei, pct. 77; Janosevic împotriva Suediei, pct. 97*).

Învinuirea sub aspectul analizat nu satisface exigențele dreptului la apărare desprinse din prevederile art. 6 din Convenția Europeană, întrucât procurorul nu a indicat următoarele aspecte decisive care se înscriu în standardul „dincolo de orice îndoială rezonabilă”.

Mai mult, art. 113 Cod penal, consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Aliniatul (2) stipulează că, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Reieșind din cele menționate, este de obligația organului de urmărire penală de a prezenta o calificare exactă și corectă a acțiunilor prejudiciabile ale persoanei învinuite.

O altă teză din învinuirea adusă lui Balaban Valeriu constituie: *”La data de 20.06.2003 de către potențialul cumpărător SRL „Gofma Consulting”, Centrului Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON” i-a fost solicitată efectuarea expertizei privind examinarea evaluării stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminată amplasate în or. Chișinău pe str. Alexandru cel Bun 100, bun imobil care se afla în proprietatea SA „Consocivil”.*

Astfel, potrivit tezelor formulate în Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, de către experți a fost constatat, precum că la imobilul din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău: „podșul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.

Cunoscând despre constatările și recomandările formulate în Raportul de expertiză menționat, prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, alături de curtea Procuraturii Generale (din str.B.Bodoni 26), construcția căreia nu este finalizată. În acest context în scrisoarea respectivă s-a specificat că, „clădirea cu 4 etaje, suprafața totală - 5600 m² gradul de pregătire 76%, costul unui metru pătrat este de 116 dolari SUA, iar costul clădirii constituie 650 mii dolari SUA (conform cursului BNM – 7813780 lei). Conform calculelor, pentru finalizarea construcției este necesară suma de 550 mii dolari

SUA (conform cursului BNM – 6611660 lei). Astfel, costul unui metru pătrat va fi de 214 dolari SUA, iar valoarea totală a obiectului va fi 1,2 mil dolari SUA (conform cursului BNM – 14425440 lei)”, expediind totodată în adresa Prim ministrului un proiect al contractului de vânzare-cumpărare al acestui imobil datat din 22.10.2004 semnat deja de către Untilov Arsenie, ultimul fiind reprezentantul SA „Consocivil”.

Scrisoarea respectivă fiind readresată instituțiilor competente pentru avizare, în luna martie 2005, Ministerul Finanțelor informează Guvernul Republicii Moldova și Procuratura Generală, că în conformitate cu capitolul III al obiectului contractului menționat (proiectului de contract evidențiat supra), în costul imobilului nu este inclusă Taxa pe Valoarea Adăugată (TVA), ceea ce contravine prevederilor Codului Fiscal și nu reflectă situația reală a costului acestuia.”

Din conținutul evidențiat instanța remarcă că Balaban Valeriu se învinuiește în aceea că ”cunoscând despre constatările și recomandările formulate în **Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, prin Scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004**, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), **l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova**, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău.

Cu înțietate, instanța a analizat tezele învinuirii ce se referă la **Raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 formulat de Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”**. Organul de urmărire penală a introdus în actul de învinuire constatarea din partea descriptivă a Raportului, care la prima vedere și lecturare creează impresia neobiectivă referitor la oportunitatea procurării și reconstrucției imobilului în litigiu: ”la imobilul din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău: „podșul nu se prea observă, în blocurile 1 și 2, construcțiile portante a mansardelor au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare”. La fel, urmau a fi supuse examinării capacitatea portantă a fundației, care urma să fie verificată în a doua etapă a expertizei cu cercetarea proprietății solurilor, totodată experții recomandând elaborarea misiunii de proiectare, după care va fi posibilă a două expertiză privind reconstrucția și consolidarea clădirii.”

De asemenea, în Rechizitoriu, procurorul la etapa descrierii probelor acuzării a făcut trimitere la **Fila 84 – 88, Vol. I** ce reprezintă **Raportul de expertiză nr. 819/03 din 06.07.2003, privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or. Chișinău, pe str. Alexandru cel Bun, nr. 100**, și a evidențiat doar următoarele: Raportul a fost elaborat de către Centrul Republican de Cercetări și Reglementări în Construcții „CERCON”, direcția de expertiză tehnică a construcțiilor și anume: membru-cor. Al A.Ș.M. RM prof. univ. – E. Livovschi și inginerul-șef a Institutului „Chișinăuproiect” – P. Cazacu, semnăturile și ștampilele cărora sunt aplicate pe raport alături de ștampila direcției de expertiză tehnică a construcțiilor.

Baza efectuării expertizei a fost scrisoarea prezentată de directorul firmei SRL „Gofma Consulting” d-nul Tărăburcă Dmitrii din 20.06.2003.

Raportul respectiv a fost recepționat de destinatar prin fax de la nr. 278324 la 29.01.2007, ora 10:03.

Expertiza a fost efectuată prin cercetarea vizuală a construcțiilor portante în prezența beneficiarului. În raport se menționează că investitorul dorește ca clădirea să fie reconstruită în așa fel ca în subsol și nivelul unu să fie amplasate birouri de lucru și unități distractive sau de comerț, iar pe nivelele de mai sus să fie amplasat spațiu locativ. În darea de seamă despre evaluarea clădirii este scris că podișul se păstrează în stare bună. În realitate, însă, podișul nu se prea observă, probabil că a fost mlătit cu pământ sau defectat. Dacă podișul este defectat și clădirea ar fi fost amplasată în văgăună sau pe loc drept, aceasta ar fi adus la consecințe catastrofale: toată apa din precipitații se scurgea sub fundații. În realitate, însă, clădirea este amplasată pe un teren înclinat și apele s-au scurs preponderent în afara terenului. Tot din aceste considerente subsolul nu este inundat cu apă. Tot în timpul conservării nu a fost hermetizat acoperișul. Au rămas multe goluri deschise, prin care apa din precipitații a pătruns în clădire și în mai multe locuri a defectat tencuiala, care necesită reparații. În blocurile 1 și 2 construcțiile portante a mansardelor, fiind probabil mai puțin rigide de cât construcțiile nivelelor de mai jos capitale, au suferit deformații mari, au fisuri periculoase și au nevoie de consolidare.

Instanța observă că nu sunt descrise concluziile acestui Raport.

Fiind analizat cu atenție conținutul, dar în special Concluziile **Raportului de expertiză nr. 819/03 din 26.06.2003 privind examinarea și evaluarea stării tehnice și posibilității reconstrucției clădirii neterminate amplasate în or. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100**, instanța a stabilit că de fapt acesta stabilește starea de rezistență (la data întocmirii) a imobilului ca satisfăcătoare, posibilitatea edificării etajelor suplimentare și două strategii de reconstrucție a acestuia. Se indică, că prezentul raport va fi prezentat la elaborarea misiunii de proiectare a reconstrucției, reconstrucția și consolidarea clădirii (*Vol. I, f.d. 84*).

În asemenea caz, o instanță imparțială nu poate face abstracție de incidența versiunii părții apărării (și este obligată să o ia în calcul) că acuzatorul de stat, a introdus în actul de acuzare fraze rupte din contextul Raportului, pentru a crea în mod voalat impresia de acțiuni ilegale ale inculpatului, și anume identificarea bunului imobil ca fiind *rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău*, fără a ține cont de constatările Raportului de expertiză, prezentate în învinuire ca fiind în stare deplorabilă. Fapt ce nu corespunde esenței Concluziilor aceluiași Raport ce a stabilit starea de rezistență (la data întocmirii) a imobilului ca satisfăcătoare, posibilitatea edificării etajelor suplimentare și două strategii de reconstrucție a acestuia.

În continuare, instanța observă că prin actul de învinuire Balaban Valeriu se învinuiește în aceea că, **prin scrisoarea nr.01-39/04 din 16.08.2004, Procurorul General al Republicii Moldova Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional), l-a informat pe Prim-ministrul Republicii Moldova, că rezolvarea problemei amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale cu cheltuieli minime și în termeni restrânși este**

posibilă doar în cazul achiziționării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău.

La caz, constatarea ”fără a examina posibilitatea optimizării amplasării subdiviziunilor Procuraturii Generale într-un edificiu deja construit și dat în exploatare (adică funcțional)” nu corespunde adevărului fiind combătută atât de declarațiile inculpaților, martorilor acuzării, cât și cei ai apărării.

Inculpatul Balaban Valeriu pe tot parcursul examinării cauzei penale a insistat asupra faptului că *problema privind asigurarea cu spațiu suficienta colaboratorilor Procuraturii Generale a existat cu mult timp înainte ca acesta să acceadă în funcție.*

Această poziție coroborează cu declarațiile martorului Stoianoglo Alexandr, care în perioada 2001-2006 a avut funcția de adjunct al Procurorului General, inclusiv și în perioada când a activat Valeriu Balaban. Astfel, acesta a explicat instanței că, ”...a prezentat toată informația referitor la clădirea din Procuratura Generală pe atunci, de pe str. Bănulescu Bodoni, și i-a explicat necesitatea domnului Tarlev, lărgirii spațiilor, având în vedere că s-au majorat statele de personal și numărul secțiilor și direcțiilor din cadrul Procuraturii Generale. Lui Tarlev i-a prezentat informația despre amplasarea secției Procuraturii Generale de pe str. Ștefan cel Mare 73, și i-a explicat în cazul rezolvării problemei cu clădirea nefinisată, ei vor elibera încăperile din str. Ștefan cel Mare 73, și atunci Guvernul ar putea organiza niște oficii pentru instituțiile statului sau chiar chirie. Tarlev a susținut această idee, și a spus că va da niște indicații pentru studierea situației și apoi va veni cu niște soluții. Peste 3 luni, Balaban a devenit Procuror General, el (martorul) încă o dată a ridicat problema respectivă, și i-a spus că a avut întâlniri cu Tarlev, și crede că atunci a fost dispusă crearea unei comisii pentru studierea acestei situații. **După venirea lui Balaban, activitatea în această direcție a devenit mai eficientă. A mai avut încă o întâlnire cu reprezentanții comisiei din partea Guvernului, erau reprezentanții Ministerului Finanțelor, Cancelaria de stat, Ministerul Construcțiilor, și numai atunci a fost adoptată o decizie generală despre achiziționarea clădirii respective nefinisate.**”

Fiind audiat în calitate de martor, Postovan Dumitru (ce a îndeplinit funcția de Procuror General în perioada 1994-1998) a adus la cunoștința instanței de judecată că încă în perioada sa de activitate ”de mai mute mai ori a solicitat guvernării ca clădirea din str. Alexandru cel Bun să fie transmisă în posesia Procuraturii Generale, însă de fiecare dată primea un răspuns negativ, motivat din lipsa mijloacelor financiare prevăzute prin Legea bugetului pentru anul respectiv. În anul 1995-1996 personal a fost în clădirea de pe str. Alexandru cel Bun 100, care era **ridicată și acoperită neavând instalate uși și ferestre**”.

La fel, și martorul Tarlev Vasile a explicat că ” în perioada dată cât Balaban Valeriu era Procuror General, el activa în calitate de Prim ministru din data de 19 aprilie 2001-30 martie 2008.

Autoritățile publice, aveau probleme cu oficiile, imobilele, condițiile de activitate, practic majoritatea absolută a organelor publice, inclusiv judecătoriile, procuratura etc. Mai mult ca atât, Procurorul General Valeriu Balaban, a fost unul din puținii conducători ai Procuraturii Generale, care s-a străduit să creeze condiții de activitate a Procuraturii Generale.”

Deci, din coroborarea declarațiilor martorilor numiți, este evidentă problema dislocării sediului Procuraturii Generale, și a constituit obiect de analiză a Procurorilor Generali care s-

au perindat la putere. De altfel, fiecare dintre ei au analizat oportunitatea procurării clădirii, situate pe adresa Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău.

La caz, informarea Prim-Ministrului Republicii Moldova, Vasile Tarlev prin Scrisoare nu constituie fapt de depășire a atribuțiilor de serviciu, precum nu constituie un fapt infrațional – în general. Or, astfel de scrisori informative nu produc careva consecințe juridice de sine stătător.

De altfel, personal Prim-Ministrului Republicii Moldova, Vasile Tarlev (în perioada vizată) a explicat instanței că s-a luat act de informația prezentată și ”*Pe acest caz, la inițiativa Procuraturii, a fost creat un grup de lucru, la indicația sa în calitate de **Prim Ministru, pentru analiza situațiilor și condițiilor de activitate, atât a Procuraturii Generale în capitală cât și cele raionale, pentru a afla situația reală, a lua la evidență organul respectiv. Asa cum în alte situații, și procuratura activă, iar edificiile nu erau cunoscute. În acest grup de lucru, au fost incluși specialiști din diferite organe publice, responsabile. Una din concluziile a fost că condițiile de activitate a aparatului central a Procuraturii Generale, nu corespunde cerințelor, unde mai multe secții, direcții activau pe diferite adrese, la o distanță mare una de alta, și în opinia specialiștilor nu erau operaționale sau eficiente, așa cum se cerea. O altă concluzie a comisiei a fost, de a crea condiții necesare Procuraturii Generale pentru buna activitate a acestor organe și amplasarea tuturor subdiviziunilor, într-un loc, pe o adresă. Grupul de lucru, a propus mai multe variante, după câte țin minte, pe diferite adrese, inclusiv în acea listă figura și str. Ștefan cel Mare. Însă specialiștii din domeniu, au spus că, adresa este atractivă de pe str. Ștefan cel Mare 73, dar însăși clădirea nu va crea condiții necesare și nu corespunde cerințelor. Ulterior, comisia a selectat un edificiu, din str. Alexandru cel Bun 100. Au înaintat această propunere, iar membrii comisiei au ajuns la concluzia că clădirea din str. Alexandru cel Bun 100, este una din cele mai bune la acel moment, de a atinge acest scop. Decizia a fost aprobată...***”.

Deci, instanța ajunge la concluzia obiectivă că selectarea privind achiziționarea edificiului din str. Alexandru cel Bun 100 nu a aparținut personal inculpatului Balaban Valeriu, dar a constituit rezultatul analizei unei comisii de specialitate constituite în cadrul Guvernului și formată din reprezentanți ai tuturor organelor de resort: Ministerul Finanțelor, Ministerul Construcțiilor ș.a.

Învinuirea lui Balaban Valeriu continuă: *Cu toate acestea, contrar concluziilor experților formulate în raportul de expertiză nr.819/03 din 20.06.2003 evidențiate supra, Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură, precum și prevederile art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar”, potrivit căroră „autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală”, cunoscând despre lipsa documentației de proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, verificate și autorizate în modul stabilit de art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, ignorând prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3) potrivit căroră „se interzice organizarea și desfășurarea procedurii licitațiilor publice, indiferent de metodele de achiziție la categoriile de lucrări cu caracter investițional pe obiecte cu valoarea mai mare de 100 de mii de lei, finanțarea căroră se efectuează din contul mijloacelor bugetului public național, în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și*

expertizate în modul stabilit”, și prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil, inclusiv fără identificarea viciilor fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, a încheiat la data de 15.04.2005 contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 (contract de vânzare-cumpărare) cu SA „Consocivil” a imobilului situat pe adresa str. Alexandru cel Bun nr.100 mun. Chișinău, la prețul de 9000000 lei.

În mod repetat acuzatorul de stat indică că, Balaban Valeriu *depășindu-și vădit atribuțiile prevăzute de Legea cu privire la Procuratură*. Referitor la această expunere, instanța prezentat poziția sa, pe care o menține în continuare.

La fel, inculpatului i se mai impută încălcarea prevederilor legale care au dus la excesul de putere, după cum urmează:

Art.9 alin.(2) din Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 Privind sistemul bugetar și procesul bugetar, potrivit căroră „*autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*”.

Potrivit art. 13 alin. (1) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea construcției, lucrările de construcții, precum și de modernizare, modificare, transformare, consolidare și de reparații se execută numai pe bază de proiect elaborat de către persoane fizice sau juridice autorizate în acest domeniu și verificat de specialiști verifcatori de proiecte atestați. Elaborarea proiectelor se efectuează în modul stabilit cu respectarea documentelor normative în vigoare, regimului arhitectural-urbanistic și regimului tehnic, indicate în certificatul de urbanism eliberat de autoritatea administrației publice locale. (2) Verificarea proiectelor, în ceea ce privește respectarea documentelor normative referitoare la exigențele esențiale, se face numai de către specialiști verifcatori de proiecte atestați, alții decât specialiștii elaboratori ai proiectelor.

Mai menționează acuzatorul de stat că, Valeriu Balaban a **ignorat ”prevederile art.3 și 4, 18 alin.(3)...”** fără a se indica prevederile cărui act normativ. Deși aceasta poate constitui o greșeală mecanică de redactare, instanța nu poate stabili prevederile cărui act legal se pretinde a fi ignorate.

Prevederile capitolelor III, IV, V din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, fără organizarea unei licitații publice, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil.

Și cu privire la acest aspect, instanța nu doar constată echivocul admis în expunerea învinuirii, nefiind clar delimitate preținsele norme legale care ar fi fost încălcate de inculpat, dar evidențiază și neveridicitatea circumstanțelor faptice expuse:

Organul de urmărire penală pretinde că Balaban Valeriu în calitate de Procuror General a admis *efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală*.

Acest fapt nu corespunde realității și se combate prin următoarele probe:

Hotărârea Guvernului RM nr. 312-24 din 23 martie 2005 cu privire la alocarea din contul bugetului de stat Procuraturii Generale a mijloacelor financiare în valoare de 9 000 000 (nouă milioane lei) pentru procurarea edificiului din mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 (Vol.II, f.d. 172);

Extras din anexa nr. 4 din Legea bugetului pentru anul 2005 privind repartizarea alocațiilor pentru finanțarea investițiilor capitale pe beneficiari și obiective. Potrivit acesteia în Legea bugetului pentru anul 2005 la compartimentul investiții capitale se indică mijloacele financiare în sumă de 9 312 000 lei, inclusiv 9 000 000 lei pentru procurarea obiectului - **bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100** și 312 000 lei pentru proiectarea reconstrucției.

Deci cheltuielile efectuate în beneficiul Procuraturii Generale pentru investiții capitale în perioada anului 2005 au fost prevăzute de Legea bugetului pentru anul 2005, fiind alocate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 312-24 din 23 martie 2005.

Având la bază: prevederile Legii bugetului pentru anul 2005, în care expres este indicat că Procuraturii Generale la compartimentul "Investiții capitale" sunt alocate mijloace financiare în sumă de 9 mln. lei pentru procurarea imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100, **art. 24 lit. b) din Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr.1166-XII din 30 aprilie 1997, care prevedea posibilitatea achiziției publice dintr-o singură sursă, dacă furnizorul (antreprenorul) este stabilit prin lege, Hotărârea Guvernului nr. 312-24 din 23.03.2005, dispoziția Primului-ministru Vasile Tarlev nr. 1413-192 din 09.03.2005, (f.d. 47 vol.I) proiectul contractului** elaborat și definitivat de instituțiile statului care au făcut parte din Grupul de lucru pentru selectarea obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 pentru a fi inclus în lista obiectelor finanțate din bugetul public, coordonat cu vânzătorul, examinând în prealabil materialele confirmative privind dreptul de proprietate și evaluare, eliberate în modul stabilit de organul cadastral și prezentate de vânzător, decizia organului competent al acestuia de a vinde obiectul nominalizat, în cadrul Procuraturii Generale au demarat procedurile interne de pregătire și efectuare a achiziției publice, inclusiv avizarea internă obligatorie de către principalele subdiviziuni cu competențe în domeniu și conducerea instituției.

În acest proces au fost respectate întocmai cerințele **Regulamentului cu privire la achizițiile publice dintr-o singură sursă, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 951 din 4 august 2003**, care de asemenea confirma dreptul de a achiziționa imobilul, dacă furnizorul (antreprenorul) este stabilit prin lege.

Faptul avizării, corespunderii prevederilor legale, intereselor statului și ale Procuraturii Generale, precum și lipsa unor obiecții, a fost confirmat prin semnăturile persoanelor indicate pe exemplarul cumpărătorului, originalul căruia a fost ascuns de către partea acuzării.

În urma expertizei prealabile și îndeplinirea tuturor cerințelor legislației în vigoare, Contractul nr. 64-7 de vânzare-cumpărarea obiectului din str. Alexandru cel Bun, 100 (f.d. 81-83 vol. I), **înregistrat la Agenția Națională pentru Achiziții Publice nr. 3-662/05 din 25.04.2005**, a fost înregistrat și la Agenția de Stat Relații Funciare și Cadastru la 21.06.2005, fiind atribuit nr. cadastral 010041926101. Contractul a fost încheiat între SA „Consocivil”, în calitate de vânzător, în persoana președintelui societății A. Untilov și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de cumpărător, în persoana Procurorului General, V. Balaban. În conformitate cu contractul respectiv, vânzătorul se obligă să predea bunul situat în Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Al. cel Bun, 100, numit în continuare imobil, în proprietatea cumpărătorului care se obligă să preia imobilul sus numit și să achite pentru el

prețul convenit prin acord reciproc. Imobilul supus înstrăinării este clădirea nefinisată cu suprafața totală de 5600 metri pătrați.

Cumpărătorului i s-a adus la cunoștință că, terenul aferent imobilului cu suprafața 0,174 ha este arendat de la Primăria mun. Chișinău.

Contractul este semnat de SA „Consocivil”, în calitate de vânzător, în persoana președintelui societății A. Untilov și Procuratura Generală a Republicii Moldova, în calitate de cumpărător, în persoana Procurorului General, V. Balaban, fiind aplicate ștampilele părților contractante și ștampila Trezoreriei Teritoriale ***** cu nr. 687 din 27.04.2005, fiind acceptat spre executarea plăților prin intermediul Trezoreriei de stat direct către cumpărător.

Actul de primire-predare a imobilului în construcție din 18 mai 2005 (*vol. II, f.d. 167-168*), precum și Lista documentelor care s-au transmis (Anexa la Act) a fost semnat de membrii Comisiei constituite de ambele Părți și a prezentat o reflectare obiectivă a întregului proces, precum și date confirmate documentar despre suprafața imobilului, terenului aferent, starea tehnică, costul, gradul de finisare, etc.

În conformitate cu prevederile și termenii legali, Contractul nr.64-7 din 15 aprilie 2005 de achiziționare a mărfurilor (*Vol.I, f.d. 81-83*), prin intermediul persoanei împuternicite – Șeful secției administrativ-economice Crigan Boris, a fost prezentat organului cadastral teritorial Chișinău pentru înregistrare în Registrul bunurilor imobile.

Este lipsită de suport juridic poziția acuzării că a fost admisă procurarea bunului imobil fără organizarea unei licitații publice. Aceasta nu doar că este eronată, dar și duce în eroare instanța de judecată.

Or, analizând cadrul juridic pertinent speței, instanța a constatat că **Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr.1166-XII din 30 aprilie 1997**, la art. 18 prevede metodele de achiziție. Astfel legea stabilește că, achizițiile se pot face prin: a) licitație publică; b) licitație în două etape; c) licitație cu participare limitată; d) licitație specială cu participare limitată; e) cerere a ofertelor de prețuri; f) achiziție dintr-o singură sursă.

Potrivit art. 24 lit. b) din aceeași Lege, Agenția pentru Achiziții efectuează achiziții dintr-o singură sursă dacă: de mărfurile, lucrările și serviciile necesare dispune numai un singur furnizor (antreprenor), sau un singur furnizor (antreprenor) dispune de drepturi prioritare asupra lor și nu există o altă alternativă.

Deci metoda de procurare a edificiului din ***** , str. Alexandru cel Bun, 100 nu a fost cea a licitației publice, dar cea a achiziției dintr-o singură sursă, ce comportă reguli specifice și diverse de cea a licitației publice.

La caz, prezentarea informației eronate de către organul de urmărire penală cu privire la modalitate de achiziționare a bunului imobil situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100, reprezintă un abuz și modalitate inadmisibilă de susținere a unei învinuiri fără temei juridic, precum și ducerea în eroare a instanței de judecată.

Aceste concluzii și constatări au fortificat părerea că, nu se adeverește învinuirea adusă inculpatului în sensul formulării ei incomplete și cu introducerea de fapte ce nu corespund realității.

O altă teză din învinuirea adusă lui Balaban Valeriu ține de ”*Ulterior, întru realizarea aceluiași intenții, în temeiul contractului de antrepriză nr.31/33-09-05 din 12.09.2005,*

încheiat între Procuratura Generală reprezentată de Procurorul General Valeriu Balaban și SRL „SVETSKII & Ingvar Motors”, prețul contractului fiind de 312000 lei, ultima a elaborat un document pretins a fi „proiect de reconstrucție”, ce nu a fost autorizat în modul stabilit de actele normative în vigoare de organele competente.

Totodată, la solicitarea Procuraturii Generale nr.31/246 din 22.03.2006, Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a efectuat Raportul de expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006, în care s-a stipulat că, „desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate”, „strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”.

Așadar, conform actului respectiv, au fost descoperite acele vicii ascunse care urmau a fi constatate pînă la încheierea contractului, sau în cadrul verificării acestuia în procedura de achiziție”.

La caz, instanța de judecată nu înțelege esența învinuirii în acest sens sau care ar fi implicația nemijlocită a Procurorului General, Valeriu Balan în situația în care achiziționarea bunului imobil în scop investițional a presupus din start necesitatea unui proiect de reconstrucție.

De altfel, prin acte administrative și legislative, și anume: Planului de achiziții publice pentru anul 2005, în baza prevederilor Legii bugetului de stat pentru anul 2005, în coordonare cu Ministerul Finanțelor, care a planificat alocarea pentru semestrul II al anului a sumei de 312 mii lei destinație specială: **proiectarea reconstrucției clădirii** nefinisate amplasate pe str. Alexandru cel Bun,100 din mun. Chișinău, Grupul de achiziții a Procuraturii Generale constituit prin ordinul Procurorului General nr.250/22 din 4 noiembrie 2004, membrii căruia erau șeful Direcției administrativ economice Potoran Mihail (Președinte), șeful secției administrativ economice Crigan Boris (vicepreședinte), șeful secției finanțe și contabilitate Savca Tudor, specialistul principal Nicolaev Constantin și contabilul coordonator Bîrcă Nina (membri ai Grupului) în baza Regulamentului de funcționare a Grupului de lucru-aprobat prin același Ordin, a selectat în urma licitației în formă de ofertă de prețuri, Antreprenorul general - compania SRL „SVETSKII INGVAR MOTORS” pentru îndeplinirea acestor lucrări (*f.d. 153-154, Vol. II*);

În baza hotărârii Grupului de lucru, în coordonare cu Antreprenorul a fost elaborat Contractul de antrepriză, care, după avizarea internă a fost prezentat și semnat de ambele Părți contractante la 12 septembrie 2005 (*f.d. 153-154, Vol. II*).

Clauzele principale ale contractului au fost: executarea lucrărilor de proiectare în termen de 3 luni, coordonarea și aprobarea proiectului cu instanțele corespunzătoare, costul lucrărilor de proiectare, drepturile, obligațiile și responsabilitatea Părților. La dispoziția Antreprenorului au fost puse toate documentele referitoare la clădirea în construcție pe care le deținea Procuratura Generală, inclusiv Avizele Centrului medicina preventivă, Direcției

pompieri și salvatori. Au fost eliberate scrisorile, demersurile, procurile necesare pentru demararea lucrărilor de proiectare.

Exact în trei luni, așa cum prevedea Contractul, lucrările de proiectare a reconstrucției au fost executate de Antreprenor în deplin volum și cu respectarea cerințelor contractuale, inclusiv și Devizul local nr. 01-01-2000 “Reconstrucția și reprofilarea blocului existent”.

Proiectul de reconstrucție a clădirii nefinisate a fost recepționat de către Procuratura Generală, conform Actului de primire a lucrărilor executate din 19.12.2005, în sumă totală de 320 mii lei, semnat de Adjunctul Procurorului General, Stoianoglo Alexandr, șeful Direcției administrativ-economice, Potoran Mihail și șeful secției finanțe și contabilitate, Savca Tudor, fapt consemnat în Actul Curții de Conturi nr.16 din 21.03.2007 privind rezultatele reviziei financiare efectuate la Procuratura Generală a Republicii Moldova pe perioada anilor 2005-2006 (*f.d. 133- 145, Vol. I (pag.17 abz.5)*).

Faptul că prin expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006 efectuată de Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, s-a constatat că *”desenele executate de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” nici într-un caz nu sunt suficiente pentru reconstrucție. Sub toată clădirea este necesară cercetarea solului sub fundație, determinarea dimensiunilor fundațiilor existente, calculul fundațiilor cu evidența sarcinilor seismice și elaborarea recomandărilor de consolidare în caz de necesitate”, „strategia optimală este demolarea completă a blocului nr.1, cu proiectarea și ridicarea în locul lui a unui bloc modern cu dimensiuni mai mari și cu mai multe nivele”, este necesar de recalculat clădirea în întregime cu evidența sarcinilor seismice în legătură cu majorarea esențială a greutateii elementelor de construcții deasupra blocului nr.2 și aplicarea construcțiilor grele la acoperirea sălilor cu mari deschideri”, fiind deci depistate vicii ascunse ale bunului imobil procurat, nu pot fi imputate în nici un mod iluzoriu activității Procurorului General. Or, acesta nu este specialist în domeniul construcției, expertizei tehnice, proiectării care ar fi putut anticipa incidențele constatate.*

Este aberant faptul punerii pe seama inculpatului Balaban Valeriu, în calitate de Procuror General, depistarea viciilor ascunse prin Raport de expertiză a bunului procurat. Or, esența și lexicul noțiunii de “vicii ascunse” denotă că aceste vicii nu au fost cunoscute în momentul procurării bunului imobil. Și acestea sunt reglementate exclusiv de legislația civilă și nu are conotații penale.

Potrivit doctrinei civile, prin vicii ascunse se înțeleg acele deficiențe care există, cât și cele ale căror cauze există, la data predării lucrului sau, după caz, a lucrării ori a construcției, și care nu pot fi descoperite cu mijloace obișnuite, și ca urmare a unei verificări serioase.

În situația analizată viciile materiale depistate s-au confirmat și în procesul demolării blocului viciat și a construcțiilor anexate la bloc, la examinarea cărora a participat și reprezentantul SA „Consocivil”. La prima etapă, SA „Consocivil” a luat o poziție de negare a responsabilității sale pentru vânzarea obiectului viciat, însă după ce Procuratura Generală a demarat procedura legală, înaintându-i o Pretenție scrisă, în baza prevederilor art.763 Cod Civil (redacția 2005) și pct. 6.5 din Contractul de vânzare-cumpărare nr.64-7 din 15 aprilie 2005, Părțile au convenit să semneze un Acord adițional la Contractul nominalizat.

Astfel, pe 6 februarie 2007 între Procuratura Generală și SA “Consocivil” a fost semnat un Act privind recunoașterea viciilor materiale ascunse, estimate în baza Devizului de cheltuieli nr.01-21-2007 la suma de 1mln. 200 mii lei (*f.d. 41, vol. 14*).

Actul nominalizat a stat la baza semnării la 08 februarie 2007 între Părți a Acordului adițional la Contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 din 15 aprilie 2005, conform căruia, SA,, Consocivil” s-a obligat să restituie costul viciilor ascunse în suma de 1mln. 200 mii lei pe parcursul a 12 luni de la data semnării Acordului (f.d. 42-44 vol. 14).

Într-un final, cu privire la prejudiciul cauzat, acuzatorul de stat impută inculpatului prin actul de învinuire: ”De menționat, că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), a cauzat bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente, în special de Ministerul Finanțelor, daune materiale în mărime de 9000000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), a cauzat bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente, în special de Ministerul Finanțelor, daune materiale în mărime de 312000 lei.”

Acuzatorul de stat în expunerea faptelor din rechizitoriu și în efortul de a demonstra versiunea potrivit căreia inculpatul ar fi acționat cu intenția de a-și depăși atribuțiile ce-i erau oferite de lege, în vederea prejudicierii intereselor patrimoniale ale instituțiile competente, în special de Ministerul Finanțelor, a evidențiat că în conformitate cu Raportul de expertiză contabilă efectuată de către Laboratorul central de cercetări științifice în domeniul expertizei judiciare de pe lângă Ministerul Justiției din 17.07.1997, valoarea imobilului **situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100** constituia suma de 2557632 lei, adică bunul respectiv a fost procurat la un preț majorat cu 6442368 lei față de prețul real al acestuia stabilit de organele competente.

Aceste declarații ale organului de urmărire penală, la fel nu își găsesc suport factologic și juridic, instanța convingându-se de abuzurile admise la formularea învinuirii.

Expertiza contabilă din anul 1997 a fost efectuată la cererea SA „Consocivil”, în cadrul examinării unui litigiu civil în instanța de judecată, având drept scop confirmarea cheltuielilor suportate la construcția imobilului din str. Alexandru cel Bun,100. Suma de 2 mln. 578 mii lei a fost recunoscută de către instanța de judecată în calitate cost a lucrărilor efectuate și respectiv datorie față de SA „Consocivil”, probată prin intermediul expertizei contabile. Aceste fapte au fost confirmate de inculpatul Untilov Arsenie (decedat), prezentate la faza de urmărire penală.

De altfel, și din simpla analiză logică a situației create este inoportun și incorect de a pune la baza unei tranzacții petrecute în anul 2005, o pretinsă valoare constatată în anul 1997.

Cu referire la pretinsul prejudiciu cauzat. În timp ce caracterul prejudiciabil al infracțiunii este determinat de obiectul juridic protejat, constituind semnul calitativ al infracțiunii, gradul prejudiciabil depinde de gravitatea faptei săvârșite (valoarea daunei, forma vinovăției, motivul, scopul etc.), fiind un semn cantitativ.

În Raportul asupra relației dintre responsabilitatea ministerială politică și cea penală, adoptat la cea de-a 94-a ședință plenară (8-9 martie 2013), Comisia de la Veneția a constatat că prevederi penale care interzic „abuzul în serviciu”, „folosirea inadecvată a puterilor” și „abuzul de putere” sau infracțiunile similare se găsesc în numeroase sisteme juridice europene. Comisia de la Veneția a menționat că poate exista necesitatea în asemenea clauze generale. În același timp, Comisia a subliniat că asemenea prevederi penale generale sunt foarte problematice, atât cu privire la cerințele calitative ale art.7 al Convenției Europene, cât și la alte cerințe fundamentale conform principiului statului de drept, precum previzibilitatea și securitatea juridică, și relevă, de asemenea, că acestea sunt în mod special vulnerabile la manevre politice abuzive.

Comisia de la Veneția a recomandat ca prevederile penale naționale cu privire la „abuzul în serviciu”, „abuz de putere” și expresii similare să fie interpretate în sens restrâns și aplicate cu un grad înalt de prudență, astfel încât să poată fi invocate numai în cazuri în care fapta este de natură gravă, cum ar fi, spre exemplu, infracțiuni grave împotriva proceselor democratice naționale, încălcarea drepturilor fundamentale, subminarea imparțialității administrației publice ș.a.m.d.

În același timp, invocând jurisprudența Curții Europene în cauza *Liivik vs Estonia* (hotărârea din 25 iunie 2009), Comisia de la Veneția a menționat că dispozițiile care incriminează abuzul în serviciu, precum și interpretarea acestora, sunt moștenite din fostul sistem legal sovietic, iar autoritățile naționale se confruntă cu sarcina dificilă a aplicării acestor norme legale în noul context al economiei de piață.

În cauza *Liivik vs. Estonia* (hotărâre din 25 iunie 2009) Curtea Europeană a analizat corespunderea cu art. 7 din Convenție, sub aspectul clarității și previzibilității, a infracțiunii de abuz în serviciu, urmările prejudiciabile ale căreia presupuneau „cauzarea daunelor considerabile intereselor protejate de lege ale persoanei, întreprinderii, organizației, fie intereselor naționale”.

Prin urmare, considerentele Curții Europene în cauza *Liivik vs. Estonia* sunt valabile și urmează a fi aplicate *mutatis mutandis* și în prezenta cauză.

În acest sens, incriminarea unei fapte în baza art. 328 din Codul Penal trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul „*ultima ratio*”, care semnifică că legea penală este unica măsură ce poate atinge scopul urmărit, altele de ordin civil, administrativ, disciplinar etc., fiind ineficiente în realizarea acestui deziderat.

Se reține că principiul „*ultima ratio*” nu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală trebuie privită ca o ultimă măsură aplicată din perspectiva cronologică, ci trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ fiind improprii în realizarea acestui deziderat.

Dauna cauzată interesului public ori drepturilor și intereselor persoanei fizice sau juridice trebuie să fie efectivă și determinată, întrucât în raport de acest semn obiectiv se apreciază, dacă fapta prezintă sau nu un anumit grad de pericol social. Instanțele de judecată trebuie să țină cont de faptul că evaluarea corectă și unitară a urmărilor prejudiciabile, în cazul infracțiunilor de abuz de putere sau abuz de serviciu, precum și exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este principială, deoarece de întinderea acestora depinde

disocierea infracțiunilor, prevăzute la art. 327, respectiv, art. 328 CP, de contravențiile cu aceeași denumire consacrate în art. 312, respectiv, art. 313 Cod contravențional, adică aplicarea sferei ilicitului penal sau a celui contravențional. Tot atât de principială este evaluarea corectă a conținutului urmării prejudiciabile.

Infracțiunea specificată la art.328 CP RM este o *infracțiune materială*. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile intereselor drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Conform art. 126 alin. (2) din Codul penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pentru acest capăt de învinuire, inculpatului Balaban Valeriu i se impută prejudicierea bugetului de stat care este gestionat de instituțiile competente în special de Ministerul Finanțelor în mărime de 9312000 lei, sumă care este calificată potrivit prevederilor art.126 din Codul penal ca proporții deosebit de mari. Suma este compusă din valoarea imobilului situat în *****, str. Alexandru cel Bun, 100 și costul lucrărilor de proiectare a acestui bun.

Analizând Extrasul din Registrul bunurilor imobile, imobilul situat în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 ***se află în proprietatea statului, fiind transmis în gestiune Procuraturii Generale. Deci efectiv, statul nu a fost prejudiciat, având la balanță până în prezent bunul imobil.***

Mai cu seamă instanța evidențiază că din cele 7,5 mln. lei, real achitate vânzătorului și indicate drept valoarea obiectului în Actul de primire-predare a imobilului în construcție, acesta a mai returnat 1.2 mln lei - compensare pentru viciile ascunse depistate ulterior în cadrul reconstrucției (*f.d. 41-44 vol.14*).

Datele ce se conțin în Dosarul cadastral al edificiului confirmă faptul, că la data efectuării tranzacției chiar și suma de evaluare în scopul impozitării edificiului, era mai mare decât costul real plătit pentru procurarea lui.

Prețul foarte avantajos de procurare este confirmat și prin alte înscrisuri din dosarul penal în cauză: a) *Certificatul eliberat de Bursa Imobiliară „Lara” nr.68/02 din 4 aprilie 2018* privind valoarea medie de piață a construcției nefinalizate din str. Al. cel Bun, 100 în perioada anului 2005, care constituia 40 930 000 lei – 42 330 000 lei și valoarea medie de piață a terenului cu S = 0,174 ha amplasat în mun. Chișinău str. Al. cel Bun, 100 în perioada anului 2005, care constituia 1 865 000 lei – 1 975 000 lei. (*f.d. 190 – 191 vol. XVII*); b) *Raportul cu privire la evaluarea prețului de piață a obiectului la etapa construcției, elaborat la 29 decembrie 2003*, de compania de consulting PRINT IMOBIL conform căruia, prețul de piață a obiectului la data de 25 decembrie 2003 constituia 15 mln 812 mii lei, iar prețul obiectului în cazul vânzării de urgență - 11 mln 543 mii lei (*vol. 14 f.d. 33-36*); c) *Certificatul Agenției Naționale Cadastru nr. 01/21-1274 din 26.05.2001* – prețul aproximativ al înstrăinării este evaluat 8 mln. 527 mii 200 lei (*dosarul cadastral*).

Importante cazului sunt declarațiile martorului Budovaia Anastasia, ce a comunicat instanței că în perioada 2003-2006 a lucrat în calitate de manager al companiei Print Imobil SRL. A elucidat că anume aceasta a contrasemnat Raportul cu privire la evaluarea prețului

de piață a obiectului la etapa construcției, elaborat la 29 decembrie 2003, de compania de consulting PRINT IMOBIL conform căruia, prețul de piață a obiectului la data de 25 decembrie 2003 constituia 15 mln 812 mii lei, iar prețul obiectului în cazul vânzării de urgență - 11 mln 543 mii lei (*vol. 14 f.d. 33-36*), evidențiind importanța acestei clădiri ținând cont de amplasarea în centrul orașului.

Faptul procurării acestui imobil la un preț avantajos se confirmă și prin declarațiile martorilor acuzării audiați în ședința judiciară: Gurbulea Valeriu, Gîlcă Aliona, Vasilache Elena, Bîtcă Nina, Taraburcă Dumitru, precum și martorii apărării: Tarlev Vasile, Postovan Dumitru, Stoianoglo Alexandr, Diaconu Valeriu, Pungă Viorel.

De altfel, vizualizând și imaginile prezentate de inculpatul Balan Ion (*stick anexat la materialele cauzei*) de la fața locului ce prezintă derularea procesului de construcție în perioada 2006-2007-2008, instanța observă îmbunătățiri evident semnificative aduse bunului imobil, care cu siguranță au dus plus valoare acestui bun, inclusiv și pentru valoarea acestuia actualmente.

Astfel, în partea laturii obiective instanța mai constată și lipsa prejudiciului material invocat de partea acuzării. Înaintarea unei astfel de pretenții, mai cu seamă materializate și prin acțiune civilă, nu are nici un suport juridic sau factologic.

În continuare, sub rezerva repetării, cu referire la latura subiectivă a infracțiunii incriminate inculpaților, completul de judecată evidențiază că aceasta poate fi realizată prin intenție directă sau indirectă, iar conform art. 17 din Codul Penal, se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Dispoziția art. 328 din Codul Penal indică despre săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege. Aceasta înseamnă că făptuitorul manifestă certitudine, este lipsit de orice îndoială, nu are dubii că depășește limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege. În lipsa caracterului vădit al depășirii limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, răspunderea nu poate fi aplicată potrivit art. 328 din Codul Penal.

În mod evident, în condițiile în care nu a fost constatată latura obiectivă a infracțiunii incriminate, faptele respective, nu pot fi calificate în baza art. 328 alin. (3) lit. b) CP, pe motiv că nu este întrunită nici latura subiectivă a respectivei componente de infracțiune. Or, așa cum a fost enunțat infracțiunea de la art. 328 poate fi comisă doar cu intenție directă sau indirectă care trebuie să cuprindă atât fapta prejudiciabilă (depășirea vădită a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege), cât și rezultatul prejudiciabil (cauzarea prejudiciului considerabil drepturilor persoanei juridice).

Subiectul infracțiunii examinate este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. În plus, subiectul trebuie să aibă calitatea specială de persoană publică.

Conform art. 123 Cod penal (în vigoare la momentul comiterii infracțiunii), prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea

unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Prin persoană cu înaltă funcție de răspundere se înțelege persoana cu funcție de răspundere al cărei mod de numire sau alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova și de legile organice, precum și persoanele cărora persoana cu înaltă funcție de răspundere le-a delegat împuternicirile sale.

Critici în privința stabilirii subiectului special în învinuirea formulată instanța aduce faptului că organul de urmărire penală nu s-a apreciat cu formularea învinuirii conform conținutului legii în vigoare la comiterea infracțiunii care conferea Procurorului General statut de - *persoană cu înaltă funcție de răspundere*, sau Legea penală în vigoare ce stabilește la art. 123 drept subiect special prevăzut de agravanta lit. b) alin. (3) al art. 328 Cod penal – *persoană cu demnitate publică*.

Or, în conținutul textului învinuirii este stabilit că în calitate de Procuror General – acesta este *persoană cu înaltă funcție de răspundere*; iar în calificarea juridică conform indicilor infracționali se indică că inculpatul Balaban Valeriu în calitate de Procuror General, ”*fiind persoană cu funcție de demnitate publică...*”

Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin [LP245 din 02.12.11](#), [MO25-28/03.02.12 art.77](#) privind modificarea și completarea unor acte normative, a fost modificat conținutul art. 123 Cod penal, prin substituirea noțiunii de ”*persoană cu înaltă funcție de răspundere*” cu cea de ”*persoană cu funcție de demnitate publică*”.

Având în vedere că la momentul comiterii faptei penale, Codul penal opera cu noțiunea de ”*persoană cu înaltă funcție de răspundere*”, aceasta este oportună de a fi folosită și în învinuirea formulată în privința lui Balaban Valeriu.

Instanța menționează că, sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător. Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

În încheiere, în urma aprecierii probelor descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanța de judecată conchide că este necesară și oportună doar achitarea lui Balaban Valeriu, deoarece în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și cea subiectivă a infracțiunii incriminate și sunt admise erori și omisiuni grave întru stabilirea circumstanțelor faptice corecte, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, din care considerente, nu se poate deduce o altă concluzie decât achitarea lui Balaban Valeriu de sub învinuirea adusă.

Suținerea învinuirii de către acuzatorul de stat, poartă doar un caracter declarativ și se bazează tocmai pe presupuneri și tratare incorectă și defavorabilă inculpatului a evenimentelor ce au avut loc. Vinovăția lui Balaban Valeriu nu este obiectiv confirmată prin careva probe, fiind astfel o totalitate de împrejurări ce nu pot fi puse la baza unei sentințe de

condamnare. În așa fel, instanța consideră necesar ca Balaban Valeriu să fie achitat, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

În eventualitatea celor expuse, instanța conchide că învinuirea adusă inculpatului Balaban Valeriu nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar acuzațiile aduse nu și-au găsit confirmare, lipsind probe care ar demonstra cu certitudine și fără vreun dubiu rezonabil comiterea unei fapte penale de către persoana acuzată.

În consecință, instanța ajunge la concluzia că faptele incriminate lui Balaban Valeriu prin rechizitoriu nu și-au găsit confirmare, iar achitarea inculpatului pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii este o hotărâre legală și întemeiată.

Ca urmare, în conformitate cu art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

Astfel, ținând cont că Balaban Valeriu se achită pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, instanța dispune a-l considera reabilitat.

Aprecierea juridico-penală a componentei de infracțiune prevăzută de art. 42 alin. (2) și (4) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminate lui Balaban Valeriu (cu excluderea textelor de lege declarate neconstituționale).

În contextul în care, inculpatului Balaban Valeriu i se incriminează și al doilea episod infracțional de comitere a aceleași componente de infracțiune, doar că având calitate dublă de autor și instigator - art. 42 alin. (2) și (4) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanța nu va repeta descrierea doctrinară a fiecărui element al componentei, dar va analiza nemijlocit învinuirea adusă prin prisma lor.

La caz, începe analiza juridico-penală cu identificarea subiectului acestei infracțiuni, or, din prima frază a învinuirii, instanța de judecată a constatat omisiunea organului de urmărire penală în determinarea calității speciale a subiectului infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal. Este de esență identificarea și descrierea circumstanțelor ce conferă subiectului de drept acele calități care determină în mod direct o calificare mai gravă.

În asemenea situație, este insuficient, neclar și imprecis a identifica subiectul infracțiunii ca fiind ”Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile)”. Or, este de obligația acuzatorului de stat să demonstreze că inculpatul dispune de calitățile speciale, impuse de art. 328 alin. (3) lit. b) CP, invocându-se prevederile actului normativ, care îi incubă calitatea de persoană cu funcție de demnitate publică ori a actului, în virtutea căruia i s-a delegat acest statut.

Critici în privința stabilirii subiectului special în învinuirea formulată instanța mai aduce și faptului că organul de urmărire penală nu s-a apreciat cu formularea învinuirii, conform conținutului legii în vigoare la comiterea infracțiunii, care conferea Procurorului General statut de - *persoană cu înaltă funcție de răspundere*, sau Legea penală în vigoare ce stabilește la art. 123 drept subiect special prevăzut de agravanta lit. b) alin. (3) al art. 328 Cod penal – persoană cu demnitate publică.

Or, în conținutul textului învinuirii este stabilit că în calitate de Procuror General – acesta este *persoană cu înaltă funcție de răspundere*; iar în calificarea juridică conform indicilor infracționale se indică că inculpatul Balaban Valeriu în Calitate de Procuror General, ”*fiind persoană cu funcție de demnitate publică...*”

Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Prin [LP245 din 02.12.11, MO25-28/03.02.12 art.77](#) privind modificarea și completarea unor acte normative, a fost modificat conținutul art. 123 Cod penal, prin substituirea noțiunii de *"persoană cu înaltă funcție de răspundere"* cu cea de *"fiind persoană cu funcție de demnitate publică"*.

Având în vedere că la momentul comiterii faptei penale, Codul penal opera cu noțiunea de *"persoană cu înaltă funcție de răspundere"*, aceasta este oportună de a fi folosită și în învinuirea formulată în privința lui Balaban Valeriu.

În partea ce ține de descrierea laturii obiective, acuzatorul de stat pretinde că Balaban Valeriu în calitate de Procuror General a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”.

Potrivit art. 16 (Caracteristicile mărfurilor, lucrărilor și serviciilor) din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”,

(1) Caracteristicile mărfurilor, lucrărilor și serviciilor solicitate de grupul de lucru trebuie să reprezinte o descriere exactă și completă a obiectului achiziției.

(2) Caracteristicile trebuie să răspundă cerințelor grupului de lucru privind calitatea, eficiență, testarea, securitatea, dimensiunile, simbolurile, terminologia, ambalajul, modul de transportare, marcarea, etichetarea, procesele și metodele de producere a obiectului achizițiilor, precum și procedeele de determinare a conformității lui cu cerințele documentelor de tender.

(3) La redactarea caracteristicilor tehnice, proiectelor, desenelor tehnice, schițelor și descrierilor solicitate de grupul de lucru:

a) se efectuează descrierea fizică a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor solicitate, în baza caracteristicilor tehnice și calitative, obiective și relevante; b) se fac caracteristici din punctul de vedere al calităților de exploatare ale mărfurilor și al eficienței lucrărilor și serviciilor dacă descrierea fizică este imposibilă sau dacă parametrii de eficiență primează; c) se utilizează, la descrierea mărfurilor, lucrărilor și serviciilor solicitate, caracteristicile, cerințele, simbolurile și termenii standard ori standardele internaționale și cele naționale recunoscute pe plan internațional, aprobate de Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică.

(4) Caracteristicile tehnice nu vor face referință la o anumită marcă comercială sau la o firmă, la un brevet, schiță sau tip de marfa, de lucrări și de servicii, nu vor indica o origine, un producător sau un furnizor concret. În cazul în care nu există un mod de expunere suficient de exact a cerințelor fata de achiziție, iar o astfel de referință este inevitabilă, caracteristicile vor include cuvintele "sau echivalentul".

Art. 18 din aceeași Lege stabilește că, Metodele de achiziție.

(1) Achizițiile se pot face prin:

- a) licitație publică;
- b) licitație în doua etape;
- c) licitație cu participare limitată;
- d) licitație specială cu participare limitată;
- e) cerere a ofertelor de preturi;

f) achiziție dintr-o singura sursa.

(2) La achiziția de mărfuri și lucrări, metoda preferabilă este cea a licitației publice.

Art. 23 din Lege prevede cererea ofertelor de prețuri.

(1) Agenția pentru Achiziții poate achiziționa, pe calea cererii ofertelor de prețuri, mărfuri și servicii disponibile care nu se produc sau care se prezintă conform unor specificații concrete și pentru care s-a format o piață de desfacere, cu condiția că valoarea de deviz a contractului de achiziții să fie mai mică de 45 de mii de lei sau de o altă sumă stabilită în actele normative privind achizițiile.

(2) Ofertele de prețuri se solicită unui număr de furnizori (antreprenori) considerat rațional, dar nu mai mic de 3. Dacă se constată că numai 2 furnizori (antreprenori) cunoscuți întrunesc cerințele de calificare pentru livrarea mărfurilor, efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor solicitate, cererile de acordare a ofertelor de prețuri se remit acestor furnizori (antreprenori). În cazul în care doar un singur furnizor (antreprenor) poate livra mărfurile, efectua lucrările sau presta serviciile solicitate, cererea de acordare a ofertei de preț se remite acestui furnizor (antreprenor) conform

art.24. Orice furnizor (antreprenor) căruia i se cere oferta de preț este informat dacă în preț se includ, pe lângă cheltuielile pentru mărfuri și servicii, și cheltuielile pentru transport, asigurare, plata taxelor vamale și impozitelor.

(3) Agenția pentru Achiziții poate stabili, ca o completare la preț, și alte cerințe, care vor fi luate în considerare la evaluarea ofertelor de prețuri. În astfel de cazuri, în cererea ofertelor de prețuri se remarcă fiecare cerință de acest fel și valoarea ei relativă.

(4) Fiecare furnizor (antreprenor) poate să depună o singură oferta de preț, fără dreptul de a fi schimbată. Asupra unei astfel de oferte, între Agenția pentru Achiziții și ofertant nu are loc nici un fel de negociere.

(5) Câștigătoare este oferta care satisface toate cerințele la cel mai mic preț.

Art. 32 din același act normativ prevede Condițiile depunerii ofertei.

(1) Agenția pentru Achiziții fixează locul, data limită și ora limită a termenului de depunere a ofertelor. Acest termen este de cel puțin 10 zile și începe după 45 de zile de la data emiterii documentelor de tender.

(2) Dacă Agenția pentru Achiziții da lămuriri sau face modificări în documentele de tender sau dacă ține o întrunire a furnizorilor (antreprenorilor), termenul de depunere a ofertelor se prelungește, după caz, astfel încât furnizorii (antreprenorii) să aibă timp suficient pentru a lua în considerare lămurirea, modificarea sau prevederile procesului-verbal al întrunirii.

(3) Înainte de expirarea termenului de depunere a ofertelor, Agenția pentru Achiziții are dreptul să prelungească, la decizia sa, acest termen.

(4) Avizul despre prelungirea termenului va fi expediat imediat fiecărui furnizor (antreprenor) căruia Agenția pentru Achiziții a oferit documente de tender.

(5) Oferta, scrisă și semnată, se va depune în plic sigilat. Se prevede, de asemenea, posibilitatea transmiterii prin fax a ofertei la anumite mărfuri standardizate, conform unor reguli elaborate de Agenția pentru Achiziții. Agenția eliberează, la cererea furnizorului (antreprenorului), o recipisă în care indică data și ora recepționării ofertei.

(6) Oferta recepționată de Agenția pentru Achiziții după expirarea termenului de depunere a ofertelor nu se deschide, ci se restituie furnizorului (antreprenorului) care a prezentat-o.

Instanța reamintește că la stabilirea depășirii limitelor competenței, în corespundere cu art. 328 CP, instanțele se vor conduce de prevederi, care circumstanțiază drepturile și atribuțiile inculpatului și, în mod obligatoriu, sunt consacrate sau derivă dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii.

Analizând normele legale indicate de organul de urmărire penală, pretinse a stabili atribuțiile Procurorului General, instanța de judecată evidențiază că conținutul articolelor descrise nu stabilesc careva drepturi sau atribuții în privința Procurorului General.

De altfel, art. 16 și 18 din din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului” sunt norme materiale ce descriu calitatea ofertelor și metodele de achiziții publice, iar art. 23 și 32 stabilesc atribuțiile Agenției de Achiziții la identificarea cererii ofertelor de prețuri și condițiile depunerii ofertei în cadrul procesului de achiziții publice.

În sensul Legii enunțate, constituie Agenția Națională pentru Achiziții Publice - subdiviziune care efectuează reglementarea de stat și coordonarea interramurală în domeniul achizițiilor pentru necesitățile statului. Deci este o entitate neafiliată și străină Procuraturii Generale.

Aceste concluzii și constatări au fortificat părerea că, în speță acuzatorul de stat urma, în mod obligatoriu să identifice atribuțiile și drepturile conferite de lege inculpatului ce se pretind a fi încălcate, fapt ce nu a fost înregistrat. În mod neînțeleș de instanța de judecată, organul de urmărire penală a făcut trimitere la norme juridice ce nu au relevanță juridică în privința chestiunii examinate.

În concluzia celor descrise, instanța de judecată constată că, organul de urmărire penală a eșuat în conturarea laturii obiective a componenței de infracțiune incriminate, nefiind stabilită fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege.

În partea conținutului de învinuire ”...a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu- angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

În acest sens Procurorul General, Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) a aprobat la data de 21.04.2006 un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost semnat de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu.

Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedatat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local

Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.

Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General, Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.”

Potrivit art. 42 alin. (4) Cod penal, se consideră instigator persoana care, prin orice metode, determină o altă persoană să săvârșească o infracțiune.

La caz, organul de urmărire penală pretinde că Balaban Valeriu a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006, ulterior, a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.”

Analizând probatoriul administrat în cadrul examinării cauzei penale, instanța de judecată nu a reținut careva probe care să indice la acțiunile lui Balaban Valeriu de instigare a cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu la comiterea cărorva acțiuni ilegale.

Fiind audiați în ședință de judecată, fiecare din ei - Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca au menționat că în exercitarea atribuțiilor de serviciu și a celor de membri ai grupului de achiziții, nu au fost influențați sau instigați în vreun mod la comiterea actelor ilegale.

De altfel și pentru instanța de judecată este stranie învinuirea adusă în sensul demarării procedurii de licitație a identificării antreprenorului care să efectueze lucrările de construcție și reparație a blocului din str. Alexandru cel Bun, 100. Or, în momentul procurării acestui edificiu, repararea și reconstrucția era una evidentă și necesară; și demararea procedurilor legale în acest sens erau firești.

*La caz, funcția de Procuror General nu presupune careva atribuții directe în gestionarea procedurii licitației publice. În acest scop a și fost formată Comisia de licitație, prin **Ordinul Procuraturii Generale a Republicii Moldova nr. 250/22 din 04 noiembrie 2004 privind aprobarea regulamentului despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii și instituirea grupului de lucru**, prin care s-a aprobat Regulamentul despre achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii și s-a creat grupul de lucru în scopul achizițiilor de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile procuraturii în următoarea componență: Mihai Potoran – președinte, șeful direcției administrativ – economice; Boris Crigan – vice președinte șeful secției administrativ – economice; Tudor Sauca – membru, șeful secției finanțe și contabilitate; Constantin Nicolaev – membru, specialist principal; Nina Bîtcă – membru, specialist principal. Ordinul a fost semnat de către procurorul general Valeriu Balaban.*

Referitor la legalitatea petrecerii licitației publice nr.521/06 din 28.04.2006.

Organizarea și desfășurarea licitației publice nr. 52/06 din 28.04.2006 a fost monitorizată de către Agenția Achiziții Publice și Ministerul Finanțelor. În calitate de procuror general, Balaban Valeriu nici nu a semnat careva acte privind licitația examinată,

or, acesta în perioada de referință se afla în deplasare de serviciu peste hotarele RM, atribuțiile sale funcționale fiind îndeplinite de adjunctul PG Stoianoglo A.

Astfel, din materialele cauzei penale rezultă că a fost înaintat Demersul Procuraturii Generale către Agenția Achiziții Publice nr. 31 /251 din 27.03.2006 semnat de adjunctul PG Stoianoglo A., prin care s-a solicitat organizarea licitației publice pentru selectarea executantului lucrărilor de reconstrucție a clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100. (*Volumul IX, p. 2*).

Ulterior, documentele privind licitația nr. 521/06 au fost publicate în Buletinul Achiziții Publice nr. 13 din 30.03.2006 privind achizițiile lucrărilor de reconstrucție a clădirii procuraturii din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău din 28.04.2006 semnate de adjunctul PG Stoianoglo Alexandr (*Vol.I, p. 197-245*).

Fiind studiate: *Documentele de licitație din 28.04.2006 (pachetul de documente semnate de adjunctul PG Stoianoglo A.) Vol.V din probele prezentate de procuror (Vol.I din probele prezentate de procuror pag. 1-49); Documentele prezentate PG de către SRL „Biox Comerț” pentru participarea la licitația din 28.04.2006 (Vol.I din probele prezentate de procuror mapa 10, pag. 55-66); Proces-verbal nr. 31/284 din 28 aprilie 2006 cu privire la deschiderea licitației publice nr. 521/06 privind reconstrucția clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100, ce confirmă legalitatea organizării și desfășurării licitației, precum și desemnarea învingătorului cu participarea reprezentantului Ministerului Finanțelor Margareta Drozd (Vol. I f.d. 167); Proces-verbal nr. 31/284 din 28.04.2006 cu privire la deschiderea concursului prin procedura cererii ofertelor de preț, semnat de membrii grupului de lucru. (Vol.XVI din probele prezentate de procuror, pag. 1); Proces-verbal nr. 31/294 din 05.05.2006 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții al PG privind evaluarea ofertelor de prețuri, srmnat de membrii grupului de lucru. Învingător al licitației fiind recunoscut SRL „Biox Comerț” (Vol.XVI din probele prezentate de procuror); Darea de samă nr. 31/296 din 10.05 2006 a Procuraturii Generale către Agenția Achiziții Publice în care se raportează despre respectarea de către PG a prevederilor legale la organizarea și desfășurarea licitației din 28.04.2006 (Vol.VIII din probele prezentate de procuror, mapa 9, pag. 51-53); Deviz privind reconstrucția și reprofilarea blocului existent. (Vol. I, f.d. 26-36); Caietul de sarcini pentru cererea ofertei de preț (16 file); Documente primare privind organizarea și desfășurarea licitației din 28 aprilie 2006. (Vol. II, f.d. 66); Contractul de antrepriză nr. 31/297 din 10.05.2006 între PG și SRL „Biox Comerț” privind executarea lucrărilor de reconstrucție și construcție, montaj a clădirii nefinisate din str. Al-dru cel Bun, 100, mun. Chișinău, semnat de PG V. Balaban și directorul SRL „Biox Comerț” Ion Balan, înregistrat la Agenția Servicii Publice sub nr. 6159/06 la 28 mai 2006. Contractul conține mențiuni privind finanțarea reconstrucției obiectului prin intermediul Trezoreriei de Stat în anii 2006 – 2008 (Vol.VIII, pag. 1 -4), se confirmă că la 28 aprilie 2006, în incinta Procuraturii Generale, a fost desfășurată licitația publică la care au participat 3 ofertanți (f.d. 19-21 Vol. I). Toată procedura s-a desfășurat în baza p.69 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr.1123/2003 din 15.09.2003, în prezența reprezentantului Ministerului Finanțelor – Margareta Drozd, care nu a formulat vreo obiecție privind legalitatea și desfășurarea licitației, fapt confirmat prin Procesul - verbal al ședinței Grupului de lucru de achiziții publice al Procuraturii Generale de deschidere a ofertelor nr. 31/284 din 28 aprilie 2006 (f.d. 19 vol.I).*

În final, la 5 mai 2005, în cadrul ședinței Grupului de lucru al Procuraturii Generale, în urma evaluării ofertelor, în unanimitate a fost adoptată decizia privind desemnarea învingătorului licitației publice nr. 521/06 - SRL Biox-Comerț, fapt confirmat prin Procesul -verbal al Grupului de lucru de achiziții publice al Procuraturii Generale nr.31/294 din 5 mai 2006, privind evaluarea ofertelor de prețuri (*f.d. 20-21 Vol.I*).

Referitor la petrecerea licitației în lipsa documentației de proiect, instanța a constatat că de fapt, pachetul de documente prezentat în prealabil Agenției Achiziții Publice, Ministerului Finanțelor și Ministerului Construcției și Dezvoltării Regionale, printre alte documente aferente conținea: Devizul privind reconstrucția și reprofilarea blocului existent elaborat de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors, coordonat conform cerințelor legale și aprobat de Procurorul General, precum și Caietul de sarcini pentru cererea ofertei de preț.

Proiectul reconstrucției imobilului care conținea documente grafice și desene, elaborat în baza Contractului de antrepriză din 12 septembrie 2005 de SRL „SVETSKII & Ingvar Motors” și transmis Procuraturii Generale în calitate de Beneficiar în luna decembrie 2005 a fost pus la dispoziția solicitanților și participanților la licitația din 28.04.2006.

Procesul -verbal nr. 31/284 din 28 apr***** 2006 cu privire la deschiderea licitației publice nr. 521/06 privind reconstrucția clădirii nefinisate amplasată în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 100 nu conține careva mențiuni privind încălcarea procedurilor legale.

După desemnarea învingătorului au fost efectuate procedurile interne de pregătire, coordonare și prezentare spre semnare a Contractului de antrepriză nr.31/297 din 10 mai 2006 (*f.d. 22, vol. I*).

Ulterior, fiind semnat de către Părți în modul stabilit, Contractul a fost prezentat Agenției achiziții publice unde, după expertiza corespunzătoare – înregistrat sub nr.1-6159/06, iar la 28.07.2006 s-a finalizat procedura de înregistrare sub nr.1171 la Trezoreria teritorială ***** a Ministerului Finanțelor.

Contractul de antrepriză nr.31\297 din 10 mai 2006 cât și Acordul adițional nr. 464 la Contractul în cauză (*f.d. 53, vol.II*) au stat la baza relațiilor de reconstrucție a edificiului.

La ședința ordinară a Consiliului republican de experți în construcții din luna iunie 2006, prezidată de vicepreședintele Consiliului, V.Verstiuc, la rând cu alte a fost examinată chestiunea privind Reconstrucția sediului din str. Alexandru cel Bun, 100 (*vol.II,f.d.46*).

Consiliul în unanimitate a adoptat decizia privind corectarea documentației de proiect în baza rezultatelor lucrărilor de prospecțiuni geologice efectuate la obiect și soluțiile expuse la ședința Consiliului, inclusiv: consolidarea fundațiilor, bandajarea pereților construcției cu beton armat, supravegherea și controlul strict al procesului de reproiectare și reconstrucție a obiectului din partea Direcției de Verificare a proiectelor din cadrul Agenției Construcții și Dezvoltarea Teritoriului.

Prin această decizie au fost aprobate cerințe tehnice speciale față de reconstrucția obiectului, caracteristice pentru categoria de portanța seismică I – categorie pusă în executare doar pentru cele mai importante obiecte în stat.

Întru executarea deciziei Consiliului de experți tehnici în construcții, la 19 iulie 2006 Procuratura Generală și Direcția de Verificare a proiectelor au semnat ***Contractul nr.3371-07-06 privind verificarea documentației de proiect*** (*Vol. II, f.d. 45*), înregistrat ulterior la Agenția Achiziții Publice sub nr.3-1849/06 din 06.11.2006 și la Ministerul Finanțelor sub nr.1468 din 07.11.2006.

Urmare a îndeplinirii condițiilor necesare, la 21 iunie 2006 a demarat procedura oficială de recepție – predare a imobilului “Clădirea nefinisată”, amplasată pe str. Alexandru cel Bun, 100 de la Beneficiar -Procuratura Generală, către Antreprenor.

Procesul respectiv a fost consemnat în **Procesul-verbal din 21 iunie 2006** (Vol.13, f.d.139-150), proiectul căruia a fost coordonat prealabil cu Oficiul cadastral teritorial Chișinău, semnat de reprezentanții Părților și specialiștii atrași de Agenția Construcții și Dezvoltarea Teritoriului, Ministerul Finanțelor, inclusiv: arhitectului-șef - Sava Victor, proiectantului - Semco Alexandr și reprezentantul Inspecției de Stat în construcții - Livovschii Eugen, iar ulterior aprobat de conducătorii Procuraturii Generale și SRL „Biox Comert”.

Urmare a măsurilor expuse supra, modificarea proiectului existent de reconstrucție a imobilului a devenit o sarcină obligatorie și de neamânat. Despre acest fapt au fost informații în modul stabilit factorii de decizie din cadrul Ministerului Finanțelor și Agenției Construcții și Dezvoltare a Teritoriului.

În baza demersului Procuraturii Generale nr.31 din 24.07.2006 cu privire la executarea pe etape a reconstrucției imobilului din str. Alexandru cel Bun,100, **Agenciei Construcții și Dezvoltare a Teritoriului**, în calitate de organ împuternicit, luând în considerare importanța obiectului, amplasarea lui, circumstanțele reale create la moment, experiența acumulată la reconstrucția și restaurarea altor obiecte proprietate publică (sediile Academiei de Științe, Institutului Național de Justiție, Institutului Național de Informații și Securitate, etc.), **cu titlu de excepție**, prin scrisoarea sa nr.695-01-07 din 26.07.2006 (f.d. 136, Vol. II), a **coordonat executarea reconstrucției acestuia pe etape, în paralel cu elaborarea documentației de proiect.**

Suplimentar, în sarcina Procuraturii Generale a fost pusă: respectarea exigențelor documentelor și actelor normative în vigoare, obținerea obligatorie a autorizației de construcție, prezentarea spre examinare a proiectului către Consiliul arhitectural urbanistic republican, semnarea unui contract cu Direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții.

Toate aceste condiții au fost puse în aplicare și executate de către Procuratura Generală, inclusiv semnarea Contractului cu Direcția verificare și expertizare a proiectelor în construcții (Vol. II, f.d.136), conform căruia, pe măsura realizării proiectului de reconstrucție a imobilului documentația, inclusiv și cea de deviz, era prezentată spre examinare și expertizare, iar ulterior pusă la baza executării lucrărilor - fapt demonstrat documentar. (materialele: devizele locale pe fiecare bloc separat, Rapoartele de verificare a acestora executate de Direcția verificare și expertizare, Procesele verbale de executare a lucrărilor, semnate de dânsul în calitate de Procuror General-se anexează).

Cu privire la legalitatea petrecerii licitației publice contestate de partea acuzării, instanța de judecată a luat în calcul și declarațiile martorului Pană Viorel, care în perioada 2004-2006 a fost consultant principal al Direcției Investiții Publice din cadrul Ministerului Finanțelor.

Acesta a explicat instanței că *conform legii care acționa pe atunci, prezența reprezentatului Ministerului Finanțelor la procedura de licitație, era obligatorie.*

Potrivit art. 13 din Legea 721 cu privire la calitate în construcții din 1986, se interzice orice construcție sau reconstrucție fără un proiect verificat și expertizat. În cazul dat având

în vedere participarea obligatorie a reprezentatului Ministerului Finanțelor la licitația de reconstrucție a edificiului, reprezentantul Ministerului în mod obligatoriu nu putea semna procesul verbal de adjudecare fără existența unui proiect verificat și expertizat. Dar nici beneficiarul nu putea începe careva lucrări de reconstrucții, în lipsa unui proiect, care condiționa anumite proceduri: cum ar fi întocmirea caietului de sarcini.

Alocațiile financiare nu erau pe contul Procuraturii, acestea erau în bugetul de stat, și în baza ordinului de plată prezentate de Procuratura Generala erau finanțate direct din buget către antreprenor.

La întrebarea inculpatului Balaban Valeriu, a concretizat că în cadrul Ministerului Finanțelor, la acea perioadă era creat grup de lucru cu privire la investițiile publice care examinau propunerile de proiecte pentru finanțare și le înainta mai departe spre aprobare. Grupul de lucru era investit cu dreptul de a include un bun în portofoliul de investiții pentru aprobarea bugetului. De obicei președintele grupului de lucru era vice-ministru finanțelor.

În grupul de lucru mai intrau reprezentanții: Cancelaria de Stat, Ministerul construcțiilor, Ministerul Agriculturii, Ministerul Mediului, Ministerul Economiei. **Beneficiarul nu făcea parte din grupul de lucru și nu avea atribuții la decizia acestui grup de lucru, ei veneau doar cu propuneri.** Beneficiarul din momentul includerii bunului în portofoliu, nu avea careva atribuții sau influență nici ulterior până la adoptarea legii bugetului, venea doar cu propuneri. Identificarea bunului pentru construcție și reconstrucție se punea în sarcina beneficiarului. În portofoliu de investiții nu puteau fi incluși bani pentru procurarea bunului. În portofoliul de investiții au fost incluse surse financiare pentru reconstrucția obiectului și nu pentru procurare.

Explicațiile acestui martor, confirmă încă odată că Procurorul General, inclusiv și Balaban Valeriu nu are atribuții la decizia grupului de lucru cu privire la investițiile publice din cadrul Ministerului Finanțelor care examinau propunerile de proiecte pentru finanțare și le înainta mai departe spre aprobare. Procurorul General putea să vină doar cu propuneri, soarta cărora era decisă de grupul de lucru exclusiv în temeiuri legale.

De aici și concluzia că toate cheltuielile suportate au fost asumate de instituții publice, printre care și Ministerul Finanțelor, fiind achitate inclusiv prin intermediul trezoreriei de stat direct pe contul antreprenorului. Și aici, Procuratura Generală careva atribuții nu avea, decât prezentarea documentelor confirmative a plăților necesare, care de asemenea erau verificate de Ministerul Finanțelor.

În continuare, acuzatorul de stat prin actul de învinuire pretinde că ”Cunoscând despre acest fapt, Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile) de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) și corespunzător de a majora cheltuielile pentru reconstrucția și reparația acestui edificiu.”

Constatarea organului de urmărire penală precum că Balan Ion și Mihai Potoran au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban de a efectua lucrări suplimentare de reconstrucție...” este lipsită de orice argumentare logică, în situația în care însăși organul de urmărire penală indică expres în actul de învinuire că Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, a suplimentat Raportul de expertiză nr.114-1-03-06/t din 24.03.2006, cu constatări precum: „blocul nr.1 este construit cu încălcări grave”, „sub blocul nr.2b talpa fundațiilor are o lățime insuficientă și

necesită a fi consolidată”, „la blocul nr.3 pe axele 2 și 2a, talpa fundației se găsește numai la 300 mm de la fața pământului și există pericolul înghețării solului”, „unele scări se clatină sub pasul omului”, „este necesară restabilirea și completarea scheletului de beton armat încastrat în pereții de coteleț, pentru preluarea sarcinilor seismice”, „unii stâlpi ai scheletului în natură nu există, iar alții nu sunt prelungiți pînă la talpa fundației”, context în care lucrările suplimentare de reconstrucție (demolări, construcție etc.) erau necesare și obligatorii, în pofida faptului că acestea necesitau cheltuieli suplimentare.

Iar faptul că Balan Ion și Mihai Potoran, cunoscând despre Concluziile date de Direcția de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții au dat sfaturi Procurorului General Valeriu Balaban referitor la acțiunile ce urmează a fi întreprinse, era un lucru normal și firesc, în contextul în care aceștia își îndeplineau atribuțiile de serviciu, Potoran Mihai fiind conducătorul grupului de lucru creat anume în scopul edificării noului sediu al Procuraturii. Ar fi fost aberant dacă Balan Ion în calitate de specialist în construcții și conducătorul Antreprenorului nu avea să informeze despre viciile construcțiilor depistate și riscurile neînăturării lor.

Astfel, în această parte instanța consideră depășită și lipsită de temei juridic și factologic învinuirea adusă.

La fel de neînțeleasă și echivocă este învinuirea adusă inculpatului pentru faptele ce au urmat după constatarea necesității lucrărilor de construcție și reconstrucție suplimentare. Astfel Balaban Valeriu mai este învinuit și pentru faptul că *”La rândul său Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), prin depășirea vădită a limitelor atribuțiilor acordate prin lege, ignorând recomandările experților, fiind ordonatorul principal de credite al Procuraturii Republicii Moldova, contrar prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, a ordonat și a organizat efectuarea de către SRL „Biox-Comerț” de lucrări de reconstrucție a clădirii suplimentare, care nu erau incluse nici în caietul de sarcini nici în devizul local.*

În acest sens, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), acționând întru realizarea aceluiași scopuri prejudiciabile, a încheiat cu SRL „Biox-Comerț” un acord adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.”

*Inter alia, instanța reține că potrivit **Notei informative a proiectului bugetului de stat pentru anul 2005**, Ministerul Finanțelor a determinat proiectul de investiții publice – procurarea și reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100 pentru necesitățile Procuraturii Generale, ca unul semnificativ, cu risc ridicat și complexitate sporită, conform următoarelor criterii:*

- era printre primele de acest tip, cu folosirea tehnologiilor novatoare de abordare/proiectare/reconstrucție, impuse de destinația obiectului, de amplasarea lui într-o zonă centrală foarte aglomerată și istorică de importanță națională;

- implementarea era una complexă, implicând o coordonare între mai multe părți interesate și responsabile, lucrările urmând a fi efectuate în spații foarte restrânse, în preajma celor mai importate instituții publice centrale din stat, centre culturale și de business, cartiere locative, infrastructură aglomerată, cu sarcini de proiect foarte riguroase și termeni limitați de executare;

- **existența unui risc sporit de creștere a costurilor (în termeni reali), din cauza incertitudinii cu privire la parametrii principali de proiectare și dinamica evoluției în domeniul construcțiilor;**

- **existența unui risc sporit de nerealizare a beneficiilor (în termeni reali), fie în baza practicii de la proiectele similare finalizate sau din cauza faptului că beneficiile depind de factori schimbători.**

Deci, se constată că instituțiile statului abilitate cu aprobarea *proiectul de investiții publice – procurarea și reconstrucția imobilului din str. Alexandru cel Bun, 100 pentru necesitățile Procuraturii Generale*, erau conștienți de la bun început despre amploarea proiectului și riscurile ce pot surveni în partea ce ține de costuri și cheltuielii, indicând în mod direct că există **risc sporit de creștere a costurilor (în termeni reali), din cauza incertitudinii cu privire la parametrii principali de proiectare și dinamica evoluției în domeniul construcțiilor.**

Potrivit prevederilor art.123 din Regulamentul cu privire la achizițiile publice de lucrări aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 15.09.2003, oferta care a fost stabilită câștigătoare nu poate fi modificată și constituie parte integrantă a contractului de achiziție publică de lucrări ce urmează a fi încheiată. Prețurile unitare din ofertă sînt ferme și nu pot fi schimbate pe toată durata execuției contractului. Prețul ofertei câștigătoare este și prețul contractului de achiziție publică de lucrări.

Indicând că aceste prevederi legale au fost încălcate de inculpat în exercitarea atribuțiilor sale, organul de urmărire penală a efectuat o interpretare a legii extensivă și eronată cazului examinat.

De fapt, această prevedere interzice modificarea prețurilor din ofertă pentru pozițiile inițiale stabilite între părți.

În situația examinată, când obligativitatea lucrărilor de construcție și reconstrucție au fost stabilite prin Raportul de expertiză a Direcției de verificare și expertiză tehnică a proiectelor în construcții a Inspecției de Stat în Construcții, și nicidecum la indicația Procurorului General, majorarea numărului pozițiilor de lucrări, respectiv a costului total al contractului era inevitabilă.

În acest caz, potrivit pct. 3 lit. c) din Regulamentul cu privire la achizițiile publice dintr-o singură sursă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 951 din 04.08.2003, achiziția dintr-o singură sursă se efectuează în cazurile în care grupul de lucru, achiziționând mărfuri, lucrări sau servicii de la un anumit furnizor (antreprenor), decide să facă achiziții suplimentare de la același furnizor (antreprenor), cu condiția că volumul lor nu depășește 30 la sută din cuantumul achizițiilor inițiale.

Fiind întrunită condiția enunțată (la care organul de urmărire penală din motive necunoscute nu a făcut referire), membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev au decis încheierea cu SRL „Biox-Comerț” a unui acord

adițional la contractul de antrepriză, cu nr.464 din 18.12.2006, prin care a majorat suma contractului cu 462200 lei.

Acordul Adițional nr. 464 la contractul nr. 31/297 din 10.05.2006, a fost încheiat în mun. Chișinău la 18.12.2006 între furnizorul SRL „Biox-Comerț” în persoana directorului Ion Balan și beneficiarul Procuratura Generală a Republicii Moldova în persoana Procurorului General al Republicii Moldova – Valeriu Balaban.

Prin acordul respectiv s-a modificat pct. 4.1. suma contractului se majorează cu 462189,55 lei, pentru demolarea blocului nr. 1 a clădirii din str. Alexandru cel bun, 100. Suma totală a contractului constituie 17510189,55 lei (Șaptesprezece milioane cinci sute zece mii lei una sută optzeci și nouă lei 55 bani). Codul obiectului 1060.

Întru efectuarea acestor operațiuni juridice careva ilegalități nu au fost constatate.

Drept concluzie la învinuirea adusă organul de urmărire penală impută inculpatului că *”Prin urmare, deși la momentul procurării imobilului, valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație au fost estimate la suma de 6611660 lei, suma totală contractată a fost de 17510291 lei, adică cu 10898631 lei mai mult, decât suma planificată inițial despre care au fost informate organele decizionale care au defalcat mijloace bănești din bugetul de stat.”*

În mod repetat, instanța menționează că nu își poate explica erorile de calcul admise în actul oficial de învinuire în fraza evidențiată.

Deși organul de urmărire penală indică personal *supra* că valoarea inițială a lucrărilor de construcție contractate prin Contractul de antrepriză nr. 31/297 din 10.05.2006 a fost ***17048091,76 lei, majorările fiind de 462189,55 lei***, ulterior introduce în același act de învinuire date eronate și denaturate ce au să amplifice în mod evident învinuirea inculpatului precum că valoarea totală a cheltuielilor planificate pentru reconstrucție și reparație, au fost estimate la suma de ***6611660 lei***.

Tot la acest capitol, instanța de judecată studiind Actul privind rezultatele reviziei financiare efectuate la Procuratura Generală a Republicii Moldova pe perioada anilor 2005-2006, menționează că nici conținutul, nici Concluziile acestuia nu identifică careva acțiuni ilegale din partea Procuraturii Generale vis-a-vis de procurarea bunului imobil din str. Alexandru cel Bun 100.

Revenind la conținutul învinuirii aduse pe acest episod infracțional, în a doua parte a textului ce începe cu fraza *” În continuare, suma achitată de către Procuratura Generală din mijloacele bugetare în perioada 2006-2009...”*, instanța nu va analiza detaliat procesele descrise și va califica din start această parte a învinuirii ca fiind depășită și lipsită din următoarele motive.

Balaban Valeriu a exercitat funcția de Procuror General al R.Moldova în perioada 04 decembrie 2003 - 8 februarie 2007.

Potrivit art. 9 Cod penal, timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Conform art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, *”ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei...”*

Potrivit § 86 din Hotărîrea Curții Constituționale nr.14 din 27 mai 2014, „*timpul săvârșirii faptei este un element inerent al componenței de infracțiune, care urmează a fi indicat cu precizie. Nestabilirea (neindicarea) în actele de procedură a unui element constitutiv al infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, soluția inerentă fiind cea de achitare*”.

La caz, instanța observă că învinuirea a fost formulată nu doar cu omiterea identificării datei concrete a comiterii pretinsei fapte ilegale de către inculpat, fiind indicată în mod general perioada 2006-2009, dar cu imputarea faptelor ce exced perioada sa de exercitare a funcției de Procuror General. Or, Balaban Valeriu a fost Procuror General al RM până la 08 februarie 2007. Respectiv, toate cele întâmplate în legătură cu finanțarea, construcția și reconstrucția clădirii din mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun 100, **nu sunt imputabile acestuia.**

Cu atât mai mult că, după perioada 08 februarie 2007 – Balaban Valeriu nu a întrunit semnele subiectului special al infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Instanța menționează că, sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător. Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

În încheiere, în urma aprecierii probelor descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanța de judecată conchide că este necesară și oportună doar achitarea lui Balaban Valeriu, deoarece în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și cea subiectivă a infracțiunii incriminate și sunt admise erori și omisiuni grave întru stabilirea circumstanțelor faptice corecte, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, din care considerente, nu se poate deduce o altă concluzie decât achitarea lui Balaban Valeriu de sub învinuirea adusă.

Susținerea învinuirii de către acuzatorul de stat, poartă doar un caracter declarativ și se bazează tocmai pe presupuneri și tratare incorectă și defavorabilă inculpatului a evenimentelor ce au avut loc. Vinovăția lui Balaban Valeriu nu este obiectiv confirmată prin careva probe, fiind astfel o totalitate de împrejurări ce nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare. În așa fel, instanța consideră necesar ca Balaban Valeriu să fie achitat, din motivul că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

În eventualitatea celor expuse, instanța conchide că învinuirea adusă inculpatului Balaban Valeriu nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, iar acuzațiile aduse nu și-au găsit confirmare, lipsind probe care ar demonstra cu certitudine și fără vreun dubiu rezonabil comiterea unei fapte penale de către persoana acuzată.

În consecință, instanța ajunge la concluzia că faptele incriminate lui Balaban Valeriu prin rechizitoriu nu și-au găsit confirmare, iar achitarea inculpatului pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii este o hotărâre legală și întemeiată.

Ca urmare, în conformitate cu art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

Astfel, ținând cont că Balaban Valeriu se achită pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii, instanța dispune a-l considera reabilitat.

Analiza *per ansamblu* a învinuirii aduse lui Balaban Valeriu pe aceste 2 capete de învinuire trezesc dubii serioase referitor la activitatea organului de urmărire penală ce a instrumentat cauza.

Or, contrar prevederilor art. 19 alin. (3) din Codul de procedură penală ce obligă organul de urmărire penală de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea, **instanța pe tot parcursul analizei efectuate și cercetării circumstanțelor faptice în ordine cronologică a observat că organul de urmărire penală nu a prezentat circumstanțele faptice pe deplin, operând cu fraze rupte din context, aprecierea extensivă a normelor legale și neelucidarea circumstanțelor ce dezvinovățesc inculpatul.**

De asemenea ținând cont de esența învinuirii ce se rezumă la acțiunile lui Balaban Valeriu nemijlocit în privința bunului imobil din mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun 100, instanța critică formularea a două capete de învinuire, prin divizarea evenimentelor în două componente de infracțiune separate. Asta în pofida faptului că co-incipuților învinuți în aceeași cauză penală, în baza aceluiași eveniment li s-a formulat o învinuire unică în baza unui singur episod infracțional.

Instanța reține că unica explicație logică a acestei activități din partea organului de urmărire penală este agravarea neîntemeiată a situației inculpatului Balaban Valeriu.

Aprecierea juridico-penală a componentei de infracțiune prevăzută de art. 42 alin. (5) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminate lui Balan Ion (cu excluderea textelor de lege declarate neconstituționale).

Prin rechizitoriu organul de urmărire penală pretinde că ***prin acțiunile sale intenționate, Ion Balan, a contribuit în calitate de complice în cadrul participației complexe la săvârșirea de către persoane cu funcție de demnitate publică și persoane publice a acțiunilor care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice, acțiuni soldate cu urmări grave, infracțiune prevăzută de art.42 alin.(5), 45, 328 alin.(3) lit.b) și d) din Codul penal.***

Instanța evidențiază că conținutul învinuirii aduse lui Balan Ion pe acest capăt de învinuire preia textele învinuirilor descrise supra, înaintate lui Balaban Valeriu.

Respectiv, toate argumentele prezentate circumstanțelor faptice analizate cu ocazia motivării soluției de achitare a lui Balaban Valeriu pe ambele capete de învinuire sunt valabile și în privința învinuirii aduse lui Balan Ion pe acest capăt de învinuire.

Totodată, revenind la calificarea juridică și pretinderea de a fi comis fapta prejudiciabilă în calitate de complice, instanța evidențiază prevederile art. 42 alin. (5) CP, potrivit cărora *complice* este persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi,

indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Pe când autorul efectuează acte de executare care realizează în mod nemijlocit materialitatea faptei, complicele efectuează acte de sprijinire a activității autorului. Așadar, complicele nu realizează fapta în mod nemijlocit, ci sprijină (înlesnește, ajută) realizarea acesteia de către autor.

Uneori, complicele poate contribui chiar la efectuarea actelor de executare, dar această contribuție nu are ea însăși caracterul unui act de executare, fiindcă complicele nu are calitatea de a efectua fapte cu caracter de executare în cazul faptei săvârșite, contribuția sa rămânând o activitate de sprijinire (este cazul infracțiunilor cu subiect special, la care nu poate fi autor decât o persoană care are o anumită calitate, numai aceste persoane pot efectua acte de executare, cei care nu au această calitate nu fac decât să-i ajute).

În continuare, instanța evidențiază că complicitate la o infracțiune poate să existe doar atunci când se constată existența faptului infracțional și autorul infracțiunii este recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate. Or, însăși complicele este cel care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte. Astfel, dacă în sine nu a fost comisă sau organizată (de către autor sau organizator) nici o acțiune ilegală care să constituie infracțiune, nu poate exista nici complicitate.

Raportând cele menționate la învinuirea adusă lui Balan Ion și circumstanțele reținute de instanță în privința lui Balaban Valeriu, achitarea acestuia din motiv că se întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanța nu poate reține nici componența juridică incriminată lui Balan Ion – complicitatea la o infracțiune ce nu a fost constatată - **art. 42 alin. (5) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal.**

Aprecierea juridico-penală a componenței de infracțiune prevăzută de art. 42 alin. (2) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminate lui Crigan Boris și art. 328 alin. (1) Cod penal incriminate inculpaților Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor (cu excluderea textelor de lege declarate neconstituționale, și adaptarea componenței de infracțiune).

Cu privire la învinuirea adusă inculpaților Crigan Boris, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor prin Rechizitoriu, instanța menționează că aceasta este absolut identică ca formulare, fiind preluată din învinuirea adusă inculpatului Balaban Valeriu pe cele 2 capete de învinuire analizate supra. Cu riscul a se repeta în acest sens, instanța de judecată evidențiază încă odată că unele și aceleași fapte pentru inculpații Crigan Boris, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor au fost calificate ca o infracțiune unică prelungită; dar în privința inculpatului, din motive inexplicabile, circumstanțele faptice au fost divizate și calificate ca două componențe de infracțiune diferite.

Analizând minuțios și cu rigurozitate conținutul incriminat, instanța de judecată relevă că învinuirea adusă este una vagă și neînțeleasă, neputând fi delimitate acțiunile concrete pentru care sunt învinuiți inculpații.

Astfel, instanța fiind obligată să analizeze totalitatea faptelor incriminate drept infracțiune prin prisma celor 4 elemente obligatorii ale componenței de infracțiune prevăzute de art. art. 42 alin. (2) și art. 328 alin. (3) lit. b) și art. 328 alin. (1) Cod penal, instanța întâmpină obstacole serioase, neputând stabili: acțiunea prejudiciabilă a fiecărui inculpat, obiectul l-a care s-a atentat și în mod special atribuțiile concrete ale fiecărui inculpat depășite în exercitarea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu.

Dintr-un text de învinuire formulat pe 4 pagini, fiind identic pentru fiecare dintre inculpat, respectiv neadaptat și individualizat fiecărui inculpat în parte, instanța a identificat doar 5 abzațe ce se referă la careva pretinse acțiuni ilegale ale inculpaților vizați, și anume, Crigan Boris, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor se învinuiesc de organul de urmărire penală în aceea că:

...fiind persoane cu funcție de răspundere/ cu înaltă funcție de răspundere...

- 1. Apoi, în continuitatea acțiunilor inițiate, Procurorul General Valeriu Balaban (în funcție la momentul săvârșirii acțiunilor prejudiciabile), depășind în mod vădit limitele atribuțiilor prevăzute la art.art.16, 18, 23, 32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, a determinat membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu– angajați în cadrul Procuraturii Generale, să petreacă licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.*
- 2. În acest sens, la data de 21.04.2006, la indicația Procurorului General, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a fost semnat un Deviz local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost a aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.*
- 3. Drept urmare, contrar termenilor prevăzuți de art.32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”, membrii grupului de lucru Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, depășind vădit limitele atribuțiilor acordate prin legea menționată, în lipsa documentelor obligatorii prevăzute de lege, fiind determinați de Procurorul General Valeriu Balaban, au petrecut, în baza caietului de sarcini nedatat pentru cererea ofertei de preț, precum Devizului local Nr.01-01-2000 aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban la data de 21.04.2006, licitația publică nr.521/06 din 28.04.2006.*
- 4. Drept urmare a acestor acțiuni, în rezultatul petrecerii licitației nr.521/06 din 28.04.2006, Procurorul General Valeriu Balaban a determinat pe Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Nina Bîtcă să desemneze SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str.Alexandru cel Bun 100, mun.Chișinău, ceia ce aceștia au și efectuat.*
- 5. Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Constantin Nicolaev și a cet.cet. Mihai Potoran, Valeriu Balaban, Tudor Savca, Boris Crigan, Balan Ion, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 14791600 lei, sumă calificată prin*

prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave, prejudicii care au survenit inclusiv în legătură cu procurarea unui bun defectuos și viciat, fiind discreditată totodată prin aceste acțiuni imaginea funcționarului public.

În cele ce succed, instanța de judecată va analiza prin metoda logico-juridică faptele expuse în ordine cronologică, făcând trimiteri de rigoare la argumentele expuse pe aceste acțiuni cu ocazia analizei juridico-penale a componentelor de infracțiune incriminate inculpatului Balaban Valeriu, or, după cum a fost menționat supra, textele de învinuire, respectiv circumstanțele faptice sunt identice.

Componenta de infracțiune incriminată inculpaților – 328 Cod penal, presupune existența *subiectului special al infracțiunii*. Aceasta presupune că pe lângă condițiile generale ale subiectului infracțiunii, inculpații trebuie să dețină și calitățile speciale ce îi fac responsabili de comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Potrivit ordinului Procurorului General nr.384-p din 03.08.2004, Potoran Mihaila fost numit în funcția de Șef-interimar al Direcției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova (*f.d. 164, Vol. III*);

Potrivit ordinului Procurorului General nr.549-p din 05.10.2004, Potoran Mihail a fost numit în funcția de Șef al Direcției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova (*f.d. 165, Vol. III*);

Savca Tudor a fost numit Șef al secției finanțe și contabilitate din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, prin Ordinul Procurorului General nr.1211-p din 17.11.2001 (*f.d.182, Vol. III*).

Nicolaev Constantin a deținut funcția de specialist principal în cadrul Direcției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, fiind numit în această funcție prin Ordinul Procurorului General nr.713-p din 18.11.2004 (*f.d. 242, Vol. III*).

Crigan Boris a fost desemnat Șef al secției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova prin Ordinul Procurorului General nr.474-p din 15.09.2004 (*f.d. 210, Vol. III*).

Potrivit art. 123 Cod penal (în vigoare la momentul comiterii faptelor), prin persoană cu funcție de răspundere se înțelege persoana căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

Prin persoană cu înaltă funcție de răspundere se înțelege persoana cu funcție de răspundere al cărei mod de numire sau alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova și de legile organice, precum și persoanele cărora persoana cu înaltă funcție de răspundere le-a delegat împuternicirile sale.

Instanța de judecată observă că inculpații Crigan Boris, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor au fost numiți în funcțiile deținute în baza ordinelor Procurorului General, ținând cont de prevederile Legii cu privire la Procuratură.

Funcția deținută și modul de numire în această funcție, în coroborare cu prevederile art. 123 Cod penal nominalizat, determină calitatea fiecărui inculpat de persoană cu funcție de răspundere. Deși la materialele cauzei penale lipsesc fișele de post ale fiecărei funcții invocate, din esența acestora instanța reține că fiecare inculpat în exercitarea funcțiilor anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice.

În privința inculpatului Crigan Boris, a cărui numire în funcție nu s-a deosebit cu nimic de numirea în funcția a celorlalți inculpați, organul de urmărire penală pretinde că acesta ar fi exercitat funcțiile de serviciu în calitate de persoană *cu înaltă funcție de răspundere*, potrivit art. 123 alin. (3) CP, circumstanță ce a influențat la agravarea situației acestuia influențarea direct a calificării juridice. Or, comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 CP de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere – se califică în baza art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, ceea ce agravează în mod substanțial învinuirea și consecințele juridice.

Analizând informația expusă, instanța observă că funcția deținută de Crigan Boris ”Șef al secției administrativ-economice din cadrul Procuraturii Generale a Republicii Moldova” nu corespunde criteriilor prevăzute de art. 123 alin. (2) Cod penal, adică modul de numire sau alegere este nu reglementat de Constituția Republicii Moldova și de legile organice, precum și nici nu este persoana căreia persoana cu înaltă funcție de răspundere i-a fi delegat împuternicirile sale.

În concluzie, instanța evidențiază că învinuirea adusă lui Crigan Boris în baza art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal nu are nici un suport juridic, este neîntemeiată și abuzivă, or, fiind doar persoană cu funcție de răspundere poate fi învinuit doar în baza art. 328 alin. (1) Cod penal, asemeni inculpaților Potoran Mihail, Savca Tudor sau Nicolaev Constantin.

O altă neconcordanță în privința stabilirii corecte a calității fiecărui subiect în parte a admisă de acuzatorul de stat chiar și la etapa dezbaterilor judiciare.

Astfel, deși în expunerea circumstanțelor faptice a învinuirii aceasta menționează că Mihai Potoran a comis infracțiunea în calitate de persoană cu funcție publică – element de calificare în baza art. 328 alin. (1) Cod penal; aceasta solicită la finalul examinării cauzei recunoașterea vinovăției aceluiași inculpat – Potoran Mihai în baza art. 328 alin. (3) lit. b) CP, adică în calitate de subiect cu înaltă funcție de răspundere, agravând nejustificat situația inculpatului.

La stabilirea comiterii unei infracțiuni este esențială stabilirea faptei prejudiciabile, ca element a laturii obiective a componenței de infracțiune.

Deși din nou există riscul de a dubla informația analizată supra, în cazul adoptării prezentei sentințe de achitare, instanța se vede nevoită a clarifica minuțios toate circumstanțele constatate.

Latura obiectivă a infracțiunii în cauză include următoarele trei semne: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții considerabile cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Când ne referim la acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, avem în vedere oricare din următoarele patru modalități faptice: 1) săvârșirea unei acțiuni care ține de competența unei alte persoane cu funcție de

răspundere (de exemplu, a unei persoane cu funcție de răspundere ierarhic superioare din același sistem departamental, ori a unei persoane cu funcție de răspundere din același sistem departamental căreia făptuitorul nu i se supune, ori a unei persoane cu funcție de răspundere din alt sistem departamental); 2) săvârșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ; 3) săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial; 4) săvârșirea unei acțiuni pe care nimeni și în nici un fel de circumstanțe nu este în drept să le săvârșească.

La stabilirea depășirii limitelor competenței, în corespundere cu art. 328 CP, instanțele se vor conduce de prevederi, care circumstanțiază drepturile și atribuțiile inculpatului și, în mod obligatoriu, sunt consacrate sau derivă dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii (din actele emise de Guvern, de autoritățile administrației publice centrale și locale). Aceasta deoarece, în spiritul de care este animată incriminarea (*mens legis*), sintagma „acordate prin lege” din dispoziția alin. (1) art. 328 CP este utilizată în sensul său comun de „legislație”, presupunând, prin aceasta, și actele normative subordonate legii.

Pentru reținerea la încadrare a art. 328 CP, este important ca depășirea limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege să aibă un caracter vădit. Dacă există dubii, rezultate din contradicțiile reglementării competenței funcției deținute, iar persoana publică, respectiv, persoana cu funcție de demnitate publică, admite că uzurpează atribuții sau că săvârșește unele acțiuni, fără a respecta anumite cerințe impuse de lege etc., deci fără a avea certitudinea că răspunderea penală nu va surveni, deoarece nu au fost depășite în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor, acordate prin lege.

Deci, este esențial ca actul de învinuire să evidențieze *in stricto sensu* drepturile și atribuțiile inculpatului prevăzute de lege, care anume au fost depășite de persoana învinuită.

Analizând secvențele din învinuirea formulată în privința inculpaților **Potoran Mihail, Savca Tudor, Nicolaev Constantin și Crigan Boris** instanța observă că acestora li se incriminează fapte generale, nefiind identificat pentru fiecare inculpat în parte acțiunea prejudiciabilă concretă.

De altfel, precum stabilește esența componentei de infracțiune prevăzute de art. 328 Cod penal, organul de urmărire penală nu a identificat și introdus în actul de învinuire drepturile și atribuțiile inculpaților și, ce în mod obligatoriu, sunt consacrate sau derivă dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii, care se pretind a fi depășite în exercitarea funcției publice.

Astfel, anume identificarea și indicarea *in concretio* a drepturilor și atribuțiilor inculpaților, este punctul de pornire în formularea unei astfel de învinuiri și stabilirii vinovăției inculpaților.

Analizând modul de redactare și prezentare a învinuirii, instanța de judecată observă că organul de urmărire penală a invocat că Crigan Boris ar fi depășit drepturile și atribuțiile stabilite de **art.art.3, 16 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003.**

Potrivit art. 3 din Legea cu privire la Procuratură nr.118-XV din 14.03.2003, activitatea Procuraturii este organizată conform principiilor legalității, operativității, proporționalității, imparțialității și controlului ierarhic.

Art. 16 din același act normativ are următorul conținut:

(1) Procuratura Generală este condusă de Procurorul General, ajutat de primul-adjunct și de adjuncți.

(2) Procurorul General este numit în funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului, pentru un mandat de 5 ani.

(3) Primul-adjunct și adjuncții sînt numiți de către Procurorul General, după confirmarea lor de către Parlament.

(4) Procurorii ierarhic inferiori sînt numiți de Procurorul General și îi sînt subordonați.

(5) Aceeași persoană poate deține funcția de Procuror General cel mult 2 mandate constituționale consecutive.

(6) După numirea în funcție, Procurorul General depune în fața Parlamentului următorul jurămînt:

"În exercitarea atribuțiilor de Procuror General, jur să respect cu strictețe Constituția, legile Republicii Moldova, să apăr ordinea de drept, drepturile și libertățile omului, interesele generale ale societății".

(7) La expirarea mandatului de Procuror General, de adjunct al Procurorului General, persoanele respective sînt numite, la dorință, în orice post vacant din cadrul Procuraturii Generale, păstrîndu-li-se gradul conferit.

(8) În cazul absenței Procurorului General sau în cazul imposibilității de exercitare a funcțiilor sale, atribuțiile acestuia sînt exercitate, în temeiul unui ordin emis de Procurorul General, de primul-adjunct sau de un alt adjunct.

(9) Procurorul General prezintă anual Parlamentului un raport despre starea legalității și ordinii de drept în țară, precum și despre măsurile întreprinse pentru redresarea ei.

(10) Procurorul General:

- a) exercită, direct sau prin intermediul adjuncților săi ori al procurorilor subordonați, controlul asupra activității procurorilor;
- b) emite în scris ordine, dispoziții și instrucțiuni executorii, aprobă regulamente;
- c) revocă, suspendă sau anulează actele emise de procurori dacă acestea contravin legii;
- d) stabilește, în corespundere cu schema aprobată, structura organelor Procuraturii, repartizează mijloace pentru întreținerea acestora;
- e) conferă, în condițiile legii, procurorilor grade de clasificare și grade militare. Gradele de clasificare superioare și gradele militare supreme se conferă de Președintele Republicii Moldova;
- f) exercită alte atribuții în condițiile legii.

(11) Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de termen de către Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului, în cazul:

- a) incompatibilității funcțiilor, stabilite în condițiile legii;
- b) imposibilității îndeplinirii obligațiilor de serviciu din motive de sănătate timp îndelungat și neîntrerupt (mai mult de 4 luni);
- c) pronunțării sentinței definitive de condamnare.

În rezultat, instanța consideră aceste norme irelevante cazului Crigan Boris, atît timp cît art. 3 din Legea cu privire la procurată stabilește principiile generale de activitate a instituției, iar art. 16 în exclusivitate reglementează activitatea procurorului general.

Deci invocarea acestor norme juridice în privința lui Crigan Boris sunt lipsite de orice logică și temei juridic, fiind un abuz din partea organului de urmărire penală de agravare neîntemeiată a situației juridice a inculpatului.

Unica normă legală care se pretinde a fi depășită de membrii comisiei de licitație: inculpații Potoran Mihail, Savca Tudor, Nicolaev Constantin și Crigan Boris este art.32 din Legea nr.1166-XIII din 30.04.1997 „Achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului”.

Art. 32 din acest act normativ prevede Condițiile depunerii ofertei.

(1) Agenția pentru Achiziții fixează locul, data limita și ora limita a termenului de depunere a ofertelor. Acest termen este de cel puțin 10 zile și începe după 45 de zile de la data emiterii documentelor de tender.

(2) Dacă Agenția pentru Achiziții da lămuriri sau face modificări în documentele de tender sau dacă ține o întrunire a furnizorilor (antreprenorilor), termenul de depunere a ofertelor se prelungește, după caz, astfel încit furnizorii (antreprenorii) să aibă timp suficient pentru a lua în considerare lămurirea, modificarea sau prevederile procesului-verbal al întrunirii.

(3) Înainte de expirarea termenului de depunere a ofertelor, Agenția pentru Achiziții are dreptul să prelungească, la decizia sa, acest termen.

(4) Avizul despre prelungirea termenului va fi expediat imediat fiecărui furnizor (antreprenor) căruia Agenția pentru Achiziții a oferit documente de tender.

(5) Oferta, scrisă și semnată, se va depune în plic sigilat. Se prevede, de asemenea, posibilitatea transmiterii prin fax a ofertei la anumite mărfuri standardizate, conform unor reguli elaborate de Agenția pentru Achiziții. Agenția eliberează, la cererea furnizorului (antreprenorului), o recipisă în care indică data și ora recepționării ofertei.

(6) Oferta recepționată de Agenția pentru Achiziții după expirarea termenului de depunere a ofertelor nu se deschide, ci se restituie furnizorului (antreprenorului) care a prezentat-o.

Analizând norma legală indicată de organul de urmărire penală, pretinsă a stabili atribuțiile membrilor comisiei de licitație, inculpații Potoran Mihail, Savca Tudor, Nicolaev Constantin și Crigan Boris, instanța de judecată evidențiază că conținutul articolului descris nu stabilesc careva drepturi sau atribuții în privința acestora. Art. 32 stabilește atribuțiile Agenției de Achiziții la identificarea cererii ofertelor de prețuri și condițiile depunerii ofertei în cadrul procesului de achiziții publice.

În sensul Legii enunțate, constituie Agenția Națională pentru Achiziții Publice - subdiviziune care efectuează reglementarea de stat și coordonarea interramurală în domeniul achizițiilor pentru necesitățile statului. Deci este o entitate neafiliată și străină Procuraturii Generale.

În mod evident, în astfel de condiții, faptele de:

1. petrecere a licitației publice nr.521/06 din 28.04.2006 de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu- angajați în cadrul Procuraturii Generale;

2. semnare la data de 21.04.2006, de către membrii Comisiei de licitație, formată din cet. Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, Lucia Rusu a

Devizului local Nr.01-01-2000, conform căruia detaliat sunt descrise lucrări de reparație care urmează a fi efectuate și costurile acestora, deviz care a fost aprobat de Procurorul General Valeriu Balaban.;

3. desemnarea SC „Biox-Comerț” SRL în calitate de antreprenor general la construcția și reconstrucția clădirii nefinisate din str. Alexandru cel Bun 100, mun. Chișinău; ***nu pot fi calificate în baza art. 328 alin. (1) CP***, atât timp cât aceste acțiuni nu contravin atribuțiilor funcționale a fiecărui inculpat, iar legalitatea procedurilor de achiziție a bunului imobil din str. Alexandru cel Bun 100 și a lucrărilor de construcție și reconstrucție a fost prezentată supra.

De altfel, lipsește cu desăvârșire orice probă care să demonstreze că în activitatea lor, membrii comisiei de licitație au acționat la indicația și instigarea Procurorului general, Valeriu Balaban.

Fiind audiați fiecare dintre inculpați, aceștia au respins orice acuzare de influență a lor din partea conducerii Procuraturii Generale. Instanța admite că asta ar fi o poziție de apărare subiectivă a fiecărui inculpat, doar că această poziție a apărării nu a fost răsturnată în nici un mod de partea acuzării care are obligația de a demonstra conform principiului dincolo de orice dubiu rezonabil faptele invocate.

De altfel, nicio declarația a martorilor acuzării: Vasilachi Elena, Gurbulea Valeriu, Bîtcă Nina, Budovaia Anastasia, Tărăburcă Dumitru nu prezintă informație relevantă de confirmare a învinuirii.

Deși martorul Vasilachi Elena aduce careva acuzații de nereguli în privința procesul de construcție a bunului imobil din str. Alexandru cel Bun 100, acestea vizează inculpatul Balan Ion. Cu privire la modul de achiziție a bunului în litigiu aceasta nu se poate expune, or, nu cunoaște careva detalii.

Totodată, instanța reiterează că totalitatea constatărilor efectuate *supra* (cu ocazia analizei învinuirii în privința inculpatului Balaban Valeriu) în privința legalității procedurii de achiziționare, construcție, re-construcție ș.a. alte chestiuni ce țin de bunul imobil din str. Alexandru cel Bun 100, sunt valabile și în privința inculpaților Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev.

Ținând cont de erorile și omisiunile organului de urmărire penală din start în învinuirea formulată în partea ce ține de subiecții infracțiunii și lipsa acțiunii principale din cadrul laturii obiective a infracțiunii examinate, instanța consideră oportună achitarea inculpaților Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev din motivul lipsei elementelor componente de infracțiune incriminate.

Instanța de judecată are obligația să respecte prezumția de nevinovăție și să pronunțe o sentință de condamnare numai în situația în care vinovăția este stabilită dincolo de orice îndoială rezonabilă. Existența unor probe dincolo de orice îndoială rezonabilă constituie o componentă esențială a dreptului la un proces echitabil și instituie în sarcina acuzării obligația de a proba toate elementele vinovăției de o manieră aptă să înlăture orice dubiu.

Mai mult, Curtea Europeană menționează că acest standard al probei poate fi înțeles pe deplin doar prin raportare la principiul *in dubio pro reo*, care, la rândul său, constituie o garanție a prezumției de nevinovăție. Astfel, potrivit articolelor 8 și 389 alin. (2) din Codul de procedură penală, concluziile privind vinovăția persoanei la comiterea unei infracțiuni nu

se pot baza pe presupuneri, iar toate dubiile existente în probele învinuirii care nu pot fi înlăturate trebuie interpretate în favoarea inculpatului.

În încheiere, în rezultatul aprecierii probelor descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanța de judecată conchide că este necesară și oportună doar achitarea inculpaților Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, deoarece au fost sesizate incertitudini și imprecizii în ***partea ce ține de latura obiectivă a infracțiunii***, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, din care considerente, nu se poate deduce o altă concluzie decât achitarea inculpaților Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev de sub învinuirea adusă.

Susținerea învinuirii de către acuzatorul de stat, poartă doar un caracter declarativ și se bazează tocmai pe presupuneri, iar vinovăția lui Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev nefiind obiectiv confirmată prin careva probe, fiind astfel o totalitate de împrejurări care nu poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare. În așa fel, instanța consideră necesar ca Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev să fie achitați, din motivul lipsei elementelor componentei infracțiunii.

Astfel, instanța ajunge la concluzia că faptele incriminate lui Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev prin rechizitoriu nu și-au găsit confirmare, iar achitarea inculpaților pe motivul invocat este o hotărâre legală și întemeiată.

Analiza juridico-penală a componentei de infracțiune prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminate lui Untilov Arsenie.

Instanța evidențiază că conținutul învinuirii aduse lui Untilov Arsenie pe acest capăt de învinuire preia textele învinuirilor descrise supra, înaintate lui Balaban Valeriu.

Respectiv, toate argumentele prezentate circumstanțelor faptice analizate cu ocazia motivării soluției de achitare a lui Balaban Valeriu pe ambele capete de învinuire sunt valabile și în privința învinuirii aduse lui Balan Ion pe acest capăt de învinuire.

Totodată, revenind la calificarea juridică și pretinderea de a fi comis fapta prejudiciabilă în calitate de complice, instanța evidențiază prevederile art. 42 alin. (5) CP, potrivit cărora complice este persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Pe când autorul efectuează acte de executare care realizează în mod nemijlocit materialitatea faptei, complicele efectuează acte de sprijinire a activității autorului. Așadar, complicele nu realizează fapta în mod nemijlocit, ci sprijină (înlesnește, ajută) realizarea acesteia de către autor.

Uneori, complicele poate contribui chiar la efectuarea actelor de executare, dar această contribuție nu are ea însăși caracterul unui act de executare, fiindcă complicele nu are calitatea de a efectua fapte cu caracter de executare în cazul faptei săvârșite, contribuția sa rămânând o activitate de sprijinire (este cazul infracțiunilor cu subiect special, la care

nu poate fi autor decât o persoană care are o anumită calitate, numai aceste persoane pot efectua acte de executare, cei care nu au această calitate nu fac decât să-i ajute).

În continuare, instanța evidențiază că complicitate la o infracțiune poate să existe doar atunci când se constată existența faptului infracțional și autorul infracțiunii este recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii imputate. Or, însăși complicele este cel care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte. Astfel, dacă în sine nu a fost comisă sau organizată (de către autor sau organizator) nici o acțiune ilegală care să constituie infracțiune, nu poate exista nici complicitate.

În pofida acestor constatări, instanța de judecată totuși a analizat și esența învinuirii ce-l vizează pe Untilov Arsenie, anume acele teze ce ar incrimina *contribuția la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi, indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acesteia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.*

Astfel, prin rechizitoriu Untilov Arsenie se învinuiește că *”cunoscând despre intențiile lui Balaban Valeriu de a procura acest bun imobil fără desfășurarea a careva licitație, cunoscând despre lipsa existenței a careva proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil și trecând sub tăcere viciile fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun, majorând intenționat artificial prețul imobilului respectiv, a favorizat depășirea atribuțiilor de serviciu de către fostul Procuror General Valeriu Balaban la desfășurarea procedurii de achiziționare a clădirii situate pe adresa mun. Chișinău str. Alexandru cel Bun 100 cu suprafața de 5600 m.p. sfătuindu-l să procure imobilul respectiv deoarece prețul oferit este un preț accesibil pe piață”.*

Aceste pretinse acțiuni, și anume:

- *cunoscând despre intențiile lui Balaban Valeriu de a procura acest bun imobil fără desfășurarea a careva licitație,*
- *cunoscând despre lipsa existenței a careva proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor, în lipsa examinării de către ambele părți totale și complete a caracteristicilor acestui bun imobil.*
- *trecând sub tăcere viciile fundamentale care afectează potențialul de utilizare a acestui bun,*
- *majorând intenționat artificial prețul imobilului respectiv.*

nu au nici un suport juridic, de altfel acuzatorul de stat nici nu a prezentat vreo probă în acest sens.

Instanța, audiind toți inculpații implicați în procesul de achiziție contestat, a sesizat că nimeni dintre aceștia, inclusiv Balaban Valeriu nu au avut careva tangențe sau cunoștințe anterioare acestui proces.

Aceeași poziție a înaintat-o pe tot parcursul procesului penal și inculpatul (decedat) Untilor Arsenie.

Acuzatorul de stat nu a identificat în ce circumstanțe ar fi acționat Untilov la favorizarea infracțiunii, care ar fi fost scopul personal al acestuia și interesul în rezultatul tranzacției.

Nu este clar pentru instanța de judecată cum ar fi posibilă cunoașterea de către Untilov Arsenie *despre lipsa existenței a careva proiect de reconstrucție, reparație și finalizare a lucrărilor*, or, acest proiect urma a fi efectuat doar după procurarea imobilului și inspectarea lui deja direct de către noul proprietar.

În mod repetat eronat, acuzatorul de stat face trimitere la faptul că ar fi fost necesară efectuarea licitației, Untilov Arsenie ar fi cunoscut despre acest fapt, dar contrar ar fi pus la dispoziția cumpărătorului bunul litigios.

Cu privire la acest fapt, instanța a adus anterior explicațiile de rigoare și a stipulat că procurarea imobilului din str. Alexandru cel Bun,100, a avut loc în baza art. 24 lit. b) din Legea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile statului nr.1166-XII din 30 aprilie 1997, care prevedea posibilitatea achiziției publice dintr-o singură sursă, dacă furnizorul (antreprenorul) este stabilit prin lege, și nu folosind ca metodă de achiziție publică – licitația.

Poziția inculpatului Untilor Arsenie la faza de urmărire penală a fost că procedura de cumpărare a imobilului din str. Alexandru cel Bun 100, a durat în jur de 2-3 ani, din partea Procuraturii Generale, invocându-se, diferite motive de tergiversare, inclusiv că nu sunt alocate surse financiare, sau că nu era formata comisia Governamentală.

În cadrul negocierilor, întrebarea principală era diminuarea prețului care deja la acel moment a fost stabilit de către Agenția de Evaluare "Print Imobil" S.R.L., potrivit căreia imobilul cu suprafața de 5600 m², este finisat în proporție de 86%, iar prețul de piață constituie 15.812.000,00 lei, prețul de lichidare - 11.543.000,00 lei. În urma negocierilor, SA Consocivil, care suporta pierderi ce țin de paza imobilului cât și deservirea acestuia, a fost nevoită să cedeze considerabil din preț, ca în final să fie stabilit, la imobilul cu 5600 m.p., finisat la 86 %, suma de 9.000.000,00 lei, inclusiv TVA - 1.500.000,00 lei, adică prețul imobilului a constituit 7.500.000,00 lei.

Or, odată cu recepționarea rezultatelor expertizelor tehnice din 22 martie și 16 mai 2006, care au fixat existența viciilor ascunse la imobilul din str. Alexandru cel Bun,100, vânzătorul SA „Consocivil” a fost anunțat despre acest fapt în modul stabilit.

Viciile materiale depistate s-au confirmat și în procesul demolării blocului viciat și a construcțiilor anexate la bloc, la examinarea cărora a participat și reprezentantul SA „Consocivil”. La prima etapă, SA „Consocivil” a luat o poziție de negare a responsabilității sale pentru vânzarea obiectului viciat, însă după ce Procuratura Generală a demarat procedura legală, înaintându-i o Pretenție scrisă, în baza prevederilor art.763 Cod Civil (redacția 2005) și pct. 6.5 din Contractul de vânzare-cumpărare nr.64-7 din 15 aprilie 2005, Părțile au convenit să semneze un Acord adițional la Contractul nominalizat.

Astfel, pe 6 februarie 2007 între Procuratura Generală și SA ”Consocivil” a fost semnat un Act privind recunoașterea viciilor materiale ascunse, estimate în baza Devizului de cheltuieli nr.01-21-2007 la suma de 1mln. 200 mii lei (*f.d. 41, vol. 14*).

Actul nominalizat a stat la baza semnării la 08 februarie 2007 între Părți a Acordului adițional la Contractul de achiziționare a mărfurilor nr.64-7 din 15 aprilie 2005, conform căruia, SA,, Consocivil” s-a obligat să restituie costul viciilor ascunse în suma de 1mln. 200 mii lei pe parcursul a 12 luni de la data semnării Acordului (*f.d. 42-44 vol. 14*).

Deci suma achitată de facto de către Procuratura Generală în temeiul Contractului de vânzare-cumpărare nr.64-7 din 15 aprilie 2005 a constituit 6300000 lei.

Acest preț final constituie mai puțin de 50% din valoare de piață stabilit de Print Imobil SRL (15.812.000,00 lei).

În acest caz, decade poziția acuzatorului de stat că vânzătorul imobilului a majorat intenționat artificial prețul imobilului respectiv.

Raportând cele menționate la învinuirea adusă lui Untilov Arsenie și circumstanțele reținute de instanță în privința lui Balaban Valeriu, achitarea acestuia din motiv că nu se întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, instanța nu poate reține nici componența juridică incriminată lui Untilov Arsenie – complicitatea la o infracțiune ce nu a fost constatată - **art. 42 alin. (5) și art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal.**

Ca urmare, în conformitate cu art. 390 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

Astfel, ținând cont că inculpații Balaban Valeriu, Crigan Boris, Untilov Arsenie, Potoran Mihail, Nicolaev Constantin, Savca Tudor și Balaban Ion (în partea capătului de învinuire prevăzut de art. 42 alin. (5), art. 328 alin. (3) lit. b) CP) se achită pe motiv că fapta lor nu întrunesc elementele infracțiunii, instanța dispune *a-i considera reabilitați.*

Analiza juridic-penală a componenței de infracțiune prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii infracțiunii 2006-2009) reținute în privința inculpatului Balan Ion.

La caz, lecturând textul învinuirii pe acest capăt de învinuire în privința inculpatului Balan Ion, instanța reține ca fiind legală și întemeiată doar o parte a faptelor incriminate, și anume, instanța de judecată a constatat că:

Balan Ion, în perioada an.2006-2007 a comis infracțiunea de abuz în serviciu în următoarele circumstanțe:

În perioada de timp – 2006-2007, aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, directorul SRL „Biox-Comerț” Ion Balan, abuzând de situația sa de serviciu în interesul material al persoanei juridice în care activa și din care avea beneficii, inclusiv de drepturile oferite conform capitolului VII din Statutul Societății cu Răspundere Limitată „Biox-Comerț” aprobat la adunarea generală a fondatorilor la 07.02.2000, a introdus nefondat în costul lucrărilor reflectate în procesele verbale nr.nr.1-18 înaintate Procuraturii Generale spre achitare, mărimea manoperei pe oră la un nivel majorat artificial față de devizul de cheltuieli aprobat, neargumentat a majorat prețurile unitare la unele lucrări executate, cum ar fi: introducerea în același proces verbal a uneia și aceiași lucrare de montare și demontare a schelei pentru demolarea placajului din piatră tuf, schelă metalică tubulară pentru lucrări interioare și exterioare, transportarea și depozitarea acestora, majorarea coeficientului cheltuielilor limitate cu 0,07 și altele, ceea ce a generat ca, fără careva suport juridic, să fie incluse spre plată servicii inclusiv salarii majorate pentru muncitori, aceste circumstanțe

contribuind la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1396646,56 lei, acestea reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții.

Astfel, Balan Ion a comis infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, în interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.

Apriori, instanța de judecată observă că organul de urmărire penală a calificat acțiunile prejudiciabile ale inculpatului Balan Ion în baza art. 335 alin. (1¹) Cod penal, adică în baza legii în vigoare la momentul examinării prezentei cauzei penale.

Potrivit art. 8 și 9 al Codului penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

În eventualitatea celor expuse, instanța consider oportună și întemeiată calificarea acțiunilor inculpatului în baza legii penale în vigoare la momentul comiterii faptei penale, ținând cont și de caracterul mai blând al pedepsei la acea perioadă.

La fel, pentru o încadrare juridică corectă a faptelor inculpatului instanța de judecată va ține cont și de constatările *HCC nr.39 din 21.12.21, MO325-333/31.12.21 art.232; în vigoare 21.12.21, prin care s-a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau”* și *HCC nr.24 din 17.10.19, MO338-343/15.11.19 art.207; în vigoare 17.10.19 prin care s-a declarat neconstituțional textul de lege „acțiunile prevăzute la alin. (1), soldate cu urmări grave”*; chestiune examinată analogic cu ocazia analizei juridice a componenței de infracțiune prevăzute de art. 328 Cod penal.

Componența de infracțiune prevăzută la art. 335 alin. (1) Cod Penal are ca obiect juridic principal relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sectorul privat, care presupune îndeplinirea obligațiilor de serviciu în mod corect, fără abuzuri, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice.

Latura obiectivă a infracțiunii în cauză include următoarele trei semne: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea de folosire a situației de serviciu; 2) urmările prejudiciabile, și anume – daune considerabile; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Analizând în ansamblu fapta prejudiciabilă specificată la alin.(1) art.335 CP RM, trebuie să ne raportăm în mod obligatoriu la exercițiul atribuțiilor de serviciu; cu alte cuvinte, trebuie să constatăm dacă acea acțiune sau inacțiune intra în sfera atribuțiilor de serviciu ale făptuitorului. Fără această legătură între activitatea abuzivă a făptuitorului și atribuțiile sale de serviciu nu putem vorbi despre o lezare a valorilor și relațiilor sociale ocrotite de legea penală prin incriminarea faptei prevăzute la alin.(1) art.335 CP RM.

Latura subiectivă a infracțiunii specificate la alin.(1) art.335 CP RM se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Motivul infracțiunii examinate are un caracter special,

constând, dup caz, în: 1) interesul material; 2) alte interese personale; 3) interesul terților, direct ori indirect.

Subiectul infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.335 CP RM este persoana fizică responsabilă care a momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul trebuie să aibă calitatea specială fie de persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală, fie de persoană care lucrează pentru o astfel de organizație.

Cu privire la învinuirea adusă în partea constatării laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 335 alin.(1)Cod penal, instanța menționează următoarele.

Potrivit *Actului reviziei tematice a activității economico-financiară a SRL "Biox Comerț" din 29.10.2010*, efectuate de către specialiștii Centrului pentru Combatere Crimelor Economice și Corupție, în urma reviziei s-a stabilit că lucrătorii cu funcții de răspundere ai S.R.L. „Biox Comerț” nefondat includeau în costul lucrărilor mărimea manoperei cu 2,95 lei pentru o oră de muncă, mai mare decât prevedea devizul local inițial, neargumentat au majorat prețurile unitare la unele lucrări executate, fără careva suport juridic includeau astfel de servicii, ca perfectarea devizului și aplicau coeficientul majorat al cheltuielilor limitate, ceea ce a contribuit la majorarea volumelor de lucrări executate cu 1430275,83 lei (*f.d. 59, Vol. I*).

Totodată, la materialele cauzei penale este anexat și *Procesul verbal de control al volumului și costurilor lucrărilor executate la obiectivul "Reconstrucția clădirii nefinisate a Procuraturii Generale" din str. Alexandru cel Bun, 100, din 24.09.2010* (f.d.145, Vol. II).

Potrivit acestui act, au fost constatate exagerări în sumă de 1396640 lei, fiind exprimate prin supraconsumul materialelor de construcție, resursele energetice și altor resurse în comparație cu normele de consum și desenele de execuție.

Anexat acestui act, a fost prezentat Borderoul de recalcul (*f.d. 148, Vol. II*) a volumelor și costurilor executate, fiind descifrate a tuturor proceselor verbal de recepție a lucrărilor, dar în special cu nr. 1-18 îndeplinite în perioada noiembrie 2016-decembrie 2007, cu sumele achitate de facto și surplusurile (majorările) constatate de comisia de control.

Instanța observă că unele și aceleași acțiuni au fost constatate prin două acte diferite emise de organe diferite. Totodată, suma prejudiciului în *Procesul verbal de control al volumului și costurilor lucrărilor executate la obiectivul "Reconstrucția clădirii nefinisate a Procuraturii Generale" din str. Alexandru cel Bun, 100, din 24.09.2010* este mai mic decât potrivit *Actului reviziei tematice a activității economico-financiară a SRL "Biox Comerț" din 29.10.2010*.

Dat fiind faptul, că instanța de judecată nu este specialist în domeniu pentru a explica sau determina divergențele dintre sumele indicate, aceasta va pune la baza prezentei sentințe prejudiciul constat în baza *Procesului verbal de control al volumului și costurilor lucrărilor executate la obiectivul "Reconstrucția clădirii nefinisate a Procuraturii Generale" din str. Alexandru cel Bun, 100, din 24.09.2010*, care este mai favorabil inculpatului, adică suma de 1396640 lei.

Pentru perioada anului 2008, urmând cu procesele verbale 19 – 31, careva încălcări nu au fost admise.

Fapt pentru care instanța de judecată nu poate pune la baza prezentei sentințe constatările Hotărârii Judecătorei Chișinău, *sediul Centru din 08 octombrie 2021 și Deciziei*

Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2023 prin care s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL „Biox Comerț” împotriva Procuraturii Generale privind obligarea recepționării lucrărilor, încasarea costului lucrărilor executate și a dobânzii de întârziere. S-a obligat Procuratura Generală să recepționeze lucrările executate de SRL „Biox Comerț” conform proceselor-verbale nr.nr: 19-1, 20-1, 21-1, 22-1, 24-1, 26- 1, 27-1, 28-1, 30-1, 31-1, 32 și 33. S-a încasat de la Procuratura Generală, în beneficiul SRL „Biox Comerț”, suma de 3.621.004,40 lei, cu titlu de cost al lucrărilor executate. S-a respins cerința SRL „Biox Comerț” împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la încasarea dobânzii de întârziere. În rest, hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 08 octombrie 2021, s-a menținut.

Or, cauza civilă examinată vizează procesele-verbale nr.nr: 19-1, 20-1, 21-1, 22-1, 24-1, 26- 1, 27-1, 28-1, 30-1, 31-1, 32 și 33 întocmite începând cu anul 2008; în timp ce prejudiciul cauzat constatat în această cauza penală s-a depistat în Procesele verbale cu nr. 1-18, îndeplinite în perioada noiembrie 2006-decembrie 2007.

Admiterea a acestor majorări pentru o perioadă de peste un an, este un indiciu al acțiunii inculpatului în acest sens cu intenție directă.

În calitate de *Subiectul* al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.335 CP RM, Balan Ion este persoana fizică responsabilă care a momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul întrunește calitatea specială de persoană care gestionează o organizație comercială – fiind directorul ”Biox-Comerț” SRL.

Astfel, instanța de judecată ajunge la concluzia că probele cercetate cu acest prilej sunt pertinente, concludente și veridice, iar în ansamblu coroborează între ele, se completează unele pe altele, nu trezesc nici o îndoială și dovedesc cert că, inculpatul Balan Ion a comis infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, în interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice.

Cu privire la partea de învinuire *”La fel, Ion Balan urmărind realizarea aceluiași intenții infracționale, abuzând de situația sa de serviciu și de drepturile care le avea conform statutului, a introdus în diferite perioade de timp în procese verbale diferite înaintate Procuraturii Generale spre achitare, lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja, suma totală a acestora fiind de 2712794,89 lei, acestea la fel reprezentând exagerări ale costurilor și volumelor de lucrări potrivit prevederilor pct.pct.18 și 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra utilizării investițiilor publice în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25.05.1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții, procese verbale care, prin depășirea atribuțiilor funcționale, fără o verificare minuțioasă în prealabil, au fost confirmate de către Procurorul General sau persoanele indicate (desemnate în acest sens) de acesta și au fost date pentru executarea transferurilor, prejudiciind în așa mod bugetul de stat cu sumele respective.*

Drept urmare, în rezultatul acțiunilor prejudiciabile comise de Ion Balan, în complicitate cu Valeriu Balaban și a cet.cet.Mihai Potoran, Boris Crigan, Tudor Savca, Constantin Nicolaev, bugetului de stat reprezentat de instituțiile statului, în special

Ministerul Finanțelor, i-au fost cauzate prejudicii materiale în sumă totală de 4143070,72 lei, sumă calificată prin prisma prevederilor art.126 CP drept prejudicii în proporții deosebit de mari, ce urmează a fi apreciat ca urmări grave.”

Instanța aduce critici grave din start unei astfel de formulări a învinuirii, neputând fi reținută de instanța de judecată la baza condamnării inculpatului, or, acuzatorul de stat nu a determinat perioada de timp concretă, actul prin care a fost constatat prejudiciul, în care procese verbale s-a introdus lucrări care se repetau, condiționând astfel achitarea nejustificată de către Procuratura Generală a lucrărilor achitate anterior pentru lucrări și servicii efectuate deja. Învinuirea formulată în această parte, este vagă și nu identifică nici o acțiune concretă a inculpatului. Reținerea unei astfel de formulări încalcă în mod flagrant dreptul la apărare a inculpatului care este lipsit de posibilitatea de a-și formula tactica de apărare, nefiind concretizat în ce se învinuiește.

Individualizarea pedepsei în privința lui Balan Ion

Potrivit art. 335 alin. (1) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii faptei prejudiciabile), folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală a situației de serviciu, în interes material ori în alte interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

În această ordine de idei, instanța de judecată stabilește că infracțiunea prevăzută de art. 335 alin. (1) Cod penal face parte din categoria infracțiunilor *mai puțin grave*, fiind comisă cu intenție de persoana vinovată.

Instanța menționează, că potrivit art. 332 alin. (1) Cod procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În conformitate cu prevederile art.53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei *în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală*.

Instanța reține că art. 60 Cod penal reglementează instituția liberării de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Potrivit prevederilor art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au trecut 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni *mai puțin grave*.

În acord cu alin. (2) al aceluiași articol, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

În acest sens, sunt pertinente prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 pentru controlul constituționalității Art. II a Legii nr.56 din 4 aprilie 2014 pentru completarea articolului 60 din Codul Penal (prescripția tragerii la răspundere penală) (Sesizarea nr.27a/2014), care în pct.54) a statuat că: „(...) necesitatea reglementării prescripției tragerii la răspundere penală reiese din chintesența acestei instituții, or răspunderea penală, ca mijloc de realizare a ordinii de drept prin constrângere, trebuie să

intervină cât mai curând după săvârșirea infracțiunii. Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale, care, după trecerea unui interval îndelungat de timp de la săvârșirea infracțiunii, devine inefficientă în raport cu scopul pedepsei penale”.

Potrivit pct. 55) al aceleiași Hotărâri, Înalta Curte de Jurisdicție Constituțională a evocat că, (...) rațiunea reglementării prescripției răspunderii penale o constituie garantarea securității juridice prin fixarea unor termene pentru intentarea acțiunilor penale și prevenirea unor atingeri dreptului la apărare.

Având în vedere aceste raționamente de ordin legal, instanța de judecată relevă că, din punctul de vedere al rolului și efectelor pe care prescripția le are în câmpul dreptului penal, ea constituie o situație de fapt producătoare de consecințe juridice referitoare la raportul juridic de drept penal, pe de o parte, sub aspectul activ al acestuia, adică al dreptului de a aplica pedeapsa și de a impune executarea acesteia, iar, pe de altă parte, sub aspectul pasiv al acestui raport, adică al obligației de a suporta și executa pedeapsa aplicată.

Subsidiar, urmează a fi indicat că, natura juridică a prescripției răspunderii constituie acea cauză a stingerii răspunderii penale și deci, a acțiunii de tragere la răspundere penală, justificată de inutilitatea recurgerii la constrângerea juridică penală după trecerea unei anumite perioade de timp de la data săvârșirii faptei prevăzute de legea penală.

Potrivit *doctrinei* de drept penal, cu cât mai puțin timp trece din ziua săvârșirii infracțiunii până la aplicarea pedepsei penale, cu atât este mai mare eficacitatea aplicării pedepsei, și invers, pedepsirea persoanei după un termen îndelungat de la săvârșirea infracțiunii este, de regulă, irațională din punct de vedere al atingerii scopurilor pedepsei penale, prevăzute de articolul 61 alin.(2) Cod penal.

Temeiul liberării de răspundere penală, conform articolului 60 Cod penal, constă în faptul că datorită expirării unor anumite termene din momentul săvârșirii infracțiunii, pericolul social sau își pierde complet vigoarea, sau se micșorează în așa măsură, încât devine irațional de tras la răspundere penală persoana concretă.

Potrivit materialelor cauzei penale, infracțiunea a fost comisă de Balan Ion în perioada 2006-2007, de asemenea instanța de judecată remarcă că în speță nu sunt prezente careva temeieri de întrerupere sau suspendare a termenului de prescripție.

Astfel, luând în calcul prevederile art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, instanța de judecată constată expirarea termenului pentru tragere la răspundere penală a inculpatului Balan Ion, la data de decembrie 2012, or potrivit art.9 Cod penal, timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Din considerentele expuse, procesul penal urmează să înceteze pe temei de nereabilitare din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, Balan Ion urmând a fi liberat de pedeapsă penală.

Deoarece au fost constatate o serie de nereguli privind formularea învinuirii inculpaților susținute prin rechizitoriu, instanța admite în totalitate pretențiile formulate de inculpați și ține să evedențieze următoarele:

Conform articolului 66 alin. (2), pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit, adică să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa, iar conform articolului 296 alin. (2) Cod de procedură penală,

rechizitoriul, în baza ordonanței de punere sub învinuire, trebuie să cuprindă informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală.

Garantarea dreptului inculpatului de a fi informat cu privire la învinuirea înaintată nu trebuie să existe doar enunțiativ, ci trebuie realizată prin recunoașterea și acordarea eficiență a dreptului procesual prevăzut în articolul 66 alin. (2), pct. 1) Cod de procedură penală, mai ales în momentul în care procurorul, întocmind, confirmând și susținând rechizitoriul, formulează concluzii de natură a răsturna prezumția de nevinovăție.

Rechizitoriul, în sensul articolului 297 Cod de procedură penală, este actul de sesizare a instanței de judecată, care se întocmește de procuror după prezentarea materialelor de urmărire penală.

Având în vedere importanța pe care o prezintă în procesul penal acest act procedural, legea acordă o atenție deosebită conținutului și formei acestuia sub aspectul formulării învinuirii în privința inculpatului, deoarece, prin rechizitoriu, în principiu, se înțelege notificarea oficială emisă de procuror prin care se impută persoanei săvârșirea unei infracțiuni, fapt care atrage repercusiuni importante asupra drepturilor procesuale prevăzute de lege. Acest act procedural trebuie să cuprindă, printre altele, și formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei. În cazul în care rechizitoriul nu cuprinde aceste elemente obligatorii, adică inculpatul nu este informat clar și precis cu privire la învinuirea înaintată, acesta este lipsit de dreptul să-și asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării, fiind afectate grav principiile generale ale procesului penal: asigurarea dreptului la apărare (articolul 17 Cod de procedură penală) și contradictorialității în procesul penal (articolul 24 Cod de procedură penală).

În acest context, și expunerea evazivă asupra faptei incriminate echivalează cu lipsa informației despre fapta respectivă, iar, pe cale de consecințe, cu neinformarea inculpatului cu privire la învinuirea înaintată. Întocmirea corectă a rechizitoriului, prin invocarea învinuirii, este crucială în procesul penal, având consecințe importante la judecarea cauzei, mai cu seamă în cazul în care se pronunță sentința de condamnare. Concluzia cu privire la întocmirea corectă a rechizitoriului, ca condiție a procesului penal echitabil, se coroborează cu prevederile stipulate în articolul 6 din CEDO, precum și cu jurisprudența CtEDO.

Înalta Curte, în cauza Prince Hans-Adam II de Liechtenstein c. Allemagne din 12.07.2001, menționează că: „... statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: eficacitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații”.

Articolul 6 §1, citit în conjuncția articolului 6 §3 lit. a) din CEDO, a introdus în ordinea de drept națională garanții de procedură, stipulând că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil de către o instanță care trebuie să hotărască asupra temeiniciei oricărei acuzații îndreptate împotriva sa, iar orice acuzat are dreptul, în special, să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa. Așa cum rezultă din jurisprudența CtEDO, într-o formulare de sinteză, se relevă că, prin art. 6 §1, combinat cu §3 din același articol, au fost stabilite elementele esențiale ale unui proces echitabil, marcat, în special, de importanța

atribuită aparențelor și de sensibilizarea crescândă a opiniei publice cu privire la garanțiile unei bune justiții (decizia CtEDO din 30.10.1991 în cauza Rorges contra Belgiei, par. 24).

Prin urmare, articolul 6 din Convenție are o relevanță decisivă asupra jurisprudenței, creând un adevărat model universal de proces echitabil în jurul noțiunilor de punere sub învinuire a persoanei și judecarea cauzei în limitele învinuirii formulate de procuror. Norma respectivă garantează temeinicia acuzației în materie penală, adică notificarea oficială ce emană de la autoritatea competentă a învinuirii de a fi comis o infracțiune, îndreptate împotriva unei persoane. Ea degajă principiul potrivit căruia acuzatul nu poate contribui la propria sa incriminare, adică contestațiile privind ilegalitatea actelor procedurale emise în cadrul procesului penal nu pot fi interpretate și aplicate în sprijinul învinuirii.

Dispoziții analogice sunt cuprinse în articolul 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, în articolul 20 din Constituție și în articolul 19 Cod de procedură penală.

În cauza Adrian Constantin vs. România, prin Hotărârea din 12.04.2011, Înalta Curte de la Strasbourg subliniază rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind, că „... paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor”.

Instanța mai remarcă că în învinuire sunt inadmisibile ipotezele. Învinuirea trebuie să se întemeieze pe probe incontestabile. Pentru o elucidare deplină a conținutului învinuirii, prezintă importanță determinarea corectă a structurii ei, întrucât cea din urmă este una din cauzele multor erori în practica judiciară, comise în formularea, înaintarea, modificarea și soluționarea ei judiciară. În legătură cu structura învinuirii, apar dificultăți în determinarea temeiurilor de fapt și de drept a celor incriminate făptuitorului, cu atât mai mult că în majoritatea cazurilor este necesar de a lua în considerație o mulțime de circumstanțe, în scopul unei formulări exacte și verificării detaliate a acuzării.

În virtutea principiului preciziei și a integralității calificării infracțiunii, subiecții oficiali sunt îndrituiți cu obligația de a determina și indica cu exactitate articolul (articolele), alineatul (alineatele), litera (literele) din Partea Specială a Codului penal în care se conține norma juridico-penală ce interzice și sancționează comportamentul prejudiciabil concret al făptuitorului. Părțile constitutive ale învinuirii argumentează încadrarea juridică, deoarece ele dezvăluie toate faptele și semnele după care poate fi apreciată temeinicia ei

Instanța mai remarcă neconformitatea actului procedural cu prevederile art. 281 alin. (2) din Codul de procedură penală; or, învinuirea formulată în privința inculpaților nu conține elementele inerente unei acuzații în materie penală ce necesitau a fi elucidate prin actul procedural de referință (în pofida faptului că legea obligă procurorul în acest sens – „Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: [...] formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei”).

Efectuând o sinteză a cadrului normativ și a jurisprudenței europene în ordinea de idei analizată supra, se apreciază că **rechizitoriul întocmit în privința tuturor inculpaților**, pe capătul de acuzare ce vizează învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, este unul imprecis și nu cuprinde elementele esențiale care pot fi puse la baza condamnării inculpaților.

Aceste deficiențe ale rechizitoriului au fost observate din start de către partea apărării, indicându-se și insistându-se în ședință preliminară asupra explicarea învinuirii.

Potrivit art. 66 alin. (1) din Codul de procedură penală, învinuitul are dreptul la apărare. Organul de urmărire penală îi asigură învinuitului posibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege.

La fel, nu putem face abstracție nici de prevederile art. 10 alin (4) din Codul de procedură penală, care prevede: orice persoană este în drept să-și apere prin orice mijloc neinterzis de lege drepturile, libertățile și demnitatea umană, lezate sau limitate nelegitim în cursul procesului penal.

Astfel, principiul care guvernează realizarea drepturilor de către învinuit în procesul penal permite realizarea oricăror mijloace și procedee de apărare cu excepția celor interzise expres de lege. În acest sens, ***apărarea este îndrituită cu dreptul de a primi răspunsuri exhaustive la întrebările formulate în legătură cu caracterul neclar al esenței învinuirii***, întrucât nicio prevedere procesual-penală nu-l decade pe apărător sau învinuit de dreptul de a înainta cereri de explicare a învinuirii la etapa urmăririi penale și de a obține precizări referitoare la circumstanțe factice și juridice neclare apărării, care stau la baza învinuirii.

La fel, potrivit art. 66 alin. (2) pct.1) din Codul de procedură penală, învinuitul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit [...], adică să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa. În cazul în care persoana nu este informată corect cu privire la învinuirea înaintată, aceasta este lipsită de dreptul de a-și asigura posibilitatea pregătirii și exercitării apărării, fiind afectate grav principiile unui proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Recunoscând unanim importanța predictibilității învinuirii în vederea asigurării dreptului la apărare, în cauza *Blok contra Ungariei* [9, § 20], instanța de contencios european a statuat că art. 6 § 3 lit. a) din Convenția Europeană garantează nu doar dreptul acuzatului de a fi informat asupra acuzației ce i se aduce, adică faptelor condamnabile penal de săvârșirea cărora el este bănuit și asupra cărora se fundamentează acuzația, dar și dreptul acuzatului de a fi informat despre calificarea juridică a acestor fapte, informația urmând a fi detaliată.

La fel, în cauza *Adrian Constantin împotriva României* [7, § 18-19], Curtea a reținut că: echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Dispozițiile art. 6 § 3 exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzației” aduse persoanei în cauză. Art. 6 § 3 lit. a) îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat, și, deci, cu privire la încadrarea juridică pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii.

În sfârșit, există o legătură între lit. a) și b) de la art. 6 § 3 din Convenție, iar dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea. Prin urmare, de claritatea celor expuse în ordonanța de punere sub învinuire este legat și dreptul învinuitului la apărare – ca element indispensabil al protecției persoanei împotriva arbitrariului. Astfel, apărarea trebuie să vină cu un răspuns la o învinuire clar formulată și înțeleasă de cel pe care îl vizează.

În concluzie, instanța menționează că în scopul apărării eficiente a inculpaților, apărătorul este în drept să formuleze o cerere în temeiul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având speranța legitimă de a primi o explicare competentă și profesională a învinuirii aduse oricărui acuzat, atunci când învinuirea nu îi este neinteligibilă, solicitându-se răspunsuri calificate la întrebări concrete

La caz, acuzatorii de stat au manifestă reticență față de cererile inculpaților și apărătorilor acestora privind explicarea învinuirii la faza ședinței preliminare, prin ce au lezat dreptul la apărare a tuturor inculpaților, asta în contextul în care prin prezenta sentință instanța a evidențiat toate erorile și omisiunile organului de urmărire penală la formularea învinuirii, în unele cazuri neînțelese chiar de instanța de judecată.

Cu privire la poziția părții apărării de încălcare a pornirii urmăririi penale și instrumentare a cauzei penale în privința inculpatului Balaban Valeriu, în exercitarea funcției de Procuror General.

Avocatul Ion Vîzdoagă în interesele inculpatului Balaban Valeriu a indicat că, în conformitate cu prevederile art.34 al Legii cu privire la Procuratura în vigoare la data începerii urmăririi penale procurorul general dispunea de o anumită formă procesual-penală de imunitate, adică o cauză penală împotriva procurorului general putea fi pornită doar de un procuror desemnat de CSP. Astfel, în conformitate cu prevederile acestei norme speciale se stabilește inviolabilitatea procurorului care stabilește următoarele:

(1) Inviolabilitatea procurorului asigură garanții de protecție împotriva oricăror intervenții și imixțiuni în activitatea acestuia.

(2) Pătrunderea în locuința sau în încăperea de serviciu a procurorului, în mijlocul de transport personal sau de serviciu, efectuarea la fața locului a controlului, percheziției sau ridicarea obiectelor, interceptarea convorbirilor telefonice, percheziția corporală, controlul și ridicarea corespondenței, a obiectelor și a documentelor care aparțin procurorului se admit numai în condițiile prevăzute de lege.

(3) Procurorul nu poate fi tras la răspundere juridică pentru declarațiile făcute cu respectarea eticii profesionale.

(4) Urmărirea penală împotriva unui procuror poate fi pornită numai de către Procurorul General. Concomitent cu pornirea urmăririi penale, Procurorul General sesizează Consiliul Superior al Procurorilor în vederea începerii procedurii disciplinare.

(5) Urmărirea penală împotriva Procurorului General poate fi pornită doar de către procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor.

Aceiași condiție este stabilită și în baza art. 270 alin. (7) Cpp care descrie competența procurorului la exercitarea urmăririi penale și anume: urmărirea penală împotriva Procurorului General se punește de către procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor.

În cazul din speță, pretinde partea apărării ca aceste norme imperative au fost grav încălcate de către Procurorul General care a dispus începerea urmăririi penale și anume Ed.Harungen.

Totalitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate de un procuror incompetent din punct de vedere procesual, adică nefiind investit cu asemenea împuterniciri de a exercita urmărirea penală în privința ex-Procurorului General Valeriu Balaban, în conformitate cu

prevederile art. 94 alin. (1), p. 4 Cod procedura penală, generează recunoașterea acestor acțiuni ca fiind nule cu dispunerea inadmisibilității probelor administrate de acest procuror.

Analizând pretențiile părții apărării în sensul expus, instanța menționează următoarele.

Odată cu adaptarea cadrului legislativ normelor internaționale, a fost modernizat cadrul legislativ și adoptată noua Lege cu privire la Procuratură din 25-02-2016, prin care fapt a fost la data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură s-a abrogat.

Adoptarea noului cadru legislativ a fost benefic și salutar prin prisma faptului oferirii de garanții procesuale procurorilor în funcție, printre care și Procurorului General. Or, Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură era lipsită de asemenea garanții.

Astfel, potrivit art. 34 alin. (5) din Legea cu privire la Procuratură din 25.02.2016, urmărirea penală împotriva Procurorului General poate fi pornită doar de către procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor.

Potrivit art. 270 alin. (7) Cod de procedură penală, urmărirea penală împotriva Procurorului General se pornește de către procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor.

Instanța observă că calitatea specială a Procurorului General impune procedură specială în cazul pornirii și efectuării urmăririi penale în privința sa. Chestiunea dată este justificată de statutul de "Procuror General", care are competențe extinse pentru a supraveghea investigațiile penale, astfel că asemenea procedură nu are doar scopul de a garanta inviolabilitatea Procurorului General și de a exclude orice arbitrar în această procedură, dar și de a asigura încrederea publică privind investigarea corectă a pretinselor acțiuni ilegale, chiar dacă acestea au fost comise de însăși Procurorul General.

Potrivit art. 11 al Legii cu privire la Procuratură, Procurorul General are următoarele atribuții:

b) la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, numește în funcție procurorii;

g¹) la sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu prevederile art. 27¹ alin. (3) din Legea nr. 151/2015 cu privire la Agentul guvernamental, verifică dacă, la înfăptuirea justiției, judecătorul sau, după caz, procurorul a admis acțiuni sau inacțiuni care întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, ce au atras încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale unei persoane și au dus la una dintre consecințele prevăzute la art. 2007 alin. (1) lit. c) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

h) solicită acordul pentru pornirea urmăririi penale sau, după caz, pornește urmărirea penală în cazurile prevăzute de lege;

Potrivit art. 12 alin. (1) din același text de Lege stabilește că Procurorul General și adjuncții acestuia, conform competențelor stabilite, sînt conducători ai Procuraturii.

Potrivit art. 53¹ alin. (4) CPP, Procurorul General poate da instrucțiuni cu caracter general procurorilor, organelor de urmărire penală, organelor care exercită activitatea specială de investigații și organelor de constatare în scopul asigurării legalității urmăririi penale.

Astfel, având în vedere ierarhia procesuală și administrativă a Procurorului General (în funcție) se impune necesitatea acelei proceduri speciale privind pornirea și exercitarea urmăririi penale în privința sa.

Dat fiind că Procurorul General este ierarhic superior tuturor procurorilor din sistem, se impune acea procedură specială denumire a unui procuror cu competență de începere a cauzei penale și investigare de către Consiliul Superior al Procurorilor - **garantul independenței și imparțialității procurorilor**. Acest fapt vine în direcția excluderii oricărei influențe nejustificate din partea Procurorului General în privința procurorului ce are să examineze cauza penală în privința sa.

De fapt, se asigură acele limitări ale Procurorului General în exercitarea atribuțiilor de funcție, ca fiind consecințele pornirii urmăririi penale în privința sa. În acest sens, Comisia de la Veneția în Opinia sa (CDL-AD(2021)047-e, *Opinion on the amendments of 24 August 2021 to the law on the prosecution service, §§ 89-90*), chiar și suspendarea din funcție a Procurorului General, în cazul în care este vizat într-un proces penal, nu este incompatibilă cu prezumția nevinovăției. Or, menținerea în funcție a Procurorului General, în pofida alegerii grave care îi sunt aduse, ar putea să afecteze încrederea publicului în Procuratură. Totuși, trebuie să fie aplicate garanțiile procedurale pentru ca mecanismul de suspendare să nu fie utilizat arbitrar.

Deci, instanța observă că cadrul juridic actual asigură atât garanțiile de exercitare a funcției de Procuror General, cât și proceduri speciale de asigurare a legalității investigării pretinselor acte ilegale comise de Procurorul General în exercitarea atribuțiilor generale. Limitările impuse în privința Procurorului General - subiect al investigației penale, sunt menite anume de a limita atribuțiile Procurorului General în această perioadă și de a exclude orice influență ierarhică în privința anchetei penale.

Cu privire la caz, instanța specifică că cauza penală în privința lui Balaban Valeriu pe pretensele fapte ilegale comise în exercitarea atribuțiilor de Procuror General, a fost pornită, post-factum, când inculpatul nu mai exercita această funcție. Respectiv, acesta nu avea atribuții exclusive a Procurorului General, nu făcea parte din sistemul procurorilor, careva influență ierarhizată nu a existat. Respectiv, nu a existat necesitatea de a limita careva atribuții ale acestuia prin intermediul Consiliului Superior al Procurorilor. Or, Balaban Valeriu nu avea atribuții de serviciu în acel moment.

Pornirea urmăririi penale în privința lui Balaban Valeriu care nu exercita atribuțiile Procurorului General, fără acordul CSP și fără dispoziția acestui organ de numire a unui procuror care să pornească și să efectueze urmărire penală, nu contravine legislației în vigoare și principiilor directorii a legalității procedurii atât timp cât Procurorul General în funcție (Eduard Harunjen) avea dreptul de a porni cauze penale.

Normele legale la care face trimitere partea acuzării vizează strict procedura specială în privința **Procurorului General în funcție**; atâta timp cât situația inculpatului Balaban Valeriu nu se încadrează în aceste limite legale, instanța nu poate constata ilegalitatea pornirii și exercitării urmăririi penale în privința sa de către un procuror fără competență.

Potrivit prevederilor art. 387 alin. (2) din Codul de procedură penală, în cazul când se dă o sentință de achitare, instanța nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sunt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art. 35 al Codului penal.

Cu privire la cererea de încetare a procesului penal înaintată de avocatul Durnescu Mihail în interesele inculpatului Balan Ion.

În dezbateri avocatul Durnescu Mihail în interesele inculpatului Balan Ion a înaintat cerere motivând următoarele:

Procurorul a omis să înainteze învinuirea lui Balan Ion în cadrul termenului maxim admis de lege pentru aceasta, adică în termenul de 3 luni de zile, de la momentul în care acesta de facto a obținut calitatea de bănuț (acuzat) în procesul penal, astfel că omiterea acestui termen determină nulitatea actului de punere sub învinuire, or, în conformitate cu prevederile art. 230 Cod de procedură penală al RM, termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Dacă o măsură procesuală nu poate fi luată decât pe un termen prevăzut de lege, expirarea acestuia impune încetarea efectului acestor măsuri.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 63 Cod de procedura penală al RM, (1) Bănuțul este persoana fizică sau juridică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz:

- 1) procesul-verbal de reținere;*
- 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate;*
- 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț.*

(1¹) Ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emisie a ordonanței, dar nu mai tîrziu de ziua în care bănuțul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuțului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și a drepturilor sale se amîna în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei pînă la 3 luni. În cazul infracțiunilor privind crima organizată, spălarea de bani, al infracțiunilor cu caracter terorist, al infracțiunilor de corupție și ale celor conexe actelor de corupție, termenul de amînare a aducerii la cunoștință poate fi prelungit pînă la 6 luni, la demersul procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție. Fiecare prelungire a termenului de amînare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț și a drepturilor sale nu poate depăși 30 de zile.

(2) Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț:

- 1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore;*
- 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive;*

3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

(3) La momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

(4) Organul de urmărire penală sau instanța de judecată, constatînd că bănuiala nu s-a confirmat, este obligată să elibereze bănuitul reținut sau să revoce măsura preventivă aplicată în privința lui pînă la expirarea termenelor indicate în alin.(2), dispunînd scoaterea lui de sub urmărire.

(5) Calitatea de bănuit încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

(7) Interogarea în calitate de martor a persoanei față de care există anumite probe că a săvîrșit o infracțiune se interzice.

Astfel, ținînd seama de principiul contradictorialității (art. 24 Cod de procedură penală al RM) și egalității părților în procesul penal raportat la rigorile art. 63 Cod de procedură penală al RM, termenul de 3 luni este un termen guvernat de către procuror, căruia îi aparține dreptul și obligația de punere sub învinuire în acest termen a persoanei bănuite de comiterea vre-unei infracțiuni. Dacă în acest termen nu se întreprinde această acțiune procesuală, după, expirarea lui apare un drept deja al bănuitului - dreptul de a solicita scoaterea sa de sub urmărire penală, avînd dreptul de a considera ca statul, în persoana procurorului, nu l-a găsit implicat în săvîrșirea infracțiunii.

Așa dar, acest drept al bănuitului reiese și din stipularea art. 230 Cod de procedura penală al RM că, dacă un drept procesual nu s-a exercitat într-un anumit termen, atunci el se consideră pierdut (dreptul procurorului de a-l pune sub învinuire). Raportînd la aceasta stare de drept prevederea art. 230 Cod de procedura penală al RM cu nerespectarea termenului impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat.

În conformitate cu prevederile art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedura penală al RM, încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapa a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Sub același aspect, reiterează și practica Curții Europene, *Daweer contra Belgiei*, *Eckle contra Germaniei*, *Serves contra Frantei*, *Kadubec contra Slovaciei*, *Aliéné de Ribemon contra Frangei* g.a., astfel că cauzele menționate vizează în mare parte plîngerii

din partea persoanelor care au invocat încălcarea dreptului de a fi judecat în termen rezonabil și încălcarea prezumției de nevinovăție. Judecarea acestor cauze a implicat aprecierea noțiunii de "acuzatie în materie penală", și pe cea a începutului termenului rezonabil de examinare a cauzei.

Iar în cauza Dewwer contra Belgia din 27 februarie 1980, nr. 6903/75, Curtea a statuat asupra noțiunii de „acuzatie, în materie penală la care face referire art. 6 din Convenția CEDO menționând că aceasta are un caracter autonom, care ignora definiția de drept intern. Acuzatia se definește ca notificare oficială emanând de la autoritatea competentă, a unui reproș de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emană de la o autoritate de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită. În oțărarea specificată Curtea a mai menționat: „în sfera dreptului penal, termenul rezonabil, potrivit prevederilor art. 6 51 „la necesitate începe în ziua în care persoana este înaintată acuzarea (cauza Neumeister din 27 iunie 1968) „termenul rezonabil, poate, în anumite circumstanțe, să înceapă să curgă și mai înainte de transmiterea cauzei.

În consecință, garanția oferită de § 3 lit. a), aceea de a fi informat asupra naturii acuzației, începe să funcționeze doar din acel moment. Nerespectarea prevederilor legale duc la încălcarea dreptului la un proces echitabil și, inevitabil, la nulitatea actelor procesuale întocmite cu încălcarea legii.

Conform hotărârii Curții Constituționale nr. 26, din 23 noiembrie 2010, asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 63 alin. (1) Cod de procedura penală al RM „recunoașterea calității de bănuț presupune nu numai drepturi procesuale dar și restrângerea drepturilor constituționale legate de liberarea persoanei, dreptul la libera circulație sa. Și în cazul recunoașterii calității de bănuț pe cel de-al treilea temei prin ordonanța persoana este supusă unor restrângeri, imposibilitatea legalizării unor acte, consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar, în cazul când persoana este nevinovată - suferința psihologică cauzată de suspectarea de comiterea unei infracțiuni, atitudinea societății și a victimei”.

Așadar, conchide că de fapt, calitatea de bănuț a petiționarului a survenit în anul 2008, când presupusa fapta fost efectuată.

Mai mult ca atât, urmează a se reitera și faptul că conform deciziei Curții Constituționale nr. 82 din 18 noiembrie 2016 de inadmisibilitate a sesizării nr. 130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedura penală al Republicii Moldova (termenul de menținere în calitate de bănuț a persoanei), pct. 22 „stabilirea nor termene procesuale ține de opțiunea legiitorului, având în vedere asigurarea desfășurării normale a urmăririi penale. Prin instituția termenului, legea asigură îndeplinirea actelor procedurale în intervalele de timp impuse de succesiunea firească a etapelor procesuale menite să garanteze înfăptuirea actului de justiției. Termenele procedurale impun efectuarea în timp rezonabil a tuturor operațiunilor specifice fiecărei faze procesuale, în vederea realizării scopului procesului penal, fără a împiedica aflarea adevărului sau lezarea în vreun fel a drepturilor și intereselor legitime ale părților”.

Examinând argumentele expuse de apărătorul inculpatului în solicitarea de declarare a nulității ordonanței de punere sub învinuire și raportându-le la prevederile legale și jurisprudența CtEDO ce reglementează aspectele vizate în cerere, instanța nu constată careva

acțiuni, inacțiuni sau acte ale procurorului, care, în speță, ar leza drepturile și interesele inculpatului Balan Ion, sub aspectul invocat.

Astfel, potrivit art. 63 alin.(1) Cod de procedură penală, bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune pînă la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuित prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuित.

Dispozițiile alineatului (1¹) stipulează că, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuित și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai tîrziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta. În cazul în care există necesitatea dispunerii unor măsuri speciale de investigații în privința bănuितului, aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuित și a drepturilor sale se amîină în baza ordonanței motivate a procurorului, cu autorizarea judecătorului de instrucție pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate a perioadei pînă la 3 luni.

Potrivit alin. (2) al normei vizate, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuित: 1) persoana reținută – mai mult de 72 de ore; 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul cînd i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive; 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.

În conformitate cu art. 63 alin.(3) Cod de procedură penală, la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin.(2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunînd scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuित mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

Potrivit alin.(5) al normei citate, calitatea de bănuित încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuित și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

Partea apărării susține poziția potrivit căreia, statutul de bănuित Balan Ion l-ar fi obținut chiar în momentul comiterii pretinsei fapte infracționale, anul 2008 (*pct.105.13 din discursul avocatului*).

Instanța nu poate admite argumentele părții apărării în susținerea acestei poziții și urmează a le respinge ca fiind nefondate, din următoarele considerente:

Prevederile art. 6 paragraf 1) ale Convenției sunt aplicabile doar în cazul cînd „acuzăția în materie penală” este îndreptată împotriva unei persoane determinate și antrenează „consecințe importante privitoare la situația celui suspectat” (a se vedea Hotărîrea Neumaster versus Austria, 27.06.1968; Hotărîrea Escoubet versus Belgia, 28.10.1999, par. 34).

Astfel Curtea Europeană a statuat că noțiunea de „acuzăție” în sensul art. 6 paragraf 1) poate să prezinte, în unele cazuri, forma unor măsuri ce au repercusiuni importante privitoare

la situația unei persoane suspectate de comiterea unei fapte penale, altele decât o notificare oficială prin care i s-ar imputa aceasta, cum este, spre exemplu, efectuarea unei percheziții la domiciliul familiei reclamantului. În asemenea situație percheziția efectuată, și nu ancheta pornită de organele abilitate, este de natură să aibă urmări importante privitoare la situația reclamantului, ceea ce înseamnă că el a făcut obiectul unei „acuzății în materie penală” (a se vedea *Hotărîrea Abas versus Țările de Jos*, 26.02.1997, p. 220).

Din materialele procesului penal pornit în privința inculpatului Balan Ion, rezultă că urmărirea penală în cauza nr. 2017928002 a fost pornită de către Procuratura Generală la 27.01.2017, pe faptul comiterii infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, infracțiune prevăzută de art. 328 alin.(3) lit.b) și d) din Codul penal (*f.d.1-3, Vol.I*).

Urmărirea penală în cauza nr. 2018978115 a fost pornită de către Procuratura Anticorupție la 22.03.2018, pe faptul comiterii infracțiunii de abuz de serviciu, infracțiunea prevăzută de art. 335 alin.(1¹) din Codul penal.

Ulterior, cauza penală respectivă a fost conexată la cauza nr.2017928002 (*f.d.1, Vol.XV*).

După pornirea urmăririi penale conform ordonanțelor expuse, până la data recunoașterii acesteia în calitate de bănuit pe 12.06.2017, prin procesul-verbal de reținere, organul de urmărire penală/procurorul nu a întreprins în privința acesteia careva măsuri punitive sau represive, sau care, într-un fel sau altul, i-ar fi lezat drepturile și interesele legitime ale acesteia.

Acțiunile procesuale efectuate după pornirea urmăririi penale nu au adus careva atingere garanțiilor prevăzute de art. 6 ale Convenției în raport cu situația cet. Balan Ion, iar pînă la data de 12.06.2017 organul de urmărire penală/procurorul nu a făcut în cadrul procesului nici „o notificare oficială” cu privire la bănuirea acesteia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 328 alin.(3) lit. b) și d) Cod penal.

Poziția părții apărării că de fapt calitatea de bănuit al inculpatului curge din momentul comiterii infracțiunii nu are nicio logică, argumentare și temei juridic.

La fel nici Ordonanța de pornire a urmăririi penale din 27.01.2017 nu poate fi considerată, în cazul dat, o notificare oficială cu privire la imputarea unei fapte penale, în sensul jurisprudenței CtEDO, deoarece aceasta nu a fost adusă la cunoștință inculpatului, nu a fost făcută publică în nici un mod și nu a lezat prezumpția nevinovăției ultimului.

În cazul din speță, procurorul i-a acordat statut procesual cet. Balan Ion, în corespundere cu prevederile art. 63 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, în temeiul procesului-verbal de reținere din 12.06.2017, cu asigurarea acesteia a tuturor drepturilor și garanțiilor prevăzute de art. 64 Cod de procedură penală.

E de menționat că potrivit jurisprudenței CtEDO, în sensul art. 6 paragraf 1) al Convenției, „acuzăție în materie penală” reprezintă notificarea oficială, ce emană de la o autoritate competentă, a faptului că unei persoane i se impută săvîrșirea unei fapte penale (a se vedea *Hotărîrea Eckle versus Republica Federativă Germania*, 15.07.1982, par. 73; *Hotărîrea Deweer versus Belgia*, 27.02.1980, par. 46)

Pentru a se stabili dacă o persoană este „acuzată” de săvîrșirea unei fapte penale, Curtea a stabilit, în jurisprudența sa, următoarele trei criterii: a) calificarea ei ca infracțiune în legea națională; b) natura infracțiunii; c) natura și gradul de gravitate ale sancțiunii ce

urmează a fi aplicată autorului ei (Hotărîrea CEDO Schmutz vs Austria, 23.10.1995, par. 27).

Ordonanța de punere sub învinuire emisă în privința cet. Balan Ion este un act procedural care conține două din cele trei criterii stabilite de jurisprudența CtEDO: calificarea faptei ca infracțiune în legea națională și natura infracțiunii incriminate. Prin reținerea sa la 12.06.2017, învinuitului Balan Ion i-a fost formulată acuzația oficială în cadrul procesului penal. Emiterea și înaintarea acuzației oficiale în privința persoanei constituie o acțiune ce ține de desfășurarea normală a procesului penal și face parte din instrumentele necesare asigurării unui spectru mai larg de drepturi și garanții procesuale persoanei în privința căreia a fost notificată oficial acuzația în materie penală.

În același timp, ordonanța din 13.06.2017 de punere sub învinuire a cet. Balan Ion nu poate fi declarată nulă, deoarece acest act constituie o măsură procesuală prevăzută de lege și urmărește un scop legitim de aducere la cunoștința persoanei a acuzației oficiale în comiterea infracțiunii, cu asigurarea tuturor drepturilor și garanțiilor ce decurg din această calitate procesuală.

Potrivit art. 65 alin.(1) Cod de procedură penală, învinuitul este persoana fizică față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire.

În cazul din speță, procurorul i-a acordat statut procesual cet. Balan Ion la data de 13.06.2017, în strictă corespundere cu prevederile, art. 281-282 Cod de procedură penală, cu emiterea ordonanței de punere sub învinuire, aceasta fiind înaintată învinuitului la aceeași dată, prin asigurarea a tuturor drepturilor și garanțiilor prevăzute de art. 66 Cod de procedură penală.

În acest sens s-a expus și Curtea Constituțională în Decizia nr.25 din 29-03-2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 20g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (1) punctele 1)-3) și alin. (2) pct. 3) din Codul de procedură penală (recunoașterea calității de bănuît a persoanei).

Înalta Curte de Jurisdicție Constituțională a subliniat că, accesul la justiție, ca aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, nu poate fi conceput în lipsa garanțiilor impuse de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană. De asemenea, Curtea a menționat că garanțiile unui proces echitabil nu se aplică în exclusivitate procedurii judiciare *stricto sensu*, ci se extind și în cazul etapelor ei precedente și ulterioare (*HCC nr. 7 din 16 aprilie 2015, § 61*). În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat, în jurisprudența sa, că deși scopul primar al articolului 6, sub aspect penal, este ca instanța competentă să se pronunțe în privința unei acuzații penale trebuie să asigure un proces echitabil, acest fapt nu presupune că articolul nu este aplicabil în cazul procedurilor anterioare procesului de judecată (*Sarančov v. Ucraina*, hotărârea din 9 iunie 2016, § 41; *Schatschaschwili v. Germania*, [MC], hotărârea din 15 decembrie 2015, § 104). În materie penală, „termenul rezonabil” prevăzut de articolul 6 § 1 începe să curgă de la data la care o persoană este „acuzaată” (cauza *Pantea v. România*, hotărârea din 3 iunie 2003, § 275). Curtea reține că articolul 63 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuît, însă, prin excepția instituită de alin. (1)¹ din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au

consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

Curtea a mai reținut că articolul 63 alin. (1) din Codul de procedură penală prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuit, însă, prin excepția instituită de alin. (1¹) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

Este necesar de menționat că în cazul dat, Curtea Constituțională s-a referit la eventualele restrângeri ale drepturilor și libertăților persoanei recunoscute în calitate de bănuit prin ordonanța organului de urmărire penală sau alte acțiuni procesuale ce au un caracter represiv și de constrângere a acestor drepturi și libertăți (spre exemplu efectuarea unei percheziții la domiciliul persoanei), dar nicidecum dindata comiterii pretinsei fapte ilegale, după cum invocă partea apărării în cerere.

Totodată instanța reiterează că, prin ordonanța de pornire a urmăririi penale din 17.01.2017 în privința inculpatului, acestuia nu i-au fost restrânse careva drepturi sau libertăți, iar garanțiile procesuale ce derivă din art. 21 din Constituție, precum și cele prevăzute de art. 64 Cod de procedură penală, nu au fost încălcate de către organul de urmărire penală/procuror, aceste instrumente procesuale fiind puse la dispoziția părții apărării din data de 12.06.2017, când Balan Ion oficial a fost înștiințat despre calitatea de bănuit pe care o are în cadrul procesului penal.

Prin urmare, instanța stabilește că, în sensul prevederilor art. 6 paragraf 1) din Convenție, art. 63 alin.(1) pct.3), alin.(1¹) Cod de procedură penală, coroborat cu jurisprudența CtEDO la care s-a făcut referire, momentul reținerii cet. Balan Ion la 12.06.2017 urmează a fi considerată actul oficial cu privire la notificarea „acuzăției în materie penală” în privința numitului, iar ordonanța de pornire a urmăririi penale și cu atât mai mult, momentul comiterii faptei infracționale, în cazul din speță, nu poate fi tratată drept act procedural de recunoaștere a calității de bănuit a cet. Balan Ion.

Urmare a celor relatate, analizând situația de fapt stabilită în cadrul examinării cererii părții apărării și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, precum și la jurisprudența CtEDO, totalitatea circumstanțelor și condițiilor stabilite la soluționarea cererii în favoarea și în defavoarea admiterii acesteia, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanța de judecată ajunge la concluzia că inculpatul, în urma recunoașterii în calitate de bănuit prin reținerea sa la 12.06.2017, precum și în urma punerii sub învinuire prin ordonanța din 13.06.2017, nu a fost lezat în dreptul la un proces echitabil, prin prisma prevederilor art. 6 din Convenție, nefiind stabilite vicii fundamentale sau alte circumstanțe de natură să afecteze hotărârile adoptate, care ar atrage nulitatea actelor contestate.

Este necesar de remarcat că organul de urmărire penală are drept sarcini îndeplinirea măsurilor eficiente de luptă cu criminalitatea, care se realizează prin efectuarea unor cercetări corespunzătoare care au ca scop administrarea de probe pentru a se constata existența infracțiunii, identitatea făptuitorilor și pentru a se decide în final dacă este sau nu cazul să se transmită cauza în judecată, iar pornirea urmăririi penale, înaintarea învinuirii, se prezintă a fi niște procedee normale și legale de desfășurare a urmăririi penale și nu afectează prin sine însăși careva drepturi ale persoanelor, în condițiile respectării garanțiilor procesual-penale.

Potrivit art. 1 alin.(2), (3) Cod de procedură penală, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bătută, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere.

Astfel din cele enunțate, se conchide că argumentele apărătorului Durnescu Mihail, în interesele inculpatului Balan Ion privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire din 13.06.2017, precum și a acțiunilor procesual-penale efectuate după data de 13.06.2017, sunt nefondate, urmînd a fi menținute în vigoare toate actele procesuale.

În pofida faptului constatării erorilor și omisiunilor admise la faza urmăririi penale, instanța menționează că prin prezenta sentință s-a dat curs și s-au examinat toate solicitările părții apărării care au fost neglijate sau respinse neîntemeiate la faza precedentă a procesului penal.

Astfel, s-a urmărit asigurarea garanțiilor cu referire la dreptul acuzatului de a înainta cereri și demersuri în sensul formulării poziției de apărare și de a obține soluții motivate, acestea fiind stabilite de art.6 par.(3) lit.d) CEDO, ce reprezintă aspecte specifice dreptului la un proces echitabil, principiu fundamental al procesului penal.

În viziunea CtEDO, dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art.6 par.(1) CEDO, nu se limitează doar la ședința de judecată în cadrul unei instanțe independente și imparțiale, instituite de lege. Concludent, Curții îi revine misiunea de a analiza ansamblul de acțiuni procesuale întreprinse în cadrul unei cauze penale concrete, inclusiv modul în care au fost obținute mijloacele de probă. Astfel, se pune accentul pe drepturile părții apărării.

Având în vedere că pretențiile părții apărării au fost soluționate de către instanța de judecată, *în special obținerea tuturor probelor solicitate de partea apărării prin intermediul instanței de judecată de la organe de stat*, nu poate fi constatată încălcarea echității procesului penal în privința inculpaților în această cauză penală. Or, sistemul judiciar a oferit ultimilor pârghii legale privind obținerea răspunsurilor la întrebările oferite, ceea ce per ansamblu, corespunde principiilor prevăzute de art. 6 CEDO.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 10 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă.

Potrivit art. 387 alin. (2) CPP, în cazul cînd se dă o sentință de achitare, instanța:

2) nu se pronunță asupra acțiunii civile dacă inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii sau există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, prevăzute în art.35 al Codului penal.

Astfel având în vedere prevederile legale menționate supra instanța lasă fără examinare acțiunea civilă.

În partea inculpatului Balan Ion, instanța consideră necesar a lăsa fără examinare acțiunea civilă, explicându-i dreptul reprezentantului părții vătămate de a se adresa în judecată pe calea procedurii civile.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 10 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor.

Prin **Încheierea judecătorei Chișinău, s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 05 aprilie 2018** (Vol.15, f.d. 147-154) s-a dispus autorizarea punerii sub sechestrul a următoarelor bunuri care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv învinutului Balaban Valeriu *****IDNP *****, precum și membrii fam*****i sale, după cum urmează:

- bun imobil (teren extravilan) cu nr. cadastral ***** – cu o suprafață de 6,1218 ha evaluat la prețul de 233983 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral *****.01 cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral***** cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție agroindustrială nr. cadastral *****.03 cu o suprafață de 1490,2 m.p. evaluat la prețul de 810805,39 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.04 cu o suprafață de 484,0 m.p. evaluat la prețul de 236978 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.05 cu o suprafață de 383,3 m.p. evaluat la prețul de 235580 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral*****.06 cu o suprafață de 95,4 m.p. evaluat la prețul de 44580 lei;

- construcție agricolă nr. cadastral *****.07 cu o suprafață de 1198,9 m.p. evaluat la prețul de 652311,35 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral *****.08 cu o suprafață de 11,2 m.p. evaluat la prețul de 5702 lei;

- construcție accesorie nr. cadastral *****.09 cu o suprafață de 108 m.p. evaluat la prețul de 58787,93 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.001- valoarea estimată în sumă de 325701;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.002- valoarea estimată în sumă de 4037 lei;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.0***** valoarea estimată în sumă de 6165 l;

- edificiu nr. cadastral *****.00.000.004- valoarea estimată în sumă de 131438 lei.

Prin **Decizia Curții de Apel ***** din 12 iulie 2018** s-a respins recursul declarat de către avocatul Balaban Galina în interesele lui Balaban Valeriu cu menținerea încheierii judecătorei ***** , s. Buiucani din 05 apr***** 2018 prin care a fost admis demersul procurorului.

La 18 august 2018 încheierea judecătorei ***** , s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 05 apr***** 2018 a fost contestată de către proprietarul imobilului Lebedinschi Valeria.

Prin **Decizia Curții de Apel ***** din 18 apr***** 2019 (Dosar nr. 2a-1307/19)** s-a admis apelul Valeriei Lebedinschi împotriva Hotărîrii judecătorei ***** s. Buiucani din 05 decembrie 2018 emisă în cauza civilă la cererea privind anularea sechestrului înaintată împotriva Procuraturii Anticorupție, fiind casată hotărîrea și s-a ridicat sechestrul aplicat prin

încheierea judecătoriai *****, s. Buiucani din 05 apr***** 2018 asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale menționate supra.

Prin **încheierea judecătoriai ***** s. Buiucani și Mandatul judecătoresc din 29 martie 2018 (Dosar nr. 11-1642/18)** a fost autorizată punerea sub sechestru a bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv învinuitului Balaban Valeriu *****IDNP ***** după cum urmează:

- Cota-parte în mărime de 1350 lei din capitalul social al SRL „Serviciul Juridic European”, IDNO *****;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament), situat pe adresa str. *****, cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 967 053 lei;
- Cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament situat pe adresa *****, str.***** , cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 27 870,5 lei;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, or. *****, cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 104 733 lei;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție),*****.02 (construcție),*****.03 (construcție),*****.034 (construcție), situat pe adresa r-nul ***** *****, cu valoarea de 996 062 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 6639 din 06.04.2017;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), situat în com. ***** cu valoarea în sumă de 9296 lei conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 7916 din 16.12.2016;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție),), situat în r-nul ***** s. ***** cu valoarea totală în sumă de 30 000 lei conform contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 3392 din 15.07.2015 și nr. 6102 din 22.09.2015;
- Bunul imobil cu nr. cadastral***** (teren), situat în r-nul ***** ***** cu prețul mediu de vânzare 2054 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren) ,situat în***** cu prețul mediu de vânzare 23 617 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018;

Prin Decizia Curții de Apel *** din 28 iunie 2018 (dosar nr. 12r-25/18)** încheierea în cauză a fost menținută.

Prin **Încheierea Judecătoriai ***** , sediul Buiucani din 29 martie 2018**, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv învinuitului **Savca Tudor *******, IDNP ***** , după cum urmează:

- soldul de mijloace bănești în mărime de 208 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Savca Elena (care este soția lui Savca Tudor) la BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca" S nr.*****MD5 in MDL;
- cota-parte în marime de ½ din bunul imobil cu numărul cadastral ***** (apartment), situat pe adresa *****, bd. Ștefan cel Mare și*****, ***** , cu valoare cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 203 924 lei;

- autoturismul de model Toyota Prius, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării 2009 (cod VIN - *****), cu valoarea medie de vânzare de 135 098 lei, stabilită prin avizul consultativ al expertului nr. 25 din 27.03.2018.

Prin **Încheierea Judecătoriai *******, sediul **Buiucani din 29 martie 2018**, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv invinuitului Balan Ion, după cum urmează (*f.d. 82, Vol. XVI*):

- cota-parte în mărime de 98% în valoare de 602 112 lei din capitalul social al SRL „Biox-Comerț”, IDNO *****;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 37 706 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 37 643 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 51 282 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 45 790 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 40 534 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 31 226 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 28 104 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu prețul mediu de vânzare 13 802 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție) și *****.02 (construcție), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 116 566 lei;

- soldul de mijloace bănești în mărime de 6 644,19 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Butucel Elena (care este soția lui Balan Ion) la BC „Moldova-Agroindbank” SA, numărul contului *****;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****i, cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.003 (teren), situat pe adresa *****i, s. *****i, cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.004 (teren), situat pe adresa *****i, cu prețul mediu de vânzare 5 492 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.008 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.010 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 2 750 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.012 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 520 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.017 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 607 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.018 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 604 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.020 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 611 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.032 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 2 867 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.034 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.040 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.041 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 722 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.042 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.045 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare \$ 729 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.046 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 729 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.052 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 565 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.054 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 2 784 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.058 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 565 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.075 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 513 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.100 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 906 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 14 061 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 812 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 815 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.049 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 815 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.093 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 520 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa***** 27 din 29.03.2018. Radina, cuprețul mediu de vanzare 14 061 lei, conform consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018.

Prin **Încheierea Judecătoriei *******, **sediul Buiucani din 29 martie 2018**, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infrațiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv invinuitului Crigan Boris, după cum urmează (*f.d. 160, Vol. XVI*):

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție) și *****.02 (construcție), situat pe adresa *****, ***** cu valoarea cadastrală total a bunului imobil estimat de organul cadastral în sumă de 1 516 145 lei;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.900 (teren), situat pe adresa *****, sect. Centru (cart loc Ciocîrlia), cu valoarea cadastral total a bunului imobil estimată de organul cadastral în sumă de 339 307 lei;

- soldul de mijloace bănești în mărime de 41 516,06 lei în contul bancar deschis pe numele lui Crigan Boris la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****

- soldul de mijloace bănești în mărime de 48 634,99 lei în contul bancar deschis pe numele lui Crigan Maria (care este sotia lui Crigan Boris) la BC „Moldova-Agroindbank” SA, numărul contului *****.

Prin Încheierea Judecătorei ***** , sediul Buiucani din 29 martie 2018, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv invinuitului Potoran ***** după cum urmează (f.d. 230, Vol. XVI):

- autoturismul de model SsangYong Kyron, cu numărul de înmatriculare ***** , anul fabricării 2006, cod VIN - ***** , cu valoarea medie de vânzare de 115 090 lei, stabilită prin avizul consultativ al expertului nr. 22 din 27.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****102 (apartament), situat pe adresa ***** , str. ***** , cu valoarea cadastral total a bunului imobil estimata de organul cadastral în sumă de 395 399 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), *****.03 (construcție) amplasate pe terenul cu numărul cadastral ***** situat pe adresa ***** , cu valoarea în sumă de 53 300 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 8999 din 29.11.2004; bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul Rezina, com. ***** , cu prețul mediu de vânzare 95 604 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 28 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul Rezina, com. ***** , cu prețul mediu de vânzare 2 570 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 28 din 29.03.2018.

Prin Încheierea Judecătorei ***** , sediul Buiucani din 29 martie 2018, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv invinuitului Untilov Arsenie, după cum urmează (f.d. 258, Vol. XVI):

- soldul de mijloace bănești în mărime de 2 948,60 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC - „Energbank” SA, cod IBAN *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 478 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC - „Energbank” SA, numărul contului cod IBAN *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 6 004,29 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 1 256,89 USD în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbanc-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 46 861 USD în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbanc-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;

- soldul de mijloace bănești în mărime de 294 166 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 9 108,95 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 753 977,54 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 66 834,70 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 1 146 545,49 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Claudia (care este sotia lui Untilov Arsenie) la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 14 575 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Claudia (care este soția lui Untilov Arsenie) la BC ”Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- cota-parte în mărime de ½ din cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu numărul cadastral *****.181 (teren) și *****.181.01 (construcție), situat pe adresa *****, str. *****, cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 754 901 lei.

Prin Încheierea Judecătoriai ***** , sediul Buiucani din 29 martie 2018, s-a autorizat punerea sub sechestru, în scopul reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, asigurării unei eventuale confiscări speciale sau confiscări extinse, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv invinuitului Nicolaev Constantin, după cum urmează (*f.d. 101, Vol. XVII*):

- cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu numărul cadastral ***** (apartament), situat pe adresa *****, str. *****, cu valoarea cadastral estimat de organul cadastral în sumă de 135 513,5 lei;
- autoturismul de model Opel Corsa, cu numărul de înmatriculare ***** , anul fabricării 2008, cod VIN - ***** cu valoarea medie de vânzare de 80 165 lei, stabilita prin avizul consultativ al expertului nr. 24 din 27.03.2018; - bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, *****, cu prețul mediu de vânzare 35 317 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, *****, cu prețul mediu de vânzare 12937 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, .*****, cu prețul mediu de vânzare 85 886 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, s. *****, cu prețul mediu de vânzare 2 906 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, s. *****, cu prețul mediu de vânzare 1 949 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018.

Potrivit art. 210 alin. (1) Cod de procedură, bunurile se scot de sub sechestrul prin hotărârea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuितului, învinuitului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestrul. Instanța de judecată, judecătorul de instrucțiune sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestrul de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă.

Dat fiind faptul că inculpații Balaban Valeriu, Crigan Boris, Untilov Arsenie, Nicolaev Constantin, Potoran Mihail și Savca Tudor au fost achitați de sub învinuirea adusă, decade necesitatea menținerii în continuare a sechestrului aplicate, fapt pentru care se **dispune scoaterea de sub sechestrul a bunurilor inculpaților, aplicat prin Încheierile judecătorilor de instrucțiune din 29 martie 2018 (sus expuse).**

În partea ce vizează inculpatul Balan Ion care a fost achitat pe capătul de învinuire prevăzut de art. 42 alin. (5), art. 328 alin. (3) lit. b) CP, dar a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) CP, instanța de asemenea **dispune scoaterea de sub sechestrul a bunurilor acestuia.**

Or, valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune este net inferior valorii bunurilor puse sub sechestrul. Astfel, neîntemeiat, Balan Ion nu își poate valorifica bunurile ce aparțin cu drept de proprietate. Menținerea în continuare a sechestrului în privința bunurilor lui Balan Ion, în cazul în care valoarea totală a bunurilor sechestrate depășește evident valoarea prejudiciului constatată de instanța de judecată, ar condiționa încălcarea gravă a dreptului de proprietate a inculpatului.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 10 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

În dezbateri judiciare acuzatorul de stat a solicitat în temeiul prevederilor art.227 alin.(2) pct.1),5) și art.229 alin.(2) din Codul procedură penală, ca instanța să dispună obligarea inculpaților să recupereze cheltuielile judiciare suportate, și anume: pentru achitarea serviciilor experților dar și specialistului audiat în prezenta cauză penală.

Conform art. 227 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, cheltuieli judiciare sînt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Conform art. 229 alin. (1), (2), (3) CPP, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sînt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Deși art. 227 CPP prevede posibilitatea încasării din contul inculpaților a cheltuielilor suportate în legătură cu audierea specialistului sau expertului judiciar, instanța de judecată menționează că acuzatorul de stat nu și-a onorat obligațiunea de a prezenta probe în vederea cuantificării cheltuielilor suportate. Or, este necesară indicarea sumei concrete ce se pretinde a fi valorificată în legătură cu anumite acțiuni procesuale.

Având în vedere cele menționate, instanța respinge solicitarea acuzatorului în acest sens, ca fiind neîntemeiată și lipsită de suport juridic.

În partea ce vizează mijloacele materiale de probă, instanța face trimitere la prevederile art. 157 alin. (1) și (2) CPP, potrivit căruia, constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sînt expuse ori adevărate circumstanțe care au importanță pentru cauză.

Documentele se anexează, prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței, la materialele dosarului și se păstrează atîta timp cît se păstrează dosarul respectiv.

În acest sens, instanța dispune păstrarea la materialele cauzei a tuturor mijloacelor materiale de probă, inclusive și cele înregistrate pe suporturi informaționale (flash card-uri), anexate la materialele cauzei penale.

Pentru aceste motive și în conformitate cu prevederile art. 340, 384, 385, 390, 392-394 și 396 Cod de procedură penală al Republicii Moldova instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Se achită **Balaban Valeriu**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și (4), 45, art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Balaban Valeriu, reabilitat pe aceste capăt de învinuire.

Se achită **Balaban Valeriu**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Balaban Valeriu, reabilitat pe acest capăt de învinuire.

Se achită **Crigan Boris**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Crigan Boris reabilitat.

Se achită **Potoran Mihail**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. b) și d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Potoran Mihail reabilitat.

Se achită **Savca Tudor**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Savca Tudor reabilitat.

Se achită **Nicolaev Constantin**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 45, art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Nicolaev Constantin reabilitat.

Se achită **Untilov Arsenie**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 45, art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Untilov Arsenie reabilitat.

Se achită **Balan Ion**, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 45, art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal al RM, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

Se consideră Balan Ion reabilitat peacest capăt de învinuire.

Balan Ion se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod Penal al R. Moldova (*în vigoare la momentul comiterii faptei*).

Se încetează pe temei de nereabilitare, procesul penal intentat în privința lui Balan Ion recunoscută vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod Penal al Republicii Moldova, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, eliberând-ul de răspundere penală.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Balaban Valeriu**, autorizat prin Încheierea Judecătorei ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018, după cum urmează:

Cota-parte în mărime de 1350 lei din capitalul social al SRL „Serviciul Juridic European”, IDNO *****;

Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament), situat pe adresa str. *****, cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 967 053 lei;

Cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu nr. cadastral ***** (apartament situat pe adresa *****, str.*****), cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 27 870,5 lei;

- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, or. *****, cu valoarea cadastrală totală estimată de organul cadastral în sumă de 104 733 lei;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție),*****.02 (construcție),*****.03 (construcție),*****.034 (construcție), situat pe adresa r-nul ***** *****, cu valoarea de 996 062 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 6639 din 06.04.2017;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), situat în com. ***** cu valoarea în sumă de 9296 lei conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 7916 din 16.12.2016;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție),), situat în r-nul ***** s. ***** cu valoarea totală în sumă de 30 000 lei conform contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 3392 din 15.07.2015 și nr. 6102 din 22.09.2015;
- Bunul imobil cu nr. cadastral***** (teren), situat în r-nul ***** ***** cu prețul mediu de vânzare 2054 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018;
- Bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren) ,situat în***** cu prețul mediu de vânzare 23 617 lei conform avizului consultativ al expertului nr. 29 din 29.03.2018.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Crigan Boris**, autorizat prin Încheierea Judecătorei ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018:

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), *****.01 (construcție) și *****.02 (construcție), situat pe adresa *****, str-la *****, cu valoarea cadastrală total a bunului imobil estimat de organul cadastral în sumă de 1 516 145 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.900 (teren), situat pe adresa *****, sect. Centru (cart. loc Ciocîrlia), cu valoarea cadastral total a bunului imobil estimată de organul cadastral în sumă de 339 307 lei;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 41 516,06 lei în contul bancar deschis pe numele lui Crigan Boris la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****
- soldul de mijloace bănești în mărime de 48 634,99 lei în contul bancar deschis pe numele lui Crigan Maria (care este sotia lui Crigan Boris) la BC „Moldova-Agroindbank” SA, numărul contului *****.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Untilov Arsenie**, autorizat prin Încheierea Judecătorei ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018:

- soldul de mijloace bănești în mărime de 2 948,60 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC - „Energbank” SA, cod IBAN *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 478 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC - „Energbank” SA, numărul contului cod IBAN *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 6 004,29 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****
- soldul de mijloace bănești în mărime de 1 256,89 USD în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbanc-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 46 861 USD în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbanc-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 294 166 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 9 108,95 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 753 977,54 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 66 834,70 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Arsenie la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 1 146 545,49 lei în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Claudia (care este sotia lui Untilov Arsenie) la BC „Moldindconbank” SA, numărul contului *****;
- soldul de mijloace bănești în mărime de 14 575 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Untilov Claudia (care - cota-parte în mărime de ½ din cota-parte în mărime de ½ din

bunul imobil cu numărul cadastral *****.181 (teren) și *****.181.01 (construcție), situat pe adresa *****, str. *****, cu valoarea cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 754 901 lei.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Potoran** ***** autorizat prin Încheierea judecătorecii ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018;

- autoturismul de model SsangYong Kyron, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării 2006, cod VIN - *****, cu valoarea medie de vânzare de 115 090 lei, stabilită prin avizul consultativ al expertului nr. 22 din 27.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****102 (apartament), situat pe adresa *****, str. *****, cu valoarea cadastral total a bunului imobil estimată de organul cadastral în sumă de 395 399 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.01 (construcție), *****.02 (construcție), *****.03 (construcție) amplasate pe terenul cu numărul cadastral ***** situat pe adresa *****, cu valoarea în sumă de 53 300 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile nr. 8999 din 29.11.2004; bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul Rezina, com. *****, cu prețul mediu de vânzare 95 604 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 28 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu nr. cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul Rezina, com. *****, cu prețul mediu de vânzare 2 570 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 28 din 29.03.2018.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Nicolaev Constantin**, aplicat prin Încheierea judecătorecii ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018:

- cota-parte în mărime de ½ din bunul imobil cu numărul cadastral ***** (apartament), situat pe adresa *****, str. *****, cu valoarea cadastral estimată de organul cadastral în sumă de 135 513,5 lei;
- autoturismul de model Opel Corsa, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării 2008, cod VIN - ***** cu valoarea medie de vânzare de 80 165 lei, stabilită prin avizul consultativ al expertului nr. 24 din 27.03.2018; - bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, *****, cu prețul mediu de vânzare 35 317 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, *****, cu prețul mediu de vânzare 12937 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, *****, cu prețul mediu de vânzare 85 886 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, s. *****, cu prețul mediu de vânzare 2 906 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa *****, s. *****, cu prețul mediu de vânzare 1 949 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 26 din 28.03.2018.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Savca Tudor**, aplicat prin Încheierea judecătorei ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018:

- soldul de mijloace bănești în mărime de 208 000 lei în contul bancar deschis pe numele lui Savca Elena (care este soția lui Savca Tudor) la BC „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” SA nr.*****MD5 în MDL;
- cota-parte în marime de ½ din bunul imobil cu numărul cadastral ***** (apartament), situat pe adresa *****, bd. Ștefan cel Mare și*****, *****, cu valoare cadastrală estimată de organul cadastral în sumă de 203 924 lei;
- autoturismul de model Toyota Prius, cu numărul de înmatriculare *****, anul fabricării 2009 (cod VIN - *****), cu valoarea medie de vânzare de 135 098 lei, stabilita prin avizul consultativ al expertului nr. 25 din 27.03.2018.

Se anulează sechestrul aplicat în privința bunurilor ce aparțin cu drept de proprietate în calitate de beneficiar efectiv – **Balan Ion**, autorizat prin Încheierea judecătorei ***** (sediul Buiucani) din 29.03.2018:

- cota-parte în mărime de 98% în valoare de 602 112 lei din capitalul social al SRL „Biox-Comerț”, IDNO *****;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimată de organul cadastral în sumă de 37 706 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. *****i, cu valoarea cadastrală total estimat de organul cadastral în sumă de 37 643 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimată de organul cadastral în sumă de 51 282 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimata de organul cadastral în sumă de 45 790 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimat de organul cadastral în sumă de 40 534 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimată de organul cadastral în sumă de 31 226 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimat de organul cadastral în sumă de 28 104 lei;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu prețul mediu de vânzare 13 802 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral***** (teren),*****.01 (construcție) și*****.02 (construcție), situat pe adresa r-ul ***** com. ***** , cu valoarea cadastral total estimată de organul cadastral în sumă de 116 566 lei;
- soldul de mijloace bănești in mărime de 6 644,19 Euro în contul bancar deschis pe numele lui Butucel Elena (care este soția lui Balan Ion) la BC „Moldova-Agroindbank” SA, numărul contului *****;
- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa***** , cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.003 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.004 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 492 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.008 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 489 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.010 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 2 750 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.012 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 520 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.017 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 5 607 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.018 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 604 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.020 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 611 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.032 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 2 867 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.034 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.040 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.041 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 722 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.042 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 726 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;
- bunul imobil cu numărul cadastral *****.045 (teren), situat pe adresa *****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare \$ 729 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.046 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 729 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.052 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 565 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.054 (teren), situat pe adresa*****, s.*****, cu prețul mediu de vânzare 2 784 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.058 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 565 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.075 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 513 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.100 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 906 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 14 061 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 812 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 815 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.049 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 12 815 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral *****.093 (teren), situat pe adresa*****, cu prețul mediu de vânzare 5 520 lei, conform avizului consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018;

- bunul imobil cu numărul cadastral ***** (teren), situat pe adresa***** 27 din 29.03.2018. Radina, cuprețul mediu de vanzare 14 061 lei, conform consultativ al expertului nr. 27 din 29.03.2018.

Se respinge cerința acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu audierea specialistului și expertului, ca fiind neîntemeiată și lipsită de suport juridic.

Sentința este cu drept de apel în Curtea de Apel ***** în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Buiucani.

Președintele ședinței,
judecătorul

Lupașco Lilia

Copia corespunde originalului
Judecător

Lupașco Lilia

Președintele ședinței: Lilia Lupașco